

العنايات الربانية لمحافظة العقائد الاسلامية

« نام كتاب والا نصابك فهرستى »

صحيفة

صحیفه

صحیفه

صحيفة

هيلريله مجرد لمس ويادعا بيورمسيله أمراض عضال اصحابنك
شفا بولمسى وصحابهٔ كزينه‌دن برذاتك بر كوزى ميدان حربده
چيقد يغنده انى محله اعاده بيوروب اولكى حالندن دها
احسن اوله رق صحابى مذكورك كوزينك عودت ايتمه سى
ومجرد دعاى عالى اكرميلريله موتى احياء معجزه كبرالرى
وبونلرك جوازى

١١٠ معجزات سامى فخر دوجهاندن طفل رضيع ، وحيوان اعجم
وحجرك نطقه ، كلمه لرى معجزهٔ ساميسنك وقرآن كريم
سبحانيده بو معجزهٔ سنيه نك حضرت سليمان عليه السلامه
هدهدك تكلم ايتمه سى صورتيله نظيرى وارداولديغى وجوازى

١١٢ معجزات سامى سيد الكونيندن ميدان حربده كفار
خاكسارك يوزلرينه براوج طبراق اتمه سيله اعينه كفارك
كليسنه اوطوپراقدن اصابت ايتمه سى معجزهٔ كبراسنك
وجوازنك بيانى

١١٣ معجزات سنيهٔ فخر المرسليندن ولو يوزلرجه سنه صكره اولان
مغيباتى اخبار بيورمه سى وبونلردن برنبذه سنك سرد
واتيانى واستانبولك فتحى بوجمله دن اولديغنك بيانى

١٢١ شريعت غراى محمديننك حالنه نظر اولنمه سى وشريعت

صحيفة

ایله ذات سامی رسالتپناهیلری زینتیاب اولمه سی طرف
أقدس إلهیدن محض بر عنایت سبحانی اوله رق منصب رفیع
رسالتده اقامت بیورلدیغی وبویله بر صفات واخلاق فاضلی
احراز ایدن ذات خجسته صفات کذب واحتیال وانسانلری
الداتمق صفاتنه ملابس اولمیه جغی

١٤٩ امت مرحومهٔ أحمدیه سنك چوق شرلردن محض خیره
قلب ایتمه سی صدق عالی محمدیلرینه دال معجزات
سامیلری اولدیغی

١٥٠ دین مبین محمدیلرینك جهاد ایله قائم اولمه سی شبهه سنك
ردی ودین مبینده بویله بر حالك اولدیغی وجهادك مشروعیتی
دعوای جلیل جناب احمدینك ثبوتی وذات سامی رسالتپنا
هیلرینه چوق ذواتك تبعتندن صکره اولدیغی وامر جهادك
کفر اوزرینه اصرار ایله موعظه پذیر اولمیان اشخاص حقنده
مشروع اولدیغنك بیانی

١٥٤ ذات سامی نبوتپناهیلرینك محبت وتعظیم اهل بیت احمدیلری
واتباع عالی شرعیلری وشریعت غراسنك حامللرینه محبت
وتعظیم اولنمه سی نسب شریف محمدیلری واسماء اولاد کر
امیلرینی بیامك محض سید العالمین افندمز حضرتلرینه

صحیفه

صحیفه

صحيفه

صحيفه

صحيفه

﴿ تم الفهرس ﴾

el-Jisr, Husayn ibn Muhammad

كتاب

el-'inâyât ür-rabbâniye

العنايات الربانيه

﴿ فی ترجمة ﴾

كتاب الحصون لمحافظة العقائد الاسلامية

أز اثر بروسه علمای کرامندن صاروخانی تیمورجوی كمال الدين
زاده محمد نور الله أفندی حفظه الله ونفع بعلومه آمين

﴿ طبعهٔ اولی سنة ۱۳۲۷ هجريه ﴾

على نفقة

(جناب المؤلف ومحمد أمين الخانجى الكتبي وشركاه)

(مطبعة السعادة بجوار محافظة مصر)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ افادهٔ مرام ﴾

شبهه سزدركه اكتساب سعادت دارين محض دريكتاى كرانبهاى انسانيتى آلايش ومزخرفات دنيويه دن بالتطهير علم جليل توحيده توسل ايله تزيين ذات وصفات ايتمك فريضه سيله حصول يافته أولور

أعصار أخيره فلاسفهٔ متقدمين مسالكنه مخالف فلسفهٔ جديده أربابى زمانمزدن أول معروف أولميان أصول رياضيه وطبيعيه يه اعتماداً السنهٔ طعنى نصوص شرع قويمه قارشو كشاده وبوسيله أصول دين مبينمزى معرفتده تمكن ياب كمال أوله ميان ساده دلان آدميانك ايمانلرينى اساسندن قلع ايده جك شبهه لر آماده ايلديلر

بو بابده أسلاف علماء اثرينه تبعيت ايدن بقية العلماء المتأخرين علامهٔ زمان نعمان دوران صاحب الفضيلة والكمال ذوالمآثر الجليلة والاجلال السيد حسين افندى ابن محمد الجسر الطرابلسى نفعنا الله بعلمه العالى حضرتلرى أو نقط مهمهٔ نازكه يى نظر دوربين بصر اهميتله پيش تأمل ودقت فاضلانه سنه وضع ايده رك منكرين ضلالت قرينك طرف معاندينلرندن نصوص شرعيه مزه قارشو ايراد ايتدكلرى

اشكالات وشبهاتك رفع وازاله سنى كافى وعقائد أساسيهٔ اسلاميه مزى حافل « كتاب الحصون » ناميله بر تأليف متين عالم اسلامه هديه بيور مشلر رضى الله عنه

فقط لسان عرب اوزره تدوين اولنديغندن لسان مذكوره آشنا أولميان اخوان دين مبينمزه ناچيزانه برخدمت أولمق أوزره مستعيناً بحول الله تعالى لسان عذب البيان عثمانيمزه كتاب مذكورى ما آلا ترجمه ايتدم

بو بابده واقع أولان قصورى دامن عفو ايله ستر بيورمه لرى بالجمله اخو انمزدن رجا ايدرم

جناب مؤلف عصر حاضره مطابق عقائد اسلاميه يى مدافع بر كتابك لزومنى كوستروب أو سياقده أصل مترجمك تأليف أولنديغنى أوزون أوزاديه سرد وبياندن صكره « كتاب الحصونى » برمقدمه أوچ باب وهر باب أوچ فصلى مشتمل مهمات أصول دينيه دن حاجت مس ايدن مسائل جليله يي حاوى دين مبين محمدى صلى الله عليه وسلمده وجوب خلافت جليله يي وعامهٔ مسلمينك مقام خلافته أولان حقوق إطاعت وانقياديه سنى مبين برخاتمه يى محتويدر ديه بسمله كش مبادرت أوليور

مترجم فقير ده بو ترجمه يى « العنايات الربانية فى ترجمة الحصون لمحافظة العقائد الاسلامية » نامنى بالتوسيم أصل كتابك مقدمه سندن

ترجمه يه بدء ومباشرت ايتدم كتاب مستطاب مذكورك ترجمه سى
شوزمان سعد اقتران مشروطيته باخصوص ايلك مشروطى بادشاه
عالى جاهمز سلطان (محمد رشاد) خان خامس حضرتلرينك ايلك
سنهٔ جلوسيهٔ همايونلرينه شرف تصادفى مترجم ايچون ايروجه موجب
مباهات تدر . وبالله التوفيق

في ٢٩ جمادى الاولي سنة ١٣٢٧ ﻫ ٥ حزيران سنة ٣٢٥

صارو خانى تيمورجوى
كمال الدين زاده
محمد نور الله

﴿ مقدمه ﴾

درت بحثی مشتملدر

(بحث أول) علم توحیدك تعریف ثمره وفضیلتی وهر مکلف أو زرینه تعلمنك فرضیتی بیاننده در علم توحید ادلهٔ یقینیه ایله عقاید دینیه‌یی اثباتدن باحث بر علمدر ۰ علم توحیدك ثمره‌سی براهین قطعیه ایله صفات إلهیه وصفات پیغمبرانی بیلوب سعادت أبدیه یه نائل أولمقدر بو علم جلیل ذات أقدس إلهی یه وذوات پیغمبران کزینه متعلق أولدیغندن اساس وأفضل علوم دیندر زیرا شرف علوم شرف معلوم ایله در ۰ علم توحیدی أبو البشر حضرت صفی الله آدم علیه السلامدن نبینا حضرت محمد مصطفی علیه أصفی التحایا افندمزه قدر کلدران ایدن پیغمبران کزین علیهم صلوات الله أجمعین حضراتنك کافه سی جانب فیض جالب إلهیدن اتیان بیورمشلردر ۰ اهل سنت وجماعتك مقتدابهلری شیخ أبو منصور ماتریدی وشیخ أبو الحسن الاشعری رضی الله عنهما [1] حضراتی علم جلیل

---

(١) امام ماتریدی نك اسم شریفلری محمد بن محمد بن محمود الماتریدی در که امام الهدی والسنه‌در ۰ سمرقند ده أو چیوز أوتوز اوج سال هجرتنده عازم رزمکاه بقا أولمشدر ۰ ۰ ابو الحسن الاشعری

توحيد ده كتب جليله تصنيف وكلام مخالفينى ردا يتمكده أدله
وبراهين اقامه ايدن ذوات معالي سماتك اشهرى اولدقلرندن علم
جليل مذكورك واضعى امامين مشار اليهما حضراتى اولديغى شايع
اولدى • بو علم شريفك تعلمى ولو أدلهٔ اجماليه ايله اولسون ذكورو اناث
هر مكلفه فرضدر أما ادلهٔ تفصيليه سنى بيلمك فرض كفايه درأمت
ناجيهٔ احمديه دن بعضيلرى آشنا أولسه باقيلرندن ساقط أولورجزما
معتقد أولان شكى ترددى قبول ايتميان عقايد دينيه سنده غيره تقليد
ايدن كيمسه نك ايمانى صحيحدر لكن قادر أولوبده أدله يه نظر
ايتمكى ترك ايدن كنهكار أولور أكر عديم الاقتدار ايسه آثم أولمز

أشهر مباحثى أساس دين ومنبع يقين أولان توحيد جليل إلهيدن
بحث أولنديغى ايچون علم شريف مذكوره (علم توحيد) نامى
ويرلمشدر

(بحث ثانى) حقيقة ايمان واسلام بيانندهدر جناب حقك عبادينه
تكليف وانك جزاسى جنته دخول وجهنمدن نجاته مدار قيلديغى ايمان
سيدنا وسيد العالمين ذات رسالتپناه حضرت محمد معالى اكتناه عليه

....

صحابهٔ كزيندن ابو موسى الاشعرى حضرتلرينك نسل عاليسندندر
أيكيوز التمش سالنده تولد وأوچيوز أو توز بش سنه سنده مرتحل
دار آخرت أولمشدر رضى الله تعالى عنهما ونفعنا الله بعلومهما آمين

صلوات الاله افندمز حضرتلرینك جانب جلیل إلهیدن اتیان بیوردیغی
شیلری تصدیق ضروریدر یعنی فخر دوجهان علیه صلوات الرحمن
افندمز حضرتلرینك طرف اقدس سبحانیدن کتیردیکی شرایع
واحکامده صادق أولد یغنی جزماً اعتقاد وباذعان القلب یقیناً بو احکام
الهیه یی اتیان بیورد یغنی بیلمکدر بو نلر ایسه جناب حقه • ملئکهٔ
کزینه • کتب منزله یه • پیغمبران فخامه • یوم آخرته • قضا وقدر
سبحانی یه • صلاة • صیام • زکاة • حج ك فرضیته • ظلماً بی
کناه أولان کیمسه نك اتلافی • زنا • لواطه ودها بونك امثالی شیلرك
حرمتنه ایمان کبی شیلردر •• اسلام ما جاء به النبی یه ظاهراً وباطناً
خضوع وانقیاد وبالضروره کلدیکنی بیلمکدر • ایمان واسلام یکدیکرندن
منفك أولمز هر مؤمن مسلم وهر مسلم مؤمندر زیرا پیغمبر عالی رهبر-
مز علیه الصلاة والسلام أفندمز حضرتلرینی مصدق أولان ذاتك أو
إتیان بیوردیغی شریعت غرای محمدیسنه خاضع وبویله أولان بر
ذات کذلك نبی مشار الیه صلی الله علیه وسلم أفندمز حضرتلرینی مصدق
أولمسی لازمدر • یکدیکریله عقد مصاهرت وخلفلرنده نماز قیلمق
بعد الوفات مقابر مسلمینده دفن أولنمق کبی احکام دینیه یی اجرا
ایچون کلمهٔ شهادتی یعنی أشهد ان لا اله الا الله وأشهد أن محمداً رسول الله
کلمهٔ طیبه سنی سویلهمك شرطدر • دلسزلك کبی بر عذردن ناشی
کلمهٔ شهادتی سویله یه میان ویاخود قلبیله ایمان ایتدیکی عقیبنده وفات

ایتمسیله یاخود قلباً بعد الایمان کلمهٔ شهادتی اتیانه قادر اوله میان کیمسه لرعند إلهیده مؤمن وآخرتده ناجیدرلر فقط بعد العرض عناداً کلمهٔ شهادتی تکلمدن امتناع ایدن کیمسه العیاذ بالله کافر در وحصول یافته اولان تصدیق قلبیسنه اعتبار یوقدر زیرا بویله بر امتناعی شرع شریف مطهر ایمانه منافي قیله رق صاحبنك کفریله حکم ایتمشدر

(بحث ثالث) شرع شریف احمدینك ایمانه منافی والعیاذ بالله ایمانی مبطل اعتبار ایتدیکی شیلر بیانتده‌در • شرع شریف أحمدی صلي الله علیه وسلم ایمانه منافی أموردن نهی وتحذیر وهر نقدر قلباً مصدق وما جاء به الرسوله منقادایسه ده أمور مذکوره یی ارتکاب ایدن کیمسه نك کفریله حکم ایتمشدر •• ایمانه منافي أمور بالاختیار صنمه سجود قرآن عظیم حدیث شریف شریعت مطهره رسل فخام اسم سبحانی صفات الهی أوامر ونواهی یزدانی کبی دین مبین محمدینك تعظیم قیلدیغی محترماته استهزا صلات حج کبی فرائض دینیه یه حقارت وبونلره شتم سب یاخود کلمهٔ کفرایله تلفظ وبونلر أمثالی شیلردرکه بونلر ایمانه منافی أولوب مرتکبنك کفر وخذلانه حکم أولنمشدر • کذلك بر انسان رسول کبریا علیه أکمل التحایا افندمز حضرتلرندن یقیناً ورودی ثابت أولان نصوص شرعیه‌دن بریسنی یعنی آیات قرآنیه وأحادیث متواتره یی تکذیبکه کذب أو زرینه توافق وتجمعلرینی عقل تجویز ایتمیان بر چوق جماعت مسلمینك شارع

أعظم عليه صلوات الله الانجم افندمز حضرتلرندن نقل ايتدكلرى
أحاديث شريفه دن بريسنى تكذيب ياخود شرعا حرمتى قطعياً
ثابت وحكمت قبحيتى ظاهر أولان برشئ استحلال يعنى نفس
معصومى قتل وزنا وامثالي كبي شيلرى استحلال ايتسه مستحل
مذكور تصديق ايمانى وانقياد اسلامى يى اخلال ايتمش وبونلرى ابطال
ايدن شئ اتيان ايتمش أولديغنـدن انك أوزرينه شرعاً كفرى ايله
حكم أولنور والعياذ بالله تعالى كفر ايدن هربر كيمسه أوزرينه تجديد
ايمان واسلامه مبادرت وارتكاب ايتديكى خباثتدن توبه ايتمك لازمدر
عكسى حالنده دنياده قتله مستحق عقباده ايسه جهنمده مخـلد أولور
نعوذ بالله وبه نعتصم

(بحث رابع) أحكام عقليه ثلاثه . يعنى وجوب . استحاله . جواز بياننده
درجناب حقه ايمان ذات أقدس الوهيتى ايچون واجب وحق سامى
ربوبيتنده جائز ومستحيل أولان أمورى معرفتدر رسل كرام ملئكهٔ
عظام كبي ايمـان ايدلمسى واجب اولان سائر مؤمن بهه ده ايمان بويله
در . احكام عقليه كنديلرينه منحصر وبوندنبشقـه بر حكمى جائز
اوله ميان وجوب واستحاله وجواز عقلينك معنا لرينى بيـانه بسمله
كش ابتدار اوله لم . وجوب عقلى . برشيئك انتفـاٮى قبول ايتمـ
ـيسيدر واجب عقلى انتفائى قبول ايتميانه ديرلر وجود واجب «واحد
نصف اثنين» كبيكه بونلر واجب عقليدر انتفاء وعدمى قبول ايتمزلر

لكن واحدك نصف اثنين اولمسى واجب عقلى بديهيدر دليله محتاج دكلدر • وجود واجب واجب عقلى نظريدر دليله محتاجدر استحاله ثبوتى قبول ايتما مكدر • محال • مستحيل عقلى • ثبوتى قبول ايتميانه ديرلر ثلاثه نك نصف عشره اولمسى • وشريك بارى نك وجودى كبيكه بونلر محال ومستحيل عقليدرلر • اولكى مستحيل عقلي بديهيدر دليله محتاج دكلدر ايكنجى مستحيل عقلي نظر يدر دليله محتاجدر جواز ثبوت وانتفايى قبول اتمكدر • جائز عقلي ثبوت وانتفايى قبول ايدنه ديرلر • زيدك سفره كتمسى وحجرك باقدرت ساميهٔ ربانيه ذهبه قلب اولمسى كبى اولكى جائز عقلي بديهيدر دليله محتاج دكل بوكا جائز عاديده ديرلركه وقوعى عادةً حصول يافته اولوب عقول استغراب ايتمز ايكنجى جائز عقلي غير بديهيدر ثبوت جوازى دليله محتاجدر بوكا جائز غير عادى ده ديرلركه عادةً وقوعى نادر اولور وياهيچ وقوعه كلمز بونك ايچون بادئ امرده انى عقول استغراب ايدر لكن بادليل بوندن بحث اولنورسه وجدانى جائز الوقوعدر وقوعى مستحيل دكلدر • عصانك اژدرهايه انقلابى • بحرك انفلاقى • وجود آدمى بى آتشك عدم احراقى • حيوان اعجمينك نطقى كبى بونلرك وقوعى هرنقدر نادرايسه ده دليل ايله عند البحث بولنملرى جائز الوقوعدر أمور مذكوره واجب تعالى حضرتلرينك تحت تصرف قدرة الهيسنده داخلدر عادتدن قطع نظر ايتديكمزده بو كبى امور

خلقت انسانیدن اغرب دکلدر زیرا انسان اولا طوپراق بعده نباته
بالانقلاب غذا، دم، نطفة ، علقة، مضغة ، مرءٔثامنه ده سميع بصير
اوله رق حيوان ناطق اولیور صکره ده عالم محقق حکيم مدقق اولیور
بو خلق انسانی عادت مقدسهٔ إلهيه اولماسه عندالعقل اغرب غرائبدن
معدود اولورایدی مطر روی زمینه نازل اولیور انکله درلو اشجار
طعم وخواص ورایحه لری متنوع ونکارنك اثمار ساحه آرای حصول
اولیور بو نلر عادة الله اولماسه اعجب عجایبدن معدود اولورایدی
افاجق برقیغلجم حدیدك حجره چارپلمسندن ظهور ایدیور بر شهر
عظیمی درونندهکی اشیا واها لیسی ایله برابر بلع ایدرك کل ایدیور
عادت علیهٔ ربانیه اولماسه بو تصدیقدن ابعد برشی اولورایدی بعض
اجزا نك تفاعلندن حصوله کلان برقوهٔ غیر مرئیه بیوك جسملری
تحریك وجرایدیور وبونك واسطه سیله ابعاد چار اقطار جهانده
واعماق أبحار واسعه ده افکار بشریه نقل اولنیور که بوده قوهٔ
کهربائیه دنیلان سیالهٔ الکتریقیه‌در دها بونلره مماثل حوادث
کائنات وشؤنات عالمدن بر طاقم امورکه بیمزده تکرر وقوعندن
بشقه عقول بشریمزه غرابتلری دائماً نمایان اولیور ایشته عادی وغیر
عادی امور بیننده فرق بریسنده عادتك حصولی دیکرنده عدم حصولیدر
والاّ دلیل عقلی یه نظر ایتدیکمزده هرایکی قسمی وقوعی جائز
واکوانی ابتداع واختراع ودرون کائناتده حیر تبخش افکار اُولان

أسرار صمدانيسنى ايداع بيوران موجد عالم تبارك وتقدس حضرتلرينك
تحت تصرف قدرة ربانيسنده داخل بولدق • بوده بيلمليدركه
پيغمبران كزين صلوات الله عليهم أجمعين افنديلرمن حضراتك ايادئ
مقدسه لرنده أو واحد ذو الجلالك اظهار ايتديكى جائزات غير
عادى جانب فياض أقدسدن خبر ويردكلرى اموردە صادق اولد
قلرينه شاهد برر معجزهٔ سنيه دركه انشاء الله تعالى مباحث آتيه ده
شرح وبيان قيلنه جقدر

باب أول

جناب حقه ايمان وصفات جليل إلهيده وارد أولان نصوص
شرعيه ايله أهل سنتك اعتقادى بياتنده دركه التى فصلي محتويدر

(فصل أول) جناب حقه ايمانك تعريفى بياتنده در •

مولاى متعال حضرتلرينه ايمان اتيمه نك معناسى صفات اللهدن أو مولاى
مقدسمز ايچون واجب وجائز ومستحيل أولانى بيله رك جزماً
اعتقاد اتيمكدر بر عبد مؤمن أو واجب الوجود حضرتلرينك شان
عالى الوهيتنه لايق هر صفات كماليه كندى ذات پاك احديتى ايچون
واجب وهر نقصان صفتلر ذات أقدس الوهيتنه مستحيل وهر ممكنك
فعل وتركى حق الوهيتنده جائز اولد يغنى جزما بالاجمال اعتقاد
اتيمكدر لكن مرتبهٔ سامئ الوهيتك مدارى وشان عالى ربوبيتك عظمتى
وجود لرينه وابسته أولان اون أوچ عدد صفات كماليه نك ذات اقدس

احدیت ایچون وجوبنه و بو صفات جلیله نك اضـدادی حق أحق الوهیتده مستحیل أولدیغنه بروجه تفصیل اعتقاد ایتمك هر مؤمنه فرضدر • • أون أوج صفت جلیله و اضدادی بروجه آتی بیان أولنه جقدر وجود • ضدی • عدم • قدم • ضدی • حدوث • بقاء • ضدی فناء • مخالفت للحوادث • ضدی • مماثلت للحوادث • بنفسه قیـام إلهی • ضدی بغیره قیام إلهی • وحدانیت • ضدی عدم وحدانیت اراده • ضدی • کراهیت • قدره • ضدی عجز • علم • ضدی جهل سمع • ضدی صمم • بصر • ضدی • عمی • کلام • ضدی • بکم • حیات • ضدی • موت در • بو اعتقاد تفصیلینك کمالی یقینی افاده ایدن براهینك اتیانیله در • باعون وعنایت ربانی بو اون اوج صفات جلیله نك وجوبی و اضدادنك حق أحق الوهیتنده استحاله سی یقینی افاده ایدن ادلهٔ مقنعه سیله شرح و بیان قیلنه جقدر

《فصل ثانی》تفصیلا ایمان واجب أولان أون أوج عدد صفات کمالیه و اضدادینك ادلهٔ یقینیه سیله برابر شرح و بیـانی حقنده ر •

وجود ذات باری ایچون واجب ضدی عدم مستحیلدر • دلیلی • محتویاتیله مشاهده اولنان شو عالم حادثدر هر حادث ایچون بر محدث لازمدر او یله ایسه بو عالم ایچون بر محدث البته لازمدر • اما عالمك حادث اولدیغنه دلیل • صور حیوانیه نباتیه معدنیه دن و ماده و جوهر عالمك خالی اولمدیغی بو نلرك غیری بر طـاقم صورتلردن حادث اولان اعراضـه

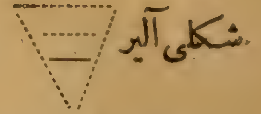
عالمك ملازم اولمسى حدوثنه دلالت ايدر كه ملازم حادث اولان هر شيء حادث اولور

توضيحى • اعراض زائل اوله رق ديكرلرينى خلف براقه لرى دليليه حادثدرلر قديم زائل اولمز زيرا قديم بالذاته قديم ويا شيء آخر قديم وجودينى استلزام ايدر معنا سنه لغيره قديمدر ذات قديم ويا مستلزمى قائم اولدينى مدتجه بونك عقلا زوالى جائز دكلدر بنابرين اعراض مذكوره نك حدوثى ثابت اولدقده بز ديرزكه اساس ماده وجوهر عالم يا قديماً موجود واعراضدن خالى اولور بوايسه محالدر زيرا بوملازمت اعراضدن خالى وكلدر چونكه عالمك حركت سكون وجميع صوردن خلوى تصور اولنه مز ياخود اصل عالم حادث اولمغله اعراضده حادث اولدى شو حالده عالم حادث اعراضده حادثدر بناء عليه كافهٔ محتويا تيله حدوث عالم ثابت اولديكه مطلوبده بودر اماهر حادث ايچون بر محدثك لازم اولمسنك دليلي بلا محدث بر حادث بولنسه ترجح بلا مرجح لازم كلير بوايسه مستحيلات بديهيه دندر • ترجح بلا مرجحك توضيحى ايكى كفه سى ثقلنده متساوى بر ميزانك كفتينى متوازن وياخود مثلا صول كفه سى لسبب ارضه زياده مائل ايكن كفهٔ راجحه نك قوهٔ حيوانيه ويا مصادمهٔ هوائيه ويا ديكر برشيئك درون كفه يه سقوطى وياموجب ترجيح برشيء اولمقسزين بلامرجح راجح كلمسنى عقل انسانى تصديق ايتمز اكر بونى تصديق ايدن

بورلنوسه طبیعی حقادن معدود در مثال مذکور مزله حسی وعقلی
جمیع حقایق مصوره بیننده هیچ بر فرق یوقدر الحاصل ترجیح بلا
مرجح مستحیلدر استحاله سی ظاهر در بلا محدث وجود حادث
مستحیل أولدیغی دلیل مذکور ایله ثابت أولدی عدم آباد ظلمتدن
نور تابنده وجوده أو حادثی اخراج ایده جك بر محدث مقدسدن
البته لازمدر شوحالده بو عالم حادثدر انك بر محدثی لازمدر دییه
ایتدیکمز دعوی ثبوت بولدی محدث مذکورك موجود أولمسی لازمدر
زیرا معدوم أولان دیکرینی ایجاد ایتمکه صلاحیتدار أوله مز بنابرین
أدلۀ مسروده مزله شو عالم کون وفسادی ایجاد واحداث ایدن بر ذات
والاسمات أقدسك وجوب وجودی ثابت أولدی واستحالۀ عدمی
بداهتده قالدیکه مبحثمزدن مطلوبده بودر أولی الالباب معالی نصاب
حضراتی أو موجد عالم تقدست ذاته السامی حضرتلرینه إله عالم
تسمیه ایتدیلر او خدای بی انبازك شرایع مقدس ربانیسی اسم جلال
اخدیت نام قدسی عنوانیله وارد أولمشدر الله تبارك وتعالی حضرتلری
ایشته بودر جل جلاله وعم نواله ولا إله غیره
« صفت ثانی » صفت سامی قدم ذات باری ایچون قدم واجب ضدی
حدوث مستحیلدر • دلیلی حق سبحانه وتعالی حادث أولسه بر محدثه محتاج
أولور انك محدثیده حادث فرض أولنمسیله محدث آخره محتاج أولور
وهکذا بویله یا تسلسل ویادور لازم کلیر دور وتسلسل ایسه محالدر

بونلرك بريسنه مؤدى أولان حدوث إلهيده محال در حدوثى محال
أولانك قديم أولمسى واجبدر مطلوبده بودر « أما دور » يعنى ايكى
شيئدن بريسنك وجودى آخرك وجودينه توقف ايتمك بونلرك هر
برينك وجود سببدن أول بولنملرى لازم كليركه بوده وجود ذاتندن
أول برشيئك بولنمسنى مستلزم أولور بوايسه ظاهر البطلاندر أكر
موجوديت عالمك توقف ايتديكى بارى تعالى نك وجودى عالم
أوزرينه توقف ايدر ديرايسه ك عالمك موجوديتنه ساحه آراى حصول
أولمسنه سبب أولان مولاى متعال حضرتلرينك موجوديتندن
أول عالمك موجوديتى لازم كليركه وجود ذات اقدسندن أول عالمك
بولنمسنى مستلزم أولور بونك بطلانى بديهيدر . اماتسلسل جانب أزلده
أمور مالا نهايه نك ترتيبى وتعاقبى ديمك عقل بونك استحاله سيله
حكم ايتمشدر زيرا محالى مستلزمدر مستلزم محال أولان محالدر علماء
كرام محاليت تسلسل حقنده ادلهٔ عديده ذكروبيان بيورمشلر ايسه‌
ده بز بورده فهمى آسان أولان دليلى ذكر واتيان ايليه لم شبهه
يوقدركه عقل انسانى بين الحاصرين محصور بر شيئك متناهى أولد
يغنى قطعياً حكم ايدر بر شيئك هم بين الحاصرين محصور همده
غير متناهى اولمسى محالدر تسلسل عقلا جائز أولسه شكل مثلثك
ساقينى صورتنده برنقطه دن خارج الى غير النهايه ذاهب خطينك
جزء لرى ازل جانبنده غير متناهى يكديكرنى متعاقب أمور مرتبه

منزله سنده اولوب ارالرنده کی مسافاتی خطوط ممتده اعتبار وفرض اتیه‌مز جائز اولور ایدیکه خطوط مذکوره تباعد ایتدکجه شو شکلی آلیر

خطینك عدم نهایتیله حکم ایدرسه‌ك بوندن ارالرنده کی خطوط اعتبار ایتدیکمز مسافاتك نهایت بولمامسی واو خطوطدنده غیر متناهی برخطه منتهی اولمسی لازم کلیر که اوده حاصرین یعنی خطین بیننده محصوردر • حالبوکه بین الحاصرین محصورا ولان مقدارك متناهی وغیر متناهي أوله رق اجتماعی محال اولدیغنك ذکری مقدما تسطیر اولنمش ایدی بوکا مؤدی اولان یعنی کندیلرنده تسلسل فرض یتدیکمز خطینك عدم تناهیسیده محال اولور • بعد ذا • موجد عالم اله ذو الجلال حضرتلرینك شیء آخر دن حادث اولمسی قطعیا جائز أوله‌مز والا اکر وجودا له وجود عالمه متوقفدر دیر ایسه‌ك دور لازم کلیر واکر وجود الهی شیء آخرك وجودینه شیء آخرده دیکر برشئیك وجودینه • وهکذا الی غیر النهایه متوقفدر دیرایسه‌ك تسلسل لازم کلیر • بونلرك محالیتی ایسه آنفا بیان اولنمشدر بونلره مؤدی اولان یعنی الهك غیر اوزرینه‌متوقف وحادث اولمسی محالدر حدوثی محال اولان ذاتك قدیم اولمسی واجب اولور زیرا حدوث وقدم اراسنده واسطه یوقدر مطلوب اولانده قدم عالیٔ الهینك وجوبی وحدوثنك محالیتیدر • قدم عالیٔ الهینك ثبوتی وحدوثنك

استحاله سی تقرر ایتدکده نصکره بز دیرزکه قدم عالیٔ سبحانی لذاته در لغیره دکلدر • یعنی أمر دیکر وجود اقدسی ألوهیتنی اقتضا ایتمامشدر زیرا قدیم لغیره دنیلرسه کلامزی أو غیره انتقال ایتدیره رك دیرزکه أو غیرك قدمی لذاته میدر یوقسه لغیره میدر وهکذا الی غیر النهایه متسلسلا کیدر بوندن تسلسل لازم کلیر بوده محالدر • بنابرین الله ذوالجلال حضرتلری قدم عالیٔ الوهیتنده دیکر برشیئه مستند دکلدر دیمکدن غیری بر کلام قالمدیکه مطلوبده بودر

﴿ صفت ثالثه ﴾ صفت جلیلهٔ بقاء • ذات اقدس الهی ایچون بقاء واجب ضدی فناء وزوال محالدر • • دلیلی وقتا که جناب حق ایچون قدم ذاتینك وجوبی وحدوثك محالیتی ثابت أولدی ومادامکه فیاض مطلق حضرتلری لذاته قدیم در وذات أقدسنك قیومیتی وجود الهیسنی مستلزمدر فناء وزوالی قبول ایتمك جائز دکلدر شودلیلمز ایله جناب حق ایچون بقاء واجب ضـدی فناء مستحیل اولدیغی ثابتدر وهو المطلوب

﴿ صفت رابعه ﴾ صفت سامیٔ مخالفت للحوادث • ذات أجل وأعلا حضرتلری ایچون مخالفت للحوادث واجب ضدی مماثلت ومشابهت محالدر • یعنی باری تعالی وتقدس حضرتلرینك شو موجودات حادثه یه کندیلرینه لازم غیر منفك طبایع نفسانیه لری خواصندن بر خاصه ده یاخود کرك جمیع انواعنده وکرك بعضنده بولونسون خاصهٔ

مذكوره يي قبول ايتمك طبيعت نفسيه لرندن أولان خاصه لرده
مشابهتي محالدر خواص مذكوره جوهريت ايعني فعـلا وهما فرضا
تقسيمي قبول ايتمامك ٢ جسميت تقسيمي قبول ايتمك ٣ عرضيت ايله
قائم بر بعني ٤ تحيز مـكان طوتمق ٥ تركب يعني مركب ومجتمع أولمق
٦ تجزؤ جزؤ أولمق ٧ غير يدن تولد ٨ غير يي توليـد ٩ اتصال بر
شيئه بتشمك ١٠ انفصال بر شيئدن ايرلمق ١١ حيوانيت ١٢ نباتيت
١٣ معدنيت ١٤ بر حيزدن ديكر حيزه انتقال ١٥ ضحك ١٦ تعجب
كبي انفعالات نفسانيه ودها بونلره بكزر شيلردر • مولاى متعال
حضرتلري خواص مذكوره ده موجودات حادثه يه مشابه أولسه
موجودات حادثه كبي أولور زيرا بر خاصه ده بر شيئ ديكرينه مشابه
أولسه شيئ مذكور شبهه سز ديكري كبي أولور اله متعال موجودات
حادثه كبي أولسه انلره حدوث وفنا جائز أولديغي كبي ذات أقـدس
الهيسنه ده جائز أولمسي لازم كلير زيرا مثلينك بريسنه جائز أولان
ديكرينه ده جائز أولور ذاتا قدم وبقاء الهينك وجوبنه وحـدوث
وفناء سـبحانينك محاليتنه دليل اقامه أولندي ايدي شو دليـل ايله
موجودات حادثه يه مشابهت الهي جائز أولميوب حوادثه مخـالفتي
واجب مماثلتي مستحيل أولديغي ثابت أولدي وهو المطلوب

﴿ صفت خامسه ﴾ صفت سامئ قيام بنفسه تعالي • ذات باري
ايچون بنفسه قيام واجب ضدي بغيره قيـام يعني طوره جق مكانه

ویا حلول ایده جك محله ویا بر مخصصك تخصیصنه ویا بر موجدك ایجادنه احتیاج معناسنه قیام بغیره محالدر .. دلیلی مخالفت للحوادث دلیلنده ثابت أولدیکه جناب حق جوهر وجسم دکلدر طوره جق مکانه احتیاجی یوقدر زیرا مکانه احتیاج جواهر وأجسام خواصندندر

أورادہ ینه ثابت أولدیکه جناب حق عرض دکلدر طوره جق محله احتیاجی یوقدر ألوان، طعوم وبونلره مماثل شیلرك احتیاجی کبی . ینه ثابت أولدیکه فیاض اقدس حضرتلری قدیمدر تخصیص مخصصه ایجاد موجده محتاج دکلدر . بناء علی ذلك بنفسه قیام الهی واجب بغیره قیام ربانی مستحیلدر وهو المطلوب

﴿ صفت سادسه ﴾ جناب حق ایچون وحدانیت یعنی ذاتنده ، صفاتنده ، أفعالنده بر اولمق واجب ضدی عدم وحدانیت یعنی ذاتنده ، صفاتنده مرکب أولمق ویا ذات وصفاتده مماثلی بولنمق ویا بر فعلی خلقده مشارکی بولنمق کبی طریقلر ایله جناب حقك واحد أولمامسی محالدر .

دلیلی جناب حق مرکب اولسه حوادثك مقتضیات ذاتیه لرندن اولان خواصدن بر خاصه ده حوادثه مشابه اولور او خاصه ترکیبدر مخالفت للحوادث دلیلنده ذکری سبقت ایتدی شو حالده جناب حقك انلر کبی حاشا حادث اولمسی لازم کلیر حالبوکه قدم الهینك

وجوبنه وحدوث سبحانينك استحاله سنه ده دليل سبقت ايتدى ايدى.
ذات وصفات الهيسنده كنديسنه مماثل اولمديغنه دليل بودركه اكر
ذات اقدسنده مماثل بولنسه جناب بارى جل وعلا يه واجب اولان
أو مماثل ايچونده واجب، ومستحيل أولان أو مماثل ايچونده مستحيل
أولور ياخود صفات واجبهٔ قديمه سنده مماثل بولنسه باخصوص هر
بر ممكن أو زرينه أولان قدرت تامه ده مماثلي بولنسه نتكم مولاى
متعال ايچون قدرة تامه نك اثباتى كله جكدر ايشته او ذاتده
وياصفات واجبهٔ قديمه ده مماثل أولان شي إله أولورحالبوكه وجودده
جناب حق ايله برابر بر إله ده أولسه شو عالم بولنمز ايدى نتكم
جناب حق فياض مطلق (لوكان فيهما آلهة إلا الله لفسدتا) يعنى
سموات وأرضك خلقتنده قائم أولور الله تعالى دن بشقه آلهة أولسه
جناب حقده انلر اله برلك أولسه سموات وأرض فساد بذير أولوره
بولنمز لر «دليل مذكورك شرح وبيانى شويله دركه»
صانع وإله عالم ايكى أولسون دها زياده أولسون تعدد ايتسه ايدى
عالم دن برشيئ موجود اولمز ايدى لكن شو عالمدن بر شيئك
بولنمامسى باطلدر زيرا عالم موجودومشاهد ايله ثابتدر عالمدن برشيئك عدم
موجوديتنه مؤدى أولان شيئكه تعدد إله در باطل أوليور تعدد باطل
أولديسه وحدانيت ثابت أولديكه مطلوبده بودر • أما إلهينك
وجودندن عالمدن بر شيئك بولنمامسنك لزومى زيرا ابوالهلر شو عالمك

ایجادی اوزرینه یااتفاق ایدرلر یا اختلاف . اکر اتفاق ایدرلرسه
عالمی ایجاد ایتملری جائز اولمز زیرا بوصورتده یابونلردن هر برلرینك
ایجادیله عالم ایچون مستقل بر وجود حاصل اولورشو حالده عالمك
ایکی وجودی لازم کلیر حالبوکه عالمك وجود واحدندن بشقه
یوقدر یاخود بونلرك ایجادیله عالم ایچون یالکز بر وجود حاصل
اولور بوصورتده إلهیندن هر برلری عالمی بالانفراد ایجاد ایتمیوب
آخرك مشارکتیله ایجاد ایتمسی لازم کلیر شو حالده الهلر مرکب قیلنوب
إله واحد قیلندیلر که ایجاد او واحده نسبت اولونیور علی الاستقلال
بریسنه نسبت اولنمیور زیرا بریسی موجدك جزئیدر مستقل موجد
دکلدر إله عالم ایسه کمال قدرت کندیسنه لازم کلدیکندن مستقل
موجد اولملیدر غیر مستقل عاجز ومعینه محتاج اولور . ینه دینلرسه
که اله حقیقة اثنیندن مرکب مجموعدر جوابنده بز دیرز که ترکیب
إله اوزرینه محالدر زیرا جناب حقك حوادثك خواص نفسیه سندن
اولان صفاتده حوادثه مخالفتی واجبدر ترکیب ایسه بو صفتلردندر
عالمی إلهیندن بریسی ایجاد ایدوبده صکره دیکری ایجاد ایتمسیده جائز
دکلدر زیرا بو حاصلی تحصیلدر بوده محالدر ظاهر اولانده بودر کذلك
عالمك بعضیسنی إلهینك بریسی دیکر بعضیسنی ده اوبر الهك ایجاد ایتمسی
جائز دکلدر زیرا بوتقدیرجه عجزلری لازم کلیر زیرا اوقتا که بریسنك
قدرتی بعضه تعلق ایتدی دیکر الهك بعض عالمه اوله جق قدرتنك

تعلقی طریقنی سد ایتدی بوایسه هر برشیئ أوزرینه تمام قدرته منافی
بر عجزدر إله أوزرینه عجز ایسه محالدر نتکم تمام قدرت الهیـه نك
وجوبنك بیانی کلهجکدر ۰ اکرالهیندن بریسی عالمك ایجادی دیکری
اعدامنی مراد ایتمك طریقیله اختلاف ایتسه لر بو صورتده ایکیسنك
بردن اراده لرینك نفوذی جائز أولمز زیرا بونك اوزرینه اجـتماع
نقیضین یعنی آن واحد ده عالمك وجود وعـدمی لازم کلیرکه بوده
محالدر ۰ کذلك بریسنك اراده سی نفوذ ایدوبده دیکرینك نفوذ ایتماسی
جائز دکلدر اراده سی نفوذ ایتمیانك عجزی لازم کلدیکندن ایچون
حالبوکه دیکریده أو بریسی کبی در بینلرنده مماثلت منعقد أولدیغندن
بعضکره ده آخرك دوننده دیکرینك اراده سی نفوذ ایتدیکی وقتده
راده سی نفوذ ایدن اله در دیکری عاجز أولدیغندن الهٰ دکلدر دنیلرا
شو حالده وحدانیت دلیلی تمام أولمش أولور

تعدد الهك استحاله سی أوزرینه دلیل آخر ۰۰ وقتا که حوادث
ایچون بر محدثدن البته لازمدر دلیلی ایله عالم ایچون بر الهك وجودی
واجب أولدیسه اله آخرده بولندیغی وقتده یا الهیندن هر بررلری عالمی
ایجادده کافی أولملا مقدر شو صورتده بونلرك بریسیده اله أوله ماز
زیرا اله کافی مستقل أوله جقدر یاخود بونلردن بریسی کافی أولور
ایکنجیسی ضایع أولور حاجت یوقـدر اله ایسه بویله أولمز ۰

وأما واجب الوجود حضرتلرینك افعالدن بر فعلده مشارکی أولمدیغنه

دليل حوادث شومكوناتده ياحدوث حيوانى ونباتى ومعدنيدرياخود
حركات حيوانيه نك غيريدر كواكب رياحك حركاتى كبى ياخود حيواناتك
حركات غير اختياريسيدر حيواناتك نشو ونما بولمسى ومثلا حمى سببيله
حاصل أولان حركت انتعاشى كبى بديهيدركه شو أشيانك ايجادو احداثنده
مخلوقاتدن هيچ بريسنك مدخلى يوقدر انجق مولاى متعال خلق وايجاد
بيورمشلردر بوده هر بر عاقلك عجز وميدركه انسانى أولديغى صورت ايله
تويني وياخود خلقدن بريسى تصوير ايتامشدر مصور انجق جناب
حقدر بوندن صوكره دنيلوركه بو مذكوراتك جميعنى ايجاد ايله
تفرد الهى أوزرينه دليل جناب حقك ذات وصفاتنده مماثلى أولمديغى
أوزرينه أولان دليلك نظيريدر زيرا الهينك هر برر لرينك ايجادى
حقنده بزديرزكه بالفرض ايكى موجد أولسه ياهر بر شيئى ايجاد ده
اتفاق ايدرلر يا اختلاف قريبا تقدم ايتديكنه كوره بودليل اتمام أولنور
ايمدى ثابت أولديكه شو أشيانك خالقى انجق جناب حقدر بشقه دكلدر
أما قيام زيد مشى عمرو كبى عباددن صادر حركات اختياريه دنيلان
حوادثك خلقت وايجاديله متفرد أولان ينه جناب بارى تعالى
وتقدس در بونك أوزرينه دليل عبد فعل اختياريسنك موجد وخالقى
أولمش أولسه تفاصيل افعالنه عالم أولور ايدى لكن تفاصيلنه علمى
باطلدر عبدك ده موجد أولمسى باطل أولور اويله ايسه بقيهٔ كائناتى
ايجاد ايدن وايجاد نده مشاركى أولميان مولاى متعالى تبارك وتقدس

حضرتلری افعال عبدك موجد ومحدثیدر عبدك تفاصیل فعلنه علمنك
بطلانی أوزرینه دلیل نائم أولان بر کیمسه دن مقادیر و کیفیاتك تفاصیلنه
شعوری أولمیه رق بر طاقم افعال اختیاریه حاصل أولیور بر کاتب
اجزا وأعضادن انامِلی ایچون أولان شیئه شعوری أولمقسزین انامِلی
تحریك ایله حروف وکلماتی تصویر ایدر او أجزا وأعضا. عظام یعنی
کمیکلر. غضاریف یومشاق کر تلك کمیکلر. أعصاب سکیر لر. عضلات
سکیرلی اتلر. رباطات کمیك باشلرنده کمیکلری بر برینه ربط ایدن سکیرلردر
ینه أو کاتبك او صورتلر ونقشلری حصوله کتیرن بو أجزا وأعضانك
حرکات وأوضاعنك تفاصیلنه شعوری یوقدر بو معلومات الده
ایدلدکدنصکره خفی أولمیه که افعال عبادك خالقی الحق ذات أجل
مطلق حضرتلری در دینیه نصوص شرعیهٔ ربانیه تواتر آوارد أولمشدر
قال الله تعالی فی کتابه العزیز (والله خلقکم وما تعملون) وقال تعالی
(هل من خالق غیر الله) برنجی قول شریفك مآل منیفی جناب
حق أی انسانلر سزی واعمالکزی خلق وایجاد بیور مشدر •
ایکنجیسنك مآل شریفی الله تبارك وتعالیدن بشقه بر خالق وارمیدر
استفهام انکاری یعنی یوقدر دیمکدر

دین مبین احمدی صلی الله علیه وسلم ده ثابت شو نصوص شرعی
اوزرینه اعتماد ایتمك عقیده لری بابنده أهل ایمان ایچون واجبدر وعقیده
لرینك دلیلنی اخذ ده شویله جریان ایدرکه افعال عبادك خالقی

انجق الله تعالى حضرتلريدر لكن ثواب وعقابك مناطى وعبده فعلك
نسبتنك صحتى كنديسنه وابسته اولان افعال اختياريه عبد ايچون
كسب واردر .. امام أعظم أبو حنيفه قدسنا الله بسره الانخم افندمز
حضرتلرى فقه أكبر نام معالى اتسامنى حائز أولان كتاب مستطاب
عاليلرنده شويله جه نص بيور مشدركه حركت وسكوندن جميع
أفعال عباد حقيقة قوللرك كسبيدر جناب حق ايسه أو افعالك خالقيدر
انتهى .. أئمهٔ كرام نخامت اتسامدن جناب امام أعظم يسر الله لنا شفاعته نك
كلام عالى مجتهدانه سنى تفسير بيوران بر ذات معالى نصاب شو يولده
خامه ران بسط وبيان اوله رق بيوريوركه حضرت امام همام بو نصيله
مراد ايدركه اصل فعل قدرة عليهٔ ربانيله در طاعت ياخود معصيت
اولمسيله فعلك اتصافي قدرة عبد ايله در — بيان آخر ايله — عبد
اراده سنى فعله توجيه وقدرتنى تعليق ايدر عبد دن خصوص مذكور
مسببات جانبنده وقوع يافته اولان بقيهٔ أسباب كبي فعلك طاعت ويا
معصيتله اتصافنه سبب اولورايشته طرف عبددن ظهورايدن انجق
كسبدر مولاى متعال تبارك وتقدس حضرتلرى عبد اراده سنى
صرف ايتديكندهقدرة فاطرهٔ الهيسيله فعل مذكورى ايجاد ايدركه
ايشته خلق بودر افراط وتفريط بيننده متوسط اولان مذهب حقده
انجق شو بيان كردهمز اولان مذهب جليلدر . ايمدى بز جميع افعالده
عبد ايچون مدخل يوقدر ديمه يز كذلك عبادك أفعال اختياريسنده

جناب حقك مدخلی یوقدر ده دیمه یز بلکه مولای متعال تبارك وتقدس حضرتلری أفعال عبادك خالقیدرقوللر ایسه کاسبیدرلر کسبلری اوزرینه‌ده مثاب ویامعاقب اولورلر دییه اعتقاد ایلرو بویله‌جه‌سویله‌رز وبالله التوفیق

﴿ صفت سابعه صفت علیهٔ اراده ﴾

جناب حق ایچون اراده واجبدر اراده ذات عالی الهی ایله قائم قدیم بر صفتدرکه حق جل وعلا حضرتلرینك أوزرینه جائز أولان شیلرك بعضیسنه هر بر جائز بوصفت جلیله ایله تخصص کسب ایدر بوصفتك ضدی أولان کراهیت جناب حق أوزرینه مستحیلدر .. بونك دلیلی شوعالم بذاته حادث أولیوب حدوثی انجق جناب حقدن أولدیغی ثابت أولدی بو تقدیرجه بزدیرزکه جناب حقدن عالمك حدوثی یا اراده واختیار أولمقسزین علیت وضرورت طریقیله أولور یاخود اراده واختیار طریقیله أولور یعنی عالمك وارلغنی اراده واختیار بیوروب انی ایجاد ایتدیکی وقتیده تعیین ایدن کندی ذات اقدس الهیسی أولمق طریقیله اولور اختیار أولمقسزین علیت ضرورت طریقیله جناب حقدن عالمك حدوثی جائز دکلدر جائز اولمش اولسه جناب حق قدیمدر عالمکده قدیم أولمسی لازم کلیر زیرا بو تقدیرجه عالم جناب حق ایچون معلول اولور حالبوکه معلول علتنه تابع اولوب تأخر ایتمامسی واجب اولور عالمك حدوثی ایسه محققاً ثابت اولدیکی یوق ایکن

واراولدی ایمدی جناب حقدن عالمك حدونی علیت ضرورت طریقیله
اولمادی شو حالده عالم ارادهٔ الهی واختیار سبحانی وایجاد ایتدیکی
وقتی تخصیصله حادث اولدی بو دلیل ایله ثابت اولدیکه جناب حق
اله عالم در • مرید مختار در ذات أقدس فیاضانه سینه اراده واجب
وذات پاك قدوسیانه سی اوزرینه صفت مذکورك ضدی أولان
کراهیت مستحیلدر • وهو المطلوب •

﴿ صفة ثامنه صفت عالیٔ قدرت ﴾

جناب حق ایچون قدرت واجبدر قدرت ذات پاك صمدیت ایله
قائم قدیم برصفتدرکه حادثات بوصفت جلیل ایله موجود ومعدوم
أولور بوصفت سامی نك ضدی أولان عجز ذات باری حقنده محالدر ••
دلیل جناب فاطر مطلق جل شأنه نك شوعالمی وعظمت وغرابتلری
عقللری حیرتده براقان وبحار عجایبنده فهومی مستغرق قیلان یوز-
بیکلرجه صنفلری مشتمل حیوانی نباتی معدنی عالملرندن عظمت
غرابت صاحبلری أولان برطاقم أنواع عالملری یوقدن وارایدوب
ایجاد بیور مسیدر • ایمدی شویله برعظمت جلالت وغرابت ایله
بوعالمی ایجاد ایدن ذات أجل مطلق حضرتلرینك عاجز ومسلوب
القدره أولمسنی عقل سلیم تصدیق ایتمز و بونك مستحیل أولدیغیده
بدیهیدر شو دلیلمزایله ثابت أولدیکه الله تعالی حضرتلری شوعالمك
الهی درکه انی أوعظمتیله کتم عدمدن فسحتسرای وجوده اخراج

بيور مشدر ايمدى بو يله بر ذات كريم سبحانى ايچون قدرت واجب وضدى أولان عجز مستحيلدر وهو المطلوب

(صفت تاسعة صفت سامئ علم)

مولاى متعال حضرتلرى ايچون صفت جليل علم واجبدر صفت سامى علم ذات بارى جل شأنه ايله قائم قديم برصفتدركه بونكله واجبات جائزات مستحيلات جميع أشيا جناب حقه منكشفدر بونلردن هر بريسنى على ماهو عليه بيلير بوصفتك ضدى أولان جهل جناب حقك أوزرينه مستحيلدر ٠٠ دليل الله تعالى حضرتلرينك شو صنعنك اينجه لكنده ومحكملكنده عقل وفهملرى حيرتده براقان شيلر ايله نهايت اتقان وغايت احكام ايله برابر عجايب وغرايبدن حاوى أولديغى اشيا ايله ايجاد واحداث بيورمسيدر بوايسه بر انسان كنديسنه اقرب اولان شيئه نظر ايله آشكاره أولوركه اوده تدبير باهر واذهانه حيرتبخش أولان اتقان واحكام أوزرينه مشتمل ذات انسانيدر كواكبك عجايب ونظامنده وحيوان ونبات ومعدن عالملرنده وبونلرك أنواع وموافقات واختلافاتندن محتوى أولديغى شيئلرده دهابونلرك غيرى أعجب عجايب اولان شيئلرده تأمل وتفكر أولنديغنده دها زياده ميدان وضوحه جلوه زيب فتوح أولر ٠ ايمدى عقل سليم نزدنده عوالم وكائناتى شواتقان وإحكام ودقيق صنع وعجيب وضع ايله ايجاد ايدن ذات خالق جل وعلانك جاهل غير عالم أولمسى محالدر شودليل ايله ثبوت

بولدیکه مولای متعال الله عالمدر اونی شو اتقان واحکام ایله ایجادبیور-
مشدرکه ذات الهیسی ایچون علم واجب ضدی اولان جهل مستحیلدر
مطلوب اولانده بودر جناب حق ایچون قدرت وعلم صفت جلیلار-
ینك وجوبی دلیلنك توضیحی مبسوط اوله رق شویله درکه بر کیمسه
متقن محکم آلات عدیدهٔ هندسیه اوزرینه محتوی کندیسیله وقت
بیلینیر ساعتلردن برساعته نظر ایتسه حتی اوساعتده اوقاتك ثانیه لرینی
بیله ضبط ایدوب غرضیده ایفا ایتسه اوساعته ناظر اولان کیمسه نك
عند نده شك وشبهه یوقدرکه اونی ایشلیان یاپان برصانع واردر
و بو صانعك اوساعتی یاپمغه واتقان واحکامنه کافی قدرت وعلمی واردرکه
اوساعتدن مقصود اولان غرضی ایفا ایتسون و برکیمسه اوساعت
کندی کندینه تصادف طریقیله حصوله کلوب صانعك صنعی واتقانی
اولمقسزین تکون ایتدیکنی یاخود بوساعتی صانع اولان صنعتکار عاجز
ایکی اللری ایکی ایاقلری کسك فنون هندسه وصایعه جاهل بلکه
فکری خامل هر بر علمی جاهل ومع هذا شو اتقان واحکام ایله
اوساعتی یاپمش اولدیغنی تصدیق ایدرسه ایمدی مصدق مذکور ارضی
ایله سما بیننی تفریق ایده میان حمقادن عـد اولنور کذلك شو عالمـه
کواکبنك عجایبی حیوان و نبات ومعدننك غرائبندن حاوی اولدیغی
مواد ایله برابر عطف نظر ایتدیکمزده که جلدلرجه کتاب وصحیفه
لری بونلره منسوب اولان علملر طولدر مشدر عظمت وغرابتلرندن

مشتمل أولان هر بر شیٔ احاطه دن قاصرز نتـكم شو عوالم حقنده
كلامی متـكفل فنونه منسوب كتابلری أوزرینه اطلاعدن معلوم
اولور قلبلرمزك غايت اطمئنانی ايله برابر قطعياً جزم ايدرزكه شو
عالم ايچون جميع مشتملاتيله ايجاد شواتقان واحكام ايله ابراز ايدن
أنواعنی تنويع أصنافنی تصنيف أشخاصنی تميز ايدن برصانع أقدسدن
ألبته لازمدر ايشته بوصانع أتم قدرت ايله قادر أكمل علم ايله عالمدر
بوذات باری أوزرينه عجز وجهل مستحيلدر بركيمسه بوصنع عجيب
عظيمك كندی كنديسنه تصادف واتفاقه حملا حدوثنه قائل أولورسه
وباهر برادراك ومعرفتدن جاهل وعاجز أولان شیٔ آخره نسبت
ايدرسه شـك وشبهه يوقـدركه بوكيمسه أحمق حمقادن وهرنقدر
تمويهات واهيه وخرافات ساقطه ايله تستر ايدرسه ده أجهل جهلادندر
زيرا فطرةً عقل سليم آنك دعوای باطلنی تصديقـدن ابا ايدر ايمدی
بز محمديلر اله قادر عليم حضرتلرينه شو عالمك صنعنك نسبتندن اعتقاد
ايتديكمز معتقدات ايله جزم ايدرز وظالمينك سوزلرندن جناب حقی
زياده سيله تنزيه وتقديس ايلرز •

《 صفت عاشره صفت جليل سمع 》

جناب حق ايچون سمع صفتی واجبدر صفت سمع صماخ واذن
ايله اولميوب ذات حق ايله قائم قديم برصفتدركه بونكله مسموعات
الهی منكشف أولور •

دلیلی • صمم یعنی صاغر اولمق نقصدر عالمی مکملا ایجاد وبعض أنواع عالمه سمعی عطا ایدن وسمعی انلرك اوزرینه نعم الهیسنك اکبری ذیلان الله عالم تعالی وتقدس حضرتلرینك اوزرینه نقص محالدر جناب حقه صمم محال اولدیسه سمع واجب اولدیکه مطلوبده بودر

﴿ صفت حادیه عشره صفت سامی بصر ﴾

جناب حق ایچون صفت سامی بصر واجبدر بو صفت عالي ذات باری تعالی ایله قائم وقدیمدر • مقله وحدقه ایله دکلدر مبصرات الهی جناب احدیت بوصفتله منکشف أولور جناب حق اوزرینه بونك ضدی أولان عمی مستحیلدر

دلیلی عمی نقصدر شو عالمی مکملا ایجاد وبعض أنواعنی نعمت بصر ایله تزیین بیوران ذات سامی الهی اوزرینه نقص محالدر مادامکه جناب فیاض ازلی یه عمی محالدر ایمدی ذات قیوم احدیسنه صفت سامی بصر واجبدر • وهو المطلوب

﴿ صفت ثانیه عشره صفت عالی کلام ﴾

ذات باری جل شأنه ایچون صفت سامی کلام واجبدر ذات اقدس الهی ایله قائم قدیم برصفتدر حرف ایله صوت ایله دکلدر واجبات مستحیلات جائزاتدن اولان واوله جق وبولنان وبولنه جق شیلر اوزرینه دلالت ایدر بوصفت جلیل ایله عباد الهیسندن بریسنه افهامنی مراد بیوردیغی شیٔ تفهیم بیورر • بوصفتك ضدی اولان بکم

جناب حق اوزرينه مستحيلدر .

دليلي بكم يعنى دلسز لك نقصدر عالمينى نعمت ايجاد ايله منعم وبعض أنواعنى نطق وكلام ايله مكمل قيلان جناب بارى جل وعلا اوزرينه نقص محالدر دلسز لك جناب حق أوزرينه محال أولديسه كلام ذات أقدس فياضانه‌سى ايچون واجب أولدى وهو المطلوب

جناب ذات اجل وأعلا ايچون سمع ؛ بصر ؛ كلام صفت جليللرينك وجوبى دليلنك توضيحى واضدادنك استحاله‌سى مبسوطاً بيانى شويله‌در كه جناب حق ايچون وجوبنك اثباتى واضدادنك استحاله سى تقدم ايدن طقوز صفت عاليكه وجود ؛ قدم ؛ بقاء ؛ مخالفت للحوادث ؛ قيام بنفسه ، وحدانيت ؛ ارادت ، قدرت ؛ علمدر هرنقدر مدار ألوهيت بوصفات عالى أوزرينه أولوب بونلر ايله متصف بر ذات أقدس الهينك وجودى شو عالمك موجوديتى توجيه ده كفايت وعقل سليمى اقناع ايدرسه‌ده لكن شو خلاق جهان حضرتلرينك شان عالى ألوهيت وبديع مصنوعاتنده وهر برشيئك كمالنى وقوام وصلاحنى اعطابيورمغله كمال اتقان واحكامدن مشتمل أولديغى شيده تأمل ايتديككزده مصنوعات الهيه‌سى شو كمالده أولان بر ذات قيوم احدينك ناقص أولمسى مستحيلدر زيرا جميع تصوراتمزده ناقص كاملي ياخود كاملا كملى ايجاد وابتداع ايتمك شويله طورسون كندى مثلنى ايجاد ايدن بر شيئ بوله ميورز شو انسانه باق كه اعلم حيوانات أولمغله برابر

صناعاتده انلردن قدر تليدر هر نه كه تصنيع وابتداع أو تصنيع مذكور
او انسانك كندى مثلنى ويا كنديدن اكملنى ياپمق شويله طورسون حائز
أولديغى كماله بيله قريب أولمز بر حيوان ويا انسان ياپمقدن قطع نظر بر نباتى
ياپمغه قدرتى أولمز بلكه جسدندن بر توبى دوشسه أولديغى كبى أونى
اعاده يه قادر أولمز ابدا انسانيده نبات وحيوانك ظهورندن جريان
ايتديكى كوريلان شيلر جناب حقك نبات وحيوانك تولدينه اسباب
عاديه قيلديغى أموره مباشرتله دركه بر انسان تخمى يره اكر حرارته
عرض ايدر صوايله سقى ايدر أورادن نبات بتر حالبوكه اواوتك نصل
بتديكنى لون، طعم، رائحه وبونلرك غيرى خواص سائره سى نصل حصوله
كلديكنى أو انسان بيلمز كذلك بر قوشك يمرطه سنى حرارته وضع
ايله اندن قوش تولد ايدر لكن أو قوش نصل تكون ايتدى سمع
وبصرى نصل شق لحم ودم وسائر اعضاسى نصل تصوير أولندى بونى
بيلمز ايشته بونلرده بيان ظاهر واردركه او انسان نبات وحيوانى
تصنيع ايتمامشدر انجق اسبابندن كيفيت نشأتلرينى بيلمامكله برابر
انلرك وجوده كلمسنه تسبب ايتدى اله عالم جل وعلا حضرتلرى ايسه
انلرك صنعيله متفرددر متقدم جميع بياناتمز أوزرينه جزم ايدرزكه
عدمدن عالمى ايجاد ومحير افهام أولان أنواعه تنويع وبعضيسنى سمع
وبصر وكلام ايله تكميل ايدن حضرت الله ذو الجلال ايچون دليل
عقلى ايله نزد مزده ثابت وكندى ذات پاك صمدانيسنه لايق هر بر

صفات کمالیده مرتبهٔ کمال أولمق واجبدر بویله أولماسه صانع عالم تبارك وتقدس مصنوعاتنك مادونی أولور بوایسه تصدیق عقلینك خلافیدر . ایمدی بز اعتقاد ایدرز که جناب حق سمیع در بصیر در متکلمدر بلکه شان معالی نشان ألوهیتنه لایق هر بر صفات کمال ایله متصفدر وجناب حق أوزرینه صمم ؛ عمی ؛ بکم مستحیلدر سمعی ابداع بصری اناره لسانی کلام ایله اطلاق بیوران ایسه کندی ذات معالی سمات ربا نیسیدر کذلك حق عالی الوهیتنده مصنوعاتنده هر بر کمالی ایجاد محقق ایکن صفت کمالیه ده ناقص أولمق محالدر بوراسی منوال مذکور أوزره بیلملیدر بز معاشر مسلمین ایچون بصر سمع کلام صفات جلیللرینك ذات أقدس الهی ایچون ثبوتنی اعتقادده (وهو السمیع البصیر) (وکلم الله موسی تکلیما) قول شریف سبحانی سی کبی دلیل سمعی أوزرینه اکتفا ایتمکده واجبدر که بو دلیل ایله خطهٔ تقلیددن چیقمش أولورز تتکم تقریر أولندی

(صفت ثالثه عشر صفت سامی حیات)

جناب حق ایچون صفت سامی حیات واجبدر بو ذات أقدس الهی ایله قائم قدیم صفتدر که جناب حقك قدرت . اراده ؛ علم کبی صفات جلیل ایله اتصافنی عقلا تصحیح ایدر بو صفتك ضدی أولان موت فیاض مطلق حقنده محالدر . . دلیلی جناب حق میت أولمش أولسه قدرت اراده علم کبی صفتلر له اتصافی واجب أولمسی أوزرینه دلیل

قائم أولان صفات ايله اتصافي صحيح أولمزايدى لـكن بوصفات سامى
ايله اتصافنك وجوبى أوزرينه دليـل قائم أولدى شو جناب حقك
ميت أولمسى محالدر جناب حق اوزرينه موت محال اولديسه ذات اقدس
الهيسنه حيات واجب اولدى وهو المطلوب

﴿ فصل ثالث ﴾

ذكرى سبقت ايدن صـفات عالى الهينك اشيايه تعلق ايدن
وتعلق ايتميان قسملرى وتعلقنك معناسى بياننده در

معلوم أوله كه جناب حق ايچون وجوبى واضداد نك استحاله
سى أوزرينه أدله اقامه‌سى تقدم أيدن أون أوج صفات عالى الهيدن
بديسى برشيئه تعلق ايتمزا نلرده وجود؛ قدم. بقاء. مخالفت للحوادث. قيام
بنفسه. وحدانيت. حيات. صفات ساميلريدر بوصفتلرك برشيئه تعلق
ايتمامسنك معناسى بوصفات عالى ايله أشيانك تخصيصى وايجاد وكشفى
وصفات آتى كبى أشيا أوزرينه دلالتى أولمز بوصفات ساميدن التيسى
أشيايه تعلق ايدركه انلرده اراده قدرت سمع بصر علم كلام صفتلريدر.
اما اراده ايله قدرت يالـكز جائزاته تعلق ايدر واجبات ومستحيلاته
تعلق ايتمز اراده صفت ساميسى تعلق تخصيص ايله جائزه تعلق ايدر
بوصفت أقدس ايله أزلده جائزى ذات صمدانيسى أوزرينه جائز أولان
بعض شيء ايله تخصيص ايدر. مثلا جناب حق أزلده زيدى بولنمق
ويابولنمامق ايله تخصيص ايدر وزيد بولنديغنده شويله برصفت أوزرينه

أولور • فلان زمانده ، فلان مكانده ، يردن فلان جهتده بولنور دييه تخصيص ايدر وهلم جرًّا وشو تخصيص ايله أوجائزك ارادهٔ الهينك تخصيص أوزرينه أولمسى واجب خلافنده أولمسى محالدر زيرا ارادهٔ سامىٔ الهينك خلافنه أولسه بارى تعالى حضرتلرى كارِهٔ مقهور أولمسى لازم كلير ملكنده اراده بيورمديغى شىٔ حصوله كلير بوايسه برحالتدركه حصولنه مخلوق مملوك راضى أولمز ملك الملوك أولان خالق جل وعلا حضرتلرينك راضى أوله جغنى هيچ تخطر ايدرميسك طبيعيدركه راضى أولمز •• صفت سامى قدرت جائزه تعلق ايدر ازلده ارادهٔ سبحانينك تعلقنه مطابق أولمق أوزره جائزك ايجاد واعدامنه تعلق تأثير ايله تعلق ايدر • مثلا ارادهٔ ربانى أزلده شويله برزمان شويله برمكانده زيدك برصفت أوزرينه ايجادينه تعلق ايتديكنده ارادهٔ ربانينك ايجاد زيده تعلقى زمانى كلديكنده قدرت فاطرهٔ سبحانى زيدى ايجاده تعلق ايدر ارادهٔ عليهٔ ربانيسيله تخصيص ايتديكى مكانده صفت مذكور أوزرينه قدرت سامى ربانيسيله زيدى ايجاد ايدر كذلك ارادهٔ الهى وجه مخصوص أوزرينه عمروك اعدامنه تعلق ايتديكى وقتده قدرة الله أونك اعدامنه تعلق ايدر تخلف ايتمكسزين ارادهٔ ازلينك تعلقنه مطابق أوله رق قدرت سبحانيسيله عمروى اعدام ايدر والا ارادهٔ الهك تخلفى لازم كلير بوايسه محالدرتكم قريبا تقدم ايتدى ذات الهى • صفات سبحانى . وجرمك حيزه ملازمتى • كبى واجباته . شريك

باری • ونقیضین بیننده جمع که آن واحدده زیدك موجود ومعدوم•
أولمسی کبی مستحیلاته ایجادا واعداما اراده وقدرتدن بریسنك تعلق
ایتامسی واجب حتما حاصل أولوب وجود دن عدمه خروجی ممکن
أولمدیغندن اراده‌ٔ الهی وقدرت سبحانی بوکا ایجاداً تعلق ایتمز زیرا حاصلی
تحصیلدر بوده محالدر اعدامادهٔ تعلق ایتمز زیرا عدمی ووجوددن خروجی
محالدر. اما مستحیله عدم تعلق مستحیل حتما معدوم أولوب وجودی قبول
ایتمدیکندن اراده‌ٔ الهی وقدرت ربانی اعداما بوکا تعلق ایتمز زیرا حاصلی
تحصیلدر بوده محالدر وجودی وعدمدن خروجی مستحیل أولدیغندن
ایجاداً ده تعلق ایتمز • بوتقریر أوزرینه برسائل سؤال ایتسه دیسه که
جناب حق فلان واجبك اعدامی وشریك باری کبی فلان مستحیلك
ایجادی أوزرینه قادر اولورمی أدبه مقارن جواب بودرکه. برهان قدرة
اللهك اعداما وایجاداً واجبات ومستحیلاته تعلق ایتمدیکنه دلالت
ایتمشدر • أی سائل سنده ذکر ایتدیکك ایسه واجبات ومستحیلاتدندر
قدرة الله بونلره تعلق ایتمز جناب حق بونلر أوزرینه قادر أولمز دییه-
مه یز زیرا بوسوز جانب أقدس الهیده سوء ادبدر جناب حقه حاشا
عجز ایهام ایدر تعالی وتقدس • • أما سمع وبصر باری تعالی وتقدس حضر-
تلرینك سمع وبصر صفت جلیللری واجب أولسون جائز أولسون
جمیع موجوداته کافهٔ مخلوقاته تعلق انکشاف ایله تعلق ایدرلر معدوماته
مستحیل أولسون وجائز أولسون تعلق ایتمزلر جناب فیاض أقدس

مخلوقات الهیسندن هر بر مسموع ومرئی کوروب ایشتدیکی کبی ذات کریم
ربانیسنی صفت عالی الهیسنی کورر وکلام أقدسنی ایشیدر لیلهٔ ظلماده
ذره یی کورر صخرهٔ صما أوزرنده یورومسنی ایشیدر زیرا سمع
وبصر سبحانی ادراکلری شروط وأسباب عادی أوزرینه متوقف
بر طاقم حادث ناقص مخلوقاتك سمع وبصرلری کبی دکلدر • واما علم الهی
وکلام ربانی واجباته مستحیلاته موجود ومعدوم جائزاته تعلق ایدرلر
علم الله بونلره تعلق انکشاف ایله تعلق ایدر جناب حق علم الهیسیله
واجبی واجب بیلیر ذات وصفات مقدس کبی مستحیلی مستحیل بیلیر
شریك باری کبی جائزی جائز بیلیر موجود اولسون معدوم اولسون
• بولونسون بولونمسون علی ما هو علیه بیلیر علم سبحانیسندن
کلی جزئی ارضده سماده هیچ برشیٔ خارج اولمز عدد رمالی قطرات
امطاری اوراق اشجاری ذرات کائناتی بیلیر • خلاصه معلومات الهیه
نهایت یوقدر أما کلام ربانی واجبات • مستحیلات • جائزاته تعلق
دلالتله تعلق ایدر ایمدی کلام سبحانی حرف وصوت ایله دکلدر هر واجب
ومستحیل موجود ومعدوم هر جائزه اولدقلری حال اوزرینه دلالت
ایدر • رسل فخام ملئکهٔ عظام عباد مکرمیننده افهامنی مراد بیوردیغی
ذواته بونلردن هر برینی کلام الهیسیله افهام ایدر

﴿ فصل رابع ﴾

اسماء الهینك توقیفی اولدیغنی بیان ایله برابر فیاض اقدسی ایچون

ثبوتنی افاده ایدن امور ایله شرع شریف مطهرك كتیردیکی جمیع صفات واسماء الهی یه اعتقاد ایتمامزك وجوبی بیاننده در ۰۰ وقتا كه بز معاشر مسلمین عندنده سیدمز معین وناصرمز استنادكاه حقیقیمز صاحب شفاعتمز حضرة محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم افندمزك مبارك اللرنده ظهور یافته اولان خارق عادت برطاقم معجزات ساميلری دلیلی ایله جناب منعم حقیقی فیاض اقدسك رسول مبجلی نبی مفخمی اولدیغی ثابت أولدی أویله بر معجزات عالیكه أیادی مقدسهٔ پیغمبریده ظهوری دعوای مقدس رسالتنی جانب جلیل احدیتدن تصدیقدر ۰ رسول كبریا علیه أكمل التحایا أفندمز حضرتلرینك رسول الله أولدیغی ثبوت بولدیغی ایچون اخباراتنك جمیعنی تصدیق واجب وذات پیغمبریلرینه كذب مستحیلدر تكم باب ثانیده بونلرك برهانی ان شاء الله كله جكدر بز صفات اللهی مثبت نصوص شریعت محمدیسنده شرف مورود جمیع موادده ذات عالی رسالتنی تصدیق ایتمك صحیح وواجبدر ۰ قرآن كریم الهی وحدیث شریف پیغمبری ده ذكری متقدم صفاتله جناب حقك موصوفیتنی افاده ایدن دلیل عقلی ایله صفات مذكورك ذات أحدیت ایچون اثباتی واضدادنك استحاله سی ایله برابر آیات واحادیث وارد أولمشدركه ألوهیتك مداری وشان ربوبیتك عظمتی بوصفات أوزرینه در جناب حقك عادل حكیم صمد هادی خالق رزاق قیوم ودها بونلره مماثل برطاقم صفات كمال ایله موصوفیتنی مفید نصوص شرعیه وارد

أولمشدر ایمدی نصوص شرعی احمدیده جناب حق ایچون وارد اولان صفات عالیه‌دن اوصافك جمیعنه ایمان واجب اولور زیرا بونلرك مخبری شارع اعظم حضرت رسول اکرم افندمز صادقدر من عند الله تعالی مرسل أولدیغنه ادله قائم اولمسیله صدق عالی محمدیلری صلی الله تعالی علیه وسلم مجزومدر .. بوحقیقتك بیانندن صکره معلوم اوله که صفات الهیه‌نك اثباتیله نصوص شریعت وارد أولدیغی کبی نفس کریم الهیه‌سنی تسمیه ایتدیکی اسماء سبحانیه‌سنی اثباتله ده وارد أولمشدر کندی ذات پاك صمدانیسنه خاص اولان لفظ جلیل الله بونلردندر نبینا فخر دوجهان حضرت محمد مصطفی علیه اصفی التحایا افندمزك ارسال عالیسندن اول قوم نجیب عربك لغتی جناب حق اوزرینه بو اسم جلیلی اطلاق ایتدیکی کبی شریعت مطهره ده اطلاق ایتمشدر . جناب حقی بو اسم اعظم ایله تسمیه تسمیهٔ شرعیه‌در که نص شریعت اوزرینه بوکا اعتماد ایدرز سائر اسماء الهیه‌ده بویله‌در بونلر ایله تسمیه شرعیه‌در شرع شریف مطهرك کتیرمدیکی اسم ایله جناب حق جل وعلایی تسمیه جائز دکلدر . ایشته علماء کرام انار الله براهینهم حضراتك اسماء جلیل سبحانی توقیفی دردیه لرینك معناسی بودر یعنی هر براسمی جناب حق اوزرینه اطلاق شرع شریف احمدینك توقیفی ایله‌در توقیف شرع اولمقسزین براسمی جناب حق اوزرینه اطلاق جائز اولمز

﴿ فصل خامس ﴾

تشبيه وحوادثه مماثلتی ايهام ايدن شيلردن جناب حقه نسبتی نصوص
شريعتده وارد اولان متشابهات وبونلر حقنده اهل سنت وجماعتك
كيفيت اعتقادلری ولدی الحاجة طريق تأويلی بياننده در

شريعت غرای محمدی صلی الله عليه وسلمده جناب فياض
أقدسك صفات كمال ايله موصوفيتنی مفيد نصوص وارد أولديغی كبی
فقط بونلردن بعضيسنك ثبوتی اوزرينه دلائل عقلي قائم بعضيسنك
أوزرينه قائم دكلدر لكن بوموصوفيتی معجزات ساميات
ايله صدقی مبرهن رسول مفخم عليه صلوات الله الأكرم افندمز
حضرتلری خبر ويروب ثبوتندن عقلي منع ايدن برمانعده أولمديغندن
بوكا ايمان وتصديق ايتمشزدر جناب حقك عباد الهيسندن توبه يی قبول
مطيعی مثاب عاصي معذب ايتمسی كبی كذلك نصوص شريعت غراده
ظواهری حوادثه مماثلت ومشابهتی ايهام ايدن بر طاقم صفتلرك جناب
حقه نسبتی وارد أولمشدركه أونصوصه متشابهات تسميه أولنمشدر حالبوكه
دليل عقلي مولای متعال حضرتلرينك حوادثه مخالفتی واجب مماثلتی
مستحيل أولسنه قائم أولدی كذلك دليل نقليده بونكله وارد أولدی
قال الله تعالى (ليس كمثله شئ وهو السميع البصير) ايمدی بز معاشر
مسلمين أونصوص متشابهانده شويله اعتقاد ايدرزكه متشابهات
ايچون جناب حقه لايق وذات احديتنك حوادثه مماثلی استلزامدن

خالی بر طاقم معانی صحیحه واردر که مماثلتی مستلزم ظواهر نصوص
مذکوره دن متبادر أولان معانی دکلدر ایشته او معـانی صحیحه نك
حقیقت علمنی عـلام الغیوب أولان مولای متعاله تفویض ایدر وبو
اعتقاد ایله حوادثه مماثلتدن جناب حقی تنزیه واو نصوصـدن مراد
بیوردیغی شیٔ بیلمکی ذات پاك صمدانیسه تفویض ایلرز • سلف صالحین
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین افندیلرمز حضراتنك اعتقادلریده
بویله ایدی لـکن فرق مبتدعه دن بعضلری وقتا که فرجه یاب ظهور
اولدی أو نصوص متشابهاتك ظواهری ایله تمسك وحوادثه مماثلت
الهی یی مستلزم معانی متبادره یی اعتقاد ایدر اولدیلر بعض ضعف
دین اربابنك اعتقادلرینه او فرقهٔ ضلالك بدعتلری سرایتندن
قورقولدی بنابرین کتب تفاسـیر شریفه وشروح أحادیث منیفه ده
ذکر أولندیغی أوزره علماءِ متأخرین روح الله أرواحهم حضراتی
أو نصوص متشابهاتی أدلهٔ عقلیه یه موافق مناسب تأویلاتله تأویل
ایتدیلر • مشار الیهم حضراتی مذهب مبتدعینی رد ویا عقیدهٔ ضعفایی
تثبیته تصدر لرنده أو تأویلاتی بیانده کأنه دییورلرکه مادام أو نصوص
متشابهاتی لغت عرب قواعدی أوزرینه جاری أدلهٔ عقلیه یه موافق
مناسب معانی صحیحه یه محتملدر أو معانی أوزرینه احتمال یولندن حمل ایله
جناب حق ایچون مخالفت للحوادثك وجوبی ومماثلت ربانینك استحاله
سی أوزرینه أدلهٔ داله بینیله نصوص مذکوره بیننده توفیق حاصل

أولور والعياذ بالله تعالى انسانى ايماندن اخراج ايده جك شیء اعتقاد ایتمکدن سالم أولورز بو بابده هر ایکی طریق أحسنك بيانى شويله دركه قرآن كريمده • الرحمن على العرش استوى • ويبقى وجه ربك • يد الله فوق ايديهم • والسموات مطويات بيمينه • وجاء ربك دها بونلرك غيرى آيات عظام شرف ورود ايتمشدركه جمله سى متشابهات قرآنيه دندر كذلك حديث شريف سعادت رديف پيغمبرى صلى الله عليه وسلم ده رأيت ربى في أحسن صورة • ان الجبار يضع قدمه في النار • ينزل ربكم الى سماء الدنيا دها بونلرك غيرى برچوق احاديث منيفه منقبه بيراى عالم شهود اولمشدر سلف صالحين رضوان الله عليهم اجمعين حضراتنك كتمش اولدقلرى طريق اسلم بودركه نصوص متشابهاتيده حوادثه مخالفت الهينك وجوبنه أدلهٔ عقلى ونقلي يه موافق صحيح غير متبادر معانى واردر بز اومعنالره ايمان ايدر وحقيقتنى بيلمكى علم اللهه تفويض ايلرز ايشته بومقدار تفصيلات صحت ايمانده كافيدر • ايمدى عرشى أوزرينه استواء الهى جناب فياض مطلقه لايق صفات سنيه دن برصفتدر جسميت وجهتى مستلزم استواء حادث كبى دكلدر سماء دنيايه نزول الهى ذات صمدانيه يه لايق برصفتدر برحيزدن ديكرينه انتقالى مستلزم نزول حادث كبى دكلدر • مجیء ده بويله در الله تعالى حضرتلرينك يدى يمينى قدمى واردر لكن بزم اعضا مز كبى دكل بلكه ذات عالى ألوهيتنه لايق برصفت أوزرينه در

تجزی ومقداری مستلزم أولمز جناب حق نصوص مذکوره دن مراد
ایتدیکی معانینك حقیقتنه کندیسی اعلمدر هر بر نص متشابهده سوز
یویله در نصوص مذکوره نك ظواهرینه تمسکا حوادثه مماثلت الهی یی
ادعا ایدن بر مبتدعك مذهب باطلنی رده تصدی یاخود ضعیف الدین
أولان کسانك عقیده لرینی تثبیت مراد ایتدیکمزده علی طریق التأویل
دیرزکه نصوص مذکوره حوادثه مماثلت الهی یی مستلزم أولمیان معانی
غیر متبادری محتملدر معانی مذکوره أوزرینه نصوص متشابهاتی حمل
ایله مماثلتدن تنزیه سبحانی یه دلالت ایدن أدلهٔ عقلیه و نقلیه یه موافقت
بولمش وبو توفیقمزله العیاذ بالله کفره مؤدی أولان اعتقادده خطأ
ایتمکدن قور تلمش أولورز ٭٭ بیان تأویل شویله درکه عرش أوزرینه
استوادن مراد انجق استیلاء وقهر أولمسی محتملدر نتکم شاعر عربی
(قد استوی بشر علی العراق) دیمشدرکه استوی استولی دیمکدر قول
کریم ربانیده استیلادن مراد سبحانی ایسه الله أعلم شو عالمدن هر شی
أوزرینه نفوذ حکم عالی ربانی وعظمت جلال سبحانینك بیانیدر . سماء
دنیایه نزول أقدس الهیدن مراد عباد الهیسی أوزرینه اقبال سبحانی
أولمسی محتملدر لغت عربیده نزول اقبال معناسنه ورودی محققدر
معنای حدیث شریف شودرکه واجب الوجود مفیض الخیر والجود
حضرتلری أوجینده عباد الهیسی أوزرینه اقبال وتوجه بیورور ایمدی
اقبالدن سماء دنیایه نزول ایله تعبیر أولنمشدر مجیء ایله مراد کذلك

اقبال أولمسى محتملدر ياخود وجاء ربك دن مراد حذف مضاف قاعده
سنه ابتناء وجاء أمر ربك .وسلطانه • ديمكدر. وجه ايله مراد ذات
أولمسى ده محتملدره وجـه اطلاق أو لنور بونكله ذات مراد أولنور
يدويمين ايله قدرت بالغهٔ صمدا نى أولمسى محتملدر بو تأويلاتك جميعنه
استعمالات لغت عربيدن شواهد واردر كه قرآن كريم وحديث نبوى
أوسياق أوزرينه شرف ورود ايتمشدر وهكذا متشابهاتدن شرف مورود
نقدر نصوص وارايسه كافه سـنده تأويل جارى أولور متشابهاتدن
برنص يوقدر الا علمـاء كرام انار الله براهينهم حضراتى قانون لغت
عربى أوزرينه أدلهٔ عقليه يه موافق انلره مناسب برتأويل بولمشلردر •
سعيلرى مشكور وجناب حق كنديلرندن راضى أولسون بوتأويلاتى
بيانه كافل كتب مدونه ده خصوص أوله رق تأليف بيور مشـلردر
ايمدى شرف ورود ايدن او نصوص متشابهاتك كافه سنه ايمان حوادثه
مماثلت سـبحانى يى غيرمسـتلزم جناب أقدس الوهيتنه لايق معانى
صحيحه لرى اولديغنى اعتقاد وبوندن مراد اولان حقيقت معرفتى علم
الهيه تفويض ايتمك هر مكلف اوزرينه لازمدر •مذهب مبتدعى دفعه
وياتأويله اهل اولديغندن وسوسهٔ قلبيسنى رفعده تأويله احتياج مس
ايدرسه علماء عظامه بالمراجعه مراد ايتديكى تأويلى اكلاملى كنديسنى
كفره ويابدعته ادخال ايده جك خطاده وقوعندن حذرا تأويله
هل اولماسيله نصوص متشابهاتى يالكزجه تأويل ايتماملى يعنى هر

حالده علمایه تأویل ایتدرملیدر نسأل الله تعالی الحفظ والسلامة خفی اولمیه
که شو فصل خامسده بیان کرده مزاولان نصوص متشابهات آیات
عظام سبحانی واحادیث ثابتهٔ رسول ربانیدر صلی الله تعالي علیه وسلم
واما بعض اهل اخبارك رسول مجتبی علیه اکمل التحایا افندمز حضرتلرینه
نسبت ایدوبده نقل عدول ایله ذات همایونلرندن التنباه اتخمیلرندن شرف
ورود ایتدیکی ثبوت بولمیان اخباری واومثللیلری تأویلنه احتیاج
شویله طورسون ورودینی تصدیق بیله أوزریمزه واجب دکلدر والله
سبحانه وتعالي أعلم

﴿ فصل سادس ﴾

حق اقدس الهیده جائز أولان أوصاف سامیه وأهل بدعك بز
أهل سنت وجماعته مخالفت ایتدکلری مسائل بیاتنده در . حق اقدس
سبحانیده هر جائزك فعل وترکی جائز اولور او جائز نقدر عظیم نقدر
صنعتی دقیق اولسه جناب حق انك صنعنه قادردر . نصوص شرع شریفدن
بونك دلیلی (والله علی کل شیءٔ قدیر) قول کریم الهیسیدر عقلا دلیلی
جناب حق تام القدره کامل العلمدر هر بر جائز ده وجود وعدمه
قابلدر ایمدی مولای متعال او جائزك ایجاد واعدامنه قادر اولور
هر جائزی نقدر عظیم نقدر صنعتي دقیق اولسه ده فعل
وترك الهینك جوازینی توضیح ایدن شيءٔ عظائم مصنوعات سبحانی
وغرائب مبتدعات ربانیدن شو عالمده مشاهده ایتدیکمز مواددرکه

ذات اقدس الهی بونلرده قدرت عالی ربانیسیله ایجاد واعداما تصرف
ایتمشدر اوت عادت اقدس الهی خوارق عاداتی یعنی عادتك جاری
اولمدیغی امور عظیمی ایجاد بیورما مغله جریان ایتمشدر یالکز
پیغمبران کزین علیهم صلوات الله اجمعین حضراتنك ایادی مقدسه‌ـ
لرنده معجزه ودعوای جلیل رسالتلرینی تصدیق اوله رق یا خود
اولیاء عظامنك ایادی مفخمه لرنده کرامت یاخود بعض عباد الهیسنك
یدلرنده معونت یا استدراج یا خذلان اوله رق خارق عاده یی ایجاد
بیوررر ایسه نادرا وقوعه کلیر تفصیلا بیانی کله جکدر حق اقدس
الهیده خیر وشری خلق بیورمق جائز در طرف عالی الهیدن وقوع
یافته أولان خلق مذکور ایسه قبیح اولمز بعض أهل بدعت قبیح
أولور دیمش ایسه ده اعتبار یوقدر زیرا جناب حق فاعل مختار در
ملك الهیسنده کیف ما یشاء تصرف ایدر وحسنی هر نقدر بزه مخفی
أولور ایسه ده بعض دفعه برشیئ حد ذاتنده حسن أولور بزاونی
شر عد ایتمشزدر حالبوکه شر بزه نسبة شر اولور بو سببدن شر مذکوری
کسب واندن نهیه مخالفت ایله مؤاخذه أولنورز ده فعل مذکورك
بزدن صدوری قبیح اولور أما جناب حقه نسبة فلان شیئ خیردر
فلان شیئ شردر دنیلمز زیرا جناب ذات احدیت برشیئ ایله منتفع
ومتضرر أولمز وایضا کائناتده چوق دفعه لر شر حصوله کلیرا کر خلق
الهی واراده ربانیسز أولسه ملك الهیده چوغی خلقه واراده‌الله ایله

أولمامش أولور بو حالده منصب ألوهيت أوزرينه عجز وقهر لازم كلير تعالى الله عن ذلك علواً كبيرا

جناب حق أوزرينه عباد الهيسنك حقنده صالح واصلحك غيري ايشلمك جائز در وانلر حقنــده صالح واصلحى ايشلمك جناب حق اوزرينه واجب دكلدر

بو بابده بعض اهل بدعت معتزله مخالفت ايدوب اصلح على الله واجبدر ديديلر خــذلهم الله اكر اصلح على الله واجب اوله ايدى دنيا ده فقر . آخرتك عذاب اليم ايله معذب أولان كافرى جناب حق خاق ايتمز ايدى زيرا او كافر ايچون اصلح أولان صغير ايكن انى خلق ايتامكدر اكر خلق ايدرسه اصلح أولان صغير ايكن انى اماته ويا حد بلوغندن اوّل عقلنى سلب ايتملي ايدى لــكن جنــاب حق اونى خلق بيوروب حقنده اصلح اولانى ايشلمدى ظاهر اولديكه مولاى متعال حضرتلرينه عبــاد الهيسنه اصلح وصالح اولانى ياپمق واجب دكلدر بلــكه جناب حق فاعل مختار در اكر بزه ثواب ويررايســه فضل الهيسيله ويرر تعذيب ايدرسه عدل ربانيسيله ايدر ثواب وعــذابك وجوبنده طاعت ومعصيتك تأثيرى يوقدر لــكن وقتاكه نصوص شريعت محمدى صلي الله عليه وسلمده مطيعه ثواب ايله وعــد الهى عاصى عقاب ايله وعيد ربانى وارد اولدى شرعا وعد وعيدى تخلف ايتمامسى واجب اولدى زيرا تخلف ايتسه خبر الهيده كذب وخلف

لازم کلیر بوده محالدر لکن مطیعیندن بری حقنده ثواب ایله وعده تخلف ایتمامك واجبدر زیرا نقصدر نقص ایسه جناب حقه محالدر.

اماعقاب ایله وعید دن مولای متعالك بعض عبادینك ذنوبنی مغفرت ایتمسی اوزرینه دلالت ایلیان دلائل ایله کناهلری مغفور مؤمنلر خارجدرلر

اما کفار خاکسار حقلرنده وعید الهی تخلف ایتمز زیرا نار جحیمده مطلقا مخلدیتلرینه دال ادلهٔ شرعی وارداولمشدر . اما کناهلری عفو اولنمیان مؤمنلر حقنده خبر ربانیده خلف لازم کلسون ایچون ولو بریسنی تعذیب ایله اولسون نفوذ وعید الهی لازمدر

ابصار ایله رؤیت کریم الهی

عقلا جائز در زیرا ذات اقدس سبحانی موجوددر هر موجودیده رؤیت صحیحدر اویله ایسه حق سبحانه وتعالی حضرتلرینی رؤیت صحیح اولور لکن دنیاده فخر دوجهان محمد مصطفی علیه اصفی التحایا افندمز حضرتلرندن بشقه کیمسه یه رؤیة الله واقع اولمامشدر آخرتده ایسه نص قرآن واحادیث منیفه واجماع صحابه اولدیغندن اهل سنت وجماعتك اتفاقیله مؤمنینه رؤیة الله شرعا واجبدر فقط بلا کیف ولا انحصار یعنی جناب حق رائی یه مقابلت ، جهت . تحیز کبی کیفیات حوادثدن برکیفیتله تکیف ایتمدن رؤیت اولنور زیرا رؤیت بر قوهٔ ادراکیه در جناب حق او قوتی مخلوقنده خلق ایدر عقلا مرئی مقابله

سنده وجناب حقك جهت وحيزده وبونلر مثللى شيلرده اولمسى مشروط
دكلدر مقابلة . جهة . حيز وأمثالى شروط عادى قيلنمشلردر بونلرسز
رؤيتى خلق ايتمك جناب حقه جائز در وجناب حقه حدود ونهايات
مستحيل اولديغندن ذات كريمنى احاطه ايدرجه سنه عندالرائى انحصار
سبحانى اولمقسزين رؤيت واقع أولور . رؤية اقدس الهينك مؤمنينه
وجوبيله (لا تدركه الابصار) قول شريف فرقانيسى بيننده مخالفت يوقدر
زيرا ادراك ابصارك معناسى حدود ونهايات ايله مرئينك متحيز اولمسى
حيثيتيله على وجه الاحاطه رؤيتدر بوشكل رؤيت جناب حقه محال
أولديغندن بوقولى كيمسه تفوه ايتمز بعض مبتدعين معتزله كتب
مطولاتده مردوديتى بيان قيلنان واهى شبهه لره تمسكا جواز رؤيت
الهيده اهل سنته مخالفت ايتديلر • جناب حقه مخلوقات الهيسنه پيغمبران
كزين عليهم صلوات الله أجمعين حضراتنى ارسال جائز اولوب واجب
ومستحيل دكلدر بلكه ذات أقدس ربانيسندن برلطف مخصوص ومحض
فضل وكرم رحمانيسيله احسان ورحمتدر • زيرا مشار اليهم افنديلرمز
حضراتنى ارسالده لاتحصى برچوق مصالح وحكم واردر از جمله وجود
أقدس الهى علم وقدرت ربانى مثللى بى مستقلا معرفتده عقله معاونت •
معاد جسمانى حساب مثللى عقلك استقلالى أولمديغى أمورده حكم بى نهايه
استفاده ايتمك • مواقعنه اهتداء عقل اولمه ين بعضا كوزل بعضا چيركين
أولان افعالك حالنى بيان • أغذيه وادويه نك منفعت ومضرتلرينى

بيانكه بونلرى بيلمك انجق أدوار واطوار دنصكره حاصل أولور مع

ما فيه تجربه لرده خطردن سالم أوله مز علميات وعمليـاتده مختلف

استعداد لرى مقتضاسى نفوس بشرى تكميل واحتياجات وضروريا تدن

أولان صنايع خفيه يى بونلره تعليم اشخاصه راجع أخلاق فاضـله

منازل ومدنده ساكن جماعاته عائد سياسيات كامله حسناته ترغيب

سيئاتى تحذير ايچون ثواب مطيع وعقاب عاصينك تفاصيلنى اخبـار

وبونلر مثللى حكم وفوائد بى شماردر .. بعد ذا خفى أولميه كه حضرت

أبو البشر آدم صفى الله افندمز زماننده ن پيغمبر عالى شانمز رسول اكرمز

محمد مصطفى صلى الله وسلم عليه وعليهم اجمعين افندمز زمان سعادتنه

قـدر پيغمبران كزين عليهم صلوات الله أجمعين حضراتنك ارسالى

حاصل أولديغنه اعتقاد ايتمك بزم اوزريمزه واجبدر ان شاء الله باب ثانيده

مشار اليهم حضراتنه ايمانك تفاصيل كيفيتى بيان أولنه جقدر

وبالله التوفيق

(باب ثانى)

رسل فخام انبياء عظام ملئكهٔ كرام كتب مقدسـه يوم آخرت

وبونلره تابع أولان اموره ايمان بيانتده در بو بابده بش فصل واردر

(فصل أول)

رسل کرام انبیاء عظام علیهم الصلاة والسلام حضراتنه ایمان ایتمك بیاننده در .. رسول مذکر حر أولان بر انسان مقدسدر که جناب حق ذات رسالتنه شرع شریفی ایله وحی وخلقه تبلیغ ایله أمر بیورمشلردر اکر تبلیغ ایله امر أولنمزسه یالکز نبی تسمیه أولنور .. ارسال رسل جائز علی الحق أولوب فوائد کثیره ایله عباد الهیسنه تفضلا احسان الهی وانعام ربانی جمله سندن ایدیکی مقدما بیان قیلنمش ایدی

رسل کرام حضراتنه ایمان حضرت مولای متعالك مشار الیهم حضراتنی مبشر منذر أوله رق ارسال وخارق عادة معجزات سنیه ایله تأیید ایتدیکنه وذات معالی سماتلری ایچون واجب ومستحیل وحق أحق عالیلرنده جائز أولان أموره ایمان ایتمکدر .. پیغمبران کزین صلوات الله علیهم أجمعین حضراتی ایچون امانت ، صدق ، فطانت ، عصمت اوامر الهیه یی تبلیغ واجبدر بوصفات علیه نك ضدی أولان خنایت ، کذب ، غفلت ، عدم عصمت . کتمان مستحیلدر مراتب علیهٔ مقدسه لرنده نقصه مؤدی أولمیان سائر اعراض بشریه حق عالیلرنده جائز در بو مذکوراته کمال ایمان دلیله مقارن أوله رق حصوله کلیر بیانی شویله درکه رسل کرام صلوات الله علیهم اجمعین حضراتنه أمانت یعنی عصمت واجبدر . معنای عصمت ظواهر مقدسهٔ پیغمبرانه لری وبواطن مقدسهٔ نبوتانه لری معصیته ملابستدن محفوظ

أولمقدر ضد امانت أولان خيانت مشار اليهم حضراتنى أوزرينه محالدر
ايمدى انبياى كزين حضراتى ظاهرا زنا. شرب خمر. كذب وامثالى
منهيات ظاهره دن باطنا حسد. كبر. ريا وامثالى منهيات باطنه
دن محفوظدرلر. مشار اليهم حضراتندن معصيتك وقوعنى
ايهام ايدن نصوص شرعيه كتب تفاسير شريفه وشروح
أحاديث منيفه ده مذكور تأويلات حسنه ايله مؤولدر رسل عظام
حضراتنك حق احق عاليلرنك نصوص مذكوره دن بر نص ايله
اشتباه ايدن مكلف أوزرينه نص مذكورك تأويلنى أكلامق واعتقادى
أهل سنت وجماعتك اعتقادينه مطابق أولمق ايچون علماء كرامه
مراجعت ايتمك لازمدر.. رسل فخام عليهم صلوات الله أجمعين حضراتى
ايچون أمانت واجب خيانت مستحيل أولمسى أوزرينه دليل أكر پيغمبران
كزين عليهم صلوات الله أجمعين حضراتى فعل معصيتى ارتكابله خيانت
ايتسه لربز أو معصيتله مأمور أولور ايدك زيرا جناب حق أحوال
وأقوال وأفعال پيغمبرانه لرنده اتباع ايله بزه أمر بيورمشلر در حالبوكه
فياض مطلق حضرتلرى معصيتله أمر ايتمز.. پيغمبران كزين حضراتنه
أوامر حقى تبليغده صدق واجب كذب محال أولمسى أوزينه دليل
انبياى عظام تبليغده حاشا كذبى اختيار ايتسه لرجناب حق انلرى
معجزات باهرات يعنى ذوات اقدسلرينى تأييداً ايادى مباركه لرنده
اجرا ايتديكى خوارق عادات ايله تصديق ايتديكى ايچون خبر الهيده

كذب لازم كلير زيرا معجزات جناب واحد قيومك عبدم تبليغ
ايتديكى هرشيده صادقدر قول كريم الهيسى منزله سنده در تصديق
كاذب ايسه كذبدر كذبده جناب حقه محالدر اويله ايسه پيغمبران
كزينك طرف اقدس الهيدن تبليغ ايتدكلرى اوامر ونواهينك كافه
سنده كذبى اختيار ايتمه لرى محالدر كذبلرى محال اولديسه صادق
اولملرى واجب اولدى وهو المطلوب.. اما حضرات مشار اليهم افنديلرمزه
مطلقا صدقك وجوبى كذبك استحاله سى اوزرينه دليل انلر كاذب اولسه
لر امانت وعصمتك وجوبنه مخالف اوله رق خيانتى ارتكابلرى حاشا
جائز اولور ايدى حالبوكه حق احق مشار اليهمده امانت واجب خيانت
مستحيل اولمسى اوزرينه دليل تقدم ايتدى.. پيغمبران عظام صلوات الله
عليهم اجمعين حضراتى ايچون فطانت يعنى تفطن تيقظ واجب ضدى
اولان غفلت عدم يقظة مستحيلدر بووجوب واستحاله اوزرينه دليل
حضرات پيغمبران عليهم صلوات الديان افنديلرمز فطين اولميوبده غافل
اولسه لر اخصام خصم اوزرينه اقامة حجته وحق ايله اقناع ايچون
انلر ايله مجادله يه قدرتلرى اولمز ايدى بو ايسه خلقى حقه هدايتله
ارسال قيلندقلرى منصب جليل نبوته مخالفدر بو سيله فطانت پيغمبران
واجب غفلت مستحيلدر وهو المطلوب

اوامر يزدانيه يى خلقه تبليغ پيغمبران كزين حضراتنه واجب
ضدى كتمانك مستحيل اولديغنه دليل مشار اليهم حضراتى تبليغ ايله

أمر اولندقلرندن برشیء کتم ایتسه‌لرایدی بز کتمان علم ایله مأموراولور
ایدك زیرا جناب حق بزه پیغمبران کزین حضراتنه اقتدا ایله أمر
بیور مشدر بزم کتمان علم ایله مأموریتمز باطلدر شو حالده پیغمبران
کزین افندیلر من حضراتنك تبلیغی ایله مأمور اولدقلری شیلردن
بریسنی کتم ایتمه لری باطل اولور بنابرین انلر ایچون تبلیغ واجب
کتمان مستحیلدر وهو المطلوب

وأما رسل فخام حضراتی نك حق اقدسلرنده جائز أولان أمور
أکل ، شرب ، وحلالدن وطء نساء ، ومنصب جلیل رسالته
خلل ویرمیان وکندیلری ایله اجتماعدن خلقه نفرتی موجب أولمیان
امراض کبی وقوع یافته أولان سائر أعراض بشریه در ، دلیلی منصب
عالی رسالته خلل ویرمیان أو اعراضی مشاهده ایتمکدر اما جنون
اغماء طویل ، جذام ، برص ، عمی کبی نفرة خلقی موجب ومنصب
جلیل نبوتی محل امراض حق همایون رسالتانه لرنده ممتنعدر

انبیای کزیندن حضرت شعیب علیه الصلاة والسلامك أعمی
أولدیغی ثابت دکلدر حضرت ایوب علیه السلامك ابتلاسی
ایسه تحت الجلد بر المدن عبارت اولوب موجب تنفیر دکل ایدی
قصهٔ عالیسنده تنفیری موجب شهر تشعار اولان حکایات باطلدر
أما تبلیغ ایتدکلری اخبارده سهو ایتمك حضرات پیغمبرانه ممتنعدر
(الجنة اعدت للمتقین) خبر شریفی کبی قام زید ذهب عمرو مثللی اخبار

غیر بلاغیه دەده سهو ممتنعدر زیرا سهو مذکور بعض ضعیف الاعتقاد
اولانلره عموم اخبارده شبهه ایراث ایدر یوایسه منصب جلیل رسالته
منافی أولور أما صلاتده یا کلمق کبی افعال غیر بلاغیه ده سهوایتمك
حق عالی هما یونلرنده ممتنع دکلدر بوافعال غیر بلاغیه نك حکمت
وقوعی ایسه ناس عبادتلرنده سهو حدوثنده نصل ایشلیه جکلرینی
کورملریدرکه دلالت فعلیه دلالت قولیه دن اوضحدر اما قولی
فعلی بلاغیاتده نسیان ممتنعدر

قولیه الجنة للمتقین. فعلیه صلاة ضحی کبی ایمدی بومثللی بی ناسی ذات
همایون رسالتمآبانه لرینده اقتدا ایتسون ایچون یایمغله امراولندقلرنده
اولکینی قول ایکنجی بی فعل ایله تبلیغدن اول بونلردن برشیء
نسیان حضرات پیغمبرانه جائز اولمز اما بعد التبلیغ نسیان من طرف
الله جائز در. حکمتنیده ذات اقدس الهی بیلیر. اما طرف شیطانیدن
نسیان انلراوزرینه مستحیلدر زیرا خبیث مرقومك پیمغیران عظامه
یولی یوقدر. حضرت أبو البشر آدم صفی الله علی نبینا وعلیه سلام الله
افندمزه ابلیسك وسوسه سی ایسه تمثیل ظاهری ایله در ممتنع اولان
بواطن مقدسهٔ پیغمبران علیهم صلوات الرحمن ایله ابلیس ضلالت انیسك
لعب خبیثانه سیدر

(تلخیص) والحاصل منصب جلیل رسالتی اخلال ونقصه مؤدی اولمیان
وسائر آحادناسه جائز اولان ظواهر مقدسهٔ پیغمبرانه جائز اولور اما

بواطن عليهٔ نبوتپناهیلری هر برشائبهٔ نقص وسفهدن منزه محفوظ وپروردکار اقدسلرینه متعلقدر بونك خلافنی ایهام ایدن شیلرمؤولدر تأویلنی اکلامق ارزوایدن علماء أعلام انار الله براهینهم حضراتنه مراجعت ایلسون

أرباب دانشه خنی اولمیه‌که حق احق رسل نخامده وجوب استحاله جواز دن ذکر اولنانك جمیعنی انبیاء کرام حضراتی حق اقدسلرنده ده اعتقاد ایتمامز لازمدر زیرا بوذوات معالي سماته جناب باری جل جلاله بر شرع شریف ایله وحی بیورمش ایسه ده خلقه تبلیغ ایله امر ایتمامشدر زیرا ذوات نبوتمأبانه‌لرندن اول تشریف عالم ناسوت ایدن رسل نخام حضراتنك شرایعندن ناسی استفتاده کندیلرینه چوق دفعه مراجعت ایدرلرو کندیلرینك احترام کورملری وناسك مشار الیهم حضراتنه وحی اولنان اوامر ایله عمل ایتملری ایچون خلقه نبی مکرم اولدقلرینی تبلیغ ایله مأموردرلر جمیع أنبیاء کرام ورسل نخام حضراتنه من عند الله نبی ورسول اولدقلرینه وحق عالیلرنده واجب مستحیل جائز اولان شیلره اجمالا ایمان هرمکلفه واجبدر اولی اولان عدد همایونلرنده اختلاف روایتدن ناشی عدد مخصوص ایله تعیین ایتمکدر قال الله تعالی (منهم من قصصنا علیك ومنهم من لم نقصص علیك) لکن کلام قدیم ربانیده اسامی شریفه لری مذکور اولان رسل نخام علیهم صلوات الله اجمعین حضراتنه تفصیلا ایمان ایتمك واجب ارلور

شو ابیات آتیده اسامی شریفه لرینی بز جمع ایتدك

أسماء رسل الله فی القرآن خمس وعشرون نخذ بیانی

هم آدم ادریس نوح هود یونس الیاس الیسعْ داود

اسحاق ابراهیم لوط موسی ذوالکفل یحیی زکریا عیسی

شعیب ثم صالح أیوب هرون ثم یوسف یعقوب

ثم سلیمان واسماعیل محمد ختمهم الجلیل

أبیات مذکوره نك مألی معلومدر

﴿ فصل ثانی ﴾

پیغمبران کزین علیهم صلوات الله أجمعین افندیلرمز حضراتنك ایادی مقدسهٔ عالیلرنده مولای متعال حضرتلرینك اظهار بیورمسیله ذوات معالی سماتیلرینی تأیید ایتدیکی معجزات سنیه نك شرحی وطریق وقوعی وبو معجزهٔ سنیه لرایله حجت اقامه سنك بیانی حقنده در• معلومدرکه جائز عقلی ثبوت وانتفائی قبول ایدندر وهر جائز نقدر عظیم نقدر صنعی دقیق اولسه ده قدرت علیهٔ ربانینك تحت تصرفنده داخلدر شو مکوناتك خالق لم یزلی فاطر مطلقی ذات اقدس الهی اولدیغی ثابت اولدقد نصکره شو مصنوعاتده مشاهده ایتدیکمز عظمت دقت وحکمتك بعض تفصیل وتوضیحنه اشارة ایده لم

اولا عالم کوا کبه عطف نظر ایده عظمت وغرابتلرینی عجیب ترتیب وانتظاملرینی کوره لم عالم جویانه هوا، ریاح. بروق؛ رعود. سحاب. أمطار

وكائنات جويه محتوی اولان اشیایه باقه لم بونلرك حقیقتنی شرح وبیانه
علم هیئت وجویاته منسوب فنون کتابلری متکفلدر زمینه ومشتمل
اولدیغی جباله وادیلره مغاره لره دوزاووه لره بحار أنهار ینابیع معادن
زلازل وتغیرات عظیمه یه باقه لم عالم معادنه ومشتمل اولدیغی ألوان
طعوم خواص منافعنده کی أنوع مختلفه سنه عطف نظر دقت ایده لم
عالم نباته وبونده کی اشجار وازهارك ألوان طعوم اشکال اقدار
خواص منافعی متنوع اثمارك اختلافنه غرائب توالد ونمواقامتنه واحوال
سائره سنه باقه لم که بونلره متعلق علم افراد بالتألیف اوله رق اعظم
علومدن عد اید لمشدر
عالم حیوانه وحاوی اولدیغی صغر وکبر قوة ضعف ذکاء بلادت تباین
اشکال وهیأت واصنافنده وقوع یافته اولان اختلافنده عظائم وغرایبنه
وعالم حیوانده کی عجیب ترکیب وغریب تألیفه واعضاسنده کی احکام
صنع واتقان وضعه حتی هر براعضا وظیفه سنی ایفا ایتدیکنه عطف
نکاه دقت ایده لم ذات انسانیمزه وجسد انسانیمزك مشتملاتی اولان صنع
غریب وترکیب بدیعـه نظر ایتدیکمزده بزی حیرت الیر ودهشت
استیلا ایدر تشریح انسانی مبین کتابلره اعضا ووظائفندن وابنیه وتراکیب
انسانینك غرائب وانتظامات ودقیق صنعندن بیاناتنه اطلاع بیدا ایتمکده
اولي الابصار أولان ذواته عبرت واردر انسانده اك اغرب حواس خمسه
دنیلان سمع وبصر ،ذوق ،شم ،لمس حاسه لریدر بونلرك اغربی حاسه

بصردر که محتوی اولدیغی طبقات عینی واشکال وصفات وانتظام واحکامی نوامیس کونیه اوزرینه وضع ایله صنع باهری حتی کیفیتنده افکاری حیرتده براغان وظیفهٔ ابصاری ایفا ایتمسی غرابت بخش اولیالنهیدر تالله العظیم شوعوالم مذکوره اوزرینه تکلم وحقائق واحوالنی شرح ایتمکه متکفل اولان علوم نقدر توفیق ربانی کندیسنه یاور اولان ذوات معالی نعاتك قلوب صافیلرنده ایمانی زیاده لندیرن وعظیم قدرت وکمال علم وحکمتله صانع عالم تبارك وتقدس حضرتلرینی مشاهده ایتدیران عوالم مذکوره نك عجائب وغرائبه اطلاعدن برچوق منافع بیشمارسرد واتیان ایتمش ایسه ده لکن عوالم مذکوره نك منطوی اولدیغی عجائب ودقائق حکم واسراری دریای بینهایه درکه انی نه عقول ادراك ایدرنه روایات ونقول احاطه سنه یتیشور کائنات ارادهٔ الهیسی وقدرت سامی ربانیسی وتدبیر خالقیسی وحکمت بالغهٔ صمدانیسی ایله منصبهٔ جلوه پیرای بروز اولان مولای متعال تبارك وتقدس حضرتلرینی هر برنقایصدن تنزیه وانواع تسبیح ایلرزشو موجوداتك حدوثی وبونلر ایچون برصانعدن البته لازم اولدیغی که افلاك وزمینك ربیسی وپروردکار لم یزلیسیدر.. بعد التأمل قطعیاً معلوممز درکه هر برجائز عقلی مهم اولسون عظیم اولسون جسیم غریب عجیب اولسون مجموعی شوقادر علیم حکیم اولان الله ذو الجلال حضرتلرینك تحت تصرف قدرت الهیسنده داخلدر لکن جناب

حق جل وعلا تكوين كائنات وتصوير عالمده أسباب وقوانين وضع
بيورمشدر حوادثی احداثده ظهور أسباب وقوانين ايله عادت علية
الهيه جريان ايدر مثلا حدوث نباتی تراب ماء حرارت واسطه سيله
حدوث حيوانی ذكردن انثی يه مادهٔ أصليه يی انتقال تكويندن
هر بررلری اوزرينه زمان مخصوصك مروريله برابرجوف انثی ده وسائط
شتی ايله حيوانی تميه واسطه سيله خلق وايجاد بيوررلكن ادلهٔ عقليه
ده بحث ونظری تدقيق وعظيم قدرت صمدانيه يی وكمال علم ربانيه
يی ملاحظه وعجائب صنع سبحانيه يی تدبرايتديكمزده بز معاشر
اهل سنت وجماعتـه ظاهر وهويد اولوركه جناب حقك وضع
بيورديغی أو جميع اسـباب وقوانين كه احـداث حوادثده عادت
الهيـة انجق أو أسباب وقوانينك ظورنده جريان ايدر دكل الا
أسباب وقوانين عاديه در يعني عادت الهية ظهور أسباب وقوانين
عندنده احداث حوادث ايله جريان ايدر يوخسه أسباب وقوانين
مذكوره نك تأثيری ايله دكلدر حوادثك تكون وحدوثنـه مخصص
اولان زمانده كذلك عاديدر جناب حق ايسه حوادثی اواسباب
وقوانين أولمقسزين وتكون حوادثه ظرف اولان زمان اولمقسزين
احداث ايتمكه قادردر بوحقيقت تراب ماء حرارتده الوان طعوم رائحه
وشكل خاص ايله متنوع انواع نباتاتی تصور ايتمكی ادنی برداعی ظهور
ايتمديكنی وبو عناصرده أو تصرف عجيب وغريب ايـله أنواع نباتاتده

تصرف أهل أوله جق علم وقدرت وارادة اولمديغنى تأمل تفكرايدن
حقيقت اند يشان زمانه ظاهر واشكار اولور • وايضاً دقائق صنع وغرائب
وضع اوزرينه مشتمل بعض أنواع نباتى جداً ازبرزمانده واودقائق
بولنميوبده او غرائبى محتوى اولميان نوع آخر يده بسيط تكوين ايله
چوق براوزون زمانده حادث اولديغى بولوب كوريورز ايشته بوجانب
فيض جالب حضرة الله دن برتنبيه دركه زمان تكوين كنديسى اوزرينه
توقف لازم ايله متوقف برشرط عقلي دكل تكوين كنديسى اوزرينه
تكويننه ظرف بيله قيلنمامشدر لكن زمان من غير احتياج طرف
اقدس الهيدن جارى برعادتدر اكرزمانه احتياج اولسه صنعتده
اغرب اولان شئ غرابتده ما دون بولنان شيدن اطول برزمانده
حصول يافته اولور ايدى •• بوتقريرمزله كائناتى احداث بيوران خالق
جل وعلا حضرتلرينك تكون حوادث ايچون وضع بيورديغى أوشروط
وأسباب وازمنه أولمقسزين كائناتى احداثه قادر اولديغى ظاهراولدى
ايمدى مولاى متعال تبارك وتقدس حضرتلرينك اواسباب اولمقسزين
برنباتى لحظهٔ واحده ده كوز آچوب يومنجه ويادها ازبرزمانده ايجاد
واحداث بيورمسى جائز دركذلك برحيوانى ايجاد ويا جمادى نبات
وياحيوانه قلب ايتمكه قادردر وبونلردن أعظم خوارق عاداتى
احداثه لمحهٔ واحده ده قادردر لكن احداث مذكور مطرد
أوليوب بلكه رسل كرامدن بررسولنك يد سعادتنده دعواى

رسالتنى مصـدق معجزۀ سنيه أولمق أوزره خوارقى جريان ايتديرر
نتكم حضرت موسى صـلوات الله على نبينا وعليـه التحيه افندمزك
عصاى سعادتى ار دهايه منقلب صكره زمان يسيرده ينه عصايه اعاده
قيلنمشـدر وهكذا انفلاق بحر ، انشقاق قمر ، كلام عجماوات ، عرش
بلقيسك كوز أچوب يو منجه كتيرلمسى مثللى كنديلرينى مصدق ايدى
نبوتينا هيلرنده ظهور ايدن منقول معجزات سنيۀ پيغمبرانك كافه سى
بو سياقده موجهدربوندن صكره قلبلرينى غفلت پرده سى استيلا ايدن
بعض كسانى كوررسنكه كثرة مشاهده لرندن مصنوعات الهيـه نك
عظمت وغرابتى ذات غفلت سماتيلرندن مستور قالوب نادر الوقوع بر
شيئك حدوثندن تعجب ايدرلركه او ارباب غفلتك حواسى عندنده
شيئ مذكورك ظهورنده عادة عليۀ ربانى جريان ايتمامشدر بعضاً ده
او حادث جديد عظمت ودقت صـنعتده مألوف اولدقلرى وجريان
عادتله حصوله كلان شيئك مادونتده أولور بوايسه او ارباب غفلتك
نادر الوقوع أولان شيئ مشاهده اوزرينه اعتيادلرى اولمديغندن منبعثدر
حتى اوشيئك وقوعنى اخبار ايدن ذاتى هر نقدر عندلرنده ثقه دهأولسه
چوق دفعه لراشد تكذيب ايله تكذيب ايدرلر مثلا أرباب غفلتى
كوررسنكه انلر ترابك نباته صكره غذا صكره نطفه يه رحم اناثى يه
انتقالندن صكره ده علقه به صكره اتپارچه سـنه انقلابنى صكره
حيوان تصوير أولنوب سميع بصير شام ذائق لامس أولديغنى صكره

بطن انثی دن چیقوب عقلی وقواسی ضعیف أولدیغنی صکره قوی .
صلب . لبیب . حاذق . عالم . مدقق اولوب انا انادیدیکنی وجسد انسانیسنك
برقبضه ترابدن عبارت اولوب ینه اولکی حالنه عودت ایده جکنی
بیلیر بونکله برابر شو جریان ایدن جمیع تحولات واطواردن تعجب
ایتمزلرده بر مخبر فلان رجل صالحك یدیله برص مرضنه مبتلی اولان
فلان مریضه جناب حق شفا احسان بیورمشدر مجرد صالح مذکورك
لمسیله دعاسیله شفایاب اولمشدر دیسه بونی محال عد ایدرلر وخبر
مذکوری خرافات اقوالدن صایرلر هر نقدر مخبر عندلرنده اصدق
رجالدن ایسه ده . حالبوکه وجه مذکور اوزرینه اوأبرصك شفا یاب
اولمسی اوأطوار عجیب ایله مکون اولان تکوین انسانیدن اعظم اولمیوب
بلکه عظمتده چوق مادوندر شوقدرکه اولکیسی جریان عادتله در
ایکنجیسی بویله دکل لکن مادامکه هر ایکیسنیده ایجاد ایدن قادر
علیم فاعل مختار اولان الله ذو الجلال حضرتلریدر برنجیسنی اذعان
ایکنجیسنی انکاره داعی اولان نه در اوت اکر دعوی . او رجل صالح
ابرصك شفاسنی کندی قدرتیله ایجاد ایتمشدر صورتنده اولورسه
انکارك وجهی واردر زیرا شفانی احداثه صالح مذکورك قدرتنك
صلاحیتی یوقدر لکن دعوی واجب تعالی حضرتلری رجل صالحك
النده بر کرامت اولمق اوزره ابرصه شفا احسان بیورمشدر صورتنده در
شو حالده مادامکه مخبر مذکور صادق وموثوقدر بوخبری انکاره

وجه يوقدر او تأثيری هر برشيئ أوزرينه قدرة فاطرهٔ ربانيسی آشكار
اولان مولای متعاله نسبت ايتمك جائزدر بو تقريراتك كافه سنه علمك
محيط اولدقده امر مذكورك جائز اندن اولديغنی اذعان ايدرسك معلوم
اوله كه جناب حق جل وعلی وقتا كه انسانلره پيغمبران كزينی ارسال
بيوردی دعوای جليل رسالتلرنده صادق اولملرينه دليـل اولسون
ايچون معجزات سنيه ايله تأييد بيورمشلردر •معجزه• طرف أقدس
ذيشرف إلهيدن رسالت دعوای جليلنی ادعا ايدن ذوات معالی سماتك
ايادئ مقدسه لرنده ظاهر خارق عادة برامردر ايمدی مبعوث اولان
رسول مبجل امتنی ذات معالی نعـات پيغمبرانه سنی تصديق ايتمكه
وطرف اشرف إلهيدن تبليغ ايتديكی شرع شريفه امتثاله دعوت
ايتديكنده البته صدق مدعاسی اوزرينه بر دليل ايسته يوب انشقاق
قمر وصخره دن ناقه خروجی وامثالی خارق عاده شيلر طلب ايتملری
لازم أولملغه حق سبحانه وتعـالی حضرتلری أورسول مفخمك يد
سعادتلرنده خرق عادت ايدر وامتنك طلب ايتدكلرينی ايجاد بيورمغله
پيغمبر مشار اليه حضرتلرينك دعوای نبوتنده صـدقی ظاهر اولور
وقومی اكا وطرف ذيشرف الوهيتدن كلان شريعته ايمان ايدرلرزيرا
او قومك بومعجزه سببيله ايمانه كلملری تقديرنده اسـتدلالده شويله
ديملری لازم كليركه شوخارق عاده امرك وجوده ابرازينه انجق قادر
مطلق اولان مولای متعال حضرتلری مقتدردر او ادعای رسالت

ايدن ذات شريف صادق اولماسه جناب حق او معجزه يى انك يد
مقدسى أوزرنده ابراز بيورمزايدى ايمدى امر عجيب مذكورى ابراز
إلهى .او ذات معالي صفاتى طرف اقدس ذيشرف سبحانيسندن تصديقدر
بلا ريب ولا شك «معجزه» او رسول محترمك وقومنك حقنده جناب
حقك بنم عبد خالصم طرف اقدس الوهيتمدن تبليغ ايتديكينك
جميعنده صادقدر • ديمه سى منزله سنده اولور «تمثيل» بر كيمسه حضور
حكمداريده حكمدار ايله رعيته اراسنده سفير اولديغنى وذات كريم
حكمداريدن تبليغ ايتديكى شيلرده تصديق ايتملرينى ادعا ايتسه رعايا
دعواى مذكورده سفيرى حكمدارك تصديق ايتديكنه دالة برهان
طلب ايتسه لر سفيرده بودعواده بنى حكمدار عالى تبارك تصديق ايتمسنه
علامت شمدى حكمدار والاشانمز تخت عاليبخت هما يوننددن قالقاريدى
خطوه يورروفعل مذكورى عادتنك خلافي اوج دفعه اجرا ايدر دير
حكمدار ذيشان بوكلامى مجرد استماع بيورمغله كرسى اجلالندن بالقيام
سفير مذكورك ديديكى كبى يپارسه شك يوقدركه حاضر اولان جماعت
سفيرك صادق اولديغنى جزما بيليرلر وحكمدار عالى تبارك كيفيت
مذكوره ايله قيامنى سفيرى تصديق عد ايدرلر وحكمدارلرندن هرنه كه
تبليغ ايدرسه اكا اعتماد ايدرلر .. ايشته بو تمثيل نبوت ورسالتدر
بونك خلافنى تفوه ايدن احمقدر ياخور قيود عناد وخسران ايله
مربوطدر كلاممز بواريه رسيده اولديغنده ديرزكه رسل كرام عليهم

الصلاة أفنديلرمز حضراتنك ايادى مقدسه لرنده جناب حقك اظهار بيورديغى معجزات سنيه بك چوقدر او معجزات سامياتدن اشتهار بولان وقرآن مجيد سبحانيده ويا احاديث نبويده ذكر اولنانلردن بيان وقانون عقل سليم اوزره معجزات سنيهٔ مذكوره نك توجيه حصولنى شرح ايليه لم تاكه اهل ضلال اولان منكرين خبيثينك باطل شبهه لرى بوتوجيه وجيهمزله مندفع واهل حق وجماعت ايمانك يقينى مزداد اولسون قرآن كريم إلهيده مذكور بعض پيغمبران كزينك أشهر معجزات سنيه لرى اوزرينه تكلم ايتدكدن صكره نبينا حضرة محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم أفندمزك معجزات علوى رسالتمآبانه لرينى ايروجه برفصلده طريقهٔ مخصوصه اوزرينه تمهيداً شرح وبيان ايده جكز.

قرآن كريمده مذكور معجزات سنيهٔ حضرات پيغمبراندن بريسى سيدنا موسى عليه الصلاة والسلام افندمزك معجزهٔ سنيه سيدر • • حضرت موسى عليه صلواة الله الأوفى عصاى سعادتنى قلزم دكزينه اون ايكى اورديغنده دكز ياريلوب صوبى چكلدى بنى اسرائيل اورادن بالمرور فرعون عليه مايستحقدن خلاص اولديلر صكره فرعون حضرت موسى وقومنه لاحق اولمق مراد ايتديكنده دكز فرعون وقبطيان اوزرينه منطبق اولمسيله جناب حق انلرى هلاك ايلمشدر.

معلوم اوله که شو ذکر اولنان معجزهٔ سنیه نك خبری کندیسنه
واصل اولان کمسه اکر العیاذ بالله وجود إله عالمی منکر ایسه اومنکر
حقنده صواب اولان وجود ذات کریم سبحانی وصفات جلیل إلهی
اثباتی اوزرینه انك ایچون دلائل اقامه اولنوب بعده معجزاتك حالی
اکابیان اولنملی اکر وجود خالق اقدس تعالی شانه حضرتلرینه مؤمن
ایسه نه زمان عظمت قدرت إلهیسنی تصور وعظائم اعمالنی تأمل ایتسه،
انفلاق بحرك انجق تحت تصرف قدرة إلهیده داخل جائزات جمله
سندن بر جائز عقلي اولدیغینیده پیش نظر انصاف وتأملنه الملی زیرا
عقل معجزهٔ مذکوره نك ثبوت وانتفاسنی قبول ایتمسیله حکم ایدر
وثبوتندنده محال لازمکلمز وتصدیقنی منع ایدن برمانعده یوقدر
انفلاق بحرك جوازنی ایضاح ایدن موادندرکه ماء بقیهٔ أجسام
کبی انقسامی وتماسکی قابلدر نتکم برودتدن تجمدنده وتماسکی مشاهده
اولنور صغوق کونلرده بیوك نهرلرك تجمد ایدوب اوزرلرندن
حیواناتك مرور ایتمسی کبی هر نقدر آب بحر قلزم ك بنی اسرائیلك
مروری زماننده اوسرعت ایله انفلاق وتماسك ایتمسی بعده صو سریعاً
سیلانه رجوع ایدوبده فرعون وقومنی غرق ایتمسي قدرة تامه یه محتاج
امور عظیمه ایسه ده جناب حق سبحانه وتعالي تام القدرتدر ذات
اقدس إلهیسنی بوکبی شیلر عاجز براقمز ایمدی وقتا که بز معاشر
مسلمینه تحت تصرف قدرة سبحانیده داخل جائزات عقلیه دن بولنان

معجزهٔ سنیهٔ مذکوره یی براهین عدیده ایله نزد مؤمنانه‌مزده صدق عالی رسالتپناهیلری ثابت اولان سیدمز شفیع مبجلمز نبی محترمز حضرت محمد مصطفی علیه صلواة الله الأوفی افندمز لسان عذب البیان سامیلری اوزره منزل من عند الله قرآن کریم إلهی خبر ویردیسه شکسز شبهه سز بز اکا ایمان وتصدیق ایتدک منصف اولان بر ذات بو معجزه یی تأمل ایتدیکنده محالاتدن عدایده مز زیرا جناب حق رسول مبجلنی تأیید عباد مؤمنینی حفظ أعداء کافرینی اهلاک ایچون معجزهٔ مذکوره یی احداثه قادر در

ینه قرآن کریمده مذکور معجزات سنیه دن بریسیده سیدنا موسی علیه السلام افندمزک عصای سعادتیله حجره ضرب ایتدیکنده حجر مذکورک اون ایکی یرندن أمر إلهی ایله آب لذیذ نبعان ایتمسیدر بعضیلر حضرت موسی یه مخصوص برطاش ایدی بعضیلریده لا علی التعیین برطاش ایدی دییورلر بوراده ده ینه دنیلرکه شو معجزهٔ سنیه نک خبری کندیسنه واصل اولان کیمسه اکر وجود خالق جل وعلی یی منکر ایسه شخص مزبور حقنده صواب اولانی بز ذکر ایتدک اکر وجود خالق جل وعلا یی وتمام قدرة وعظیم اعمالنی مؤمن ایسه شو معجزهٔ سنیه یی تصدیق ایچون حجر دن ایکی طریق ایله نبعان مائک جائز اولمسنی تصور ایتمسی کافیدر طریق أول جناب حق بنی اسرائیله کفایت ایده جک بر مقدار صویی عدمدن خلق وابراز

بیورر صکره انلرك مشاهده سنده زمان ضرب موسی علیه السلامده سبیل ظهور آبی حجر دن قیلار طریق ثانی. هوایی مایه تحویل ایدر ومشاهده ده سبیل بروزینی ینیه حجر دن قیلار. هوائك مایه مائك هوایه تحولی کیمیا کرانك تحت تصرف قدرتلرنده داخل امور جائزه دن أولدیغنی فن کیمیایه آشنا اولنلر بیلیر فن مذکورده هوایی سائلاتدن بر سائله تحویله قدرتیاب أولیورلر. کیمیا کرانی وانلرك جمیع عمالنی خلق بیوران فاطر مطلق حضرتلرینك قدرة علیهٔ ربانیسی شبهه یوقدرکه دها اکملدر. وقتاکه بز معاشر مسلمینه أو معجزهٔ سنیه یی مخبر صادق افندمز حضرتلری خبرویردی قادر مطلق جل جلاله حضرتلرینك تحت تصرف إلهیسنده داخل جائز اتدن أولدیغنیده کوردك مولای متعال حضرتلرینك موسی علیه السلامه معجزه اوله‌رق أمر مذکوری ایجاد وصحرای تیهده صویه احتیاج کوستردیکی بنی اسرائیل قوللرینك حیاتنی بوسببله ابقا ایتدیکنه ایمان وتصدیق ایتدك

قرآن کریمده مذکور معجزات سنیه دن بریسیده انقلاب عصای موسی علیه السلامدر اجمالا معجزهٔ مذکوره نك بیانی. حضرت موسی برادر والاکهرلری جناب هرون علیهما السلام ایله فرعون علیه مایستحق ایمانه دعوت ایتدکلرنده فرعون علیه مایستحق اوایکی پیغمبر ذیشانی حاشا سحر بازظنیله برطاقم ساحر طوپلایوب مشار

الیهما حضراتنی کویا مبارزه یه دعوت ایلدی سحر بازات مقـابلهٔ
پیغمبرانده آدابه رعایت ایده رك یاموسی ایلك دفعه بزمی اجرای
صنعت ایدهلم یوخسه سزمی دیین مکالمه ایتدیلر حضرت موسی علیه
الصلاة والسلام مقابلهٔ ایلك دفعه سز اجرا ایدك بیوردیلر • سحرهٔ
فرعون صنعتلرینی اجرایه مسارعت ایتدیلر موجود لری یتمش بیك
ایدی زیوه ایله مصنع ایپ ودکنکاردن عبارت آلات سحریه لرینی
أعین ناسده ییلان واژدهار کبی شـیلر تخیل ایتدردیلر ساحهٔ مبارزه
کویا ییلانلر ایله طولدی حضرت موسی علیه السـلام ید مؤید
رسالپنتا هیلرنده بولنان عصای سعادتنی یره براقویردیلر أو آنده أو مبارك
عصابر اژدرهای کبیره بالانقلاب ییلان تخیل أولنان کافهٔ أشیائی بلع
یدوب محو ایتدی میدانده هیچ برشی براقدی حضرت موسی أو منقلب
اژدرهائی باشی طرفندن ید سعادتنه النجه ینه عصایه تبدل ایتدی
بو معجزهٔ کبرائی مشاهده ایدن سحر بازان جملةً دائرهٔ منجیهٔ ایمانه داخل
اولدیلر فرعون واتباعی وادی عتو وطغیانده قالوب ایمانه کلان ذوات
معالي سماتی صلب واعدام ایله مرتبهٔ قصوای شهادتی احراز ایتدردی
رضوان الله تعـالي علیهم أجمعین ؛ بو معجزهٔ سنیهٔ حقنده ده دنیلر که
بو معجزهٔ عظیمه یی استماع ایدن کیمسه اکر خالق جل وعلی حضرتلرینه
وعظیم قدرة إلهیسنه مؤمن دکلسه بونك حقنده صواب اولانی مقدما
ذکر ایتدك اکر مؤمن ایســه شو معجزهٔ کبرانك وقوعنی تجویز

ایچون شونی تصور کفایت ایدرکه عوالم نبات وحیوانیدن نقدر عظیم جسیم مصنوعات ربانی وارایسه کلیسی قدرة فاطرهٔ زبانی وتکوین عالی إلهی ایله حادثدر ماده لرینی بصورتدن صورة آخره تحویل نباتی ترابه ترابی نباته تقلیب ایدر شو عالم کونده حدوث وظروف کائناته قیلدیغی أسباب وأزمنه هپسی عادیدر او خلاق عوالم حضرتلری أعمال مذکوری او أسباب وأزمان أولمقسزین ایجاده مقتدردر اعدام اجسامه ویا أبصار کو رمز درجه ده اجسامی هباء منثورا اوله رق تفریقه قادردر

ایمدی بز معاشرامت محمدیه یه وقتا که مخبر صادق علیه أکمل التحیات وأوفر التسلیمات أفندمز حضرتلری سید ناموسی علیه السلامه معجزهٔ مذکوره نك حصولنی خبر ویردیسه قدرة عالی إلهینك بو ودها بوندن بیوك جائزاته تعلقنه اعتقاد وایمان ایلرودیرزکه جناب حق جل وعلانك جسم نباتی اولان برعصایی اژدرهای کبیره تقلیب وبعض اجسام ارضیه ضمیله انی بیوتمسی وسحره نك ایب ودکنکلرینی بلع ایتدکدنصکره اولجه اولدیغی مقداریله عصای معجزه نمایه اعاده قیلمسی وتعظیم ثعبانده زیاده ایتدیکی اجسامی ویوتدیغی ایب ودکنکلرك أجسامنی افنا ایتمسی یاخود أجسام مذکوره یی جملة تفریق وکورلمیه جك درجه هباء منثور قیلمسی خلاصه بونلرك کافه سنی جناب حق بلا أسباب وأزمنهٔ عادیه ایجاد بیورر زیرا حضرت سبحان او ایجاد

واحداثه قادردر شو حالده خرق عاده رسول إلهيسى جناب موسى عليه السلامك صدقنه دالة بر معجزهٔ سنيه اولمش اولور

قرآن كريمك خبر ويرديكى معجزات سنيه دن بر معجزهٔ كبراده ترفع طور معجزهٔ ساميسيدر . بارى تعالي وتقدس حضرتلرى بنى اسرائيلدن نبى محترمى جناب موسى عليه السلامه متابعت وكلام إلهيسى اولان تورات شريفك أحكام منيفيله عمل ايتمكه عهد وپيمان المش ايدى بنى اسرائيل بو تكاليف شاقه يه تحمل ايده ميزديملريله حق سبحانه وتعالى حضرتلرى جبل طور سينايى يرندن قلع وبر آدم قامتى قدر اوزرلرينه تنزيل إيتدى وأوكلرينه آتش وأرقه لرينه دريايى كتير روب طوردردى بو سبيله فراره ميدان بوله مدقلرندن مجبورا اطاعت وجبل طوره نظرايله بريوز لرى اوزوه سجده ايتديلر نهايت اوزرلرندن عقوبت مذكوره رفع اولدى • بومعجزهٔ كبرانك جواز وقوعنى وجود أقدس الهى يه ايمان وأعمال عجيب سبحانيده تأمل ايدن كيمسه تسليم ايلر. زيرا جناب حق جل وعلا جدا عظيم برچوق اجرامى رفع ايدوب • فراغ • يعنى بوشلقده اقامت ايتديرر أكرمتأخرين أهل هيئت مذهبى أوزرينه اجرام مذبوره فراغده ناموس جاذبيتله قائمدر دنيلرسه بزجوابنده ديرزكه ناموس مذكورى ايجاد د بيوران حق سبحانه وتعالى رفع طور ايچون انك نظيرى برناموس إحداث ايتمكه قادرا- در مع هذا بيانات متقدمه دن منفهمدر كه شومكوناتده جناب

حقك وضع بیوردیغی أسباب هب عادیدر ذات اقدس سبحانیسی بلا وجود اسباب کائناتی ایجاده قادردر

قرآن حکیم إلهی‌یی تصدیق ایدن بز معاشر مؤمنینه وجود اقدس إلهیسنه وکمال قدرة ربانیسنه ایمان ایتدیکمز اولسبحانك تحت تصرف قادرانه سنده داخل اولان جائزات عقلیهٔ جمله سندن اولدیغی نمایان اولان شو معجزهٔ سنیه یی مخبر صادقمز علیه الصلاة والسلام افندمز خبر ویرمش اولمسیله موسی علیه السلامه معجزه ومیثاقی قبول ایده سی یه قدر بنی اسرائیلی ترهیب اولەرق . قدرة علیهٔ إلهی ایله معجزهٔ مذکوره نك حصولنه ایمان وتصدیق ایلرز

موسی علیه السلامك معجزات سنیه لرندن برقاچیده قوم فرعون اوزرینه ؛ جراد ؛ قمل ، ضفادع ؛ دم . ارسالی وبنی اسرائیله صحرای تیهده ؛ من وسلوی ؛ انزالیدر «تفاصیلنه » اطلاع مراد ایدن تفاسیر شریفه مراجعت ایلیه امور مذکوره نك وقوعنه . انلردن أعظم أفعاله قادر جناب قیوم سبحانه ایمان ایدن ذات ایمان ایلر

(توضیح جوازی) مکوناتده الی الآن مشاهد درکه قورت ، فاره ، چکرکه ، وغیری حیوانات مؤذیه بر قومك مزروعاتنه ارسال اولنورده دیکرینه ارسال اولنمز ، وبعض أقالیمك صویی بوزیله رق شربی مورث مرض اولدیغی ده مشاهداتدندر

سیبندن بعد البحث ظاهر اولورکه ماء مذکور ده مکبرات یعنی

بر جسمی بیوك كوستران آلات ایله ادراك ورؤیت اولنور درجه
سنده غایةاوفاق حیوانات ظاهر اولور احتمالكه دم بوقبیلدندر ینه
مشاهد دركه مطر مقابلنده عادتا واقع اولمیان اشیا بعضاً وقوعه كلیر
بوندن بحث ایدنلر انلرك وقوعنی ریاح مكان آخردن نقل ودیكرلرینك
اوزرینه انزال ایتمك طریقیله تعلیل ایدیورلر، مادامكه فی ایامنا هذا
نظیری مشاهد كافهٔ اشیا عقلا جائزات دندر. جناب مولای متعالك
حضرت موسی علیه السلامك ید مقدسنده معجزه واعداسی قوم
قبطی ترهیب وصحرای تیهده قوت لایموته محتاج ایتدیكی بنی اسرائیلی
بالترزیق من وسلوی ایله انلره فضل واحسان وكرم بی نهایه سنی
ابراز ایتمسنه مانع نه در؛ ایمدی بز معاشر مسلمین؛ صادق محترمز رسول
مفخممز علیه أكمل التحیه افندمز حضرتلرینك خبر ویردیكی كبی
دست معالی پیوست جناب موسی علیه صلوات الاوفی ده ذات كریم
نبوتمآبیلرینه جائزات مذكوره نك معجزه اوله رق حصولنه ایمان ایدرز
صالح علیه الصلاة والسلامك دست سعادتلری اوزره قومنك
طلبلرنده صخره دن ناقه نك خروجی معجزهٔ سنیه سیده
قرآن كریمك ذكر ایتدیكی معجزات سامیاتدندر، تفصیلی كتب تفاسیر
ده. بوخبری استماع ایدن ووجود أقدس سبحانی مصدق اولان مرد
عاقله عجایب صنع إلهی یی تصور واول فیاض أقدسك ترابی حیوانه قلب
ومواد صور مختلفه یه تحویله قادر اولدیغنی تفكر ایتمكله معجزهٔ سامی

مذكورك جوازنى تصديق كفايت ايدر زيرا حق سبحانه و تعالى
حضرتلرينك ؛صورة ناقه ده أو صخره نك نفس ماده سى باطننده بر
قطعه تصوير و ناقه صورتنده حيوانيته قلب وحي وحساس قيله رق نبى
مشار اليه حضرتلرينه معجزه اولمق اوزره صخره يى ياروب تصوير اولنان
حيوانى اخراج ايتمسنه هيچ بر مانع يوقدر زيرا تكوين حيواناتده
كى اسباب وازمنه عاديدر ذات أقدس إلهى بونلرسز ايجاد حيواناته
قادر در صخره لر درونده دود مثللى برچوق حيوانات بولنور كه
بوفندن بحث ايدنلر حيوانات مذكوره نك درون صخره ده نصل
خلق اولندقلرينى بيلمزلر حيوانات مذكوره نك اطرافنده ياش
ديوار لر اوزرنده ظاهر يور شمش اوت مثالى اينجه نباتات بولور لر
نباتات مذكوره هرنه زمان يمكله توكنسه ديكر لرى بيتر بوايسه
بالمشاهده ثقاة طرفندن نقل اولنمشدر؛ مادامكه ؛ بو مثللى حيواناتده
بو خصوص جائز اوليور ناقه مثللى حيواناتده ده خصوص مذكور
جائز در زيرا فرق يالكز صغر و كبر ده در بوايسه ما دون الصغير
كبير ده استحاله يى مستلزم دكلدر ايمدى بز معاشر مؤمنين اومعجزهٔ
سنيه نك حصولنى اعتقاد ايدرز زيرا تحت تصرف قدرة سبحانيه ده
داخل جائز اتدندر حالبوكه بو معجزهٔ سنيه يى مخبر صادق خبر
ويرمشدر حقدر بلا ريب صدقدر بلا شك

سيدنا وأبو ملتنا المقدسه حضرت ابراهيم عليه الصلاة والسلام

افندمزك محاجه ايتديكى ملك كافرك ذات كريم ابراهيملرينى القاقيلديغى
نار عظيم ايله وجود بر سور عاليلرينك عدم احتراقى معجزهٔ ساميسى
ـده قرآن حكم بيان الهيمزك خـبر ويرديكى معجزات سنيه دندر
وجود اقدس سبحانه مؤمن ونارك طبيعت وكنديسنده مودوع
برقوتله ياقميوب بلكه احراقى خلاقك الهى ايله اولديغى معتقد اولان
ذات آتشك ياقماسى هرنقدر خلاف عادت ايسـه ده تحت تصرف
الهيده داخل جائزات دن اولديغى بيلير شو معجزهٔ سنيه نك وقوعنى
تجويزدن صنع ايدن بر مانع يوقدر . وجود فرد اقدس سبحانى نعوذبالله
انكار وآتشك طبيعتيله احراق ايتديكنى اعتقاد ايدن كسان بى اذعان
حقلرنده صواب اولان بودركه اولا او منكرلره وجود فرد قيوم
احديته وهر جائز اوزرينه اولان قدرة فاطرهٔ سبحانى يه دلالت ايدن
ادله سردوبيان وآتش بطبعه محرق اولميوب بلكه قابل احتراق بر
ماده مس اولندقده جناب حقك احراقى خلق بيورمسيله اولديغى
ايضاح ايتملى . زيرا آتشك حقيقت ذاتيه سنده احتراق اجسامى اقتضا
ايدن موجب يوقدر . چونكه موجب احراق آتش كنديسنده كى نور
يعنى حرارت محرقه نك مولدى در دنيليرسه بز ديرزكه شو نور
حباحب كه نباتات اوزرنده كيجه لين بولنان بر حيوان صغير در
بو حيوانك موخرنده پارلاق بر ضيا واردر اوضيانك منبعث اولديغى
ماده حيوانى فسفورى بر مادهٔ دركه حرارت واحراقى يوقـدر فن

کیمیا دن اکلا شلدیغنه کوره مواد فسفوریه نك چوغی بویله در
اکر آتشده کی موجب احراق متأخرین کیمیا کران زعمی اوزره
اتحاد عناصردر آتش اوسبیله تکون ایدر دنیلرسه بزدیرز که بوبابده
بز معاشر محمدیین بیان کافی طلب ایدرز فن کیمیا دن اکلا شلدیغنه
کوره عناصر و اجسام کیمویه بیننده حصوله کلان جمیع اتحاداتك دوننده
نه ایچون شو اتحاد احراقی موجب اولیور ۰ اکر موجب احراق جزء
هوا اولان اکسجینیك اجزاء فرده سیله برابر برجسمك اجزاء
فرده سنك حرکت مخصوصه سیدر دنیلیرسه متأخرین کیمیا
کران دیدیکی کبی بز جوابا دیرز که بوبابده توضیح شافی طلب
ایدرز و کیمیا کرانك سوزلری اوزرینه اجسام متحده نك اجزاسی
اراسنده متحصل جمیع حرکات دوننده شو حرکت نه ایچون احراقی
موجب اولیور صولری طوکدیره جك درجه برودة مفرطه
نشأت ایدن حرکت اجزای جسمیه نه ایچون احراقی موجب
اولمیور وحرکة اولی حرارت واحراقه ثانی برودت وتجمده نه
ایچون خاص اولیور بو اعتراض ایله ظاهر اولرکه خصمك لاأدری
دیمسندن بشقه برچاره سی یوقدر مکرکه بو اموردن هر بررلری
نشئت ایتدیکی شیئ تخصیص قیلنمشدر وشو حالده بر مخصصدن
لازمدر دیه بزده او خصممزه دیرزکه ایشته بز معاشر مؤمنین او
مخصصی حق سبحانه حضرتلری بیلرز مراد ایتدیکی ایسته دیکنه تخصیص

ایدر احراق نار انجق خلق وایجاد الهی سی ایله در آتشده احراق وغیریسیله تأثیری اقتضا ایدن شی یوقدر بلکه نار تحت تصرف سبحانیده مسخردر دیلرسه آتشدن احراق واعدامی دیلرسه برودت وسلامتی نشأت ایتدیرر اوت مکوناتده جریان ایتدردیکی عادة علیه سبحانیسی آتشی خلق وایجاد الهیسی ایله محرق قیلمسیدر خرق عادة اراده بیورد یغینده آتشده احراقی خلق بیورمزشو حالده ذات صمدانیسنی منع وحجر ایده جك بر مانعده بولنمز محققا بر خارق عادەیه جناب حق اشارت بیورمشلردرکه قرآن مجیدنده بزم اوزریمزه تلاوت ایتدیکی قول کریم إلهیسنده ناره خطابا « یانار کونی بردا وسلاماً علی ابراهیم » بیورمشلردر سیدنا ابراهیم علیه السلام أفندمزه بو نص شریفدر معجزه اولدیغنی ذات کریم الصفات إلهی اخبار بیور مشلردر ایشته بو إخبار إلهی جناب حقك نارده حرارت واحراقی خلق بیور میوب بلکه ضد حرارت اولان برودتی خلق ایتمسیله برودت مهلکه اولمیه رق انی سلام وامان قیلمسندن عبارتدر بز معاشر مؤمنین شو معجزۀ سنیه یی سلطان انبیا نبینا حضرة محمد مصطفی علیه ازکی التحایا افندمز وقتا که خبرویردیسه حصولنه ایمان وتصدیق ایلدك زیرا بو معجزۀ کبرایی تصدیقدن منع ایدن بر مانع یوقدر . زمین وافلاکك خالق اقدسی اولان الله ذو الجلال حضرتلرینك تحت تصرف الهیسنده داخل جائزاتجمله سندندر

قرآن كريم سبحانيده مذكور معجزات ساميدن بريسيده «عيسى» عليه السلام أفندمزك يدعاليدى اوزرنده اذن سامى سبحانى ايله شفاء أبرص • وأكمه • واحياء موتى • معجزهٔ سنيه لريدر إله عالم تعالي وتقدس حضرتلرينه ايمانى اولان ترابى حيوانات متنوعه يه تحويل مثللى عجايب أعمالى سبحاني يى تصور ايليان مؤمن موحد حضرت عيسى عليه السلامه معجزه اوله رق قدرة فاطرهٔ سبحانى إيله احياء موتى • شفاء مرضى • إبراء أكمه • ى ممتنع كورمز • زيرا بونلر جائزات عقليه دندر نظر عقلده بو معجزهٔ سنيه لر ترابدن حيوانى خلق بيوروب سميع وبصير اوله رق بو جهانه ابراز ايدلمسندن أسهلدر شو قدركه كافهٔ أمور نزد قدرة سبحانيده سياندر • زيرا حق أحق إلهيده فلان شئ سهلدر فلان شيء أسهلدر دنيلمز بلكه جمله سى تحت تصرف سبحانيده برسويه ده در بو مثللى أمورك حدوثنده أسباب قيلنان وسائط وحدوثى ايچون ظرف قيلنان أزمنه هپ عاديدر مولاى متعال تبارك وتقدس حضرتلرى او اسباب وازمنه اولمقسزين امور مذكوره يى ايجاده وخرق عادته قادر دروقتاكه بز معاشر موحدين شو معجزهٔ عليه نك سيدنا عيسى عليه السلامك يد مقدسنده حصولنى مخبر صادق ز سلطان ملائك سپاه عليه صلوات الاله افندمز حضرتلرى خبر ويرمشدر بزأ كا ايمان وتصديق ايلدك كلام قديم إلهى وفرقان مبين سبحانينك ايتديكى معجزات سنيه لردن بريسيده سيدنا عيسى عليه

السلامك هيئت طيرده طيندن بر تصوير يا پوب اكا نفخ بيور مسيله اذن عالي إلهيله برطير اولمسى معجزهٔ ساميسيدر كه بوقوشه لسانمزده يراصه تعبير اولنيور

حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك دنياده موجود كافهٔ حيواناتى ترابدن متنوع صورتده خلق بيورديغنى وبراى تكون وضع ايتديكى كافهٔ أسباب وأزمانك أمر عادى اولديغنى وبلا أسباب وأزمنه كائناتى ايجاده قادر اولديغنى مادام اعتقاد ايديورز خلق عالى سبحانى ايله دست سعادت عيسى عليه السلامده او معجزهٔ خارقه نك تجويزندن بزى منع ايدن بر مانع يوقدر نتكم جناب عيسى عليه السلام حين تصويرده « باذن الله » بيورمشلردر بو معجزهٔ سامى نبى مخبر صادقمز عليه اكمل التحيه افندمز حضرتلرى خبر ويرديكى ايچون اورسول كريمك دعواسنى مؤيد معجزهٔ سنيه اوله رق حصوله ايمان وتصديق ايلدك قرآن كريم إلهينك خبر ويرديكى معجزات جليله دن بريسيده ينه حضرت عيسى عليه السلامك يد أقدسلرنده ظهور يافته اولان اصحاب كريم عيسويلرى حواريون رضى الله تعالى عنهم حضراتنك اكل ايتملرى ايچون جانب سمادن مائدهٔ سنيهٔ سبحانينك نزولي معجزهٔ كبرا سيدر بو معجزهٔ سنيه برامر جائزدر هرهانكى برجسم اولورسه اولسون جهة سمادن نزولي تصديقدن منع ايدر بر مانع يوقدر نتكم امطارك وعلماى رصدك خبرويردكلرى بعض اجسام اخرى نك

نزولی مشاهده او لنیور مادامکه بز معاشر مسلمین خلقت جمیع
أجسام أر زرینه قدرة سامی إلهی یی اعتقاد ایدیورز بنا برین حق
سبحانه وتعالی حضرتلری خرق عادته وسیدنا عیسی علیه السلام
واصحابی حوارئین او زرینه دعوای جلیل رسالتنی تأیید ومعجزهٔ
سنیه اوله رق برمائده سنیه خلق وانزالنه قادردر بزایسه بومعجزهٔ
سامی یی مخبر صادق صلی الله علیه وسلم افندمز خبر ویردیکی ایچون
وقوعنه ایمان ایتدك ؛

کلام قدیم إلهی وفرقان مجید سبحانیده‌مذکور معجزات سنیه‌دن
بریسیده شیاطین ورياحك حضرات سلیمان علیه صلوات الرحمن افندمز
«مسخر» وحضرت داود علیه صلوات الرب الودود افندمزه «ده»
حدیدك موم کبی یومشاق وملائم اولمسی معجزه کبرالریدر بونلرك کافه
سی محالیتیله عقل حکم ایتمدیکی إله قادر متعال حضرتلرینك زیر تصرف
سبحانیسنده داخل جائزات عقلیه دندر شیاطین تسخیری قابل خالق
اقدس حضرتلرینك زیر فرمان إلهیسنده مقهور عبید الله جمله سندندر
ریاحك ـ اکوانده تسییر وتصریفلری ایسه قدرة علیهٔ سبحانی ایله در

حدید یومشامسی قابل برمعدن ندر هرنقدر یومشامسنده
حرارت سببیله عادت أقدس إلهی جریان ایتمش ایسه ده سبب عادیدر
بلا سبب انك یومشمسنه جناب حق قادر در. ایمدی مولای متعال
حضرتلرینك شو خوارقی او ایکی نبی محترمك یدمقدسلرنده معجزهٔ سنیه

ودعوای جلیل رسالتلرینی تأیید اوله رق ایجاد واظهارینه هیچ بر مانع یوقدوالله عظیم الشانك قدرة سامیٔ ربانیسنی وجواز حادثاتی وصدق قرآن مجیدی تصدیق ایلیان بز معاشر اهل ایمان بو معجزات سنیه نك حصولنه شکسز شبهه سزا ایمان وتصدیق ایلدك أعجب عجائب أغرب غرائبی مشتمل اعمال جلیل إلهیه یه نسبتله معجزات سنیهٔ مذکوره دن برینی عقل سلیم استبعادایتمز والله الهادی الی سواء السبیل • رسل فخام • علیهم الصلاة والسلام افندیلرمزك مشهور اولان بقیهٔ معجزات سنیه لرینیده سیدنا ورسولنا المکرم سلطان هردوسرا اصطفا حضرت محمد مصطفی علیه ازکی التحایا افندمزك معجزات سنیهٔ رسالتپنا هیلرینه مناسبتلری اولدیغنده فصل آتیده انشاء الله المستعان سردواتیان ایده لم

(فصل ثالث)

واصل سرقاب قوسین أوأدنی سلطان هردوسرا اصطفا نبینا سیدنا حضرت محمد مصطفی علیه وعلی آله اصفی التحایا افندمزك معجزات سنیهٔ رسالتپنا هیلری وصدق دعوای سامیلرینه برهان اولان بعض طرق بیاننده در

سلطان ولاشان انبیا سیدنا محمد مصطفی علیه ازکی التحایا أفندمز حضرتلرینك جانب جلیل احدیتدن کتیردیکی قرآن کریم ربانی اعظم معجزات سامیلرندندر بو قرآن حکیم انقضاء دنیا یه قدر باقی بر

معجزهٔ کبری در سائر معجزات سنیه بویله دکلدر زیرا أنلر زمانلرنده
منقضی اولمشلردر ایمدی شو معجزهٔ عظیمی وخارقهٔ جسیمی خاص
وعام اکلار ولدی الافهام شبهه عارض اولمز درجه ده شرح وبیان
ایلیه لم أرباب دانشه خفی دکلدر که حکمت بالغهٔ إلهیه پیغمبران کزین
حضراتنی مرسل الیه اولان قوملرینک فائق وبارع اولدقلری امور
قبیلندن معجزات سنیه ایله مؤید اوللرینی اقتضا ایتمشدر تا که رسول
مبجللرینه خطاباً أی مدعی رسالت ذات والاصفا تکک اتیان ایتدیکی
خارق عاده نک جنسنی بز بیلمیورز ـ احتمالکه حقیقة بر أمر معتاد
اولوب ایجاد خوارقده بیلمدیکمز بر طریق بیلیورسکز دیمامری
ایچون حجتلری منقطع اوله مثلا سیدنا موسی علیه السلامی جناب
حق ارسال ایتدیکی زمانده فرعونک قومی قبطیینده فن سحر شائع
وانده مهارت تامه لری وار نوع بشره معرفتی صنعی ممکن وطوق بشردن
خارج اولان انواع اموری بیلرلر ایدی وقتا که ـ امر فرعون
ایله سحره ایب ودکنکلرینه سحری بالاجرا مهاجم حیات شکلنی
الدردیلر اوآنده سیدنا جناب موسی علیه السلام اذن جلیل إلهی
ـ ایله عصای معجزنماسنی زمینه براقدیلر جناب حق عصای مذکوری
بیوک برأژدرهای مخوفه تقلیب ایتدی او عظیم أژدرهای مهاجم کورنیان
ساحهٔ مبارزه ده کی باجمله ییلانلری بلع ایتدی بعد البلع حضرت
موسی اوأژدرهای مخوفی ید بیضای رسالتپناهیلری ایله اخذ بیوردی

در عقب كالاول عصايه تبدل ايتدى اوساعتده توفيق إلهى ياوريتيله
ساحران جملة جناب حقه سجده بر زمين ايمان اوله رق رسالت
جناب موسى عليه السلامه ايمان وفرعونك خرمادالرنده انلرى صلب
وتعذيب ايتمسنه صبر ايتديلر ذوات مشاراليهمك ايمان ايتملرينه سبب
بودركه انلر فن سحرى وطوق بشرده داخل وخارج اولان امورى
بيلدكلرندن اوخارقه نك يعنى عصانك أژدرهاى كبيره بالانقلاب
صورة حيات اوزره مسحور اوايب ودكنكلرى يوتمسى صكره اولكى
كبى عصايه عودتى وانلرك عدم آباد محوه كتملرى نوع سحردن
اولميوب بو درجه يه وصول طوق بشردن خارج اولديغنه تيقن
ايتديلرده او معجزۀ كبرانك انجق قدرة فاطرۀ إلهى ايله حصولياقته
خوارق عاداتدن اولديغنه وجناب حقك حضرت موسى عليه السلامه
دعواى جليل رسالتنى مؤيد معجزۀ اوله رق امر خارق مذكورى
ايجاد ايتديكنه ايمان ايتديلر فن سحرده معرفت اهلي اولميان كيمسه
يه ده سحره نك تصديقى سببيله سيدنا موسى عليه السلامك صدقنه
استدلال ممكن اولور شويله كه او سحره آباء وأجدادلرينك دينلريله
متمسك وسلطنت واهى فرعون ايله متعززوا كامخالفتله هلاك اولملرندن
قورقملرنده هيچ شك وشبهه يوقدر لكن فن سحرده كى درايتلرى
وطوق بشرده داخل اولان واولميان امورك مقدارينه معرفتلرى
مسلم اولمغله حضرت موسى كليم الله على نبينا وعليه صلوات الاله ٭

أفندمزك يد مقدسـنده ظاهر اولان او خارقهٔ كبرانك نوع سحردن
اولمديغنى واكا وصلت طوق بشر ده داخل اولمديغنى بيلميه لرايدى
حضرت موسى عليه السلامه ايمان وكندى آباءواجدادلرينك دينلرينى
ترك وعزت فرعوندن اجتناب ايتمزلر وخرماد اللرينه صلب وأنواع
عذاب ايله معذب اولميوب فرعونه أى فرعون سن ايسته ديكيكى
ياب حكمك يالـكز حيات دنيا ده جاريدر آخرتده جارى اوله مز
ديرلرايدى مع هذا ذوات مشار اليهمك حضرت موسى عليه السلامه
ايمان ايتملرى دعواى رسالت ساميلرينك صدقنه واوخارقهٔ عظيمك
مولاى متعال حضرتلرينك يد عالى موسى عليه السلامدهاظهار بيورديغى
برمعجزه اولديغنه أعظم دليلدر. وأما فرعون كبى كنديلرنده جناب
حقك خيراراده بيورمديغى كسان بى اذعان بو استدلالدن ضلالتده
قالير وطريق شبهه يه تابع اولورلر نتـكم فرعون سحره يه خطابا
اكلادم سزه سحرى تعليم ايدن أك بيوكيكز موسى اولديغنى شمدى
تيقن ايتدم ديمشدر فرعونك بو شبهه سى باطلدر زيرا خفى دكلدر كه
حضرت موسى عليه السلام قبط قومنه خدمت ايدن بنى اسرائيلدندر
قوم سحره ايسه أصحاب ملك وسلطنت اولان قبطياندندر بناء عليـه
حضرت موسى عليه السلام إتباع ايله سحره نك فرعونه مخالفتلرينى
اقتضا ايدن بر مقتضى يوقدر ولوكه فرعونك ديديكى كبى رضـا
حضرت موسى عليه السلام سحره يه سحرى تعليم ايتمش اولسون بونلرك

یعنی شهداء مشار الیهم حضراتنك خیری شری بالتمییز عاقل اولد قلری
حالده مجرد حضرت موسی علیه السلامدن تعلملرینه بناءً بعد العز
ذلتی قبول وحیاته بدل صاب وقتل اولنمغی بالاختیار حضرت موسی
علیه السلامه ایمانی اقدام ایتملرینی عقل تصدیق ایدرمی اومعجزهٔ
سامینك نوع سحردن اولدیغنه ومع هذا دعوای رسالت موسی علیه
السلامك صدقنه دلالت ایدن بر معجزهٔ کبری اولدیغنه هر نقدر
مشار الیهم عز دنیا وحیات فانیه دن بالمفارقة اکا بدل عز آخرت
وحیات ابدیه یه مواصلت ایتدیلرسه‌ده اعتقادجازملری اولماسه‌ایدی
او مرتبه اصرار ده بولنمز لر وقبول ایتدکارینی قبول ایتمز لر ایدی
بیانات مذکوره دن منفهم اولدیکه فرعونك شبههٔ واهیسی بیت
عنکبوتدن اوهندر شبهه یی ایراد واتیانی ایسه یا تکبراً وعناداً ویا
جهلا وشقاءً در کذلك وقتا که الله ذو الجلال حضرتلری سیدنا عیسی
روح الله علی نبینا وعلیه سلام الله افندمزی بعث بیوردیلرمیان بنی اسرائیلده
فن طب شائع ایدی معجزات سنیهٔ عیسی علیه السلامدن اکثریسی
اعمال أهل طب قبیلندن قیامق حکمت سامی إلهیدن اولمغله یدین
مکرمین جناب عیسی ده أبرصلری أکمه لری ابراء اموانی إحیا
بیورمشدر فن طبده معرفة اهلی اولانلر تصدیق رسالت عیسی علیه
السلامده أمرصعبه محتاج اولمزلر بلکه نزدلرنده ذکری آتی
مقالاتی سویله ملری واضحاتی اموردندر شویله‌که‌بز یعنی طبیون فن

طبی وبوقنده انسانك احراز ایده جکی واحرازایده میه‌جکی درجاتك مقداریني بیلیورزاوت حذاق اطبانك طاقتلرنده ابرصه شفا حصوله کله جکی داخلدر امازمان مخصوصك مروریله برابر معالجهٔ مخصوصه ایله داخلدر یوقسه مجرد لمس ویا دعا ایله شفاپذیر اولمسی طوق اطباده داخل دکلدر جوهر بصری اخلال ایتمیان عارضی امراض عینی شفایاب ایتمکه اطبانك اقتدار فیلری واردرلکن عدیم البصر اولان کوز سزلره شفاطاقت اطبادن خارجدر اطبانك احیاء موتی یه قدرتلری اولمدیغی ایسه آشکاردر شوحالده عیسی علیه السلامك طاقت بشرده داخل اولمیان خوارقی اتیانی فن طبه اطلاعدن ظاهر اولدیغنه کوره صدق دعوای رسالتپناهیلرینه دلیل اولور زیرا اوخوارق انجق هر برشیهٔ قدرتی اولان مولای متعال حضرتلرینك ایجادربا نیسیله منصه بیرای شهود اوله رق دعوای جلیل رسالتني مؤید معجزه اولمق ایچون ید أقدس عیسی علیه السلامده اجراء اولنمشدر . انتهی مقالة الطبین ، اما فن طبه آشنا اولمیانلر طبقی حضرت موسی علیه السلامه فن سحری بیلمیوبده سحره نك مشاهده ایتملریله بالاستدلال ایمان ایتدکلری کبی اواطبانك تصدیقیله عیسی علیه السلامك صدقنه استدلال ایتمه لیدرلر بعدذا معلوم اوله که یقینی مفید تواتر ایله بزه نقل اولنمشدر یعنی عددلری صاییله میان وکذب اوزرینه اتفاقلرینی عقل محال کوران مثلا آدمیانك جمیعاً وجود مکهٔ مکرمه یی اخبار اوزرینه

اجتماعلرینك كاذب اولمسنی عقل محال کوردیکی کبی مع هذا برچوق
کیمسه لرده او بلدهٔ دلارای مقدسی کورمامشلر در جماهیر کثیرهٔ متفقه
دیکر جماهیر کثیره دن انلرده دیکر لرندن وهلم جرا أنلرده سیدنا
وناصرنا وشفیع ذنوبنا رسولنا المعظم ونبینا المفخم محمد بن عبد الله بن
عبد المطلب صلى الله علیه وعلى آله وصحبه وسلم افندمز حضرتلرینی
مشاهده ورأى العین رؤیت جمال تابناك احمدی ایله تشرف ایدنلردن
بزه یعنی معاشر اهل ایمانه خبر ویرمشلر احوال سنیهٔ جناب پیغمبری
صلى الله علیه وسلمی ومدة حیاة رسالتپناهیلرنده عصرنده بولنان امم
ایله جریان ایدن وقوعات نبویی صلی الله علیه وسلم حتی جملة اتیان
ایتدیکی شرع شریفی اتباع رسالتپناهیلرنده بیکلر جه ذوات تصدیق
ایتدکلرینی یکزبان اوله رق اطرافیله بر تفصیل بیان ایتمشلردر

« ملخصا بیانی » عمر سعادت جناب مصطفى علیه وعلى آله اصفى
التحایادن قرق سنه کذران ایتدیکنده ذاتا صدق وامانتله معروف
اولدیغندن ذات سامی جناب رسالتپناهی یی « محمد الامین » صلی الله
علیه وسلم دییه قوم نجیب عرب بنیلرنده یاد وتذکار ایدرلر ایدی
اوزمان سعد اقترانده ایسه ذات معالی نعات پیغمبری صلى الله علیه وسلم
قراءت ؛ کتابت تعلم ؛ معارف امم وشرائع اقدمین وقوانین ممالك
جمله سنی اکتسابه اهلیت وتعلم ممکن اولور درجه ده بوایکی صنعتك
اهلی ایله ده اجتماع ایتمامش واوفنلردن بریسنه اعتبار ایتدیکنه بر کیمسه

مطلع اولمامش کذلك مدة مذکوره ظرفنده صناعت فصاحت و بلاغته
ذات سامی نبویلری طرف ذیشرفنده ممارسه جریان ایتمامش أشعار
خطب ورسائل عربی یه نه قولاً نه روایة اهمیت ویرمامش
وصنایع مذکوره ده ملکه یی تقویه ودرجهٔ قصوایی بلوغه
اهلیت پیدا ایتدیران محاورهٔ فصحاء ومغالبهٔ بلغایه مولع وحریص
اولمامش ایکن قدرت وقوتنك قلتی ناصر ومعیننك فقدانیتی
وأباء کرامندن بریسنده سلطنت سبقت ایتمیوب اوسلطنتك زوالیله
ریاست ناسی بالتخیل انی استرداد مراد ایتمسی ظنی اولمامغله برابر
عرب وعجمدن جماهیر عالم بیننده قیام ایده رك ادعا بیوردیلر که
واجب تعالی وتقدس حضرتلری ذات عالی محمدیسنی دنیا وآخرتده
آدمیزاده لرك نجاحنه متکفل اوله رق شرع شریف الهی یی تبلیغ
ایچون کافهٔ ناسه ارسال بیورمشلردر وبوشرع شریف انقضاء مدة
دنیایه قدر ارسال بیورلدیغی زمانه مناسبدر أعصار ماضیه ده
مناسب أحکام ایله عصر سعادت نبوت پناهیلرندن اول ارسال
قیلنان رسل کرام حضراتنك أکثر أحکام شرایعنی ناسخدر •
ذات عالی سمات پیغمبریلری انسانیانی کافة آباء واجداد لرندن وارث
وبامزینات شیطانیه اولان مضرامور ومطالح عادات قبیحه واخلاق
سیئه دن نهی بیورمشلردر اوعادة مستکرهه نك الك قبیحی ایسه اوثان
نیران. احجار. واشجاره تعبددر انلره توحید الهی وذات اجل واقدس

حضرتلرینك صفات کمال ایله متصف صفات نقصاندن منزه و عبادت
ذات الوهیتنه منحصر اولدیغنی اعتقاد ایتمکله امر بیورمشلردر کذلك
انسانیانه جانب جلیل احدیتدن إنعام وإحسان اولنان نعم نامنتهای
سبحانی سبحانینك شکرینی ادا ایتمکله ده أمر بیور مشلردر وفی
الحقیقة او شکر کندی منافع بشریه لرینه عائددر نتکم صلاتلرنده کی جناب
حقه اولان خضوع و انقیاد لرندن خالق أجل وأقدسلری ایله وصلت
و نفوس بشریه لرینك تهذیبی نشأت ایلمشدر وامکنهٔ مقدسه یی زیارت
ایتملری کبیکه حین زیارتده غفران سیئاتی منفعتی جالب مضرتی دافع
هر بر محسناتی حاوی اولمشدر • ایشته ذات خجسته صفات جناب محمدی
علیه صلوات الاحدی افندمز حضرتلرندن بو دعوای عظیمی او جماهیر
کثیره استماع ایتدکلرنده دعوای جلیل رسالتنی قبولدن بالتنفر اشد
عداوتله معادات. أهل وخلان ذات عالی محمدیلرینی ترك وبر . برنا .
بای ؛ وکذا ؛ تکذیب ایدوب اودا اعدایه موافق اخصامه تحول ایتدی
بعده مجادله ؛ ومخاصمه ده أخذ موقع ایله منهج مجادله یی طلب
حجته قدر واردردیلر هر بر لری صدق دعوای رسالتنه برهان طلب
وذات قدسی صفات پیغمبریلرینك محبتی أولان هر بر شیده تعجیز تحمیل
اندر اولدیلر • أولمظهر سر لولاك علیه صلوات رب الافلاك افندمز
حضرتلری ایسه انلره نصب دلائل واعطاء جواب ایلرلر ایدی • دعوای
صدق انتمای محمدیلرینك اثباتنده استناد ومعظم اعتماد بیوردیغی حججی

وأدله نك أعظمى كلام عربى جمله سندن (قرآن) نام جليلى ايله
قدسى عنوان اولايه بر كتاب كريمى انلره تلاوت ايليه‌رك
او كتاب جليل ايله من عند الله ذات عالى سمات پيغمبر يلرينك
انسانلره ارسال اولنديغى سرد واتيان اتمسيدر او كتاب الهى ايسه
مفخر عالم صلى الله عليه وسلم افندمز حضرتلرينك كافهٔ ناسه رسول
الله اولديغى وذات اقدسى الهى جانب عزتندن تبليغ بيورد قلرينك
جمله سنده صادق اولديغى صراحته مشتملدر او قرآن حكم بيان جناب
حقك انسانيانه بخش وعنايت بيورديغى شرع شريفى بيانه متكفلدر
رسالتمآب أنخم صلى الله عليه وسلم افندمز اوقرآن كريمدن سوره
تسميه بيورديغى أقصر جمله ايله انسانلره تحدى ايتمشلردر يعنى فصاحت
وبلاغتده الك قيصه بر سورهٔ • فرقانيه‌يه مساوى أولان بر كلامى
اتياندن فصحا وبلغاى عربك عاجز قالملريله او كتاب حكيمك من
عند الله منزل أولديغنه استدلال بيور مشلردر حالبوكه أو زمان سعد
اقترانده، قوم نجيب عرب مياننده أعظم علوم وأكرم مفاخرلرى
فصاحت وبلاغت أولان أمراى چارشوى فصاحت وبلاغت موجود
وجهت خطابت وشاعريتده اكثريت انلرده ايدى واساليب فصاحت
وبلاغت اعلامنى حامل. اسرارنى محيط طوق بشرده أولان وأولميان
مرتبه لرينى عالم كيمسه لروارايدى مع هذا خطيب معلا پايهٔ عليين
عليه صلواة الرب العالمين افندمز حضرتلرى انلرى دائماً يكديكرلرينه

ظهیر أولسه لربیله قرآن مجیدك أقصر صوره سنه معارضه دن قاصر
وضعیف اولدقلرینی هر محافل ومجامع عسکریده اعلای صوت ایله
تشهیروعادات وعباداتلرنده عقللرینی تسفیه ومحض سبب ضلالت
ایله طاپندقلری معبودات باطله لرینه طعن ایدر ایدی علمای
فصاحت وامرای بلاغت عرب عرباء طریق معارضه کندیلرینه
کشاد وحجهٔ کتاب مذکور إبطال اولور واممه سنی بالتذکر ٭ قرآن
معجز بیان إلهی یی مسبار تبیانله تسبیر وتدبر ناقد بصیر کبی حق
قرآن مبینده تأمل وتفکر ایتمکه باشلادیلر ربك تعالی وتقدس
حضرتلرینه قسم ایدرمکه انلر معارضه یه وابطال حجته یول
بولمدیلر والی الآن وانقضاء زمانه قدر بعد الآن فصحا وبلغا
لرینك وفرتی وأك شدید اعدانك کثرتنی ایله برابر ده بر طریق
ابطال ومعارضه بوله مزلر بز بونی علی رؤس الاشهاد سویله یورز
حضرت قرآن آیات عدیده ایله بونی ناطق اولوب هر مجلسده آیات
مذکوره تلاوت اولنمقده در ـ لکن شو قرآن حکیمك ـ قوای
بشریه نك ادراك ایده میه جکی بر مرتبهٔ فصاحت وبلاغته بالغ
اولدیغی انلره ظاهر در وبریسی مکابره ومعارضه ایتسه کتیردیکی غث
بارد اولوب عند الصادر والوارد سخریه اوله جغی ـ باهردر ایمدی
انلرك نزدلرنده ولو اقصر سوره ایله اولسون قرآن حکیمه معارضه دن
عاجز قالدقلری تحقق ایتدی توفیق إلهی رفیق اولان ذوات خجسته

صفات كافهٔ بشرك عجزینی بو ایسه او كتاب جلیلك منزل من عند الله ایدیكنه دلیل اولدیغنی اقرار ایدوب سیدنا و نبینا حضرت محمد مصطفی علیه صلوات الاوفی افندمزك طرف أقدس إلهیدن مبعوث رسول مبجل اولدیغنی تصدیق و عادات قبیحه و عبادات باطله لرینی ترك ایتدیلر وشرع الله الازهره بالتمسك أنی اختیار ایتدیلر « بعدذا »

ملت عربی ویاملت أعجمیه دن فصاحت و بلاغت اهلی اولمیانلر ایچون أفكار لرینی اقناع و دین شریف محمدیسنه تمسك اوزینه حمل ایتدیران براهین ایله دعوای جلیل رسالتنده سلطان والاشان انبیا حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم افندمزك صدق عالیسنه قرآن كریمك معجزه اولمسیله استدلال شویله اولوركه نبی آخر الزمان خاتم الانبیاء علیه اصفی التحایا افندمز كافهٔ جهانیانك عادات وعباداتلرنده فریدوحید اولدیغی وهیچ بروجهله ناصر ومعینی بولنمدیغی حالده دعوای رسالتله قیام وكمال فصاحت وبلاغتله مشهود اولان فصحای عرب وبلغای قحطانك ذات سامی رسالتپنا هیلرینك ابرازواتیان بیور دیغی قرآن كریمك أقصر سوره سنه معارضه دن عاجز اولدقلرینی ادعا ایتمشدر قوم نجیب عربك عشیرت و بنی اخوانلری ایچون تعصبلری و آباءواجداد لرندن قالمه عادات وعبادات مألوفه لرینه تمسكلری ظاهردر نزدعالی محمدی صلی الله علیه وسلمده ایسه ذات سامی انخمیلرینه تبعیته واسطه اوله جق حطام دنیویه دن برشی اولمدیغی كبی بطش صولت

محمديسندن انلرى اخافه ايده جك عصبيت وقوت صاحبيده دكل ايدى زيرا دعوات جليل رسالتنك ابتدالرنده ذات فخامتسمات نبويسنه اقربا وتعلقاتى بلكه جميع انام عداوت ايتمشلر ايدى مع هذا شوراسى محققدركه اوفصحا وبلغا قرآن كريمك أقصر سوره سنه معارضه دن عجزلرينى وأو كتاب جليل إلهينك درجهٔ فصاحت وبلاغتنه طاقت بشريه وأصل اوله ميه جغنى اقرار ومن عند الله رسول الله اولديغنى تصديق ايتديلر

فن فصاحت وبلاغتده كمال معرفتلريله برابر قرآن كريمه معارضه دن عاجز اولدقارى واوكتاب معظم ذيشانك اتيانى طوق بشرده اولمديغى نزدلرنده تحقق ايتميه ايدى ذات سامى محمدى صلى الله عليه وسلمه ايمان وعادات مألوفه وعبادات موروثه لرينى ترك ايتمزلر ايدى مع هذا ايمان ايتمكنده انلره برنفع دنيوى وانتقام خوفى يوق ايدى معلومدركه عاقللره الك مشكل ايش دارنيده نجاتنى رجا ايتديكى دين ومذهبنده مفاقتيدر حتى بعضيلرى عاداتنك رداءتنى استشعار ايتسه ده مفارقت كوج كلور او عاداته ملازمتله كندى كنديسنه حكم ايدر بنابرين مرد عاقل تمسك ايتديكى دنينك غيريسنده كى دينده نجاتنى تيقن ايتمينجه دين ومذهبندن ايرلمز وعاداتنيده باخصوص موروث ومألوف اولورسه سبب قوى وقاهر اولمينجه ترك ايتمز

اشته سلطان سرير رسالت عليه اكمل التحية افندمز حضرتلرى

ایله او اقوام فصحا و بلغانك بر منوال سابق جریان ایدن حاللری ذات سامی نخامتسمات محمدیلرینك دعوای جلیل رسالتنی تصدیق ایچون بزه بر دلیل کافیدر بو فرقه نك ایمانی فرقهٔ منجیهٔ أهل فصاحت و بلاغته تقلیداً اولمیوب علی طریق الاستدلالدر اعاجم هر نقدر لسان عربی بیلمزلر ایسه ده بو طریق استدلال وامثالیله رسالت جناب پیغمبری صلی الله علیه وسلمه ایمان ایتمکه مکلفدرلر معلوم اوله که بیان کردهمز اولان طریق حقیقت انیقك غیری دعوای جلیل رسالتنده سیدنا وشفیعنا حضرت محمد صلی الله علیه وسلم افندمزك صدق عالی نبوتپنا ـ هیلرینه بر طریق استدلال دها واردر بوده بو وجه ایله خارق عاده بر معجزهٔ سنیه در اتیانی بنی بشره ممکن دکلدر

(طریق مذکورك بیانی)

أهل خبره واصحاب معارف وارباب فنون وسیاسیات قرآن کریمده ـ کی نقد کلام ومعرفت صفات فاضله یی تأمل واسالیب حسنه ومحتویات جلیله سنی تدبر ایتدکارنده انلره مستقیمانه بر نکاه حقیقتله تظاهر ـ ایدرکه شو قرآن حکم بیان سبحانیده خواص فاضله وصفات کامله موجوددر هیچ بر مجموعهٔ کلامده بو نلرك اجتماعی هر نقدر واضعی تأنق نظر ایتسه و واضعنك ماضی حاضر مستقبل شوءنات وأحوال أممه اطلاعی وجمیع فنون وآداب وحکمده کی احاطه سی اوسع وأجمع أولسه وعند العرب أسلوب معهود دن انفرادی ایله برابر عدم تناقض

وتضارب وحسن أسلوبيده تحری ايتسه عادتاً ممكن دكلدر. مكركه قائل ذی كمالی هر برشيئه ومراد بيوردينی كلامده جمعه قدرة باهره سی اولان مولای متعال تبارك وتقدس حضرتلری اوله

قرآن كريمده كی خواص فاضله وصفات كامله نك ملخصاً بيانی

كتاب جليل مقدسمز قرآن حكيم بيانمز غيوب مستقبلدن خبرويرمش طبقی أخبار كرده سی عالم شهودده نمايان اولمشدر. اتباع جليل پيغمبری صلى الله عليه وسلمه آمنين سالمين اوله رق مكهٔ مكرمه يه دخولي وعد ايتمسی كبيكه عينيله وقوع بولمشدر حاضرين وشاهدينك حكايه ايتمسی كبی قصص اولين وسير متقدميندن خبرويريور

اصحاب ضمائر اظهار ايتمدن قول وفعل ايله ضمائر دن اخبار ايديور بوايسه كتب تفاسير شريفه واحاديث منيفده بيان اولنان بعض حالات اتباع جليل پيغمبری وبعض حادثات أعـداء دين دن منفهم أولور بو كتاب حقيقتنصاب إلهيمز اخبار ، احكام ، مواعظ ، امثال ، اخلاق. آداب ، ترغيب. ترهيب . مدح اخيار ، ذم فجار . قبائح سجايا ، مواقع دنيادن ، تحذير ، تدبير سياسيات . مراعات اودّا . مدافعهٔ اعدا . مجادلهٔ اخصام ، تبكيت اراذل ناس دن ، وجود باری . توحيد سبحانی . حشر . نشر . اوزرينه اقامت دلائل ، دفع شبه . ازالهٔ ريب ، وصف دار نعيم ، وتوصيف احوال سكنهٔ جنت ، ودار جحيم ، وبيان اهوال دوزخ . وعالم سموات ، واحوال عالم علوی ، كواكب . امطار ، سحائب .

بروق ؛ رعود ، عجائبات . وصف زمين ؛ جبال ؛ سهول ، بحار ،
ينابيع . انهار . ومشتملات زميندن ، نباتات . حيوانات . معادن ؛
ازهار . اثمار . اطيار . اشجار . ظلمات . انواردن ـ

هر برفنده اتساع مجالى ايله برابر علوم اوائل وأواخردن بر علمى
براقامش اساليب متنوعه وطرائق مبتدعه اوزرينه علوم وفنون مذكوره
ـيى تصريح ويا اشارت ايلمشدركه انده تناقض اولمديغى كبى تضاربده
حيلولت ايتمامشدر جميع عيوبدن خالى حسن نظميله هر اسلوبه مشابهتدن
خارجدر انتقال ايتديكى بر مثالى اقتدا ايتديكى بر امامى يوقدر قصائد
عربيه خطب بدويه نوعندن دكلدر ومع ذلك عقولده مستحسن
نفوسده مستملح اذواقده مستعذب ، قلوبده محبوب اسماعه . مألوفدر .
هرهانكى زمان قرائت قرآنيه سى تكرر ايتسه حلاوتلى وهانكى آغزلردن
استماع ايدلسه عالى وغاليدر ديمك . حضرت قرآن معجز بيانمز حقنده
صحيحدر . عقل سليم نزدنده صفات جليل مذكورك اتفاقى ويا تصادفى
اولمسى صحيح اولمديغى كبى فكر صحيحده بو اتفاق وتصادفى تصديق ايتمز
ايمدى قرآن كريمك محتوياتنى تأمل وتفكر ايليان او معمقين اهل نظره
واجب وانصافلرينه لائق اولان شو كلام بديعده مجتمع أوصفات جليله دن
بزه تظاهر وتحقق ايتديكه او قرآن مبين انسانلر يكديكرلرينه
معاونده اولسه لر قواى بشريلرينك عاجز اولدقلرى بر كلام حقيقت
أتسامدر نبينا فخر دوجهان حضرت محمد مصطفى عليه اكمل التحايانك

امی اولدیغی حالده او کتاب معالی نصابی اتیانی اکبر علماء واحذق
فلاسفه واعظم مؤرخین واکبر سیاسیینک او کتابی کتیرملری عادتاً
محال ایکن او کتاب جلیلك منزل من عند الله اولوب حضرت سیدنا
محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم افندمزك دعوای جلیل رسالتنی تصدیق
اوزرینه دلالت ایدن بر معجزهٔ سنیه اولدیغنه دلیل واضحدر ۰ کلام
حقیقت اتسامنی ورد زبان ایده رك اعتراف حقیقت ایلمکدر

ارباب دانشه خفی دکلدرکه بوطریق استدلال ایله اتباع عالی
جناب پیغمبری صلی الله علیه وسلمدن اکثر یسنی جناب حق دین
مبین اسلامه هدایت ایلمشدر الحاصل اعجاز واستدلال طریقلری هر
ایکیسیده فن فصاحت وبلاغتی عارف وفضائل کلامی عالم ارباب فضل
ومعرفته دائماً الی الآن وانقضاء لیالي وایامه قدر بعد الآن سهل السلوکدر
بو ایکی فضیلت ارباب عالیسندن اولمیان ذوات ایچون فضیلتین
مذکورتین سالکلرینك او خارقهٔ عاده معجزهٔ سنیه یی بالتسلیم آباء
واجداد لرینك دین وعادتلرندن مفارقت وسیدنا وشفیعنا سلطان
واصل سراوادنی حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم افندمزك
دین عالیسنه اتباع وهدایت اولنملریله حصولپذیر در

بو بیانات شافیه ایله حضرت نبی مجتبی علیه اوفر التحایا افندمزه
اعطا اولنان قرآن کریمك الي آخر الزمان باقی بر معجزهٔ سنیه اولدیغی
میدان علانیتده پدیدار اولدی سائر معجزات سامیه ایله پیغمبران کزین

عليهم صلوات الله اجمعين حضراتنك عصر سعادتلرنده بالذات مشاهده
ايدن ويا بعد الرسل اعصار ماضيده بولنان وكنديلرينه نقل صحيح
ايله معجزات مذكوره نقل اولنان ذوات معالى سمات منتفع اولمشلر
ايسه ده لكن او معجزات ماضينك الى الآن وبعد الآن مشاهده سى
باقى قالمامش وبو خاصهٔ جليله يعنى كرور زمان اوزرينه بقاء مشاهده
خاصهٔ جليلى يالكز قرآن معجز بيان حقيقيمزه منحصر قالمشدر بو
ايسه مفخر عالم سيدنا محمد مصطفى عليه أصفى التحايا افندمز حضرتلرينه
اكرام إلهى وذات عالى سمات احمديلرينه مخصوص بر نعمت ايدى
سبحانيدر لكن هدايت يد اقدس إلهيده در ايسته ديكنى صراط
مستقيمه هدايت ايدر اللهم أرنا الاشياء كما هى . قرآن حكيم إلهى
وحديث نبى ربانيده مذكور معجزات سنيهٔ جناب احمدى صلى الله
عليه وسلمدن بريسى انشقاق قمر معجزهٔ كبراسيدر قمرك ايكى پارچه
اولمسنى مشركين مكه ذات خجسته صفات پيغمبرى صلى الله عليه
وسلم افندمز حضرتلرندن طلبلرنده قمرك وجه مذكور ايله انشقاقنى
دركاه معلا پناه احديتدن اومحبوب عالمين ورسول ثقلين افندمز تضرع
ونياز بيور مسيله قمر منشق اولوب انشقاقنى اهالى مكه نك اسلام
ومشرك اكثريسى مشاهده ايتديلر بلدهٔ مكرمه دن بعيد وبولندقلرى
موقعك افقى او بلدهٔ مقدسه نك افقنه مساوى اولان مواقعدن مكهٔ
مشرفه يه ورودايدن جماعت مسافرينده اوكيجه انشقاق قمرى

کوردکلرینی إخبار ایتمشلردرکافهٔ أهالی ارضك اوحادثهٔ عظمی یی
کور مامللری وقوعنه منافی دکلدر زیرا قمر رؤیت اولندیغی آفاقك
اختلافی سببیله آن واحد ده کافهٔ ناسه ظاهر اولمز بلکه هروقتده
برافق اهالیسنه ظاهر اوله رق غیریلرندن مخفی قالیر نتکم فن جلیل
هیئتدن معلوم اولور بو معجزهٔ سنیه یی استماع ایدن ووجود إله
قادره ایمان وانشقاق قمری جائزات عقلیه دناولدیغنی تصور ایلیان
مردعاقل صحت نقلی بوقدرآشکارایکن وقوعنی تصدیقدن امتناع ایتمز
أنشقاق قمر معجزهٔ سنیه سنك توضیح جوازی ٭ قمرانقسام والتحامی
قابل أجسام جمله سندندر عظیم عظیم جبللرك انشقاقی منفصل اولان
جبالك التحامی اولدن وجودی اولمیان وادیلرك حدوثی چوق
کره لر ارضمزده ظهور ایدن مواد دندر بوحوادث ارضیه هرنقدر
زلازل صواعق امطار غزیره مثللی جناب حقك احداث ایتدیکی
اسباب ایله مواد مذکوره نك ایجادینه عادت علیهٔ ربانی جریان ایتمش
ایسه ده اسباب مذکوره یالکز سبب عادی اولوب یوخسه جناب
حق اسبابسز اوحوادثی ایجاده قادردر بوایسه قدرة سبحانینك کمالندنده
اکلاشیلر اوتصرفات ایله شو اجسام ارضیه یه تصرفه قدرتی اولان
مولای متعال تبارك وتقدس حضرتلری انشقاق قمر مثللی شیلره
تصرفه قادر در زیرا ارض ایله قمر بیننده جسمیتده وانشقاق والتحامی
قبولده فرق یوقدر لکن قمر ارضدن بیوکدر کبر وصغرك قدرة

سبحانی جانبنده انشقاق والتحامی قبول وعدم قبولده مدخلی یوقدر
بعد ذا انشقاق قمر معجزهٔ سنیه سنی ناقـل اولان روایات صحیحه
قمرك ایکی یه انشقاقیله بر پارچه سی فوق الجبل دیکری مادون جبلده
اولدیغنی افاده ایدیور بونکله مراد قمرك مرأی رائیده بر پارچه سی
فوق الجبل یعنی افقنده کوروندیکی یوخسه نفس جبلده مرکوز ادکل
نصف دیکریده مقابلنده کوروندیکیدر یوخسه تحت الجبل معناسـنه
دکل بز لردن بریسی منوال مذکوراوزرینه فوق الجبل ویاخلف الجبل
ویاخلف البحر قمری کوردم دیرحالبوکه قمرانك کوردیکی یرده دکلدر
متکلمك مرادی ایسه کیفیت رؤیتدن تعبیردر شو حالده علمای هیئتك
قولنه ابتناءً قمر ارضمزدن جداً بیوك بر جسمدر انك بر فرقه سنك جبال
ارضدن بر جبل صغیر اوزرینه وضعی وجبل مذکورك انی استیعاب
ایتمسی دیکر فرقه سیده بالفعل تحت الجبل بولنمسی ممکن دکلدر دنیله مز
معجزهٔ سامی مـذکورك کفیصتی اوزرینه روایتك منصوصیتی احد
نصف قمر دیکرندن تباعد ایتدیکی افاده ایتسون ایچوندر زیرا نصف
قمر دیکرینه متقارب اولسه مشرکینه اشتباه عارض اولور ده انشـقاق
قمری کورمامز غلط حسی وفي الواقع أصلي اولمیانی تخیلدندر دیر لر
معلومدر که قمری ایکی قسمه تفریقه قادر اولان حق سبحانه وتعالی
حضرتلری او تباعد ایله نصفینی متباعد قیلمغه وبر برینه ضم ایتمکه
قادر در غرایبدندرکه بعض شروح مدونه ده قمردن بر بارچه نزد

معالي وفد پیغمبری یه نازل وكم سعادت رسالتپنا هیدن خارج
اولدیغی ده محککیدر سند قوی اولمدیغندن بوروایت غریبه یه
ایمان ایتمك بزم اوزریمزه واجب دکلدر تأویل وقانون عقل ایله
تطبیقنه ده حاجت یوقدر مع هذا اوپارچه افاق اولمسیله نزول
وكم سعادتدن خروجه قابل ایدی دنیلمکله تطبیقیده ممکندر زیرا
نازل اولانك نصف قمر اولدیغنه روایت مذکوره ده صراحت یوقدر
بوایسه مستحیل دکلدر قدرة علیهٔ ربانیه بوکا صالحدر بز معاشر
مسلمینه وقتا که نقل صحیح ایله نبی مبجلمز رسول اکرمز علیه الصلاة
والسلام افندمز حضرتلرینه معجزه اوله‌رق انشاق قمر معجزهٔ
سامیسی نقل اولندی تحت تصرف قدرة إلهیده داخل جائزات عقلیه دن
ایدیکیده ظاهردر بلا شك ولا ریب بومعجزهٔ کبرای محمدیه نك
وقوعنه ایمان وتصدیق ایلدك مدة من الوقت شمسك وقوفی وبعد
المغیب ردیده معجزات سامی جناب احمدی صلی الله علیه وسلمدندر
بومعجزهٔ سنیه بعض احادیث پیغمبریده محققاً مرویدر یوشع بن نون
علیه السلام معیت علیه لرنده بنی اسرائیل اولدیغی حالده جبابره ایله
مقاتله ایدرکن مغیبدن شمسك وقوفی روایت اولنمقده در بوده جناب
یوشع علیه السلام ایچون بر معجزه در وقوف شمس وردی بابنده کی
وارد اولان احادیث هرنقدر آحاد طریقیله یعنی نقلی منکرینی
إکفار ایده جك درجه ده قطعی الثبوت متواتر دکلسه ده لکن

بومعجزهٔ سنیه یه ایمان ایتمك شان مسلمینه موافق وباب دینده زمرهٔ
ناجیه أهل ایمانه اسلمدر بز معجزهٔ سامی مذكوره هر نقدر حد ذاتنده
جداً عظیم برایش ایسه ده ایمان وتصدیق ایدرز زیرا تصرف قدرة
ربانینك تحتنده داخل جائزات عقلیه دن در عظمت قدرت سبحانیه
نسبته أمر مذكور عظیم عد اولنمز «توضیح» كرك سیرایدنی شمس
اعتبار ایده لم كركسه هیئت جدیده علماسنك دیدیكی كبی ارضك
محوری اوزرنده دوران ووجهلریله شمس اوزرینه مرور ایتدیكنی
اعتبار ایده لم أمرینك هرایكیسیده صرف قدرة إلهی ایله در شمس
سیران ارضی قدرة وسلطانیله مقهوراً دوران ایتدیران اوذات قیوم
حضرت سبحاندر اوایكی بیوك جسمك تحریكنه قادراولان جناب
دیان نهاردن برساعتده ایقافلرینه • یاخود وقتدن برزمان عكس
حركت ایتملرینه صكره كما كان حركتك اعاده سنه قادردر بونك
اوزرینه برمحالده لازمكلمز «س» هیئت جدیده نك دیدیكنی تسلیم
ودورایدن ارض فرض اولندیغی اوزره أرض حركتندن قالسه
ویاحركتی منعكس اولسه ماء بحر حركت استمراریه سنی اله رق كیر
وقالیر یابس محله فیضان ایده رك اهالیسنی غرق ایدر دیین سؤال
اولنورسه جواب بودركه ایقاف ارض ویاعكس حركت ایتدرمكه
قادر اولان مولای متعال تبارك وتقدس حضرتلری ماءبحردن حركت
استمراری سلبه ووقوف وعكس حركتده أرضه انی تابع قیله رق

أرض يابسه فيضان ايتدرمامكه قادردر بعض ملحدينك بنی بشردن برايكی ذاتك يعنی محمد ويوشع عليهما الصلاة والسلام حضراتنك غرضلری ايچون هيئت جديده اربابنك ناموس جاذبيت ديدكلری كونده كی ناموس عظيم اوزرينه حركتی مبنی اولان او جسم كبيری توقيف ايتمك خالق جل وعلا حضرتلرينك حكمتندن اولەمز ديمه لرينه التفات اولنمسون زيرا صنع مذكور جانب جليل احديتدن بنی بشردن مجرد بريسنك غرضی ايچون ذكلدر بوانجق برحكمت بالغهٔ صمدانيه ايچو ندركه اوده خارق عاده بر معجزهٔ سنيه نك اظهاريدر بيكلرجه بلكه ميليونلرجه خلقك اهتداسی و نفوس بشريه لرينی هلاك ايدن كفردن حيات ابديه اكتساب ايتديران ايمانه رجوعلری و او معجزهٔ كبرانك ظهورندن أول ايمان ايدنلردن بيكلرجه ذوات معالي صفاتك ايمانله تثبيت وتمكينلری اندن منبعثدر برجماعت ديكر جماعتدنصكره بينلرنده بطريق التحديث ذكر ونقل ايتملريله معجزهٔ مذكوره نك ذكری باقی اولور ونقايله هدايتی مراد إلهی اولان كيمسه منتفع اولور وعظمت قدرة ربانی وعجيب صنع صمدانی تصور اولنور ايمدی شو حكمت عظيمه عظمتده او خارقه نك حصولنه موازی اولور بلكه تفوق ايدر وحصولی بو عظيم حكمت ايچون اولمسی لائقدر ملحد مذكور ايسه صرف عظمت خارقهٔ مذكوره يه نظر ايتمشدر اكرانی قدرة اللهك عظمتی ايله مقابله ايتسه ايدی

عظمت خارقه يى يادوتذكاره جسبان برشى بولەمز ايدى خارقۀ مذكوره
وبشردن بريسنك غرضى عند اقدس إلهيده هرايكيسى تحت تصرف
ومشيت إلهيتده اولمقده سياندر عظمت جناب يزدان نزدنده خارقه
نك عظمتى برشى دكلدر هرنقدر نظر قاصرانه مزده بينلرنده عظيم
فرق بوليورسه قده من جهة الجواز والامكان هرايكيسى نزد كريم
سبحانده سياندر أو معجزۀ سامينك ناقلى اولان بعض رواياتده رسول
ذيشان عليه صلوات الرحمن ك وقوف ويااعادۀ شمس طلب بيورديغى
افاده اولنمشدر دوران أرض ايله هيئت جديده نك رأينى تسليم فرض
ايدلسى اوزرينه حق رسول عارف سرما اوحى عليـه أكمل التحايا
ده صواب اولان شمسده كى طلبندن بدل وقوف ارضى ويا عكس حركتنى
طلب ايتمكدر دنيلمز زيرا رأى مذكورى تسليم فرضيه سى اوزره رسول
ذيشان عليه صلوات الديان ك حقيقت أمرى بيلمسنه برمانع يوقدر لكن
معجزۀ مذكوره نك شمسده حصولنى طلب ايتمسى ظاهرينه واستعمالا
بينلرنده مألوف ورأيلرنده جارى اولانه بناءً در وامر مذكورى طلبدن
مقصود رسول ذيشانى ده ينه جناب حق بيلير طرف اشرف رسالتپناهى
عليه صلواة الله دن طلب مذكور برغلطده اولەمزبزبويله جه ارباب
هيئت جديدى كندى لغتلرينك ظاهر يسى اوزرينه استعمالده كلاملرينى
جريان ايتدر دكلرينى شمسك وقوفنى ارضك حركتنى اعتقاد ايتملريله
برابر شمس طلوع ايتدى غروب ايتدى ديدكلرينى كوردك وايشتدك

ارض طلوع ايتدی ویاغروب ايتدی ویا أرض نورشمسك مقابله سنه
واصل ویاأندن مفارقت ايتدی دیدكلرینی ايشتمدك انلرك بويله
دیملری ایسه استعمالده شیوعی حسبیله مشاهده نك ظهوری اوزرینه در
تقریرمزه آشنا اولوب تحریرمزله اوشبهه لرسندن مندفع اولدیسه
سكامعلوم اولسونكه بز معاشر مسلمین بو معجزهٔ سامی یه تحقیقاً
ایمان ایتمشزدر زیرا انك وقوعندن منع ایدن بر مانع يوقدر جناب
حق خارقهٔ مذكوری رسل كرام حضراتنی تأییداً معجزه اوله رق
ایجاده قادردر وانكله بیكلرجه آدمی زاده لری تثبیت ايدر احادیث
شریفه ده بزه نقل اولان معجزات سامی سید المرسليندن أصابع
سعادتپناه رسالت اكتناه علیه صلوات الاله دن ماء لذیذ نبعان ايدرك
چوق كیمسه لر اندن دفع عطش ایتملری وطعام قلیلي تكثیر بیوروب
جم غفیری اشباع ايتدیكی معجزات سامیه لریده ثبتكردهٔ ثقاتدر
اجسامك عدمدن خلق وابرازینه وانلری بر صورتدن صورة آخره
تقلیبنه قدرة فاطرهٔ ربانی اولدیغنی اعتقاد ایدن مرد عاقلی اوایكی
معجزهٔ سنیه یی تصدیقدن منع ایدن برمانع یوقدر « توضیح »

ذات خجسته صفات پیغمبریدن انسانلرك صوبی طلبلرنده انی
خلق ویاهوایی صویه قلب بیوروب حاضرینه أصابع سعادت پیغمبری
میانندن ماء مذكوری ابراز ایله احتیاج محتاجینی جناب حقك ازاله
ایتمسنه برمانع یوقدر هوایی صویه قلب تحت قدرة كیمیا كرانده داخلدر

مجلاة علميه‌ده قريباً ورود ايتديكه هوانك سائله قلبنى كشف ايتمشلر
شو حالده هوا وماء واهل كيميانك خالقى اولان پروردكار اقدسمزك
قدرتيله اوكبى حوادثك منصهٔ جلوه پيراى بروز اوله جكنده شبهه كمى وار
كذلك جناب حقك حضوربرنور رسول اللهيده بولنان ذواتى
ذات كريم رسالتپنا هينك ضيافت ويرديكى طعام قليل جنسندن بر
طعام بالتخليق مشاهده ايتدرميه‌رك طعام قليلى تكثير ايله جمع
كثيرى طيورمسنه برمانع يوقدر بونلركافة جائزات عقليه‌دندر قدرة
عالى سبحانى أمور مذكوره نك ابرازينه صالحدر بوحادثهٔ سنيه نك
وقوعى نبيمز صلى الله عليه وسلم افندمز حضرتلرينه معجزه اولمق
اوزرينه بزه نقل اولندى بزمعاشرمسلمينده ايمان وتصديق ايلدك
يدبن سعادتين احمديلرى ايله امراض عضال أصحابنك أووخيم
مرضلرينى مجرد لمس ويادعا بيورمسيله شفاپذير أولديغى وأصحاب
معالى نصاب پيغبريلرندن برذاتك بعد القلع عينى در بيورمسيله
اولكى حالندن دها كوزل كورمكه باشلامسى ومحض دعاى سامى رسالتپنا
هيلرى ايله ميتك حيات بولمسى معجزهٔ سنيه لريده زيبايش افزاى
صحائف أهل ايمان أولمشدر خوارق مذكوره أحاديث شريف نبوى
ايله بزه نقل اولنمشدر انلره بز ايمان وتصديق ايتدك زيرا معجزات
سنيهٔ مذكوره قدرة عليهٔ إلهينك تحت تصرفنده داخل اورجائزه
دندركه ذات أجل وأقدس حضرتلرى يدسعادت رسول صمدانيسنده

معجزه اوله رق انلری ایجاد بیورمشدر

« توضیح » شفاء أمراض هر نقدر أسباب وممتد بر زمانده حصول یافته اولمسیله عادت علیهٔ سبحانیه جاری اولمش ایسه ده برامر عادیدر أوامر عادی اولمقسزین خارق عادة اوله رق أوشفایی ابرازه فیاض مطلق حضرتلری قادردر ٭ عین مقلوعی ارجاعه عادت جریان ایتمامش ایسه ده جائزات عقلیه دندر استحاله سیله عقل حکم ایتمز زا طبادن چوقلرینی کوریرزکه بعد الانفصال جسم حیوانینك بعض أجزا یتشدیررلر عملیات واسطه سیله التیام پذیر اولور ردعین هر نقدر أطبانك کسب وقدرتلری تحتنده دکلسه ده امر مذکور قدرة کاملهٔ إلهینك تحت تصرفنده داخلدرکه أطبانك قدرتلری هیچ بر وجهله قدرة لم یزلي أحدیته قیاس اولنمز احیاء میت جائزات عقلیه دندر هر نقدر حقنده عادت جاری اولمامش ایسه ده جمادی حیوان قیلوب « حس » حرکت» ادراك ٭ اعطاسنه قادر ناولان مولای متعال حضرتلری مفارقت حیاتدن صکره جسم حیوانی نك احیاسنه قادردر عظمت قدرت إلهی عجایب اعمال سبحانیی تصور ایدن مرد عاقل ما دامکه فعل عالی ألوهیته نسبت اولنیور خارقهٔ مذکوره نك وقوعنی تصدیقدن امتناع ایتمز طفل رضیعك حیوان اعجم شجر حجرك نطق ورسالت مقدسهٔ محمدیه یه شهادتلری معجزات سامی محمدی صلي الله علیه وسلمدندر معجزات سنیهٔ مذکوره احادیث شریفه ده بزه نقل اولنمشدر . قرآن

حکم بیان سبحانیده بونك نظیری واردر حیواناتدن هدهد نمله
حضرت سلیمان علیه السلام ایله تکلم ایتمشلردر خوارق مذکوره
تحت قدرة الله ده داخل اولان جائزات عقلیه دندر شرح وبیانی
شوکونده کی اصوات وغیریلری مثللی اجسام واعراضدن هر برشی
خلق إلهی ایله در بیوك انسانك تکلمی شبهه سز خلق إلهی ایله در
نفس طبیعت حیوانیه ایسه صفت کلامی مستلزم دکلدر زیرا طبیعت
آدمیه ایله حیوانات اعجمیه نك حیوانیتیده فرقلری یوقدر بلکه
اساس جسمیتده جمادات ایله فرق یوقدر کذلك صورة آدمیه ده
صفت کلامی مستلزم دکلدر زیرا انواع میمونلردن صورتده مشابهت
تامه انسانه مشابه اولنلری بولنیور یالکز میمونلرك دریلری
توکلیدر ایشته بو نفس طبیعت وصورة آدمی بیوك انسانلره تخصیص
کلامی موجب بر فرق اوله مز میمون اوقدر انسانه مشابهتی ایله برابر
تکلم ایده مز صفت کلامك انسانه انحصارینك وجوبنه بر دلیل یوقدر
بلکه مشابهتدن بعید تعلم کلامی قابل بعض حیوانات بولنیور
پاپاغان دنیلان قوش کبی تقریر مزدن ظاهر اولدیکه انسانك صفت
تکلمه نائلیتی محض جناب فیاض قدرتك انسانی صفت مذکور ایله
مشرف بیورمسیله در سؤال اکر بیوك انسانده بزه مخفی بر شي وارکه
غیریلرنده بولنمز صفت کلامی موجب اولان اودر قوهٔ ناطقه دنیلان
وانسان ایچون فصل عد اولنان احتمال او شئ مخفی اوله یاخود مخ انسانیده

بر تكوين خاص موجود اوله دنياه تتكم متأخرين بويله ديمشلردر
جواب بودركه شو ايكيسنده موجب كلامى حصر مسلم دكلدر زيرا
عند مزده ثابتدر كه شو موجب مثلليلر سبب عاديدر جناب فياض مطلق
بغير واسطة خلق كلامه قادر در انسان كبيرده صفت كلامى خلق
ايتمكه قادر اولان مولاى متعال حضرتلرى طفل رضيع حيوان أعجم
جماد كبى شيلرده ده صفت كلامى خلق ايتمكه قادردر هر نقدر خلق
مذكور خلاف عادة ايسه ده جناب حق رسول إلهيسنه معجزه
اوله رق خلق مذكور ايله خرق عادت بيورر أوشيدن صدورينى
وانك تكلمنى كوروب بيلمديكمز الفاظى خلق ايدر وحاضرون
انى ايشيدر

ايمدى بز معاشر مسلمين معجزات سنيهٔ مذكوره يه ايمان ايتدك
زيرا بونلر اراضين وسمواتك ربيسى مولاى متعال حضرتلرى نك
تحت قدرة صمدانيسنده داخل جائز اتدندر

معجزات سامى جناب أحمدى صلى الله عليه وسلمدن بر معجزهٔ
عظماده قرآن مجيدده وقوعنه اشارت وارد اولان وحديث نبوى نك
بيانكرده سى اولان وجوه كفاره يوم حربده عليه الصلاة والسلام
افندمز حضرتلرينك بر اوج طبراق رمى بيور مسيله جمله كفارك كوز ـ
لرينه تراب مذكوردن إصابت ايدوب جمعيت ضلالت آيتلرى منهزم
اولملرى معجزهٔ ساميسيدر بو خارقه جائزات عقليه دندر زيرا تراب

مذكور دن جميع كفارك كوزلرينه برشى وصولنه مانع يوقدر لكن
شو درجه ايصال وهركافرك كوزلرينه بويله جه توزيع ايتمك هيچ
بر انسانك قدرتنده اوله مز لكن قدرة عليهٔ ربانيه ده داخلدر • أمر
مذكورك فعلنه جناب فياض مطلق • رسول مبجلى حبيب أكرمى
عليه الصلاة والسلام أفندمز حضرتلرينه معجزهٔ سنيه اولمق اوزره
قادردر اومولاى متعالمز خالق لم يزلمز حضرتلرى شو خارقه ايلهاو
حبيب مكرمنه امتنان بيوره رق (وما رميت إذ رميت ولكن الله رمى)
قول كريم سبحانيسيله اوپيغمبر ذيشانمز صلوات الله وسلامه عليه
افندمز حضرتلرينه قرآن كريمنده خطاب بيورمشلردركه ذات عالى
صفات محمديلرندن وأصحاب معالى نصاب أحمديلرندن خارقهٔ مذكوره
اعداى دين مبينى منع وطرد بيورمشلردر يعنى، حبيب ذيشان مبجلم
ميدان محاربه ده طوپراغى صورة ظاهره ده آتديغكده حقيقةً رمى
ايدوب اعين كفار دن هربررلرينه ترابي ايصال ايتمدك زيرا بوسنك
قدرتكدن دكلدر لكن حقيقة ترابى رمى ومحارب أعداى بدخواهكك
كوزلرينه تراب ذره لرينى ايصال ايدن حق سبحانه وتعالى حضرتلريدر •
ايمدى بز معاشر موءمنين • خاتم الانبيا . عارف سرما أوحى عليه
أصفى التحايا افندمز حضرتلرينه معجزهٔ سنيه اوله رق شوخارقهٔ جليله
نك حصولنه ايمان ايلرز مظهر سر لولاك عليه أكمل التحيات سيدنا
حضرت محمد صلى الله عليه وسلم أفندمزك معجزات سنيهٔ رسالتپناهيلرندن

بر ايسيده مغيباتى إخبار بيورمشلريدر اومغيباتك زمانده حاضر عياندن
غائب اولمسى ويامستقبلده ولويوزلرجه سنه صكره اولمسى برابردر شو
معجزۀ كبرا كثرة حدوثنده تواتر معنوى حدينه بالقدر افراد حوادثى
ايسه ساحلى اولميان بر بحر عماندر اما قائد جيش المرسلين عليه صلوات
الرب العالمين افندمز حضرتلرينك زمان سعادتپناه دولتلرنده حاصل
وعيان رسالتمآبانه لرندن غائب اولان مغيباتى إخبار بيورمسى كه حبش
حكمدارى نجاشى حضرتلرينك وفاتنى وقريش قومنه نامه كتوران
خاتونى إخبار بيورمسى كبى كتب أحاديثده صحيفه لر طولوسى يك چوق
بوقبيلدن إخبارات نبويه واردر اطلاع مراد ايدن ذوات كتب شريفۀ
مذكوره يه بالمراجعة أعجب عجائب أحوال وامورى مشاهده ايدرلر
أما مغيبات مستقبله يى إخبار عالى پيغمبرى صلى الله عليه وسلم
برچوق شيلردر امور مذكوره دن بعضيسى عليه الصلاة والسلام
افندمز حضرتلرينك بوعالم شهودى مشرف قيلدقلرى مدتجه بعضيسيده
بالاپرواز عالم لاهوت اولديغندن آزوياچوق بر زمان صكره ظهوريافته
اولمشدر بعضيسى ايسه مستقبلده وقوعه كله جكى محققدر قرآن مجيد
وأحاديث شريفده شرفورود اولان مغيبات مستقبله نوعندن براز
علي وجه الاختصار بلا انكار حق ظاهر اولمق ايچون يادوتذكار
ايده لم • فنقول قرآن حكم بيان سبحانيده وارد اولمشدركه أصحاب
كزين پيغمبرى مسجد حرامه آمنين سالمين اولدقلرى حالده داخل

اوله جقلری بیان بیور لمشدر مکهٔ مکرمه شرفها الله تعالی الی یوم القیامة دها بوآیت کریمهٔ قرآنیه نك شرفنزولی ایامنده ایادی مشرکینده اولوب حضرت رسالتپناه أعظم أفندمزه وأصحاب کزینه محارب ایدیلر . سلطان ملائك سپاه علیه صلوات الاله أفندمز حضرتلری ایله أصحاب کزین حضراتی مکهٔ مکرمه شرفها الله تعالی الی یوم القیامة یه داخل اولدیلر وبو دخولی محقق صورتده احسان بیوردی . وینه بو قسمدندر که ذات أجل وأعلا حضرتلری فرقان مجیدنده استعیذ بالله (الم غلبت الروم في أدنی الارض وهم من بعد غلبهم سیغلبون في بضع سنین) دییه اون سنه دن آز برزمانده عساکر رومیه نك ایران عساکرینه غالب کله جکنی اخبار بیورمشلر وطبقیسی عینیله ظهور ایتمشدر قصهٔ مذکوره سیر نبویه وتاریخدن معلوم اولور [١] قرآن حکیمده ایسه بالجمله أخبار غیبیه سرد واتیان قیلنمشدرکه بیانی کتب تفاسیرده در وینه إخبارات غیبیه نوعندن

---

(١) حدیبیه وقعه سندن سکز اون سنه اول عساکر ایرانیه نك رو ملره غلبه سی واقع وبوحال أهل اسلامه فنا حالده تأثیر ایتمشدی زیرا رومیلر أهل کتاب بولنمق اعتباریله اسلامه یك یقین اهالی فرس ایسه مشرك ایدیلر حتی ایرانیلر رو ملره غالب کلدیکی زمانده شرك اعتباریله انلری کندیلرینه یقین بولان مشرکین قریش أهل

وأحاديث شريفه ده وارد اولان إخبارات پیغمبریکه أئمهٔ مخرجين حضراتنك سرفرازلری امام بخاری ومسلم وأصحاب سنن وامام أعظم أبو حنيفه وأحمد وشافعی ومالك رضوان الله عليهم أجمعين حضراتی کبی حفاظ ائمهٔ کرام روایت ایلمشلردر

سلطان ملائك سپاه عليه صلوات الاله افندمز حضرتلری أصحاب معالی نصاب محمدیلرینه اعدالرینه غالب وظاهر اوله جغنی مکهٔ مکرمه ، قدس شریف ، شام ، یمن ، عراق ، بلادینك فتح اوله جغنی ممالك اسلاميه ده أمنيتك ظهورينی حتی برخاتونك حيره بلده سندن مکهٔ مکرمه یه قدر جناب حقدن بشقه برکيمسه دن خوفی أولميه رق مسافرت ایتمسنی إخبار بيورمشلردر فلله الحمد بو عالم ناسوتی تزيين بيورديغی زمان فيض نشان محمديلرنده وعالم بالايه تشریف بیوردقلرندنصکره ده او إخبارات معالی آیات پیغمبریلری عينيله ظهور ایتمشدر امة مرحومه محمديه سنه جناب حقك فتوحات سبحانيه سنك جلوه بروز

اسلام ایله استهزاء ایتمشلر ایدی استهزای قریشیدن فوق العاده إضطرابه کرفتار اولان أهل اسلامی تبشيراً جناب حق آیت جليلهٔ مذکوره یی انزال بیوردیلرفی الواقع حديبيه وقعه سندن طقوزسنه مرورنده روملر ایرانه غالب کلملریله أهل ايمان أهل کتاب برقومك مشرکلره غلبه سندن طولایی پك زیاده ممنون اولمشلردر تفصيل ارزوایدن تواریخه مراجعة ایتسون

اولوب زهرهٔ دنیا کندیلرینه حاصل اوله جغنی کسری وقیصرك
کنوزینی امت محمدیه سنك تقسیم ایده جكلرینی خبر ویرمش عینیله
ظهور ایتمشدر • امت احمدیه لری بلاد کسری وقیصری فتح ایدوب
خزائنلرینی بینلرنده تقسیم ایتمشلردر بر کیمسه نك صباحدن اول حله ده
بولنوب أخشام باشقه اوزاق بر یرده بولنه جغنی واوکلرینه بر صحن
قونیلوب دیکر صحن قالدیریله جغنی یعنی دنیا اوزرلرینه افاضه اولونوب
بولندقلری ضیق معیشتده نصکره نعمت واحسان إلهی یه نائل اوله
جكلرینی إخبار بیورمشلر وحقیقة بر وجه إخبار جناب احمدی صلی
الله علیه وسلم بونلر ظهور ایتمشدر بر صحنك وضعی دیکرینك رفعی ایسه
لغت ترکیه ده «قالدیر» تسمیه اولنان تناول طعامك کیفیتنده تحقق
ایتمشدرجناب دانای سرائر کائنات علیه أکمل التحیات افندمز
حضرتلری صحابهٔ کزینه خزر روم طائفه سیله مقاتله ایده جكلرینی
کسری وفارسك کیتمسیله بر دها کسری وفارس اوله میه جغنی إخبار
بیورمش وعینیله ظهور ایتمشدر • روی زمین ذات سعادتپناه محمدیلرینه
تجمع ایتدیریلوب مشارق ومغارب کوسترلدیکنی وامت مرحومه سنك
ملکی رؤیت بیوردیغی محللرده قدر بالغ اوله جغنی إخبار بیورمش
حقیقة امت نجیبهٔ محمدیه سنك ملکی مشارق ومغاربه امتداد ایتمش
مشرقده اراضی هندیه اراسیله مغربده طنجه دکزینه قدر ممتد
اولوب جنوب وشمالده اوقدر امتداد ایتمامشدر بیت المقدسك

فتحند نصكره طاعون ظهور ايده جكنى خبر ويرمشلر و بعدالفتح طاعون
عمواس حقيقة ظهور ايتمشدر أهل بيت محمديلرينه اوله جق ظلم
وعدوانى قتل و نفي لاسيما سيدنا حضرت حسين رضى الله عنه
افندمزك « كوفه » جوارنده كربلا موقعنده مرتبهٔ قصواى شهادتى
احراز بيوره جقلرينى خبرويرمش وطبقيسى ظهور ايتمشدر حسبنا
الله ونعم الوكيل حضرت حسن رضى الله عنه افندمز ايله ايكى عساكر
اسلاميه ميانى جناب حقك اصلاح ايده جكنى خبرويرمش حقيقة
معيت سامى حضرت حسنده كى عساكر اسلاميه جناب معاويه نك
معيتنده كى عساكر اسلاميه بيننده ذات سامى سبط نبوى رضى الله عنه
افندمز سببيله صلح واقع اولمشدر اصحاب محمديه لردن حضرت سراقه يه
يا سراقة كسرى نك بله زكارينى طاقنديغكده نصاسلك ديه خطاب
بيورمشلر ايدى بلاد فارسك فتحنده . أمير المؤمنين خليفهٔ رسول رب
العالمين حضرت عمر رضى الله عنه افندمزه مذكور بيله زكارى كتيردكارنده
مشار اليه جناب سراقه يه طاقديروب بوبيله زكارى كسرى دن
سلب ايله سراقه يه الباس بيوران جناب حقه حمدوثنا اولسون ديه
مقام شكرانده ايستادهٔ موقع تعظيم اولمشلردر نتكم إمام سيوطى رحمه
الله جامع صغيرنده نقل ايتمش وجمع الجوامعده امام بخارينك تاريخندن
وحاكمك مستدركندن منوال مذكور اوزرينه نقل وروايت ايلمشدر
بعض علماى فخام امام احمددن مسند حسننده نقلى ايتمش وبشر غنويدن

تصحیح ایتمشدرکه علیه الصلاة والسلام افندمز حضرتلری لتفتحن القسطنطینیة ولنعم الامیر أمیرها ولنعم الجیش ذلك الجیش بیورمشلردر مولای متعال حضرتلری فتح بلدهٔ قسطنطینیه یی أبو الفتح والمغازی جنتمکان فاتح سلطان محمد خان غازی حضرتلرینه هجرهٔ سنیهٔ احمدیه علی صاحبها افضل التحیه نك سکزیوزاللی یدی سال عطاما آلنده ارزانی وشایان بیورمشلردر اووقتدن الی الآن والی آخر الزمان دار الاسلام ومقر خلیفهٔ رسول رب أنام وموئل خاص وعام اولمش واوله جقدر حضرت فخر کائنات علیه أکمل التحیات أفندمز حضرتلرینك فاتح اسلامبول حضرت مولانا السلطان محمد غازی بل الله ثراه برضوانه وأسکنه فرادیس جنانه نك ومؤید ومنصور عساکر نصرتمآثر عثمانیه لری حقلرنده شرفصدور ایدن شهادت عالی رسالتمآبانه لری کوزلدر واو بلدهٔ مقدسه نك فتحنی متعاقب صدور عامه یه انشراح ویره جك عطایا واحسانات ایله حضرت فاتحك اهالی یه لطف وعنایتنده بولنمه سی نه جود وسماحتدر منوال مذکور اوزره استانبولك فتحی نصل موجب مسرات اولمه سونکه سادات معالی آیاتمز پادشاهان آل عثمان افندیلرمز حضراتنك أك کوزل أك بیوك مناقب شهنشاهانه لرندن معدود در باخصوص شوزمان فیض نشان مشروطیتمزده ایلك مشروطی پادشاه والاجاهمز سلطان محمد رشاد خان خامس افندمز حضرتلری کبی نکهبان مشروطیت وعدالت اولان برخلیفه یه نائلیتمزله

استقبال وطنیمزك مأمونیتی أزهرجهت سعادتیزی منتجدر معلوم اوله كه
امور مستقبله‌یی اخبار عالی پیغمبریده كی وارد اولان احادیث شریفه‌نك
چوغی بو عالم كونده وقایعك حدوثندن اول علمای أعلام حضراتنك
تألیفلرنده تدوین اولنمش صكره لری او وقایع مرویه برر برر جلوه كر
ظهور اولمشدر واو تألیفلرك تاریخ جمع وكتابتلری ایسه • هب معلوم
ومشهوردر شو آنفامذ كوراولان فتح قسطنطینیه یعنی اسلامبولك فتحی
حدیث شریفی كه فتحندن یوزلرجه سنه اول زینتساز عالم شهود اولان
حضرت امام احمد بن حنبل رضی الله عنه روایت ایلمشدر كذلك علمای
أعلامدن امام سیوطی قدس الله سره جمع الجوامعنده امام بخاری علیه
تجلیاة الله البارینك تاریخندن وجناب حاكمك مستدر كندن حدیث
شریف مذكوری نقل وروایت ایلمشدر وامام همام بخاری وحاكم ایسه
بلدهٔ دلآرای اسلامبولك فتحندن یوزلرجه سنه اول شرفرس عالم دنیا
ایدیلریو خسه العیاذ بالله تعالی اتباع رسول معظم وانصار شریعت
اولان او علمای أعلام حضراتی عندلرنده روایتی ثابت اولمیان اخباری
كتابلرنده نقل ایتملری محالدر ممكن دكلدر حبیب اكرم صلی الله علیه
وسلم افندمز حضرتلرندن او احادیث شریفه نك روایت اولندیغنه
اعتماد لری اولمیه ایدی مدی الدهور باقی اولان كتابلرنده اعـدای
دین مبینك وفرقنی بیلدكلری حالده او حدیث شریفلری ثابت وتحریر
ایتمزلر ایدی معلومدر كه ذات رسالتسمات علیه افضل التحیات افندمز

حضرتلری عقلاك أك يوكسك طبقه سنده سدره نشين عز وعلادر
نتكم اعدای بدخواهلريده بوكا شهادت ايدرلر من عند الله منصب
جليل رسالتي ادعا ايدن وبيكلرجه انسانلر اوادعاسی اوزرينه كنديسنه
تابع اولان مرد عاقل محتشم قدس شام استانبول وامثالك فتحی كبی امور
مهمه نك وقوعه كلميه جكنی اعتقاد ايدركن انلری اخباره نصل اقدام
ايدر ونفس نفيسنی زمان مستقبلده تكذيب وطعنه نصل عرض ايدر
حاشا ثم حاشا معاذ الله هيچ عاقل اولان ذات بويله اقدام ايدرمی
منصف اولان ذات تأمل ايتسون بيلسونكه غيبی اخبار پيغمبر اولسون
غيری اولسون طوق بشرده دكلدر • بر كيمسه بالذات علم غيبی ادعا
ايدرسه علمای كرام انك كفريله حكم ايتمشلردر انسانك غيبی اخباری
اعلام إلهی وإخبار سبحانی ايله دركه اورب مستعان ما كان وما يكون
«ی اولمش واوله جغی عليمدر» بونده اشكال يوقدر ايمدی بز معاشر
مسلمين إعلام إلهی ايله رسل كرام صلواة الله عليهم اجمعين حضراتندن
مغيباتی اخبار وقوع بولديغنه ايمان ايلرز خلاصه معجزات پيغمبريی جميعاً
بيان مراد ايتسه ك جلدلرجه كتابلره محتاج اولورز يالكز عقوله
قناعتبخش اولان معجزات سنيهٔ محمديه يی ذكر ايله اكتفا ايتدك
فی الحقيقة عاقل اولان بر كيمسه نفس انفس شريعت مطهره يه وشامل
اولديغی حكم واسرار ومنافع دنيويه وأخرويه يه نظر ايتسه ذات خجسته
صفات محمديه يه واميانه نشأت ايتديكی ويتيمانه تربيه اولنديغی حالده

شمائل شریف محمدیلرینه واخلاق منیف احمدیلرینه نکران اولسه
فصاحت وبلاغت فطریه لرندن بشقه معارف وفنوندن عین واثر
اولمیان بر قومك میاننده ظهورینه وکتیردیکی وخلقه تبلیغ بیوردیغی
احکام وأوامری اکتسابه تأهیل ایده جك مقداری ارباب معارف
وفنون ایله اجتماع محمدیلری وقوع بولمدیغنه وکتیردیکی شریعهٔ غرای
محمدیلری اوجی نهایتی بولنمز اوزون بر عمریا لکز عشر مقدارینی
احاطه ایده جك بر دکز اولدیغی پیش نظر انصافنه السه جزم ایدرکه
او ذات ملائك سمات علیه افضل التحیاتك وشریعت مطهره سنك حال
سعادتمآلی خارق عاده بر أمردر معجزه اولدیغی عقل تسلیم ایدر
جناب حق انکله دعوای رسالت محمدیسنی تأیید ایله ذات صدق سمات
أحمدیلرینه اکرام واحسان بیورمشلردر لکن معجزهٔ مذکوره‌یی نظر
دقیق اهلی اذکیای بشردن بشقه برکیمسه فهم وادراك ایتمز زیرا بونلرك
غیریلری کلام حجر وشجر وانشقاق قمر مثللی حاسهٔ سمع وبصر ایله
کوریلان معجزات سنیه یی انجق فهم وادراك ایدرلر • فلله الحمد مولای
متعال نبی اکرمنی صلی الله علیه وسلم معجزات سنیه نك هرایکی نوعیله ده
تأیید بیورمشلردرکه صحائف سالفه ده مشروحاً وموضحاً بیان اولنمشدر
شمدی برآزده شریعت غرامزك شان عظمت وحال حکمتنی بیان
ایده لمکه شو زمان معارفنشانمزده بعض خواهشکران سعادت دارین منتفع
اولسون بزدیرزکه عاقل منصف بر ذات حقیقت شناس شریعت

بیضای احمدیه یه حقایقنه اطلاع اسرارینی علی قدر الطاقة احاطه مراد ایدرك اوضح طرائقه بالسلوك نظر دوربین بصر ایله باقسه‌ا کاوسط نهارده ظهور شمس کبی ظاهر وآشکار اولور که شریعت غرامز هر خیر ومنفعتله أمر وهر شر ومضرتدن نهی ایدربوایسه کیجه وکوندز لرطوردقجه انسانلر ایچون انفعدر ایمدی ناظر کورییور که شریعت احمدیه خلقه جناب حقی شان الوهیتنه لایق هر بر کمال ایله وصف وصفت قدسی ربوبیته نقص ایراث ایدن هر برشیدن تنزیه ایتمکله حق اقدس سبحانیده عقاید صحیحه ایله اعتقاد اولنمسی ایله امر ایدر کذلك هداة انام اولان رسل فخام حضراتی حقلرنده ده معاصیدن معصوم ومنصب جلیل رسالته نقص ویران هر شیدن منزه اولدقلریله اعتقاد ایدلمسنی انسانلره امر ایدیور حقیقت شریعتمز منفعتی عباده عائد برطاقم عبادات ایله أمر ایدیور انسانیانه طهارتله أمر ایدیور طهارت منافع نظافت ونشاط ابدانی اشتمالیله برابر ذنوب وآثامدن طهارت دیمك اولان توبه‌یی انسانه تذکار ایدیور عبادت صلات ایله أمر ایدیور صلات جناب حقه تعظیما رکوع، سجود، خشوع، خضوعی اشتمالیله نفسك اك بیوك مهذبیدر نمازده ذات أجل وأعلا حضرتلرینه توسل وحضور إلهیسنده ضراعت وابتهال رحمت ومغفرت واعانته «عقابدن» استعاذه واردر بوسببدن نماز رب ایله عبد بیننده وصلت وعبدك مراقب ومحافظی اولان ذات قیوم سبحانی یادوتذکاردر انسان اکر أشغال دنیایه انهماکیله مولای ذوالجلالدن

غفلتده مستغرق اولسه نفس أزار شيطان لعين خالق متعالنك ذكر
أقدسنى اونوتديرر أباطيل معاصى وشهوات نفسى قولايلشديرر لكن
انسانك مولاسى حضورنده عظمت وجلال إلهى يى مستحضراً كيجه
وكوندزده بش دفعه وقوفى ارتكاب ايتديكى جنايتدن توبه ايتمكه التجا
ايتديرر وهمتنى نيت ايتديكى معاصيدن قطع ايتديرر ايشته بوزمان فيضى
نشانده (ان الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنكر) قول كريم سبحانيسنك
مصداقى ظاهر اولور جمعه و بيرام وسائر أوقات خمسه ده جماعتله نمازى
قيلمقده ده بين المسلمين الفت ومعرفه يولنى تسهيل وامير المؤمنين خليفهٔ
رسول رب العالمين حضرتلرينه طاعت وانقياد ومجتمعاً دين مبينه ياردم
ويكديكرينه معاونت وبر برينه أمر حقده ظهير اولمق واقلام كاتبينك
قاصر اولديغى برچوق حكم مالانهاية كبى محسنات جليله واردر شريعت
مطهره مز صوم ايله أمر بيوريور صومده شهواتى منع ايله تهذيب نفس
وأحوال فقرا ومساكينى وانلرك طاتدقلرى ألم جوعى انسانه تذكار
واردر صيام اولماسه غنينك عمرى چوق كره لركرده ألم جوعى بيلمز
قلبنده فقرايه شفقتى بوله مز شريعت غراى محمدى زكات ايله أمر ايديور
زكاتده فقرا وضعفايه حاجتلرينى سد ايله احسان واكرام واردر وغنيلرى
بخل مذموم اخلاقندن تطهير وتهذيب واردر عبادت حج ايله أمر
ايديور حج امكنهٔ مخصوصه يى زيارتدر كه جناب حق لسان پيغمبرى
اوزره حج اولنديغنده امت محمدك توبه لرينك قبول وكناهلرينى

عفو ومغفرت ايده جكنى وعد بيورمشلردر حج شريفده اوأماكن
مقدسه ده يكديكرينه مألوف ومأنوس اوله رق اجتماع مسلمين واردر
بواجتماع انلرى بيلشوب كورشمكه دعوت ايدرحجده اوبقاع مشرفه ده
رسل فخام حضراتى وعباد صالحينك أحوال سنيه لرينى تذكار
واردر مثلا اومقامات مقدسه ده سيدنا آدم وحوى عليهما السلام
حضراتنك مولاى مقدسلرينه ايتدكلرى انابه نك قبولنى وسيدنا
ابراهيم خليل الرحمن افندمز له ولد أمجد لرى حضرت اسماعيل عليهما
السلامك امتحانله معامله اولنملرينى وحضرت قيوم واحده اطاعتلرينى
واوأخيار كرام حضراتنك اعمالنى واوديار أقدسلرده أعمال مذكوره يه
مشابهتى يادوتذكار واردر نفس انسانى اوأخيار صالحينك بقيهٔ
أعمال وعبادات ومولاى أقدسلرينه أطاعتلرينى تذكاره ميل ايدر
وانلره اقتدايه مشتاق اولور وخالق متعال حضرتلرينك مرضيسى اولان
هربر اخلاق حسنه ايله تخلق ايتمكه كمال خواهش ايله سعى واقدام
ايلر حج شريفده جناب حقك بيت تسميه ايتديكى بيت مفخم سبحانيى
زيارت واردر اوخلاق قيوم مكاندن مستغنى ايكن كعبة الله العليايه
بيت تسميه بيورمسى مصائب مضرات بالهجوم اضطراب ويرديكنده
حكمدارلرينك سرايلرينه التجانى اعتبار ايدينان بنى بشرك أفكارلرى
ايچون برتنزل سبحانيدر حجاج كرام مصائب ذنوب غوائل
معاصيدن مستجير بلاياى آثامدن خلاصى طالب لسان حضرت

سيد الاكوان ايله انلره وعد بيورديغى كبى غفرانلرينى راجى اوله رق.
اوبيت مفخمه التجا ايدرلر بو سيبله اوپاك محلرده امور مأموره لرينى
بالامتثال اجرا لرندن طولايى مغفرته نائليتله نفوس بشريه لرى مطمئن
اولور ودها بونلر مثلى برطاقم حكم واسرار سبحانيكه ذكرى
شو مختصر كتابمزى طار التير زياده اطلاع مراد ايدن مزيد بيانى متكفل
كتب شريعته مراجعت بيوره اوشريعت مطهره مزهر عمل مستحسن
ايله أمر . بدن ، عقل . عرض ، ماله . مضر اولان هر فعل قبيحدن نهى
ايديور حلم . صبر ، رضا ، رحمت ، شفقت . كبى اخلاق حميده ايله أمر
كبر ، حسد ، بغض ، عدوات كبى ذمائم اخلاقدن نهى ايديور
خلاصه شريعت مطهره نك أمر ايتديكى بر فعل مستحسن نهى
ايتديكى بر فعل قبيح يوقدر بعض ضررى ظاهر منهيات ايچون براى
تحذير عقوبات وحدود تخصيص ايتمشدر مثلا ظلما قتل نفس كبيكه
چركينلكنى بيانه حاجت يو قدر زنا كبيكه اختلاط انسابى وفقدان
تناسلى مقتضيدر شرب مسكرات كبيكه عقلى ازاله وهر قبيحى ارتكابه
انسانى تأهيل ايدر حاصلى بو تخصيص شرع شريفده بك بديع حكمتلر يك
بيوك سرلر واردر كه كتب شريعته اطلاعدن معلوم اولور كذلك شرع
ازهر محمدى معاملات انسانيه وسياسيات بشريه دن بر باب ترك ايتيه رك
أكابر بر قاعده وضع وبر أصول تشريع ايتمشدركه بين البشر أمر
معاش انكله انتظام پذير اولور وهر قوى وضعيف انكله حقنى

استيفا ايدر بيوع شركت نكاح ميراث معاهدات ، اصوللرينى ، ولاة
أموره كيفيت اطاعتى كلى جزئى امت نجيبه نك صلاحنه يرايه جق
هر بر شىء بيان ايلمشدر اصولا و فروعا كتب فقهيـه يه اطلاعدن
بو بيانات نمـايان اولور شو شريعت غرايى كه اكبر علما ،
احذق اذكيا و سياسيات اموره ممارسـه پيدا ايدن أعظم سـياسيين
انى اتياندن عاجز قالد قلرى محقق وآشكار در فخر عالم پيغمبر
والاشانمز عليه الصـلاة والسلام أفندمز حضرتلرى قرائت كتابت
بيلمديكى ومدة حيات دنيويه سنده هيـچ بر كيمسه دن تعـلم ايتمديكى ،
حالده أوجامع كافهٔ أصول وحقائق أولان شريعت بيضايى كتيرمسى
خارق عاده برمعجزه در وخلق حقه ارشاد ايچون ذات معالى سمات
محمديه سنك طرف أقدس الوهيتـدن ارسال أولنديغنه واو شريعت
مقدسه نك من عند الله أولديغنـه دليلدر أما سلطان هردو سرير
اصطفى عليـه أكمل التحايا أفندمز حضرتلرينك قرائت وكتابت
بيلميوب أمى أولمسى يوز بيكلرجـه عدول ثقاتك سرد واتيان
ايتـدكلرى تواتر صحيح ايله متواتر برامر مشهور در قرآن حكيم
بيان الهيمز ايسه آيات عديده عليه الصلاة والسلام أفندمز حضرتلرينك
أمى أولدقلرينى تصريح ايتمشدر أو قرآن عظيم الشانمز زمان سعادتپناه
أحمديدن الى يومنا هذا على رؤس الاشهاد تلاوت أولنمقده در
وذات سامى محمديلرينك أمى أولمسنى قومندن بريسى انكار ايتمديكى

کبی زمان سعادتندن صکره ده انکار ایدن بولنما مشدر قال الله تعالی فی القرآن الکریم (وما کنت تتلو من قبله من کتاب ولاتخطه بیمینك اذا لارتاب المبطلون) وأما دانای سرائر مصنوعات علیه أوفر التسلیمات أفندمزك هیچ برانسا ندن تعلم ایتمدیکی شویله تظاهر ایدرکه علیه الصلاة والسلام افندمز بلدهٔ مقدسهٔ مکة شرفها الله الی یوم القیمه ده مشهور ومعروف اوله رق قوم کریمنك اراسنده نشأت ایلمشدر زیرا ذات والاسمات پیغمبریلری صاحب خانه وذوا الحسب اولمغله بلدهٔ مکرمه ده مشهور ومعروف اولمامق غیر قابلدر قومی اراسنده ایسه براز کیمسه دن بشقه قرائت وکتابتی بیلان بولنمزاما کتابت وقرائته آشنا اولدقدنصکره معارف موجوده یی محیط واو پیغمبر والاشان محترمك کتیر دیکی شوشریعت بیضا لرنی مثللی یی ترتیبه أهلیت پید ایتدیره جك حیثیتده قوانین امم وسیاسیات بشره مطلع اولان برذات نه قوم نجیب عرب میاننده ونه ده أقوام سائره میاننده موجود دکل ایدی زیرا بوکبی ذیشان اولانلرك مکهٔ مکرمه کبی بلدهٔ مقدسه ده وجودلری مخفی أوله مز بین الخاص والعام مشهور أولور هرنقدر أومتفنن کندیسنی کیزله مك ایستەسه کیزلنمسی متعسر دربهمه حال میدانه چیقار کذلك أوشریعت غرای علیه الصلاة والسلام افندمزك بوکبی انسان مفروضدن تعلمی بر ویاایکی مجلده اوله مز بلکه اعوام کثیره یه وأیام ولیالیده شخص مفروضك مجاسنه کیدوب کلمکه محتاجدر

شو حالده اندن تعلم پیغمبرینك كافهٔ أهل بلدهٔ مقدسه یه مخفی اولمسی خفی قالمسی نقدر تحری واجتهادده ایتسه قطعیاً عادة ممكن دكلدر بعض مشركین شو شبههٔ مذكوره كبیلریله بالتمسك «محمد» صلی الله علیه وسلم قرآنی فلان كیمسه دن تعلم ایدر دیه رك ارالرنده موجود بولنان بر أعجمی رجلی ذكر ایدرلر ایدی «مشركین» طبقات فصاحت وبلاغتك اعلا سنده اولان قرآن كریمك تعلمنی ادنی فصاحت ولسان عربیده بولنان آز بر بلاغت صاحبی اولمیان بر رجل اعجمی یه نسبت ایتدكلری حسبیله بطلانی بدیهی وآشكار اولان شو دعوای واهیلری ایله رسوای عالم اولمشلردر پرور دكار عوالم حضرتلری كتاب مجید سبحانیسنده مشركینك شبهه لرینی رد ایدرك بیوریورلركه أستعیذ بالله (لسان الذی یلحدون الیه أعجمی وهذا لسان عربی مبین) سؤال احتمالكه حضرت محمد صلی الله علیه وسلم او شریعتی دعوای رسالتندن اول تجاردن بر جماعتله مسافرة كتدیكی بعض بلاد شامیه ده ومكهٔ مكرمه نك خارجنده بولنان بر ذاتدن تعلم ایتمش اوله . جواب . ثابت النقل وصحیح الروایة اولان او لصاحب سریر رسالت علیه اكمل التحیة افندمز حضرتلرینك مكهٔ مكرمه دن غیبوبتیله بلاد شامیه ده مسافرتی بر قاچ كوندركه ایكی آی ویا اوچ آیه انجق بالغ اوله بیلر بو قدر جق بر زمان ایسه كلوب كتمه یه وذات سامی نبوتپنا هیلری ایله مسافرتده بولنان تجارانك مصالحنی اتمامه انجق كافیدر شریعت غرای

محمدیسنده ظاهر أولان او معارفك تعلمی ایسه معلم نقدر بارع وماهر
اولسه متعلمده نقدر زکی ومستعد اولسه ینه نیجه نیجه شهور واعوامه
ولیالی کثیره وأیامه محتاجدر هانکی عاقل تصدیق ایدرکه علیه الصلاة
والسلام افندمز حضرتلری مکهٔ مکرمه دن غیبوبت ایتدیکی أو أیام
قلیله ده او قومه یازمه سی اولمدیغی حالده أو جمیع معارفی تعلم ایتمش
اولسون مدة مذکوره ایسه متعلم نقدر کاتب قارئده اولسه أبواب شریعتك
بریسنی تعلمه کافی اوله مز حالبوکه سید الاولین والآخرین علیه
صلوات رب العالمین أفندمز حضرتلری ابتدای دعوای رسالتنده
دفعهٔ واحده ده أو شریعت مقدسه یی انسانلره اظهار بیورمامشدر
بلکه ابتدای دعوای رسالتپناهیلرندن دین مبین محمدیسی تمام
اوله سی یه قدر ازمنهٔ متفرقه ده اظهار وتبلیغ بیوروب ذات سامی
رسالتنه اتباع ایدن امم میانده یکرمی ایکی سنه ظرفنده منتشر
اولمشدر مقتضیات، وحوادث، ومصالح، ومشاکل، وخصما طرفندن
وارد اولان سؤالات وشبهه لك دفعی ایجاب ایتدکجه هر شیئك مقابله
سنده مطابقیله علی وفق المرغوب أحکام شریعتی وجمیع مشتملاتنی
شیئاً بعد شیء انسانیانه ایراد واتیان بیورمشلردر شو کیفیت سیرهٔ
عالی محمدیلرندن تماماً نقل صحیح متواتر ایله بالضرورة بزه معلوم اولمشدر
شو حالده حادثات مستقبله یی وذات رسالتسمات احمدیلری واتباع عالی
محمدیلری ایله خصملری بیننده اوله جق حوادثی ذات قدس سمات

پیغمبری یه تعلیم ایتـدیکنی خصمك ادعا کرده سی اولان اومعلمی
رسالتپناه افندمز حضرتلرینه بیلدیران طانتدیران کیمدر بومسئله‌ده
معلم موهومك بالذات أهالی مکه دن ویاخارجدن ایدی دینلمسی برابردر
دعوای رسالتدن اول ذات خجسته صفات پیغمبری یه زمان
دعوتنده حادث اوله جق شوئنات وحوادثه مناسب اولان جمیع موادی
تعلیم ایتمکله ذات قدسی سمات محمدیلری کندیسنه ایراد اولنـه جق
سوءالك جوابی وهربر شبهه نك دفعنی وهربر حادثه نك حکمنی
وهربر مشـکلك حلنی بیلمش وهر شیئك مناسبنی ایراد ایتمش وهر
شیئك وقتنده افکاره قناعت ویره رك باب اشکالی سد ایله جواب
ویرمشدر ، دنیلرسه بز بیلیورزکه اوحوادثك بعضیسنك واقع اوله
ـ جغنی ویا وقوعی آخر زمانه تصادف ایده جکی هیچ بروقتده هیچ
بر کیمسه نك خاطرینه کلمامشـدر مدة دعوات رسالت احمدیلرنده
ظهور یافته حوادثه مطلع برذات بیلرکه مدة‌مذکوره ظرفنده وقوع
بوله جق حوادثك جمیعنی بر کیمسه نك احاطه سی ولزومی اولان
شیء استحضاری عادة محالدر اکر بو احاطه واستحضارك زمان مذکورده
حصولنی حکم ایدن بولنورسه مکابردر

حالبوکه فخر دوجهان علیه صلوات الرحمن افنـدمز حضرتلری
أکثر أحوال سنیه لرنده ذات سامی نبوتنمابانه لرینه برسوءال ویابر
شبهه ایراد اولنور جماهیر أصحاب کریمیلری وسائر خصماسی اراسنده

ملاء عامده همان أو مجلسده سائله جواب ویرر اعطاء جواب اثناسنده
حاضریندن بریسنه التفات ایدوبده اوندن لازمکلان جوابی متعلم
اوله رق سؤال ایتدیکنی ویا اکامن جهة الخطاب مضطر قالدیغنی هیچ
بر کیمسه کورمامشدر بالکه مجیب ؛ مدافع ، مفید . معلمذات سامی
رسالتپناه انخمیلریدر نزد سعادت پیغمبریلرنده تصرف ایدنلر ایسه
بر طاقم متعلم شاکرد وتلمیذلردر عجباً خصمك زعمکرده سی رسول
ذیشانك . أومعلم موهومی نره ده در وهانکی مکانده در بوزعم واهی
مونه‌در دکل الاصرف برافتراء باردر ایمدی علی التحقیق أصحاب انصافه
حق تظاهر وتبین ایتدیکه سیدنا . سلطان ملائك سپاه علیه صلواة
الاله افندمز حضرتلرینك شو شریعت غرای اتیان عالیلری معجزات
سامی انخمیلرندن بر معجزهٔ عظیمه در بو شریعت بیضای بنی بشردن
بر یسندن تعلم ایتدیکنی ادعا ایتمك صرف باطلدر بو دعوای واهی ایله
حکم ایدن احوال سیرت پیغمبری وتاریخ حیات رسالتمآبانه سنی
یا جاهلدر ویاخود مکابر حق ومعانددر همان جناب هادی جل جلاله
شریعت مطهرهٔ احمدیه ده موجب نجات أموره بزی هدایت بیورسون
آمین أما پادشاه انبیا علیه أصفی التحایا افندمز حضرتلرینك ذات
معالی صفات احمدیلری وأخلاق وشمائل سامی محمدیلرینی بیان معرضنده
عدول وحفاظ کرام بزه نقل ایتمش وکثرتی تواتر درجه‌سنه بالغ اولان
اخبار صحیحه روایتکردهٔ ثقاة اولمشدرکه سیدنا فخر المرسلین علیهم

صلوات الله أجمعين افندمز حضرتلرینه حق سبحانه وتعالی محاسن خلقیه وخلقیه یی احسان بیورمش وکافهٔ فضائل دینیه ودنیویه یی ذات سامی رسالتپنا هیلرنده جمع ایتمشدر اما حسن صورت وخاقت انخمیلری حقنده نقل صحیح ثابت اولمشدرکه أو أحسن الشکل علیه صلوات رب السبل افندمز حضرتلری آدمیانك صورة أحسنی خلقة أجملی ایدی محاسن وجمال باهردن أرانیلان تناسب اندام واعتدال أعضا اوزرینه مطبوع برروح الشکل ایدی نتکم ذات ستوده صفات پیغمبرانه لرینی وصف ایدنلردن بعضیلری شویله جه مدیحه خوان اولمشدر •

وأحسن منك لم ترقط عين وأجمل منك لم تلد النساء
خلقت مبرأ من كل عيب كأنك قد خلقت كما تشاء

یعنی یاسلطان الانبیاء وخلص اصفیاء علیك أکمل التحایا چشم حقیقتبینم ذات خجسته صفات محمدیه کبدن کوزل بر انسان قدس عنوان قطعیاً کورمدی چار اقطار جهانده بولنان طائفهٔ نساء ذات سامی رسالتپنا هیکبدن کوزل بر اولاد پاك نژاد تولید ایتمدی کافهٔ عیوبدن مبرأ اولدیغك حالده زینتساز عالم وجود اولدك کأنه ذات قدسی سمات احمدیه کك أرزوسی کبی خلق اولندك محاسن عالیهٔ رسالتمآبانه لرینی ایروجه برأثر موءلفمده بیان ایتمشدر مراد ایدن أثر مزبور عاجزانه می مطالعه ایله تشرف ایدرلر خطیب معلا پایهٔ علیین علیه صلوات رب

العالمين افنـدمز حضرتلرینی واصـفینك توصیف ایتدكلری نعوت
وأوصاف عالیهٔ محمدیلرینك أك جامعی اولمظهر سرلولاك علیه صلوات
رب الافلاك افندمز حضرتلرینی مشاهده ایدن بعض ذوات معـالی
صفاتك توصیفیدركه اول أحسن ناس افنـدمز حضرتلری اوزاقدن
رؤیت أولندیغنده ناسك أجمل واحلاسی قریبدن مشاهده اولندیغنده
أحسنی ایدی وجه منیر پیغبریلری بدر كیجه سی ماهتابك تلألؤی كبی
منور وتابان ایدی بالبدیهة رؤیت ایدن كیمسه ذات جمال سمات رسالتپنا
هیلرندن خوف ایدر بالمعارفه الفت وانسیت ایدنده ذات علوی سمات
پیغمبریلرینه محب اولور واصف عالی محمـدیلری ذات عالي نبوتپنا
ـهیدن اول وصكره هیچ بر كیمسه بی اوكریم الخصال بدیع الجمـال
افندمز حضرتلری كبی كورما مشدر دیمشدر . جناب فیاض اقدسك
ذات سامی محمدی صلي الله علیـه وسلمی حسن صورتله مخصص قیلمسی
حكم إلهیه جمله سـندندر كه خلقی شرع الله الازهره دعوت ایچون
أوفیاض مطلق حضرتلری ذات رسالتپناه احمدی صلی الله علیه وسلمی
بعث وارسال بیورمشلردر حسن صورة انفس انسانینك الفت ایتدیكی
أعین آدمینك لذة الدیغی برشی اولدیغندن حسن صورته مالك اولان
ذات حقیقت آیاته آدمی زاده لر اقبال وتوجه ایدرلرنتـكم قبح صورة
منفر ومشردر اماوفور عتمل پیغمبری وذكاء لب رسالتپناهی حقنده
شرفورود صحاح اخبار ونقول آثار شویله جه شرفسطیر بیان

اولیورکه اوسپهلار انبیا علیه أزکی التحایا افندمز حضرتلری ناسك
أك زیاده عاقل وزکیسی ایدی خلقك أمور ظاهری و باطنیلری و خاص
وعام سیاستلرنده کی تدبیر عالی نبوتپنا هیلرینه وبادیه نشین غلیظ
الطبع انسانلری طاغ یرلرده ساکن خشین آدملری تألیفنه واخلاقلرینی
تهذیبنه بوسبیله انلرك ادب. معرفت. سیرتلری تکامل ایتدیکنه بوندن
بشقه سابقاً تعلم ومقدماً ممارسه سی اولمدیغی حالده انلره تقریر ایتدیکی
شرع قویمه افاضه بیوردیغی علم جلیله نظر ایدن کیمسه بالبداهة عقل سامی
محمدی صلی الله علیه و سلمك رجحانیتنده وفهم عالی احمدینك پارلاق وضیا
دارلغنده اصلا شك وشبهه ایتمز شورجحانیت عقل احمدی وتابانیت فهم
محمدی یی اکلامق تقریر دلیله محتاج دکلدر زیرا عصر سعادت پیغمبریده
بالمشاهده تحقق ایتمش بعده بین طوائف الامم تواتر بولمشدر اوداناي
سرائر ملکوت علیه صلوات رب الجبروت حضرتلرینه جوامع الکلم
اعطا اولنمش بدائع الحکم تخصیص قیلنمشدر جوامع کلم سامیلری
وبدائع حکم عالیلرینی امت مرحومهٔ محمدیه لرندن بعضیلری ایروجه
تألیفلره ثبت وتحریر ایلمشلردرکه بروجه آتی مسرت بخشای صحائف
کتاب اقیلنمشدر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم (١) المسلمون تتکافأ
دماؤهم ویسعی بذمتهم أدناهم وهم ید علی من سواهم ، مآل شریفی ،
جمله مسلمین سعادتکزینك دملری سیاندر برینك استصحاب وذمتیله
أك ادناسی روی زمینده سعی وجولان ایدرلر وجماعت اسلامیه غیریلرینه ده

ناصر وقوتدر (٢) لاخير فى صحبة من لا يرى لك ماترى له : ماآل شريفى ؛ كنديسى ايچون كورديكك خير ومنفعتي سنك ايچون كورميان كيمسه نك مصاحبتنده خير يوقدر (٣) ماهلك امرؤ عرف نفسه • نفسنى بيلان كيمسه هلاك اولمدى (٤) المستشار مؤتمن وهو بالخيار حتى يتكلم ، استشاره اولنان ذات كنديسنه امنيت اولنمشدر وتكلم ايدنجه خير ايله در (٥) رحم الله عبداً قال خيراً فغنم أوسكت فسلم ؛ خير سويله مسيله غانم سكوت ايتمسيله سالم اولان عبد صالحى جناب حق عفو ومرحمت بيورسون (٦) ان احبكم الىّ واقربكم منى مجلساً يوم القيمة أحاسنكم اخلاقا الموطؤن اكنافا الذين يألفون ويؤلفون • اى امت مرحومه مَ سزك بكا سوكيلى ويوم قيامتده مجلسمه أك يقين أولانيكز؛ كوزل اخلاقلى والفت وتأليف ايدن وموافق ومطابق اوله رق ارقه اشلق يپانيكزدر (٧) ذو الوجهين لا يكون عند الله وجيهاً ، ايكى يوزلي اولان كيمسه عند الله حرمتلى اولمز (٨) اتق الله حيث كنت وأتبع السيئة الحسنة تمحها وخالق الناس بخلق حسن ؛ نه اولورسه ك اول الله دن قورق بر كناهه بر ثواب تابع قيلكه أو ثواب كناهى محو ايتسون وانسانلره كوزل خوى ايله معامله ايت : (٩) خير الامور أوساطها : ايشلرك خيرلسى اورته اولانيدر (١٠) أحبب حبيبك هونا ما عسى أن يكون بغيضك يوماً ما ؛ دوستكه محبتى معتدلانه برحالده ابراز ايت احتمال بركون دشمنك اولور ؛

(١١) السعيد من وعظ بغيره : سعيد اولان غيريدن عبرت النار
دهابوكبى جواهر كلام رسالتلرى وجوامع كلم وبدائع حكم نبوتپنا
ـهيلريكه تماما بياندن قلم قاصردر .اما حلم عالى پيامبرانه لرى وعفو
وصبر رسالتپنا هيلرى درجهٔ عليـاده علم افراز ارتقا ايدى ايشتـه
بواخلاق سنيه لرندندركه نفس نفيس پيغمبريلرى ايچون اصلا انتقام
سوداسنده بولنمامش ويالكز حرمت عالى إلهى هتك اولنورسه اخذ
انتقام ايلديكى تصحيحكردهٔ ثقاتدر وقتا كه مشركين ضلالت آيين ذات
قدسى نعات محمدى صلى الله عليه وسلمه اشد اذى ايله اذى وجفا ايتديلر
انلره بددعا ايدلمسى سويله نلديكنده ؛ بن لعان اوله رق بعث اولنمدم
ياربى قومه هدايت احسان بيور زيرا بونلر طرف اقدس الوهيتكدن
مبعوث بالحق بر پيغمبر علوى رهبر اولديغمى بيلميورلر ٠ دين علويت
سجيهٔ احمديلرينى ابراز بيورمشلردر اللهم صل على محمد النبى الامى
وعلى آله وصحبه وسلم اوت قراء صحابهٔ كرام محمديلرندن بعض ذوات
نخامى مغدور او ظلما شهيد ايدن قبائل عليهنه دعا اتمشلردر بوايسه
اومظلومين مؤمنينك قتل واتلافلرنده هتك اولنان حرمةالله او زرينه ذات
خجسته صفات پيغمبريدن برغيرتدر وقتا كه مولاى متعال حضرتلرى
(ليس لك من الأمر شىء) قول كريم سبحانيسنى پيغمبر والاشانمز عليه
الصلاة والسلام افندمز انزال بيورديلر جانيـلر عليهنه دعاى
ترك ايله أو خالق ذو الجلاله تفويض امور ايتديلر چوق بر انسانلرده

او لحبيب رب العالمين عليه صلواة الله وسلامه افندمز حضرتلرينى
غدراً شهيد ايتمك امل باطلنده بولنور لرايكن دردست اولنمشلرايكن
طرف ذيشرف نبوتپنا هيلرندن عفوه نائل او لمشلردر اكثراجلاف
عرب ذات سامى رسالتمآبانه لرينه ابراز خشونت اتمشلرايكن انلره
ملاطفه بيورمشلردر ابتداى بعثت پيغمبريلرندن انتهايه قدر . حاشا
اتلاف واهلاك پيغمبريلرى حقنده اوخبثاى بدطينتان قريش تردد
اتمامشلرايكن بوبابده حكم جليل سبحانى لاحق اولەسىيەقدر شدايده
صبر وتحمل ابرازيله انلره عفو وصفح ايله معامله بيوررلرايدى حتى
فتح مكه يوم مسعودنده قريش وصـنا ديد مكه يه قارشو اقول
كما قال أخى يوسف لاتثريب عليكم اليوم اذهبوا فانتم الطلقاء »
بيورمشلردر خلاصه بو بابده آثاريك چوقدر كليسى كثرت حلميت
پيغمبرى وعلويت احمديه دلالت ايدر اما جود وسخاء وسماحت
مبجلهٔ رسالت رسالتپنا هيلرى شويله دركه اول قائدجيش المرسلين
عليه صلواة رب العالمين افندمز حضرتلرى شواخلاق كريمهدن كورده
بر بحر زاخر ايدى ثقاة كرامدن مرويدركه بر آدم ذات علوى مآب
جناب پيغمبريدن صدقه وعطيه ايستهمش او سائله ايكى طاغ اراسنى
طولديران أغنام اعطا اتمشدر سائل مذكور قوم وقبيله سى نزدينه
عودت ايتديكنده ياقوم مسلمان اولوك زيرا حضرة محمد صلى الله عليه
وسلم بر عطيه احسان ايديوركه او عطيه يه نائل اولان ارتق فقر

وفاقه دن خوف وخشيت اتمز دييه خامه ران مقال اولمشدر چوق
كيمسه لره يوز عدد دوه احسان بيورديغيده اولمشدر هوازن قبيله سنك
التى بيك عدده رسيده اولان اسيرلرينى اعاده بيورمش مذكورلر ايچون
اعطا اولنان مال بيك كره بشيوز بيك غروش قيمتنده اولديغى تيقنكرده
ثقاتدر الحاصل بوبابده روايت اكثر من أن تحصى در اما شجاعت
سنيه لرى نجدت وشهامت عليه لرى بابنده ده درجهٔ بالاترينى احراز
بيور مشلردر الك مشكل صعب موقفلرده بولنمشلر چوق كره لرده
او صعبناك موقفلردن بها دران دوران وشجعان زمان فرار ايتدكلرى
اولور ذات شجاعت سمات پيغمبرى ايسه اولديغى محلدن قيردامز موقع
معركه دن بعيد اولمز موقع دشمنه اقبال وتوجه ايلرايدى صهر
سعادت جناب نبوى حضرت علي حيدر وفى رضى الله عنه وكرم
وجهه بيورمشلردر كه محاربه شدتلنير وشجعانك كوزلرى قيزديغنده
رسالتپناه أعظم افندمزى كنديمزه سد سديد اتخاذ ايدرايدك بوسببله
عدوى روسياهه ذات شجاعتسمات نبوتدن بشقه يقين بر كيمسه بولنمزايدى
انتهى • اما حيا ومحارمدن كوزيومسى اول سلطان اصفيا عليه ازكى
التحايا افندمز حضرتلرى انسانلرك حياليسى اولوب عورات ناسدن
چشم سعادتپناه اكرميلرينى پك زياده يوما ولر ايدى حتى كرم نفس
نفيس پيغمبريلرى وحياء سعادتلرندن هيچ بر كيمسه يه سومديكى
برشيء وجاهاً سويله مزايدى شو درجه كه بريسندن حسب البشريه

بر مستكره ایش ظهورنده فلان كیمسه نك حضور عزتده حالی نصل
اولور دیه تصریح بیویرمیوب لكن شویله یبان ویاشو سوزی سویله
یان اقوامك روز قیمة ده حاللری نصل اولوردییه نهی ایدر فاعلی
سویله مزایدی ذات اقدس نبوت مآبیلری فاحش متفحش
صخاب في الاسواق دكل ایدی سیئه یه سیئه ایله مجازات اتمز ایدی
اما حسن معاشرت عالی نبوت مآبیلری وآداب رسالتپناهیلری واصناف
خلق ایله لطیفانه مصاحبتلری امر مشهور در وارد اولدیكه او فخر
المرسلین علیه صلواة رب العالمین افندمز حضرتلرینك صدر سعادتلری
اوسع طبیعت سامی اكرمیلری الین ومعاشرةً اكرم ایدی مسلمینی
تألیف بیورر تنفیر اتمزلر ایدی هر قومك كریمنه اكرام وانی اوزرلرینه
والی ایدرلر ایدی اصحاب سعادتنصاب پیغمبریلرینی دائما تفقد
تفحص ایدر وهر بر جلیسنه نصیبنی ویررایدی جلیس سعادت انیسی
ایسه نزد عالی رسالتمآبیده كندیسندن اكرم ظن اتمزایدی جلیسنك
سوءالنه وحوائجنك ذكر اتمسنه صبر ایدر حتی ایلك اوكجه مجلسدن
كیدن او جلیس اولور ایدی بر حاجت طلب ایدنی حاجتنی اسعاف
ایله ویاقول لین ایله كوندرر ایدی بسط جمیل وخلق كریمیلری
آدمیانه وسعت ویرمش وانلرك عادتا اب مفخملری اولمش ایدی نزد
عالیسنده جمله سی حقوقده مساوی ایدی دائماً كوزل سوزلي وكوزله

خویلی ایدی)١) أفظ غلیظ (٢)صخاب عیاب فحاش مداح دکل ایدی
دعوت ایدنه اجابت ایدر هدیه قبول بیوررایدی هدیه بر یودم
صوده اولسه ا کا مکافات ویرر ایدی حضرت أنس رضی الله عنه
أوروح الکل صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینه اون سنه خدمت
ایتدم أصلا اف دیدیکنی یاپدیغم برایشی نه ایچون یاپدك ویاپمدیغم
برایشی نه ایچون یاپمدك دیدیکنی کورمدم دیمشدر أصحاب والانصاب
رسالتمآبیلرندن ویا أهل بیت نبوتپناهیلرندن بریسی چاغر دیغنده
لبیك ایله جواب ویررایدی أصحاب کرامنه مزاح ولطیفه ایدر فقط
اثنای لطیفه ده حقی سویلر انلر ایله مصاحبت مخالطت وصبیان ایله
مداعبه ایلر وزانوی سعادتنده أوصبیلری اوتوردر مدینهٔ طاهره نك
طهرها الله الی یوم القیامة أك بعید محلنده بولنان حر. کوله. جاریه
.ومسکنیلرك دعوتلرینه أجابت ایدر معذرت أصحابنك عذرینی
قبول ایدر بر کیمسه ید سعادتنی طوتدیغنده أوکیمسه صالویر مینجه
ذات سامی پیغبرانه لری النی صالویر مزایدی جلیس سعادت انیسنك
یاننده دیزلرینی اوزاتدیغی کورلمامشدر ذات حقائق آیات نبویه لرینه
ملاقی اولان کیمسه ابتدا سلام ویرر وأصحاب کرامی مصافحه ایله بدء

---

(١) فظه. غلیظه • کریه الخلق اولان (٢) صخاب. قریاد
وفغان ایدن.

ایدر حضور أقدس محمد یلرینه داخل أولانه اکرام ایدر ثوب سعادتنی انك التنه دوشر وساده عالیلرینی بالایثار اکا ویردیکنی واکرداخل اولان ذات ابا ایدرسه جلوس ایلمسنی الحاح وابرام ایلدیکی چوق دفعه مشاهد أرباب ایماندر أصحاب والانصاب پیغمبریلرینی أك سوکیلی اسملری ایله نزده کریملرینه دعوت ایدر ونماز قیلارکن یاننه برکیمسه اوتورسه نمازینی مخفف صورتده ادا ایدوب کلان آدمك حاجتندن سؤال بیوررلر وانی بعد الاسعاف نمازه عودت بیوررلر ایدی حضرت أنس رضی الله عنه دن روایت اولنمشدرکه أهالی محترمهٔ مدینه نك خدمتکارلری اوعین الشهود صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلری صلاة صبحی ادا ایتدکدن صکره برطاقم چناقلر کتیررلر دست سعادتلرینی اوچناقلر دروتنه طالدیررلر ایدیکه بونکله خدمهٔ مذکوره تبرك قصد ایدرلر ایدی چوق دفعه لرده صباحلری صووق اولور ایکن بیله انلری رد بیور میوب فعل مذکوری اجرا ایلر ایدی صلی الله علیه وسلم وأما امت مرحومهٔ احمدیه لرینه شفقت علیه لری مرحمت جلیله لری برامر مشهوردرکه شواهدی لاتحصی در بکاء صبی یه نی بعض دفعه لراشیدر مادر صبی یه ترحماً نمازی مخففاً ادا بیوررلر ایدی ایسر اموری اختیار بیورملری ده شفقت ومرحمت علویه رسالتپناهیلری نه دلالت ایدن مواددندر جناب حق ذات علوی صفات محمدیلرینی جانب فقیرانه مزدن هر بر خیر ایله مکافات صمدانیه سنه مظهر بیورسون

آمین أما وفاء عالی رسالتی حسن عهد نبوت پناهیلری صلهٔ رحم
اکرمیلری مثاللی اخلاق جمیللری شهرت گیر آفاقدر مرویدرکه
حبش حکمداری یعنی بعض صحابهٔ کرامك هجرت ایتدیکی دیار
حبشك حکمداری أولان نجاشینك سفیری معیتیله برابر سدهٔ سنیهٔ
جناب رسالت پناهیلرینه ورود ایتدیکنده بالذات نفس نفیس پیغمبریاری
خدمت ایدرلر ایدی اصحاب کزین یارسول الله خدمت ایچون بزکافی یز
دیدکلرنده بوکلانلر بنم اصحابمه اکرام ایله محترمانه مقام خدمتده
ایستاده اولمشلردر ذات عالی نبوتم انلرك بومعاملهٔ مستحسنه لرینه
مقابلة مکافات ایتمکی سورم دییه امت مرحومهٔ احمدیه سنه طریق فیض
رفیق مجاملهیی تعلیم وتفهیم بیور مشلردر رضاعا پدر والا گهر
سعادت اکتنا هیلری بارکاه معلاپناه احمدیه سنه ورودنده بعض
لباس سعادتپناهیلرینی وضع بیوره رق مشار الیهی قعود ایتدرمشلردر
صکره رضاعا والدهٔ محترمه لری کلدیکنده قیام ایدهرك ثوب سعادتتك
طرفنده کی اولان یاریسنی وضع بیوروب جلوس ایتدردیلر بعده رضاعا
قرنداشی کلدیکنده اکاده قیام بیوره رق حضور سعادتنده اجلاس
بیوردیلر صفت سامی منقبت رسالتپناهیلرنده وارد اولمشدرکه او لمحبوب
علام غیوب علیه صلواة الله المنزه من العیوب افندمز حضرتلری صلهٔ
رحم ایدر غیریلرك احمال واثقالنی یوکلنیر مسافرینه اکرام انعام ایدر
مسکینلری قزاندیرر طرف ذیشرف الوهیتدن عباد اللهه کلان مصائب

وبلايا اوزرینه اعانه ویاردم ایدر اما علو منصب انخمیلری رفعت والا
منقبت اکرمیلری ایله برابر تواضع سامی رسالتپنا هیلری شویله ایدیکه
تواضعی پك بیوك درجه لرده کبری ایسه هیچ یوق مشابه سنده ایدی هر
دائم » بن یالکیز بر عبد خاص الخاص إلهی یم عبد کبی أکل عبد کبی جلوس
ایدرم بیوررلر ایدی حماره را کب اولور ارقه سنه بشقه سني تردیف ایدر
مسا کینك عیاده سنه کیدر فقرا ایله مجالسه ایدر عبدك دعوتنه
اجابت ایدر أصحاب والانصابی ایله مختلطه اوله رق اوتورر مجلس نره ده
نهایت بولورسه اورایه جلوس بیوررلر ایدی اربه اتمکندن عبارت
دعوته اجابت وخادمله برابر أکل بیوررلر ایدی اوزرنده صوف بر
کسوه اولدیغی حالده اسکی اکرلي دوه اوزرنده حج ایتمش وحج
مذکورده یوز دوه اهدا بیورمشلر ایدی خانهٔ سعادت آشیانهٔ
رسالتپناهیلرنده أهل بیت نبوتناك خدمتلرینی ایضا بیوررسوت
صاغار الیسه سنی دیکر نعلینی تعمیر ایدر خانهٔ سعادتنی سپورر دوه یه
اوت ویرر بالذات خدمت ایدر اوقدر خدمتکار وکوله لرینك
کثرتیله برابر چارشودن اشترا بیوردیغی شیلری یوکلنیر خانه سعادتنه
کتیررناس خدمت سنیهٔ رسالتنی کمال شوق وشطارتله أیضاً ایتمکی
جانلرینه منت بیلرلرسه ده تواضعاً وتشریعاً خدمات مذکوره یی بالذات
نفس نفیس محمدیلری اجرا ایتمسنی سورواماعدل سامیلری وعفت
پیغمبریلری وصدق لهجهٔ سعادتپناهیلری شویله درکه اوروح الکل

أفندمز حضرتلرينك ناسك أك عادلى عفيفى لهجهٔ صادقه صاحبى اولديغنى أعداسى بيله اعتراف ايتمشلر وقبل الاسلام زمان جاهليتده ذات والاسمات أحمديلرينى حكم نصب ايتمشلردر دست كريم رسالتپناهيلرى رقيتنه مالك أولديغى برخاتونك النه قطعياً تماس ايتامشدر اثم اولدقجه أهون أمرينى اختيار بيوررلر اثم اولورسه اندن بعيد اولورلر ايدى روز سعادتبروز نبويلرينى اوج جزئه تقسيم ايده رك بر جزئنى عبادت خالق أجل وأعلايه ديكرينى أهل بيت نبوتپناهيلرينك مصالحنه اوبرينده نفسى نفيس محمديلرينه تخصيص بيورمشلردر او جزئيده ذات سامى رسالتيله أنسانلر ميانتده تقسيم بيوره رق حاجتنى بكا ابلاغه استطاعتى اولميان آدمك حاجتنى بركيمسه بكا ابلاغ ايدرسه اونى جناب حق فزع أكبر روز وحشت بروزنده مكاره آفات ومصائب أكدارزدن امين قيلار،

كلام درربار قدسى آثار پيغمبريلرينى بالعز والشرف اصدار بيور مشلردر ابتداى نشأت نبوتپناهيلر ندنبرى صدق ايله معروف ايدى بوسببله حتى ذات خجسته صفات پيغمبريلرينى « محمد الامين » ديه ياد وتذكار ايدرلر ايدى بعض مشركين ضلالت قرين بعثت أقدس مصطفويه دنصكره بزسنى تكذيب ايتمه يز لكن كتيرديكك شريعتى تكذيب ايدرز كلام باطنى -ويله ديكنده ذات أجل وأقدس سبحانى جل جلاله حضرتلرى قرآن حكم بيان إلهيسنده « فانهم لايكذبونك

ولـكن الظالمين بآيات الله يجحدون . قول جليلنى انزال بيورمشلردر
مآل منيفى ، حبيب ذيشان قدسى عنوانم ذات كريم نبوتمآبى اوكفار
خاكسارلر تكذيب ايتمزلر لـكن ظالملر آيات الٰهيى يى انكار ايدرلر ،
انتهى واما وقار وصمت وحسن سيرت انخميلرى مجلس ملائك انيس
محمديلرنده كمال وقار وتمـكين ايله جلوس بيوررلر حتى هيچ بريرده
خارجه چيقمز ايدى چوق سكوت ايدرلر من غير حاجة تـكلم ايتمز
ـلر ايدى ضحك ساميلرى تبسمدن عبارت ايدى كلام حقائق اتسام
نبويلرينى آيرى آيرى ايراد بيورروا صلا فضله حرف ولاقردى سويله
ـمزلرايدى حضورمعالى نشور رسالتپنا هيلرندهاصحاب كرامنك كولمه
ـلرى ذات سعادت اكتناه محمديلرينه توقيراًواقتداء تبسم ايدى مجلس
ملائك انيس پيغمبريلرى حلم ، حيا ، خير ، امانت ، مجلس ايدى تكلم
بيور دقلرنده جليس سعادت أنيس پيغمبريلرى كأنه باشلرنده قوشلر
واركبى كمال سكونت ايله دامنكير خلقهٔ انابت ايديلر سيرة سنيهٔ
اكرميلرى احسن سيرت ايدى صمت وسكوت عاليلرى حلم ، حذر ، تقدير
تفكر اولمق اوزره درده منقسم ايدى امازهد عالي نبوتپناهيلرى سيد
الـكل صلى الله عليه وسلم افندمز حضرتلرينك دنيادن زهدلرينى
ازه قنـاعتله زهرهٔ دنيويه دن إعراضلرينى ثبت وبيان ايلدك متاع
دنيوى كليتله صوب رسالتمآبيلرينه سوق اولنوب غنائم اموال ارزاق
واسعهٔ طيبـهدن جناب حقك ميسر قيلديغى فتوحات ترادف ايتمش

شودر جه‌كه مراد پیغمبری اولسه دنیاجه توسع بیورووب زهرهٔ دنیویه
اقتطاف ایدرلر ایدی فقط توسعه راضی اولمز أقل قلیل ایله اکتفا
ایدرلر ایدی آربه آتمکندن متوالیا ایکی کون بطن سعادتلرینی طیور
مدیغنی تشریف عالم لاهوتی ایلدکلرنده برسلاح، برا ستر، برده اولجه
صدقه یه تخصیص ایتدیکی برأرضدن بشقه دینار. اغنام. جمل کبی
امتعهٔ دنیویه ترك ایتمدیکنی فراش سعادتلری ایچی خرما لیفندن مملوء
جلد مدبوغدن عبارت ایتدیکنی سیر جلیل رسالتپناهیلرینی مبین کتب
شریفه‌دن اوکرنمش ایدك احیانا خرما لیفندن یاپلمش سریر اوزرنده
اویور حتی مبارك یانلرینه تأثیر ایدر ایدی آچ اوله رق کیجه لر
بتون کیجه آجلغندن طولانیر طوررو بونکله برابر نهارا صائم اولور
ایدی مراد بیورسه خزائن زمینی وثمار أرضی جمع ایدرکنمش
حاللی اولور ایدی

زوجات مطهرات رسالتپناهیلرندن بریسی رضی الله تعالی عنها
دیمشدرکه بن اوسلطان أنبیا علیه أصفی التحایا افندمز حضرتلرینی
کوردیکم حالندن طولایی مرحمتمدن بکا ایدرو آجلغندن مبارك بطنی
کریم ساملیرینی الارم ایله مسح ایلر، ویارسول الله نفس قاصرانه م
ذات نبوتسماتك فدا اولسون قوت مقداری دنیالق ارزو بیورسه
کز دیر ایدم بکا جوابا: دنیایه مبالات والتفاتم یوقدر اولی العزم
پیغبر اولانه اخوانم بوندن دها فضله شدایده صبر وعلی حالهم کذران

ایدرك رب متعاللرینه واصل اولمشلردر جناب حق مآبلرینه اکرام
ثوابلرینی اجزال بیورمشلردر اکر معیشتنده ترفه ایدرسه میارین
ثوابم نقصان اولور انلردن مادون قالیرم دییه جناب حقـدن استحیا
ایدرم بکا اخوان واصدقامه لحوقدن سوکیلی برشی یوقدر بیورمشلردر
صلی الله علیه وسلم الحاصل جمیع اخلاق حمیده وعموم صفات مجیـده
ـلرینی استیفاء بیان مراد ایتسه‌ك شو اختصاره مراعات اولنان کتابمز
تحمل ایتمز درجه‌ده تطویله محتاج اولورز

ذکر ایتدیکمزله عاقل : منصف ؛ متدبر ؛ اولان ذواته ظاهر
اولورکه اوسید الکل صلی الله علیه وسلم أفندمز حضرتلرینك او
محاسن عالیه یه اختصاص رسالتپناهیلری وشو مکارم سامیه ایله تحلیهٔ
نبوتپناهیلری قسوت، جور، خشونت طبیعت، عدم تهذیب کندیلرینه
غلبه ایدن امت جاهلیه ارا سـنده یتیما پرورده اولدیغی حالده دکل
إلاجانب جلیل صمدانیدن محض عنایت ومنصب رفیع ومقام جلیلده
ذات معالی سمات محمدیلرینی اقامتدر اوصفات کامل واخلاق فاضـل
وعقل ثاقب ورأی صائب کندیسنده بولنان ذات علوی آیات صفت
کذب واحتیاله قطعیا ملابس اولمز زخارف محال ایله انسـانلری
الداتمز جناب حقه افترا ایدرك رسول الله اولدیغی ادعا ایتمز مولای
سبحانه تنزهت ذاته عن النقصان حضرتلری او پیغمبر والاشانمز رسالتپناه
افندمز حضرتلرینی غیریلرندن اختیار واصطفا بیورمشلردر بویله

بر ذات معالی صفات اوزرینه بر کره جك اولسون یلان سویلمکی ضمائر
عقلا ابا ایدوب تجویز ایتمزلر نقدر اضطراب حالده طاریء اولسه
نفس شریف محمدیلری کذبی ارتکابدن استیناف بیورر مشدر اشرف
خصال ایله متصف وعقل سامیلری اعلای درجات کمالده اولان بر
انسان قدسی عنوان جناب حق اوزرینه کذبی هیچ ارتکاب
ایدرمی حاشا ومر لیالی وایام اوزرینه صورة دائمیده دینه دعوتده
اصرار ایدرمی حاشا وکلا بویله بر حالی اوسلطان والاشان انبیا علیه
ازکی التحایانك ارتکاب ایتمسنی قطعیا عقول تجویز ایتمزیا ادنی عقلی
واقل کمالی اولان برکیمسه نك بیله ارتکاب ایتمسنی تجویز ایتمز
هر بر احوال سعد اشتمال پیغمبریلرینك غرابتی صدق عالی محمدیلرینه
وذات عالی سمات احمدیلرینه اعانهء علیه ربانی اولدیغنه دلیلدر نکاه
حقیقتله نظر اولنسون او حبیب پروردکار عالم علیه صلوات
رب الامم افندمز حضرتلری طریق عبادت وعادات ده جهالت
. ضلالات . دکزلرینه مستغرق اولان امت جاهلیه نك حالنی
تقلیب وتحویل ایله حضیض رزائلدن اوج فضائله نصل ترفیع
ایتمشدر جورلرینه انصافه. خشونتلرینی لینته جهالتلرینی علم ومعرفته
. عداوتلرینی محبت والفته . محاربات جوریه لرینی سلام وأمانه •
شقاوتلرینی سعادته . ضلالتلرینی صراط مستقیمه هدایته .
عصیانلرینی اطاعته • تفرقه لرینی جماعته • ضعفلرینی قوته •

خیانتلرینی امانته • فحشلرینی عفت وصیانته. نصل تبدیل بیورمشلردر
في الواقع أقوام نجیب عرب میاننده او شمائل کریم حمیده دن
بولنورسه ده لکن تبذیر • واسراف • وشجاعتله • مخلوطدر •
جور واعتسافله معلولدر او فخر دوجهان علیه صلواة الرحمن افندمز
حضرتلری أنلرك خصالنی تعدیل اخلاقلرینی تهذیب بیورمشلربو
سببله انلرده امتلرك خیرلیسی جهانك اکرمی اولمشلر وبو خیریت
دین مبین محمدیه یه تمسك ایدن سائر امتلره ده سرایت ایدرك انلرده
سایهٔ طوبا وایهٔ احمدیسنده خیار صالحیندن اولمشلردر هب بو نتائج
حسنهٔ رحمت أثیله منهج سعادت اولان شریعت غرای رسالتپناهیلری
واسطه سیله محض حسن سیرت. صفای اخلاق • کمال سیاست •
نبوتپناهیلری ایله یدین اسعدین اکرملرنده حاصل اولمشدرشك
یوقدرکه بو برأمر خارق العاده اوله رق عند ذوی الانصاف أعظم
معجزات سامیاتدن معدوددر دین مبین محمدی علیه صلواة الاحدی
یه اجنبی اولان بعض کسان بی اذعان شریعت اسلامیه ده جهادك
مشروعیتنی کوردمکارندن کندیلرینه اشتباه عارض اوله رق دین جلیل
احمدینك انجق سیف وتهدید ایله تمام اولدیغنی ظن ایتمشلردر بوایسه
او عین الشهود علیه صلواة الرب الودود افندمز حضرتلرینك سیرت
علیه لرینه وابتدای نشأت مصطفویه لرینه ودین معظم اسلام ایله قیام
سامیلرینه مطلع اولمیان شخصك فکرنده معلق اولان باطل بر شبهه در

اما اومزایای جمیله یه عرفانی اولان ذوات معانی آیات اوشبهه لرك
عین واثرینی بیله کوره مز . توضیح . سیرت سامی محمدی وابتدای
بعثت احمدیلرنده بنقل صحیح ایله ثابت اولمشدرکه اوسالار انبیاعلیه
اصفی التحایا افندمز حضرتلری مکهٔ مکرمه شرفها الله الی یوم القیامتده
دعوای جلیل رسالته قیام بیوردقلرنده وحید . فرید . اولوب
سلطنت واعتماد ایدیله جك عصبیت وعشیرت صاحبی دکل ایدی
بلکه دعوای صدق انتمای رسالته بین جماهیر الامم قیام بیوردقلرنده
ایلك دفعه ذات فخامتسمات محمدیلرینی تکذیب ایدن کندی قوم وقبائلی
ایدی نهایت درجه عداوت اشرارلرینی اذا واضرارایله تسلیط ایدنلرده
انلر ایدی اول قافله سالار انبیا علیه افضل التحایا افندمز حضرتلری
ایسه طریق هدایت وارشادی بالالتزام صدق دعوای محمدیلرینه
براهین اقامة ایدر مواعظ حسنه ایراد ایدر امکان درجه
سنده تألیف قلوب ایدر مورث خیر اولانی اوامر جلیل شریعت
محمدیه لریله امر ونواهی شرعیه ایله مورث ضر اولانی نهی ایدر
مع هذا مکهٔ مکرمه ده اون سنه یه بالغ اولان بر زمان ظرفنده
دشمنلرینك بر قطره قانی اراقه ایله امر اتمامش بلکه « لا اکراه
فی الدین قد تبین الرشد من الغی » «یاایها الذین آمنوا علیکم
أنفسکم لا یضرکم من ضل اذا اهتدیتم » « ومن کفر فعلیه کفره »
کبی قول کریم سبحانی یی مشتمل اولان قرآن معجز عنوان إلهی یی

أنده تلاوت بيوررلرايدى مكهٔ مكرمه شرفها الله الى يوم القيامتدن.
بلدهٔ طيبهٔ منوره نورها الله الى قيام الساعه يه هجرت بيورديلر او.
بلدهٔ دلاراى مقدسه ده اقامت بيوردقلرى مدتجه شو طريقهٔ حسنه يى.
التزام ايتديلر او حال سعد مآل وطريق فيض رفيق مذكور ايله.
برابر اهالى مكه ومدينه وطوائف عربدن جم غفير ذات بهجت سمات.
محمديلرينه تابع اولديلرتكم حقيقت حال سيرهٔ سامىٔ احمديلرينى.
مبين كتب سيردن تظاهر ايدر شرع شريف رسالتمآبيلرينى عقول.
سليمه قبول طبائع صحيحه استحسان ايتدى حالبوكه او وقت نه خوف.
وار ايدى نه ترهيب وارايدى لكن وقتاكه عقول سليمه وانظار.
قويه رسالتمآب اعظم عليه صلواة الله الاكرم افندمز حضرتلرينه.
تبعيت ايتميان كروه مخالفين ضلالتقرينه برهان تأثير ايتمديكى وعظ.
ونصيحت منفعت ويرمديكى انلرى ارشاد ثمره بخش اولمديغى بلكه.
ضلالتلرندن ودين حقى قبول سبيل استقامته سلوك ايتمامليه نفسلرينه.
خيانتلرى اولديغندن فضله اوذات والاسمات انخم عليه صلوات الله.
الاكرم افندمز حضرتلرينه واتباع دولتلرينه اذا وجفا ايتمكدن .
كسلمدكلرى . فرصت دوشدكجه . نصب . كايد . وسبيل دين قويمده.
معاثر اقامت ايتدكلرى . بدايع اضرار . اختراع . ومعاملهٔ اشرار
كبى معامله ايتدكلرى واوخبثاى مخالفينه . رفق وملاطفتله معامله نك.
دوامى طغيانلرينى تزييد وامر دينى اتباع جليل محمدى اوزرينه تشويش.

ایتدکلری ظاهر وباهر اولدی

جناب حقده اووقتلرده اشرار مذکوری ترغیبه بدل ترهیب واذی وجفالی دفع واساس عنادی قطع ایچون دین متین محمدینک اعداسی واك شدید خصماسی واك بلید مغرورلری ایله جهادومحاربه ایتمکه فرمان حکم‌عنوان الهیسنی شرف صدور بیوردیلر: زیرا سلامت اخیار ایچون افنای اشرار ایله مسامحه اولنور وصاحبنی هلاکدن وقایة عضو مریض قطع اولنور لکن شرع ازهر محمدیده جناب حق جهادی رفقه مجال باقی قالیر شفقت وعدله منال حاصل اولور درجه سنده بر حدود اوزرینه تشریع بیورمشلردر حتی جهاد جناب پیغمبری شریعت موسویه کبی شرائع متقدمه ده مشروع اولان جهاد ایله مقابله اولنسه شرائع سائره ده اولمیان تخفیفات شریعت محمدیه‌ده البته بولنه جغی پدیدار وآشکار اولوربوایسه شؤن شرائعه اطلاعدن معلوم اولور شو تقریرمزدن مستبان اولدیکه دین مبین احمدی صلی الله علیه وسلمك سیف ایله انتشار وقیامنی زعم ایدن شخصك شبهه‌سی ظاهر البطلان مهدوم الارکاندر قبوله الیق بودرکه بزم واسلافمزك اساس هدایت وسعادتی محض نور شریعت جناب محمدی صلی الله علیه وسلم وهدایت وارشاد سامی رسالتپناهیلری ایله در فجزاه الله عنا خیر الجزاء ورفع درجته السامیه فی اعلی علیین آمین یامعین یامعاشر مسلمین ذات سامی پیغمبری یه دائمی صورتده محبت وذات پاك احمدیسنه

تعظیم وارواحمزی فدا ایتمك بزه لازمدر شریعت غرای محمدیسنه
تعظیم اوامر عالی اکرمیسنه اطاعت نواهی سامی انخمیسندن اجتناب
او سلطان ملائك سپاه علیه صلواة الاله افندمز حضرتلرینه محبت
صحیحیه دن ایلری کلیر نتکم محب ، محبوبنه مطیع ومنقاد اولاندر ؛
دنیلمشدر اما محبت سامی پیغمبرانه لرینی ادعا ایدوب ده شرع انور
محمدیسنه مخالف اولان شخصك حالی ادعاسنی تکذیب وخبث طویته
علیهنه شهادت ایدر « نعوذ بالله تعالی » اهل بیت کرام نبویه یه
واولاد واحفاد معالي نژاد پیغمبریه محبت وحملهٔ شریعت اولان
علمای نخامه تعظیم ؛ اکرام ؛ واحسان ایتمك . او پادشاه انبیا خلاصهٔ
اصفیا علیه اکمل التحایا افندمز حضرتلرینه محبتدن منبعثدر ؛
پدر والا گهر وأم سامی علوی رهبر رسالتپنا هیلری جهتندن نسب
جلیل محمدیلرینی بیلمکده ذات خجسته صفات جناب محمدی یه
کمال محبتدن متحصلدر حتی بعض علماء نسب شریفلرینك بیلنمه سنك
وجوبنه قائل اولمشلردر امامن جهة الاب الامجد الشریف نسل نسیل
علویتپناهیلری بروجه آتی زیبابش افزای کتاب قیلنمشدر سیدنا
محمد . صلی الله علیه وسلم . بن عبد الله . بن عبد المطلب . بن هاشم .
ابن عبد منـاف . بن قصی . بن حکیم . بن مرة . بن کعب . بن
لوءی . بن غالب . بن فهر . بن مالك . بن نضر . بن کنانة . بن
خزیمة . بن مدرکة . بن الیاس . بن مضر . بن نزار . بن معد . بن

عدنان • در حضرت آدم صفی الله افندمزه قدر ما بعدینی بیان حقنده نقل صحیح وارد اولمامشدر اما من جهة الام الاطهر الشریف بودرکه سیدنا محمد • صلی الله علیه وسلم بن آمنة . بنت وهب • بن عبد مناف • ابن زهرة • بن حکیم • درکه من جهة الاب نسب شریفلریله جد سامیلری جناب حکیم ده اجتماع ایدر اولاد عالی نژاد پیغمبریلرینك اسامی شریفه سنی بیلمك او صاحب سریر لولاك علیه صلواة رب الافلاك افندمز حضرتلرینه کمال محبتدن نشأت ایدر اولاد کرام احمدیلری قول صحیح اوزرینه یدی عدددر

سیدنا القاسم . سیدتنا زینب . سیدتنا رقیة ، سیدتنا فاطمة • سیدتنا ام کلثوم • سیدنا عبد الله • الملقب بالطیب والطاهر • وسیدنا ابراهیم . رضی الله عنهم اجمعین حضراتیدر کافه سی سیدتنا خدیجة الکبری رضی الله عنها . والده مزدن زینتساز عالم شهود اولمشلردر یالکز سیدنا جناب ابراهیم رضی الله عنه • جاریهٔ مصریه دن • پرتوانداز ظهور اولمشدر

ابوین سعادت پیغمبرینك نار جحیمدن نجاتلرینی اعتقاد اتمکده ذات قدسی سمات محمدیلرینه قارشو ابراز اولنان بر حسن ادبدر : بعثت جناب احمدی صلی الله علیه وسلمدن اول بو عالم کون وفسادده بولنان اهل فترتك نجاتلرینه قائل اولان علمای کرامك اقوال شریفه لرینه اعتماداً : زیرا ابوین أسعدین جناب پیغمبری اهل فترتده داخلدر

یاخود جناب حی لا یموت مشار الیهما حضراتنی احیار بیوروب ذات سامی محمدی یه صلی الله علیه وسلم . ایمان ایتدکارینی مبین بعض آثارده وارد اولان احادیث شریفه یه اعتماداً مشار الیهما حضراتنك ناردن نجاتلرینی اعتقاد ایتمك حسن ادبدندر إحیاء أبوین رسالتپناهی ایسه زیرا تصرف قدرت سامی إلهیه‌ده داخل أمور جائزه دندر « ٥ »

معلوم اوله که نصوص شرعیه دلالت واجماع امت محمدیه انعقاد ایتمشدرکه پیغمبر والاشانز محمد مصطفی علیه أکمل التحایا افندمز طرف أشرف إلهیدن کافهٔ انسانیانه بلکه انس وجن جمیع ثقلینه خلاصه کافهٔ عالمینه مبعوثدر خاصة عرب قوم نجیبنه مبعوثدکلدر دیکم بعض کفار بویله زعم ایتمشلردر اوبرهان الاصفیاء سند الاتقیاء علیه أزکی التحایا افندمز حضرتلرینك خاتم الانبیا والمرسلین اولوب ذات نبوت سمات احمدیلرندن صکره پیغمبر بعث وارسال اولنمیه جکی شرع شریفی آخر زمانه قدر نسخ اولنمیه جکی یعنی بشقه برشریعتله رفع اولنمیه جکی آخر

« ٥ » بوبابده واجداد معالی نژاد حضرت رسالتپناهی وعم نبوی جناب أبو طالبك وموحدین أهل فترتك نجاتلری حقنده فتوحات مکیه • تفسیر روح البیان • ومرآت الحرمین • نام کتب معتبره‌ده مفصلا قناعتبخش ارباب دقائق مقالات حقیقت آیات واردر ارزو ایدن مراجعت بیوره

زمانده سیدنا عیسی علیه السلام نزولنده شرع جدید ایله حکم ایتمیوب
انجق شریعت غرای محمدیمز ایله حکم ایده جکی وحضرت عیسی نك
جزیه یی قبول بیورما مسیده شریعت مصطفویه مز جمله سندن اولدیغی
اوزرینه اجماع امت محمدیه منعقد اولمشدر زیرا شرع أطهر محمدی
صلی الله علیه وسلمده قبول جزیه نك نهایتی نزول عیسی علیه السلامه
قدردرینه اجماع منعقد اولمشدرکه نبینا المجتبی حضرت محمد مصطفی
علیه صلوات الله الاوفی افندمزك شریعت سامیلری سائر شرائع
متقدمه نك عقائددن غیری أکثر احکامنی ناسخدر اما جناب حقه
ملائکهٔ کرامه . کتب مقدسه یه . رسل فخامه . یوم آخرته . ایمان ایتمك
کبی اعتقادات حقه سائر شرایعده ده واردر برشریعتك دیکر شریعتی
ناسخ اولمسنك حکمتی بحسب الازمنة مصالحك اختلافندندر مثلا امم
سالفه زماننده کی مصلحت شرایعلریله مکلفیتلرینی اقتضا ایتمش الی
آخر الدهر زمانمزده کی مصلحت ایسه نبی اکرممز شارع مقدسمز
علیه صلوات الله افندمز حضرتلرینك شریعت سامی رسالتپناهیلری
ایله مکلفیتمزی ایجاب ایلمشدر نسخ ایله حکم اوزرینه مصلحتك
ظهوری جناب حقه خفی اولمسی لازم کلیر دییان بعض کفارخاکسارك
شبهه لری ساقط اولدیغی بو بیان شافی ایله ظاهر اولمشدر زیرا بونك
ایچون دنیلرکه مولای متعال حضرتاری ازلدن هر أمتك مصلحت
وزماننه عالمدر هر أمت ایچون قدیماً بر شریعت ترتیب ایتمش وهر

شريعتله برر پيغمبر والا كهر ارسال بيوروب شريعت متأخره يى متقدم اولان شريعتك ناسخى قيلمشدر جناب حقه شو حالده خفا نره دن لازمكلير لازمكلمز بنابرين منكر مزبورك شبهه سى بديهى البطلاندر

سلطان ملائك سپاه عليه صلوات الاله افندمز حضرتلرى كافۀ مخلوقاتك افضليدر هيچ بر مخلوق ذات والا سمات پيغمبريلرينه تفضيل اولنمامشدر نبى مكرم عليه صلوات الله المعظم افندمزدن صكره أفضل أنبيا صره سيله سيدنا ابراهيم . سيدنا موسى • سيدنا عيسى • سيدنا نوح عليهم الصلاة والسلامدر مشار اليهم حضراتى سرد فتر انبيا محمد مصطفى عليه أصفى التحايا . افندمز حضرتلريله برابر پيغمبران كزينه ميانده اولى العزم اولانلردر صكره بقيۀ رسل فخام حضراتى بعده رسلك غيرى انبياء كزين حضراتى افضلدربونلر كده عندالله ارالرنده تفاضل واردر • بعده افضل مخلوقات صره سيله سيدنا جبرائيل . سيدنا ميكائيل • عليهما السلامدر • بعده بقيۀ رؤساى ملائكه افضلدر بوند نصكره عوام بشر افضلدر عوام بشردن مقصود انبياء كزينك غيرى ابو بكر عمر رضى الله عنهما حضراتى كبى اولياى بشردر بوندنصكره عوام ملائكه افضلدر احاديث نبويه ثابت اولمشدركه عصر سعادت رسالتمآبيلرنده بولنان اصحاب كرامى أعصار متقدمه ومتأخره ده بولنان انبياء ورسلدن ماعدا سندن افضلدر « صحابى » حضرت پيغمبر عليه صلواة الاكبر افندمز ايله مؤمن اوله رق اجتماع شرف عالمبهاسنه نائل اولوب

بنه مؤمن اولدیغی حالده تشریف عالم عقبا ایدن ذات والاسیاندر.
افضل اصحاب جناب پیغمبری ترتیب خلافت اوززه خلفای أربعه در
ـ که حضرت أبو بکر • حضرت عمر • حضرت عثمان • حضرت علی •
رضوان الله عنهم أجمعین افندیلرمز صره سیله افضلدرلر عصر سعادتدن صکره
إفضل عصر اجماع متعارف ایله صحابهٔ کزین حضراتیله اجتماع
إیدن تابعین کرام عصری صکره اتباع تابعین عصریدر بو منوال مذکور
جماع امت محمدیه منعقد اولمشدر منصب جلیل نبوت عبدک مکتسبی
اولمیوب طرف أقدس إلهیدن احسان اولنمه بر خصیصه اولدیغنه اجماع
امت واقع اولمشدر • علمای کرام انار الله براهینهم حضراتی •
نبوتی حکم شرعی تکلیفی ایله جناب حقدن وحیی استماعه عبدک
إختصاصیدر • دییه تفسیر بیورمشلردر او وحی او نبی مبجلك
تبلیغ وعدم تبلیغی مساویدر منصب جلیل رسالتده بویله دِر فقط تبلیغ
شرطدر • اما ولایت عند العلما أظهر اولان ولایتده تفصیل مقال
واردر ولایتك بعضیسی مکتسبدر اوده مأموراته امتثال منهیاتدن
اجتنابدر بوکا • ولایت عامه . دیرلر بعضیسی غیر مکتسبدر . علم
لدنی • رؤیت لوحه محفوظ • ودها بونلر کبی عطایای ربانیه بو قسمدندر
• مبحث معجزاتی بقیهٔ خوارق عاداتی بیان ایله ختم ایده لم معلومدر که
بر امر خارق العاده من عند الله رسالت ویا نبوت دعوای جلیلنده بولنان
بر ذاتك یدنده ظهور ایدرسه اکا • معجزه • دیرلر اما خلاصة

الوجود علیـه صلواة الرب الودود افندمز حضرتلرینه قبل البعثـة
بلوطه کولکه اوشی کبی دعوای نبوت ورسالتدن اول بر پیغمـبر
عالی رهبرک ید سعادتنده ظهور ایدرسـه؛ اکا « ارهاص » دیرلر
« تأسیس نبوت ورسالت » دیمـك اما بر امر خارق عادة نبوت
رسالت دعواسنده بولنمیان صلاح وعد التی ظاهر برذاتك یدنده
ظهور ایدرسه اکا کرامت دیرلر اهل سنت وجماعتدن اولان بز معاشر
مسلمین کرامات اولیایه ایمان ایدرز زیرا بوبابده نصوص شرعیه وارد
وعباد صالحیندن چوقلری ایچون خارق عاده نك واقع اولدیغنه أخبار
کثیره نقل اولنمشدر او صلحای مؤمنینه بین الناس احترام اولنسون
خود جانب جلیل الوهیتدن مشار الیهم حضراتی مقام ارشادده اقامة
اولندیغنده ارشاد وموعظه لری قبول اولنسون ویاخود سائر عبـاد
اللهك عندالاحتیاج تفریج کروبلری وقضاء مصالحلری حصوله کلسون
ایچون؛ فیاض اقدس حضرتلری اولیای عبادینه کرامت ایله اکرام
بیورر کرامت طرف اشرف سبحانیدن مشار الیهم حضراتنه احسان
اولنه بر فضل إلهیدر یوخسه کرامتی احسان جناب حقـه واجب
دکلدر « اولیا » ولی نك جمعیدر ولی طاعت إلهی یه مواظب معاصیدن
مجتنب لذات وشهوات مباحـه دن معرض اولان ذات والاسماتدر اما
لذات مباحه نك اساس تناولنه لاسیما طاعة الله اوزرینه تقویت قصدیله
اولورسه هیچ بر مانع یوقدر «

معاصيدن مجتنبك معناسى برولي معصيتي حسب البشريه ارتكابنده توبه يه مسارعت ايدرديمكدر يوخسه ذات ولي دن معصيت واقع اولمزديمك دكلدر زيرا ولي كناهدن معصوم دكلدر أكر أمر خارق عادت صلاح وفسقى ميدانده اولميان مستور الحال بر ذاتك يدنده ظهور ايدرسه أكا معونت تسميه اولنور يعنى اوقوله جانب أقدس منندن براعانهٔ غيبى إلهى در اكر خارق عاده فسقى ظاهر آدمك يدندن ظهور ايدرسه اكا استدراج ديرلر يعنى جناب حق اوخارقه يى انك يدنده اظهاريله اكا استدراج ويرر بونكله فسقى دوام ايدرصكره العياذ بالله جناب حق غضب إلهيسيله اوفاسقى وهلة اهلاك ايتديكنده سخط الله دن خلاص اوله من خوارق عادتك شو بش قسمى يدنده ظهوره كلان ذاتك مقصدينه مطابق اوله رق حصوله كلير التنجى بر قسم دها واردركه اوده بر أمر خارق عاده انسانك خلاف مطلبى اوله رق ظهور ايتمسيدرنتكم زمان سعد اقتران پيغمبرى صلى الله عليه وسلمده ادعاى رسالت ايدن مسليمة الكذاب خبيث ضلالت انيسى براى تشفى بر كيمسه نك كوزينه توكورديكنده او آدمك ديكر كوزيده كور اولديغى موثوقامرويدر خوارق عادتك بوقسمنه خذلان يعنى اوكاذبى جانب إلهيدن تكذيب ورسواى ايتمك ديرلر . شو أقسام مذكوره ايله معجزات ساميه بيننده براشتباه يوقدر زيرا معجزه دعواى نبوة ورسالته مقروندر ومقصده موافق اولمسى ده لازمدر

معجزه نك غيريسى بويله دكلدر كذلك بقيهٔ اقسام ايله نبوت ورسالتى ادعا ايتميان ظاهر الصلاح بر آدمك يدنده ظاهر اولان كرامت بيننده ده اشتباه يوقدر والله تعالى أعلم

فصل رابع ملائكهٔ كرام من عندالله منزل كتب مفخمه يه (قضا وقدر سبحانى يه ايمان بيننده در)

معلوم اوله كه شرعاً هر مكلف اوزرينه ملائكهٔ كرامه ايمان ايتمك لازمدر شويله كه ملائكهٔ كرام موجود اولوب جناب حقه مؤمن نزد الوهيتده مكرم أمر وفرمان إلهى ايله عامل علويت وجلال ربنى لم يزليدن خائف امور مأموره لرينى فاعل اولدقلرينى جزما اعتقاد ايتمك لازمدر ملائكهٔ كزينك بر وجه سابق موجوديتلرنده نصوص شرعيه وارد اولمشدر اكثر مسلمين عندنده حقيقت ملائكه جناب حقك اشكال مختلفه ايله تشكله قدرت احسان بيوردينى أجسام لطيفه در مسكنلرى سموات در نصوص شرعيه حضرات ملائكه نك اقسامى اولديغى افاده ايديور (١) حملهٔ عرش عظيم (٢) بيرامنى عرشده طوافين (٣) جبرائيل • ميكائيل • اسرافيل • عزرائيل • كبى أكابر ملائكه (٤) ملائكهٔ جنت (٥) ملائكهٔ نار (٦) بنى آدمه موكل اولان ملائكه (٧) كتبهٔ أعمال بنى آدم (٨) تدبير احوال عالمه موكل اولان ملائكه (٩) رسل فخام انبياى عظام حضراتنه اجراى سفارت ايدن ملائكه كبى اقسام عديده سى واردر

بیکلرجه انسانلرك بلکه کافهٔ آدمیانك عاجز قالدقلری بیوك بیوك اعمال شاقه یی اجرایه قادر اولملری والحاصل قرآن کریم وأحادیث شریفه ده حق عالیلرنده وارد اولان سائر احوال فوق الطبیعةایله حضرات ملائکه نك متصف اولدقلرینه نصوص شرعیه دلالت ایدیور شفاء شریف نام کتاب منیفدن أکلاشلدیغنه کوره انبیاء بشر علیهم السلامك معصوم اولملری کبی مشار الیهم حضراتنه وحی ایله مرسل اولان ملائکهٔ کرامك معصومیتلرینه ائمهٔ مسلمین حضراتی اتفاق ایتمشلردر لکن غیر مرسل ملائکهٔ کرامك عصمتنده علمای أعلام اختلاف ایتمشلردر أعلام مفسرینك سرفرازی امام فخر الدین رازی حضرتلری علمای دین میننـدن جمهور أعظم ملائکه کزینك معصومیتلرینه قائلدرلر دییه خامه رام بیان اولمشلردر عصمت ملائکه ده مخالفت ایدنلر امورعدیده ایله تمسك ایلمشلردر برنجیسی ابلیس علیه مایستحق زمرهٔ مقدسهٔ ملائکه دن ایدی بالآخره جناب حقه عصیان ایدوب کافر اولدی • بز دیرز که ابلیس طائفهٔ جندندر ملائکه دن دکلدر تتمکم امام فخر رازی وسائر علمای أعلام تحقیق ایتمشلردر ایکنجیسی هاروت • ماروت • قصه سیدر بونلر حقنده شرفورود آیت جلیله بروجه آتی ثبت صحیفه قیلنمشدر استعیذ بالله (واتبعوا ماتتلوا الشیاطین علی ملك سلیمان وما کفر سلیمان ولکن الشیاطین کفروا یعلمون الناس السحر وما انزل علی الملکین ببابل

هاروت وماروت وما يعلمان من أحد حتى يقولا انما نحن فتنة فلا تكفر فيتعلمون منهما ما يفرقون به بين المرء وزوجه ، صدق الله العظيم

مآلا ترجمهٔ آيت جليله حضرت سليمان عليه سلام الرحمن ك پادشاهلغى وقتنده اوطائفهٔ يهود ضلالت مردود شياطين ضلالت آيينك تلاوت ايتدكاري شيئه تابع اولديلر حضرت سليمان حاشا سحر ايدوب كافر اولمدى لكن شياطين ضلالتقرين كافر اولديلركه ناسه سحر تعليم ايتديلر شمديكى موصل شهر شهيرنك جوارنده عجائب سبعهٔ عالمدن معدود اولان قلعه سيله شهر تكبير آفاق اولان والا ن آثار عمراندن هيچ برشى كنديسنده موجود اولميان بابل شهرنده واقع هاروت • وماروت • اسمنده ايكى ملكه نازل اولانه ده كفرهٔ يهود تابع اولديلر اوايكى ملك بركيمسه يه سحر تعليم ايتمزلر ايدى مگر كه قبل التعليم بز خلقه جانب جليل حقدن تجربه وابتلايز سن سحرى عمل اولوب كافر اولمه ديرلر ايدى انسانلر زوجين بينني تفريق ايدن سحرى اوملكلردن تعلم ايدرلر ايدى مرويدركه زمان جناب سليمان عليه صلوات الرحمن ده شياطين بد آيين برمكر وحيله اولان شعبدهٔ خبيثه لرينى كاهنلره بالتعليم بوعلم سليمان عليه السلا مكدر انكله انسى • جنى • ريحى • تسخير ايديور دييه بين اراذل الناس شايع وجناب سليمان عليه السلام حاله مطلع أولمغله أوراق كاهنيتى جلب

ـایله کرسی سامی سلیمانیسنك زیرینه دفن ایلدی حضرت سلیمان علیه
سلام الدیان بالاپرواز عالم لاهوت اولدقده مردهٔ شیاطین دوزخ قرین
کتب مزبوره یی چیقاروب ایادي بنی اسرائیله کچمکله طائفهٔ خبیثهٔ
یهود حضرت سلیمان علیه السلامه حاشا وکلا ساحر ایمش دییه طعنه زن
افترا اولدقلرندن خلاصة الاکوان حضرت نبی آخر الزمان
علیه صلواة الله الرحمن افندمزك بعثت سنیهٔ محمدیه لری اوان سعد
اقترانده سلیمان علیه السلامی افترای مذکوردن تنزیه وتبرئه ایچون
جناب حق جل وعلا بو آیت جلیله یی انزال بیورمشلردر انتهی
امام فخر الدین رازی علیه فیض السرمدی حضرتلرینك تفسیر کبیر
تحریرانه سندن ملخص اولان بودرکه سحرهٔ زمان مذکورده پك
چوق ایدی سحر دن ابواب غریبه استنباط ایدرلر نبوت ادعا ایده
ـرك او أعمال سحریه یی کویا معجزات اتخاذ ایدرلر ایدی واجب تعالی
حضرتلری أنواع سحری ناسه تعلیم ایچون اوایکی ملکی بعث وارسال
بیوردیلر تاکه کذبا ادعای نبوة ایدن سحرهٔ مذکوره یه معارضه
ایتمکه اوانسانلر قدرتیاب اولسونلر شك یوقکه شو نکتهٔ احسن
مقاصددندر مذکور ملکلر بذل نصیحت ایتمدکجه کیمسه یه سحر
تعلیم اتمزلر ودیرلر ایدیکه بز فتنه یز یعنی مطیعه وعاصی یی تمییز ایده
ـجك بر محنتز ای آدمیزاده بوسکا توصیف وتعلیم ایده جکمز سحردن
مقصد هرنقدر بین السحر والمعجزه فرق حصوله کلمك ایسه ده لکن

بونكله مفاسد ومعاصی یه وصلته قدرت بولورسك بوفنه وقوفكدن
صکره صاقین بونی منهی عنه اورده ویااغراض عاجله دن برشیئه
بوصلده استعمال ایتمه بویله جه اوایکی ملك تلقین ایدرلر صکره اقوام
مذکوره انلردن سحری تعلم ایتدکلرنده امور شریه ده وبین الزوجین
ایقاع تفرقه ده استعمال ایدرلرایدی بوندن صکره جناب رازی علیه
فیض السرمدی بیوریورلرکه محققین علمای أعلام حضراتی فن سحری
بیلمك قبیح ومحظور اولمیوب چیرکن وممنوع اولان انکله عمل
ایتمك اولدیغنه اتفاق ایتدیلر شو حالده بروجه مذکور تقریر ایتده
اشکال یوقدر اوایکی ملکك معصیتی ارتکاب ایتمکلرینده ده بو آیت
جلیله دلالت ایتمز بلکه تعلیمده فرمان إلهی یه امتثال ایتمش اولیورلر
منهی عنه اولان سحری جناب حق اوایکی ملکه نصل انزال ایتدی
دینیه ده اشکال وارد اولمز زیرا حرام اولان سحرایله عمل ایتمکدر
یوخسه مقصد حسن ایچون تعلمی حرام دکلدر اما مذکور ملکلرك
بشره بالتمثل وکندیلرنده شهوت ترکیب اولنه رق ؛ زهره ، دینلان
بر خاتونه تعرض ایدوب مزبوره انلره شرك ومعاصی یی ارتکاب
ایتدیره رك انلردن اوکردیکی سحرایله سمایه چیقمسی روایتنك صحت
نقلنده علما اختلاف ایتمشلردرفخر رازی علیه تجلیات السرمدی مفاتیح
الغیب عنوان جلیلنی حائز اولان تفسیر کبیرنده بیوریورلرکه . شو
روایت فاسد در مردود در غیر مقبولدر زیرا کتاب معالی نصاب

الهيده بوكا دلالت ايدن برشى يوقدر بلكه روايت مذكوره يى وجوه
عديده ايله ابطال اتمكه دال أسرار واشارات صحيحه واردر ديه
أسرار واشاراتى سردواتيانه خامه ران اولمشدر قاضى بيضاوى بيض
الله وجهه العالى حضرتلريده روايت مذكوره نك قوم شريريهوددن
محكى اولديغنى تصريح بيورمشلردر علامهٔ فحولين روم حضرت مولانا
أبو السعود عليه تجليات الودود حضرتلريده روايت مذكوره ادلهٔ
عقلى ونقلى يه مخالفتيله برابراستنادى روايت يهوده وآبسته اولمسيله
معتمد دكلدر دين تحقيق مقام ايتمشدر قاضى عياض عليه رحمة الفياض
حضرتلرى شفاء شريفده بيورمشلردركه هاروت ؛ ماروت ، قصه
سنده ذكراولنان اخباردن صحيح سقيم برهيچ حديث شريف رسالتپناه
افندمز حضرتلرندن روايت اولنمامشدر بوقياسا اخذ اولنه جق
برشيده دكلدر انتهى : بو تفصيلات بيلدكدن صكره بزم ايچون او
أئمهٔ اعلام حضراتنك قوللرينى تلقى بالقبول ايدرك شو روايتك عدم
صحتنده ترجيح ايتدكلرينه اعتماد ايتمك جائز در بوقصه يه اعتقاد ايتمك
واجب دكلدر بعض فحولين علمانك از جمله امام سيوطى روح الله
روحه العالى كبى فضلانك قائل اولدقلرى كبى روايت مذكوره نك
صحتى فرض اولنسه احتمالكه بوقصه ضروب أمثال ورموز نوعندن
در بو احتمالى حضرت قاضى وجناب أبو السعود روح الله روحهما
ذكر ايتمشلر وبيضاوى حاشيه سنده شيخزاده وسيالكوتى قدسنا الله

بسرهم اجمعين حضراتى كيفيت تمثيلى بيان ايلامشلردر وياخود بو قصه دن
نهايت طائفهٔ يهودك مقالنى واقاصيصلرى جمله سندن زعم ايتدكلرينى
حكايه در ايندى حد ذاتنده بطلان قصه بزه حاكى اولان روايتك
صحتنه منافى اولمز ايشته بو تفصيل ايله جناب سيالكوتى قاضينك قولنى
طائفهٔ يهوددن محكى اولمسنه حمل ايتمشدر هانكيسى اولورسه اولسون
خلاصه شو قصهٔ مذكوره عصمت جميع ملائكه يه معارض اولهمز
« والله تعالي أعلم »

نصوص شرعيه وارد وايمان ايدلمسى واجب اولان اموردندركه
جميع عباد الله اوزرينه ملائكهٔ كرامدن حفظه وكاتبين واردر
حسنات وسيئات كافهٔ اعمال عبادى يازارلر بو كتابت ملائكهٔ يى
انكار ايدن قرآن كريمى تكذيب ايتديكى ايچون كافر قال الله تعالى
﴿ كراماً كاتبين يعلمون ما تفعلون ﴾ اعمال عبادى كتابت ، علم الله
هر شيء محيط اولديغيچون اقتضا ايدن بر حاجتدن ايچون دكلدر كتابت
اعمالك فائده سى بودركه عبد سيئاتنى بليرسه استحيا ايدر معاصى يى
ترك ايلر مستحيل اولمامغله برابر نصوص مذكوره ظواهرينه حمل
اولنه رق كتابت اعمال حقيقت آلت ، وقرطاس ؛ ومداد ، ايلردر
كيفيتى ايسه علم أقدس سبحانى يه مفوضدر « والله أعلم »

وينه نصوص شرعيه دندر ارواحى قبض ايدن يعنى مقرندن
اخراج ايدن ملك مكرمك وجودينه ايمان واجبدر او ملكك اسم

شریفی عزرائیل اولوب وفات ایدنلر عددنجه اعوانی بوانديغی مؤمنلره صورة مستحسنه ده کلوب رفق ایله سائرلرینه عکس ایله معامله ایتدیکی حدیث شریفلرده شرفورود انشاء الله شان معالی نشان ملائکه ده وارد شبهه نك رفعی باب ثالثده ذکروبیان ایلرز

شرعا هر مکلفه رسل کرام حضراتنه عند جلیل ربانیدن شرفنزول ایدن کتب مقدسه یه ایمان واجبدر ایمدی بز معاشر مؤمنین جناب حقك کتب جلیل صمدانیسنی پیغمبران کرام علیهم صلوات الله اجمعین حضراتنه انزال ایله اوامر ونواهی یزدانیسنی وعد ووعید ربانیسنی کتب شریفهٔ مقدسه ده بیان ایتدیکنه وکتب منزلهٔ شریفه نك افضلی قرآن حکیم بیان سبحانی صکره صره سیله توراة شریف • انجیل شریف • زبور شریف • ایدیکنه وجمله سیده کلام الله اولدیغنه ایمان ایلرز کلام الله ایکی معنایه اطلاق اولنور معنای اول کلام إلهی ذات أقدس فرد قیوم ایله قائم حرف وصوت ایله پدیدار ظهور اولمیان بر صفت قدیمدر : تفصیلا بیانی صفات الله بحث جلیلنده کذران ایتمشدر معنای ثانی رسل کرام حضراتنه منزل اولان کلام لفظیدر بوکلام لفظینك کلام الله اولدیغنك معناسی مجرد اوله رق أصل ترکیب شریفنده کیمسه نك کسبی اولمامقدر بوکلام لفظی صفت کلام قدیمك دلالت ایتدیکنك بعضیسنه دلالت ایدر زیرا صفت جلیل کلام قدیم • واجبات • جائزات • مستحیلاتك کافه سنه دلالت

ـ ایدر پیغمبران کزینه انزال اولنان الفاظ ایسه اوصفت قدیمه نك دلالت ایتدیکنك بعضیسنه دلالت ایدر بزدن حجاب بشریت منکشف اولسه ده مثلا اقامهٔ صلاتك طلبنی صفت قدیمه دن فهم ایتسه‌ك قرآن کریمده « أقیموا الصلاة » قول کریم سبحانیسندن بوسر جلیل فهم اولنور ایدی سیدتنا حضرت عائشهٔ صدیقه رضی الله عنها وعن أبویها والدهٔ ماجده مزك « مصحف شریفك دفتینی اراسنده بولنان کلام الله در » قول شریف سامیلری معنای ثانی یه محمولدر برکیمسه مصحف شریفك دفتینی اراسنده بولنانك کلام الله اولدیغنی انکار ایدرسه محقق کافر اولورا کربو سوزی ایله مرادی ذات أقدس إلهی ایله قائم قدیم اولان برصفت دکلدر دیمك ایسه کافر اولمز قرائت ایتدیکمز لفظ شریفك حادث ومخلوق اولمسیله برابر کلام الله ویاخود قرآن • حادثدر ویامخلوقدر دیمك جائز دکلدر مکرکه مقام تعلیمده اوله زیرا معنای اول ایله صفت قدیم اوزرینه اطلاقندن شو صفت جلیلك حادث ویامخلوق اولمسی توهم اولنور ایشته بونك ایچوندرکه ائمهٔ مجتهدیندن امام احمدبن حنبل « قدس الله سره » مخلوقیت قرآن کریمه قائل اولمدیغندن جبابره طرفندن ضرب شدید ایله ضرب اولنوب حبس اولنمشدر بعدذا معلوم اوله که جمیع کتب منزله نك تلاوت وبعض أحکامی • قرآن کریم ربانی • ایله نسخ اولنمشدر والله تعالی أعلم • نصوص شرعیه نك وارد اولدیغی کبی قضا وقدر إلهی یه

ایمان هرمکلف اوزرینه شرعا واجبدر • قضا وقدر إلهی‌یه ایمان ایله أمر الدیغمز کبی مباحثنه طالمقدنده نهی اولنمشزدر لکن قضا وقدره ایمان تفسیر لرینی بیلمکه وابسته‌در. بوبابده علمای محققین ماتریدیه روح الله أرواحهم حضراتندن منقول اولان بودرکه • قدر • ازلاهر بر مخلوق اوزرنده • حسن • قبح • منفعت • مضرت • وبونلر مثللی شیلردن بولنان حدو تعریف ایله جناب حقک تحدید إلهیسیدر یعنی ازلا صفات مخلوقاتی جناب حقک بیلمه سیدر شو حالده قدر صفت جلیل علمه راجعدر قضا أشیایی علم أقدس إلهیسنه موافق اوله رق ازلده جناب حقک ایجاد وتقدیر ایتمسیدر اکلا شلدیکه قدر وقضا علم أزلی إلهی نک وقدرة علیهٔ ربانینک اشیایه تعلق ایتمسنه راجعدر تفصیلی مبحث صفات اللهیده مرور ایتمشدر

وقتا که فن جلیل توحیدده خطر جهل عظیم اولدیسه • قضا وقدره ایمانک وجوبنی علمای أعلام حضراتی تصریح ایتمشلردر خصوصیله قضا وقدره ایمان ایدلمسی احادیث صحیحهٔ پیغمبری صلی الله علیه وسلمده ده تصریح اولنمشدر هر نقدر قدره ایمان واجب ایسه ده برشیئک وقوعنه توصلا قبل الوقوع قدر ایله احتجاج جائز اولمز مثلا بر شخص جناب الله ذوالجلال بنم اوزریمه زنایی تقدیر ایتمشدر دیر ایسه اوآدمک غرضی زناده وقوعنه توصلده بونده ایسه شرع شریف مطهرک اوآدم علیهنه حجت بالغه سی واردر زیرا جانب

شرع منيفدن اكا . دنيلركه اي آدم سن جناب حقك ازلدن اوزنايى اوزريكن تقدير ايتديكنى نه بيلدككه حتى اوزنايه اقدام ايدرسك سنك كناهه اقدامك صرف هواى نفسكدندر وكنـدى اختيار كلهدر ايشته بو نكله سن مؤاخذه اولنورسك حدود شرعيه وأمثالندن خلاص اولنق ايچون بعد الوقوع قـدرايله احتجاج ده جائز دكلدر مثلا بريـى زنايى ارتـكاب ايدرك جناب حق بونى تقدير ايتمشدر ديسه اونك غرضى حدشرعيدن خلاص اولمقدر شرع الله الازهر مذكور مرتكب عليهنهده صاحب حجتدر زيرا اومرتـكبـه دينلركه سن أي مرتـكب ذنب وعصيانه اقدام ايتـدك حالبوكه ازلا بوذنبى اوزريكه جناب حقك تقـدير ايتديكنى بيلميور ايدك سـنك انى ارتكابك محض هواى نفسكه متابعتدن ونعوذ بالله جناب حقه قارشى جرأ تكدندر ايشته بو نـكلهسن مؤاخذه اولنور سك واوزريكه حدشرعيدهواجب اولور «والله تعالى أعلم»

﴿ فصل خامس ﴾

يوم آخرته . ومشتملاتنه . بعث بعد الموته . احوال موت . وقبر كبي بعثدن اول اولان موره وتوابعنه ، ايمان ايتمـك . وشومقامده وارد شبهه لرك ردى بيانندهدر . يوم آخره ايمـان : شرعا هر مكلفه واجب امور دندر يوم آخر يوم قيامته در ابتداسى وقت حشر . انتهاسى اهل جنت جنته . اهل جهنم جهنمه . دخوللري زمانيدر ؛ نصوص

شرعیه ایله ثابت علامات متقدمه یه : قبض روح : واحوال وأمثالنه
ایمان واجب اولدیغی کبی یوم آخره ومشتملاتنه ایمان واجبدر بونلر
حقنده نصوص شرعیهٔ صحیحه واردر « تفصیلاتی » آیات جلیله فرقانیه
واحادیث صحیحه نبویه شرفوارد واهل سنت والجماعت متفقدرلرکه هر
انسانک روحی واردر عادة الله شویله جاری اولمشدرکه روح جسدده اولدیغی
مدتجه انسان حی اولور روح جسددن مفارقت ایتدیکنده انسانه موت حلول
ایدر هر انسانک عمری تخصیص جلیل إلهی ایله مقدردر زیاده ونقصان
اولمز حتی مقتول اجلیله میتدر اجل انسانی منقضی اولدیغنده
روحنی قبض ارواحه موکل اکابر ملائکه دن بر ملک قبض ایدرکه
اسم شریفنه . عزرائیل ، علیه السلام دیرلر بو ملک کریم روحی قبض
یعنی مقرندن اخراج ایدر انسان قبره وضع اولندقدن صکره جناب
حق روحی اوانسانه ، بالاعاده ، فهم خطاب ؛ رد جواب ، حاصل
اوله جق مقداری حواس وعقل انسانیسنی کندیسنه رد ایدر اوحالده
ایکی ملک بالورود اکا معتقدندن سؤال ایدرلر بو سؤالده حکمت
إلهی ملائکهٔ کرام یاننده موءمن مطیع وغیریلری ظهور ایله قبرنده
انسانک یاتنعمی ویاتعذیبی ترتب اتمکدر کتب شریفهٔ احادیثده مبسوط
اولدیغنه نظرا أنبیای عظام ، وغیریلری کبی مستثنی اولان ذوات
خجسته صفات حضراتی سؤال قبردن مستثنی درلر « میت » موءمن
مطیع اولورسه قبرنده ، منعم ؛ موءمن عاصی اولورسه . معذب :

اولور لكن مشية الله تعلقنده مؤمن عاصينك عذابى منقطع اولور
اكر العياذ بالله كفر حالنده ميت آخرته كتديسه يوم قيامته قدر عذابى
بردوام وهيچ بر وقتده عذاب ناردن خلاص اوله ميه جقدر

احوال قبردن ضغطهٔ قبر واردر يعنى أطراف قبر ميت اوزرينه
التقا ايدر بوندن مستثنى اولنلردن ما عدا هيچ بر كيمسه نجات بوله
ـمز زمانك انقطاعيله يوم قيامت قريب اولديغنده برطاقم علامات ظاهره
اولور كه شو زمانلرده ظهور يافته اولان علامات صغرا انلردندر
علامات كبرى اوندر «بر نجيسى» آل بيت نبوى صلى الله عليه
وسلمدن نام عاليلرى واسم والدماجدلرى نام معالى اتسام ابوين
مكرمينى جناب پيغمبرى موافق ومطابق اولان حضرت «مهدى»
رضى الله عنهك ظهورى «٢» نجيسى دجال عليه مايستحقك خروجى
«٣» نجيسى سيدنا عيسى عليه السلامك جانب سمادن نزولى «٤»
نجيسى «يأجوج مأجوجك ظهورى «٥» نجيسى انسانيانه تكلم ايدن
دابة الارضك خروجى «٦» نجيسى شمسك مغربدن طلوعى «٧»
نجيسى دخانك ظهوريكه يريوزنده قرق كون بالاستيلا كفاره اصابت
ايدرسه سرخوش ايدر مؤمنينه اصابت ايدرسه زكام مرضنه طوتلمش
كبى اولور «٨» نجيسى حضرت عيسى عليه السلامك دار بقايه
انتقالندنصكره حبش طائفه سنك يدنده كعبهٔ معظمه نك خراب
اولمسى «٩» نجيسى قرآن كريم إلهى نك مصاحف وصدوردن

رفعی «۱۰» نجیسی اهالي روی زمینـك كافة كفره رجو علری
علامات كبری در بوند نصكره نفخ صور واقع اوله جقـدركه نفخهٔ
اولی ایله سموات وزمین اهالیسی جملة مرارهٔ موتی طاده جقـلردر
« صور » غایت بیوك بوینوز كبی برشیدر كبرای ملائـكـه دن
جناب اسرافیل علیه السلام انك نفخنه مأموردر بوندن اوزون
برمدت كذراننده ن صكره باجمله خلائق كائنات موتی ایكن مرهٔ أخری
برصوردها نفخ اولنور حی لا یموت حضرتلری أمواتی قبرلرندن بعث
بیوروب فصل قضاء ؛ اجرای حساب : ایچون مخصص أولان موقفه
جمـله سنی جمع وحشر بیورر موقف محشرده طول وقوف وروٴس
خلایقه شمس برمیل مقداری یاقلاشوب جیفه دن انتن درلره باجمله
اهالی موقف مستغرق اوله جغی ودرلره مستغرقیتلری عملری مقدارنجه
اوله رق حتی بعضیلرینك دَرْ بوغازلرینه قدر چیقاجغی وملائـكـهٔ
كزینك اعمال انسانیاندن تفریطا سوٴال ایتملری واعضا وجلود •
انسانینك وارض وحفظهٔ كرامك انسانلر علیهنه شهادت ایتـملری
كبی اهوالات موقفیه واردر انبیای كزین علیهم صلواة الله أجمعـین
حضراتنه أولیای عظام قدس الله أسرارهم وسائر صلحای كرام حضراتنه
بواهوالات شدیده دن هیچ برشی اصابت ایتمز
اشتداد اهوال موقف دن صكره سیدنا سلطان سریر لولاك علیه
صلواة رب الافلاك افندمز حضرتلری شفاعت عظمای محمدیه لری

ـ ايله شفاعت بيوره جقلردر شفاعت سنيهٔ مذكوره اهالی موقفك أهوال اشتداد ايله وقوفلری اوزاديغنده بين جميع الخلايق فصل قضا حقنده بر شفاعت السامی جناب رسالتپنا هيدر أهالی محشر جميعا جانب جليل پيغمبريدن استشفاع ايده جكلر ذات بهجت سمات پيغمبری صلى الله عليه وسلم نزد عالی الوهيتده شفاعت ايده جكلردر بوندن ما عدادها شفاعت كثيرهٔ محمديه لری شر فواقع اوله جقدر بر قومی بلا حساب جنته ادخالنده . ناره دخوله مستحق بر قومك عدم ادخالنده . عصات موحدينی ناردن اخراجنده • ترفيع درجات أهل جنت ودها بونلر مثللی شيلرده شفاعت سنيهٔ محمديه لری شر فنوحه اوله جقدركه احاديث شريفه ده منوال مذكور اوزره شرفتسطير وبيان اولمشدر ذات سامی جناب محمدی دن بشقه انبيای عظام • رسل فخام • ملائكهٔ كرام . صحابهٔ كزين • شهدای محترمين . علمای عاملين . اوليای صالحين . حضراتيده شفاعت ايده جكلردر دار دنياده ايشلدكلری أعمالی ملائكهٔ كزينك يازدقلری دفاتر وصحائفی كافهٔ عباد الله أخذ وتلقی ايدرلر « ميزان » ايله أعمال عباد وزن اولنور جمهور مفسرين كرام حضراتی روح الله أرواحهم • حسنات كتاب ايله • سيآت شیء آخر ايله تميز اولنديغنه بناءً ميزانده وزن اولنه جق اعمال عبادی مشتمل اولان كتبدر ديورلر بزه واجب أولان وزن • وميزانه ايمان • حقيقتنی علام الغيوب حضرتلرينه

تفویض ایتمکدر خلایق باجمعهم محاسبه اولنه چقدر یعنی جناب حق
ایادی خلایقدن صحایف ودفاتر اعماللرینی بعد الاخذ خیر، شر: قول، فعل
بالجمله اعماللری اوزرینه خلایقی توقیف ایده رك بروجه تفصیل
مؤمنین وکافرینی محاسبه‌یه چکه جکدر لکن احادیث صحیحهٔ رسالتپناهی
ایله استثنا ایدیلان ذوات معالی آیات محاسبه کورمیه جکلردر
بوندن صکره خلایق صراط اوزرندن مرور ایده جکلردر «صراط»
متن جهنم اوزرینه محدود بر جسردر اولین وآخرین اوزرندن
کچه جکلردر «صراط» جنت اعلایه ناسلك طریقیدر مؤمنین
طایعین وعفو وغفرانه نائل اولانلر صراط اوزرندن بالمرور جنات
عالیاته واصل اوله جقلردر کفار خاکسار وبر مدت جهنمده عذاب
ایله محکوم اولان بعض عصات مؤمنین نعوذ بالله صراطدن مرور
حالنده ایکن نار جحیمه سقوط ایده جکلردر اهل نجات سعادت
آیاتك مرورلری سرعت وبطائتده بحسب المقامات مختلفدر «صراط
اوزرنده مروردن حکمت» ناردن ظهور نجات ومروره اشترا کدن
صکره فوز مؤمنینه «کفارك تحسریدر»

یوم قیامتك مشتمل اولدیغی امورندرکه خلاصة الاکوان علیه
صلواة الرحمن افندمز حضرتلرینك بر حوض کبیر رسالتپناهیلری
واردر مؤمنین عند العطش الاکبر حوض مذکور ساقیلرندن
نوش ایدوب دفع عطش ایده جکلردر بعد ذا واجب تعالی وتقدس

ایکی دار عظیم خلق بیورمشلردر بریسی دار نعیم وخلد برینددر »
جنت اعلا ایشته بودر او بهشت حور مسکنده جناب حق عباد
مؤمنینی ایچون ابصارك رؤیت آذانك استماع قلوب بشرك تخطر
ایتمدیکی نعم عظمای مالا نهایة تهیه واعداد بیورمشلردر

ایکنجیسی دار عذاب ویل ماٰبدر جهنم ایشته بودر بودار پرشرارده
جناب حق کفار خاکسار وعصات طغات ایچون • همان ربمز تعالی
وتقدس بزلری محافظه بیورسون • قلوبی مضطرب . جلودی مقشعر
قیلان عذاب عظیم نامنتها اعداد وتهیه ایتمشلردر .

ایشته بو ایکی دار عظیم ومقام جسیم ألآن مخلوق وموجوددر «آیات
حقیقت بینات سبحانی وأحادیث صحیحه جناب رسالتپناهی موجود
یتلرینه دلیل قاطعدر » حساب خلایق بالانقضاء صراطدن مرورلرندن
صکره جنات عالیاته کافهٔ امم مختلفه نك مطیع ومنقاد اولان مؤمنین
صالحینی ؛ وسیآتلری مغفور ویامظهر شفاعت اولان عصاة مؤمنین داخل
اوله جقلر دوزخ پر برزخه ده کفار خاکسار وبرمدت عذاب ایله محکوم
عصاة مؤمنین داخل اوله جقلردر کفار پر شرار اودار عذاب آثاردن
قطعیا چیقه میه جقلر أما عصاة مؤمنین مدة تعذیبلری بعد الانقضاء
یاخود شفاعته بعد النیل جهنمدن خروج جنته دخول ایده جکلردر
بوندنصکره أهل بهشت فرشته سرشت اوخلد برینده واهل نار دوزخ
قرار کفار خاکسار پر شرار ابد الآبدین دهر الداهرین اودار عذاب

ویل نصابده مخلد مؤبد قاله جقلردر بوامور مبینه آیات کریم فرقان وأحادیث صحیحه پیغمبر والاشان ایله ثابتدر اهل سنت والجماعت مذهبیده بودر هر مکلفه بویله جه ایمان ایتمك واجبدر والله تعالی أعلم « شو مقام معالي اتسامده » کذران ایدن امور اوزرینه وارد بعض شبهه لرك توضیحا اندفاعی شو مقامده مذکور بعض امور اوزرینه بعض شبهه لروارد اولور لکن وجود أقدس سبحانی وعظمت قدرة ربانی یی ،وسعهٔ علم إلهی یی وجناب حقك شوأکوانی عدمدن ایجاد ودقایق حکم مالانهایه یی مشتمل صور اوزرینه تصویر بیوردیغنی معتقد اولان انسان والا عنوانه امور سالفهٔ مذکوره یه ایمان وقاطع برهان واضح تبیان ایله عقیدهٔ صافیه سندن او شبه مردوده یی ردایتمك هیچ برکوج ایش دکلدر أما اوإله قادر مطلق حضرتلرینه أیمان ایتمیان کسان بی اذعانان حقلرنده صواب اولان کندیلرینه وجود اللهه دال أدله اقامة وسردواتیان اولنملی بعده بوکبی شبهه لر حل وکشف اولنملیدر « توضیح رد شبهه »

نصوص شرعیه ده ثابتدرکه انسانك جسدینه متعلق وحیاتنه سبب بر روحی واردر روحه قبض ملك ایله جسددن مفارقتده انسانه موت حلول ایدر بعض علمای اسلامیه من حقیقت روحدن بحثه طالمشلر ایسه ده برهان قاطع شرعی عقلی ایله بیان حقیقت اولنه مامشدر طریق اسامه سالك اولان علمای أعلام حضراتی روحك حقیقتی

مبین طرف ذیشرف جناب پیغمبریدن بر دلیل قاطع وارد اولمیوب
بلکه حقیقتندن بحث ترك اولی اولدیغنه اشارت شرفوا قع اولدیغندن
بوبابده سکوتی اختیار ایتمشلردر علمای نخام مذکور طریقهٔ انیقه
لرینه سلوکا موجودیت روحده وارد نصوص شرعیه یی تصدیقده
هر انسانك بر روحی بولنوب شیٔ موجود اولدیغنی مکلفینك اعتقاد
ایتمسی کافیدر «الله اعلم بحقیقته» «وجود روحه حکم عقله مخالف دکلدر»
«روح» ی عدم احساس بعض جهلهٔ ناسك عند الموت فم میتدن
برشی چیقدیغنی کورمیورز دیدکلری کبی عدم روحی اقتضا ایتمز
زیرا چوق کره عدم احساس هوا یاخود طبیعیون متأخرونك
موجودیتلرینه قائل اولدقلری اثیر کبی لطافتندن یاخود میاهده
موجودیك کوچك حیوانات کبی رقیق اولمسندندر زیرا حیوانات
صغیره نك چوغی مرئی یی بیوك کوسترن آلات مکبره ایله بیله کورنمز
روحك او لطافت واو صغر حالده بولنوب منشأ حیات اولمسنده
غرابت یوقدر چوق برادویه ونباتات لطیفه ویااشیای صغیره واردرکه
عقل ایرمیه جك حوادث عظیمه منشائیدر شرارهٔ صغیره یه باقکه
قابل التهاب چوق براجسامه اصابت ایتدیکنده حرق ومحوایدربراز
سم جسده دخولنده العیاذ بالله انسانی عدم آباد محوه اغرام ایدر
بونلر کبی لطیف یاصغیر اشیای کثیره دن حوادث عظیمه ظهور
ایدرسه روحك جسد انسانیده سبب حیات اولمسنده هرنقدر

لطیف بك کوچك برشی ایسه ده غرابت یوقدر لا سیما حیات
بشریه بطبعه روحدن ناشی دکلدر بلکه خلق إلهی ایله‌در روح
ایسه بر سبب عادیدر بنابرین بونده اصلا اشکال یوقدر بعد ذا روح
نقدر لطیف نقدر صغیر اولورسه اولسون واجب الوجود مفیض الخیر
والجود حضرتلرینك برملك کریمه قدرة اعطاسیله روحی قبض واخراج
ایتدرمسنه هیچ بر مانع یوقدر مقناطیسی کورمیور میسك او خالق
متعال حضرتلری جذب حدید خاصه‌سنی انده نصل تخلیق بیورمشلردر
مقناطیس کوزایله ومجسم کوستران آلات ایله کورنمیان چوق اینجه
ولطیف موادی ذراتی جذب ایدر خلاصه بونلر تحت تصرف قدرة
إلهیده داخل اولوب اشتباهی موجب شیلر دکلدر حی لا یموت خالق
ملکوت جل وعلا حضرتلرینك امواتی یوم قیامة ده بالاعاده إحیا
بیوره جغنه نصوص شرعیه وارد اولدیغندن عصر سعادت پیغمبری صلی
الله علیه وسلمده مشرکین بعث ایله حکم اوزرینه شبهه‌لر ایراث ایده‌رك
انساندن حیات مفارقتله إفناء واجزای زمین میاننده اجزاسی بالتفرق
معدوم اولدقدنصکره الله تعالی امواتی نصل احیا ایدر دیین تفوهات
منکرانه ده بولنديلر بناء علیه قرآن حکیم بیان إلهیمز آیات کثیرهٔ فرقانیه
سنده اوخبثای مرقومه یه رد ابیانات حقیقت آیاتده بولنمشدر بالمعنی
خلاصهٔ مؤدای جلیلنی سویله یه لم جناب حقك قدرة بالغهٔ صمدانیسی تام
علم سامی إلهیسی کاملدر برشی نقدر عظیم نقدر خفی دقیق اولسه ذات

معالی صفات ربوبیتنی هیچ بر وجهله اصلا عاجز ایتمز کائناتی بویله بر
إتقان وإحکام ایله تمحنای عدمدن فسحت آباد ایجادده اظهار ایدن
اوخالق لم یزل بعد الفناء اعادهٔ امواته وحساب وجزا ایچون احیایه
قادردر عقول قاصرهٔ منکرینی تقریب ایچون ضروب امثال ده إیراد
بیوریورلر فرمان عزوبیان سبحانیسی شودرکه فیاض أقدس ربمز
تعالی وتقدس حضرتلری زمینی انزال مطر ایله بعدالموت إحیا بیور-
یورلر زمین أولجه قوری ایکن واثر حیاتد کندیسنده نمایان دکل
ایکن غایت کوزل طراوت وخضارت اکتساب ایدەرك أزهار کونا کون
ونباتات بوقلمون إنبات ایدیور خلاصه حق سبحانه وتعالی انلردن
ازالهٔ شبهه ورفع کمان ایچون دها بوکبی ضروب أمثال شرف إصدار
بیورمشلردر بعدذا علمای أعلام شریعت غرا وقوع حشر ونشر
ایله حکم اوزرینه فلاسفهٔ منکرینك حصولنی زعم ایتدکلری محالات
عقلیه یی مورث ضعیف شبهه لر بولدقلرندن دیورلرکه شرعاهر
مکلفه واجب اولان بعث واعاده نك حصولنی اعتقاد ایتمکدر بعث
واعاده محالات عقلیه یی مستلزم اولمیان بر وجه ایله حصوله کلیر
کیفیتنی جناب علام الغیوب بیلیر أمر بعثده جناب حقك جریان
ایتدیکی کیفیتی بیان بزم بعثه صحت ایمانمز ایچون لازم کلمز بلکه
علم اللهه تفویض ایلرز لکن باب دینده افکار ضعیفه اربابنی اضطرابدن
محافظه ایچون بوخصوصده موضحا دیرزکه « بعث ایله مراد » معاد

جسمانینك انجق جمیع اجزای اصلیه ایله یعنی ابتدای عمر انسانیدن
آخرینه قدر بولنان اجزا ایله اولمسی ممکندر یوخسه جسمده اغذیه‌دن
متکون بعده متحلل صکره دیکرینی متخلف وهلم جرا فضله اولان
أجزا ایچون معاد یوقدر بنابرین قدرتی عظیم علمی واسع خدای بی
انبازك أو اجزای اصلیهٔ انسانیه‌یی بعدالموت تفرقه‌دن وصورتنك
زوالندن واو أجزای أصلیهٔ آدمیه نك انسان اکل ایدن حیوان آخرك
أجزای اصلیه سنده دخولدن هرنقدر حیوان آکلك أجزای فضلیه ـ
سنك ترکیبنده أجزای اصلیه آدمیه داخل اولورسه‌ده‌مذکور حیوانك
موتیله عند الانحلال أجزای فضلیهٔ حیوانیه دن منفصل اولور حفظ
ایدوب إعاده وبعث زماننده او انسانك أجزای اصلیه سنه روحی تعلق
ایتدیرمسنه وکرك قبل الموت وکرکسه بعد الموت اولان اجزانك عینی
اولسون موتدن اولکی هیکل ومقدار انسانی یی تکمیل ایدن أجزای
فضلیه یه أجزای اصلیه یه ضم وعلاوه ایتمسنه مانع نه درهیچ برمانع
یوقدر تنعیم وتعذیب شو أجزای اصلیه ایله روحه مجتمعا در اعاده
اولمسی ده کیفیت مزبوره یی مصدقدر زیرا بعد المفارقة حقیقت
انسانیه‌دیمك اولان أجزای اصلیه یه روحك تعلقی وشو أجزای اصلیه یه
حیات وقبل الموت هیکل انسانیه یی تکمیل ایدن أجزای فضلیه بالجمله
اعاده قیلنمشدر بناء علیه منعم ویا معذب اولان موتدن اول موجود
انسانك غیریدر دییه فلاسفه نك شبهه سی وارد اوله مز

كذلك بر انسان دیگر بر انسانی اکل ایتدیکنده بالاغتذا برلشملریله ایکی روح بر جسده تعلق ایدر دییه‌ده ایراد شبهه اولنمز کذلك مادهٔ واحده بر چوق انسانلر ایچون اوله بیلر زیرا ارضده کوریپورزکه اسکیدن وفات ایدنلرك اجزای شخصیه لری تراب ارضیه میاننده بالاختلاط زمینه حراثت ویااشجار غرس اولندیغنده انسانلر او تراب مخلوطدن نشو ونما بولان نباتات وفواکه وثمار ایله اغتذا ایده‌رك کافهٔ بدنلرنده لحم ودمه منقلب اولیور دییه ده ایراد کلام اولنمز

مع هذا بز دیرزکه قبل الموت متعلق روح ایله برابر اولان اجزای اصلیه‌یه مالك انسان بعینه عند البعث متعلق روح ایله برابر اولان انسان اندر قدرة عظیم الهی وعلم نامنتهای لایزالی اصلا محالی متضمن اولان شو کیفیتی اجرایه صالحدر بونی عدم ادراکمز ایسه عدمنی مستلزم اوله من زیرا احتمالدرکه بز أجزای فضلیه‌نك تفرقنی مشاهده ایدیورزده یاغایت دقیق ولطیف ویا بشقه درلو برشی اولدیغندن حقیقت انسانیه دنیلان وأجزای اصلیه یی مشاهده ایده میورز چوق بر عوالم واردرکه دائماً حیز خفاده بولنمسیله حواسمزدن مستوردر ایشته بوکیفیتکده بوقبیلدن اولمسنه برمانع یوقدر خلاصه بودرکه نصوص شریعت غرای محمدیه من بعث واعاده نك واقع اوله جغنی ناطقدر بز بوکا ایمان ایدر ومحالی مستلزم اولمیان بر وجه ایله پرتو انداز ظهور اوله جغنی اعتقاد ایدرز وعلی وجه التفصیل بیان کیفیت

بزه لازم کلمز هر نقدر بو مقدار بیانه محتاج اولدقسه ده بیلیورزکه
تقریر ایتدیکمز او کیفیت کبیلر إقناع عقول ودفع شبهده کافی وافیدرلر
متأمل منصفلره خفی دکلدر شرح وبیان ایتدیکمز تفصیل مذکوری
اعتقاد ایتمکله مکلف دکلز بلکه محالی مستلزم اولمیان وجه ایله بعثه
ایمان ایتمکله مکلفمز لکن مار الذکر أجزای اصلیه حقنده بیانات
شافیه مز ایله حقلرنده نصوص شرعیه اولان نعیم، وعذاب قبر .
حقنده کی شبهه لر مندفع اولور

زیرا واجب الوجود مفیض الخیر والجود حضرتلرینك قبرده
نعیم ویاعذابی حس ایده جك حیثیتده روح انسانی او أجزای یی
أصلیه یه تعلق ایتدرمسنه مانع نه در جسدك متفرق ومتلاشی اوله رق
حیاتی حائز اولمدیغنی مشاهده ایدیور ایسه کده أجزای اصلیه ده
تنعیم وتعذیب جریان ایدر فقط رقت ویالطافتندن ناشی ابصارمزدن
کیفیت مخفی قالیور برشی مشاهده ایده میورز کذلك بعض مؤمنینك
شهدای کرام حضراتی کبی عند أقدس إلهیده مرزوقیتلرینه دائر شرفورود
نصوص شرعیه یه وارد اولان شبهه لرده مندفع اولور نصوص
شرعیه نك خبر ویردیکی نوع مخصوص ایله ترزیق وتنعیم قبول ایدن
بر حیات ممیزه ایله حی اولور حیثیتده شهدای کرام وأنواعنك اجزای
أصلیه لرینه أرواح لرینك طرف أقدس الوهیتدن هر نقدر کورمیور
ایسه کده تعلق ایتدیرلمسنه مانع نه در بو نلرك کلیسی محالی مستلزم

اولمیان جائزات عقلیه دن وتحت تصرف قدرت إلهیده داخل امور دندر

مبصراتی مجسم کوستران بیوك آلتلر ایله کوریله بیلان حیوانات صغیره نك احوالنده کی «علمای متأخرهٔ طبك» حیوانات صغیره نك ادراك وحواسی • معاشلرینه سعیلری » حیاتلرینی حفظ وحراستلری « یکدیکریله مقاتله » وتحصیل رزق ایچون احتیال اتملرینه دائر ایراد ایتدکلری کلاملره مطلع اولان حقائق جویان زمان اجزای أصلیهٔ انسانیه نك « وأنك تعلق أرواحی قبولیله » برشیهٔ شعور من اولمدیغی حالده • نعیم • وعذابدن ارادهٔ أزلیهٔ إلهینك شرفصادر اولدیغی شیٔ احساس اتمسی حقنده کی تقریرمزی استبعاد ایتمز (والله علی کل شیء قدیر) « بعدذا »اعضاوجلود انسانیان وزمین ك بنی آدمك علیهلرینه شهادت اتملری تحت تصرف قدرة الله ده داخل جائزات عقلیه دندر بونك نظیری معجزات بحثنده موضحا کچدی • نطق جمادات بوقبیلدندر انسانده صفت کلامی خلق ایدن جناب حقدر صفت کلامك خلق اولنمسی حیات وامثالی کبی شیلره توقف اتمز بنابرین جناب خلاق کائناتك اشیای سالف الذکرده کلامی خلق ایده رك عصات علیهنه شهادت ایتدرمسنه هیچ برمانع یوقدر «حکمتی» پیغمبران کزین علیهم صلوات الله أجمعین حضراتی «انسانلره »اعضا وجلود بشریه لرینك واوزرنده عصیان ایتدکلری

زمینك عصات علیهنه شهادت ایده جکارینی اخبار بیوردقلری زمانده
ارتکاب معاصیدن عبادی تخویفدر کذلك اوروزده هشتبروزده عظمت
قدرت إلهی یی اظهاردر وعباد اوزرینه حجة اللهك ظهور ایتمه‌ـ
سیدرکه اوخلاق قیومك حجهٔ بالغه‌سی علم افراز مقام تبیاندر . مرور
وعبور ناس ایچون متن جهنم اوزرینـه ممدود « صراط » ده عقلك
استبعاد ایده جکی برشیء یوقدر لکن وصف صراطده روایات متواتره دن
اولمیه‌رق صراطك قیلدن اینجه قلنجدن کسکین اولمسی حقنده
بعض روایات مشهوره وارد اولمشدر « بوکیفیتی » هرنقدر قادر مطلق
مولای متعال حضرتلرینك تحت تصرف قدرة إلهیسنده داخل جائزات
عقلیه دن ایسه‌ده . بعض ضعیف الدین اولان نادانلر استبعاد ایدرلر
مع هذا روایت مذکوره نك صحتنده علامه عز الدین بن عبد السلام .
وشیخ قرافی . وعلامه بدرزکشی . روح الله ارواحهم حضراتی کبی
بعض علمای أعلام افندیلرمزك منازعه ایتدکارینی علامهٔ باجوری
علیه فیض الله الجاری . جوهرة التوحید شرحنده نقل و بیان ایتمشدر

روایت مذکوره نك صحتی فرض اولندیغنده ظاهرینه حمل اولنمیه
ـ رق شدة مشقتدن کنایه اولمق اوزره تأویل اولنور « شیخ قرافی »
قدس الله سره شوراسنیده علاوة بسط و بیان بیوره‌رق دیبورکه صراط
عریضدر یمین و یسار ایکی طریقی اولوب أهل سعادت عظمی طریق
یمیندن وأهل شقاوت کبری طریق یساردن کیده جکدر انتهی .

بو تقریره نظر أفکار ضعفا اوزرینه بیله اشکال منه فعدر. هر مکلفه
ولوشو کیفیتله اولسون وجود صراطه ایمان کافیدر والله تعالی أعلم

علامات کبری میاننده شمسك مغربدن طلوعی حقنده وارد
حدیث شریف نبوی بودرکه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم «انها
تطلع من مغربها حتی تتوسط السماء ثم تعود فتغرب فی جهة المغرب
وتستمر بعد ذلك علی عادتها الاصلیة» «مآل شریفی» آفتاب درخشان
مغربدن بالطلوع وسط سمایه قدر صعود ایده رك بعده عودت ایله
مغرب جانبندن غروب ایده جکدر بوندن صکره عادة اصلیه سی اوزرینه
مشرقدن طلوع ایتمکه باشلایه جقدر . مغربدن شمسك طلوعی
زیر تصرف قدرة ربانیه ده داخل جائزات عقلیه دندر . وجود أقدس
فرد قیوم لا یزاله وعظیم قدرة سامی بی زواله ایمان ایدن انسان
سعادتنشانه أمر مذکوری تصدیق وایمان ایتمك صعب ودشوار دکلدر
معجزات بحثنه مراجعت « والله أعلم » یأجوج مأجوجك خروجنده
علامات کبرادن ایدی بونلر ایکی قبیلهٔ عظیمه وجماعت کثیره در قرآن
کریمده جناب حق اسکندر ذو القرنین حضرتلری لساندن بونلری
حکایة بیوریور « اسکندرك یأجوج مأجوجك بولندقلری یردن
طشره یه چیقه جقلری یولی بر سد آهنین ایله منسد قیله رق » ربم
تعالی وتقدس حضرتلرینك وعدی ظهورنده بوسدی منهدم قیلوب
بونلرك طریقنی کشاده ایدر . دیدیکنی جناب حق قرآن کریمده

خبر ويريور مفسرين كرام وعد إلهى نك كلسنى قيامتك ورود
وقريبتيله تفسير بيورمشلردر • آخر زمانده يأجوج ومأجوجك
خروجنى أحاديث صحيحه تفصيلا بيان ايتمشدر بونلرك خروجى
علامات كبراى قيامتدن اولديغنه ايمان هر مكلفه واجبدر • جغرافيا
علماسنك ساحهٔ زمينى بالسياحة يأجوج مأجوج محلنه مطلع اوله
منبثلرى اقوام مزبوره نك روى زمينده موجوديتلرينى مبين نصوص
شرعيه نك صدقنه مانع دكلدر « توضيح » • اولا جغرافيا علماسنك
جميع أراضى يى بالسياحة وارمدقلرى ير قالمديغنى تسليم ايتمه يز اونلرك
سياحتى مسكون يرلر وياا ورالره قريب محللردر چوق اراضى • واوديه،
وجبال ؛ اطراف زمينده واردركه اورالره وباخصوص صلب ومستحكم
جبالك ارقه سنده كى اطراف شماليه ونهايت منطقهٔ منجمدهٔ شماليه يه
اياق بيله باصمامشلردر حقيقت كتب جغرافيا يه اطلاعدن نمايان
اولور احتمالكه او اهالى عظيم وجماعت جسيم سياحين جغرافيينك
واصل اوله مديغى اطراف زمينك بعض محللرنده موجوددر • ثانيا امام
فخر الدين رازى حضرتلرى اظهر اولان موضع سد جانب شمالده در
ديور آشنايان حدود زمينه خفى دكلدركه سبريادن صكره كى جهات
شماليه ده جميع فصولده قار . وبوز ، اوزرلرندن اكسك ومنقطع
اولميان برك وصلابت مستحكمه يى حاوى جبال واردر شوعصرلرده
اورالره كيتمك كيمسه لره ممكن دكلدرينه معلومدركه انتهاى ارضه

قدر ممتد اولان یردن صکره بر مسافه واردر بناء علیه ماورای جبال
مذکوره ده زمینی الچق اراضی بولنمسه سیله ؛ قار ؛ از اولدیغندن
سکنای بشره صالح یرلرواردر یأجوج ومأجوجك ساکن اولدقلری محل
ایشته او اراضی منخفضه اولمسنه مانع نه در جائز درکه زمانمزه قدر بیکلرجه
سنه کندران ایدن زمان اسکندرده أراضی مذکوره یه موصل بر وادی
منخفض وطریق منکشف بولنه ده ماورای جبال مذکورده مجاور
امملك محللرینه بالتجاوز مقاتله ایتمش اوله لر بنابرین حضرت «ذوالقرنینده»
طریق وادیی سد وما وراسنده انلری حصر وحبس ایتمکله
خروجه قادر اوله میه لر وقار بولنمه سیله جبال مذکوره نك اوزرینه ده
چیقملری غیر ممکن اوله : حوادث جویهٔ حدوث ونزول ثلوج
تتابع ایتمه سیله اطرافده کی طاغلره مساوی اوله درجه سنده اثری مخفی
قاله سی یه قدر وادی مذکوری سد ایدوب طولدیره بعده عند
قرب الساعة اوقارلر اسباب جویه وزلزله کبی اسباب ارضیه ایله
أریه رك هدم سد اوجماعت عظیمه یه میسر . ونصوص شرعیه نك
سرد اتیان ایتدیکنه مطابق اوله رق وادی مذکوردن خروجلری
واقع اوله بعض اماکنده یوزلرجه سنه قارلرك تراکمی موجب حوادث
جویه نك وجودی ایسه عقلا وعادة مستحیل دکلدر تواریخی تفتیشمزده
بوکاچوق شواهد ظاهره بوله بیلرز قدرة الله أعمال مذکوره نك
اجراسنه وتدبیر مذکور ایله اتمامنه صالحدر تحت تصرف قدرة

الله ده داخل امور دن اولدیغی جهلته آخرزمانده اوایکی أمت عظیمه
ـنك خروج ایده جکنه نص شرعی وارد اولمشدر بنی بوکا ایمان
وتصدیق ایلرز بوتقریر مز ایله سیاحین جغرافیینه مستند شبهه لر رفع
اولدی اما بعض کتابلرده یأجوج مأجوجك محلی اقالیم قریبهٔ
معموره دن فلان یردر اموی ویاعباسیدن فلان ملك سده نظر
وتفتیش ایچون بریسی اعزام ایله عینا بولمشدر کبی أخبار تألیفات
قصاصیا ندندر بعض مؤلفین خبر مذکوری نقل ایله وادی اغتراره
بولنمش ایسه ده معتمد علیه برروایتدکلدرأصل وأساسی یوقدروالله أعلم

علامات کبرای قیامتدن عیسی علیه السلام افندمز جانب سمادن
نزولی برامر جائز عقایدر یهودیلرك نبی مشار الیه حضرتلرینی شهید
ایتمك ایچون جستجولرنده سماجانبنه صعود لری ده بر أمر جائزدر
بونك اوزرینه أدنی محال ترتب ایتمز واجب الوجود حضرتلرینك
بین السماء والارض صعود وهبوطه قدرت احسان ایتدیکی ملائکهٔ
کرام واسطه سیله عیسی علیه السلامی صعودونزول ایتدیر مسنه
کذلك او خلاق کریمك کرهٔ هوانك فوقنه صاعد کیمسه جقنده
متوهمینك توهمکردهلری اولان شیلردن حیات سامی حضرت عیسی یی
محافظه بیور مسنه مانع نه در تنفس هوایه انسانك احتیاجی برأمر
عادیدر جناب حق هواسز حفظ حیاته قادردر کذلك علامات کبرای
قیامتدن انسانیانه تکلم ایدن « دابة الارض » لك خروجی برأمر

جائز در جناب حق صفت كلامى دابه يه اعطاسنه قادردر • زمينده
دخانك قرق كون بولنمه سيده برأمر جائز در • بوامور مذكوره زير
تصرف قدرة الله ده داخــل جائزات عقليه دندر هيچ بريسى محالى
مستلزم دكلدر جمله سنه ايمان وتصديق ايدرز فرد قيوم بى زوالك
احوال بعث سؤال.ميزان.صراط .وبونلركبى مقدما مذكور اموردہ
حكم مالا نهايهٔ صمدانيه سى واردركه اكثريسى علمـاى أعلام
اسلاميه مزك كتب جليلهٔ كلاميــه لرنده مذكور در والله يتولى
هدانا أجمعين • شوبابى بعث وجزانك حصولنه دال ادلهٔ عقليه ذكريله
ختم ايده لم . ادلهٔ مذكوره برهانيهٔ قاطعه دكلســه ده قلوبك اذعان
ايتديكى مطمئن اولديغى برادلهٔ اقناعيه دركه مجموعا فكره تواردنده
بعث وجزانك وقوعنى عقل انسانى جزم ايدر وصماخه آدميانى شكه
القا ايتمز « بعث وجزانك دليل جوازي عقليــدر » وبالفعل دليل
حصولى شرعى يعنى حصوله كله جكى نصوص شرعيه ايله ثابت اولديغى
مشهور ايسه ده لــكن تدقيق نظراولنديغنده بعث وجزانك حصوللرى
قلوبى مطمئن ايدن دلائل عقليهٔ اقناعيه ايله اولديغى متبين اولوركه
علماي أعلام حضراتنك كلمات حكم آيات تحريرانه لرندن شو بسط وبيان
ايده جكمز توضيحاتى كوش حقيقتله استماع سزاوار تذكار در

إله عالم . پروردكار جميع أمم حضرتلرينك وارلغنه ؛ حكمت عدل
مخلوقلرينه رحمت كبى صفات جليل كماليــه ايله او خالق بى انبازك

اتصافنه دال براهين قاطعه اقامتندنصكره بونلرى معتقد ذاته ظاهر
اولوركه خلايق خلق ايله حسن وقبحى تميز ايده جك عقل خير
وشره قدرتلرى اوله جق مقدارى اقتدار؛ اعطا واحسان ايلدكدن
صكره سوء اعتقاد جهل . كذب . ايذاء صالحين . وبونلره مماثل
قبايحدن منع أعمال خيريه بالاجرا. انتظام معاشلرينه بادى أخلاق
فاضله ايله متصف اولملرينى ترغيب ايتمك جناب حقك ، حكمت
عالى إلهى وعدل سامى ربانيسندندر معلومدركه بوايكى امرك حصولى
أعمال خيريه بى ثوابه اعمال شريه بى عقابه ربط ايله پذيراى تماماولور
ثواب و عقاب • دار دنياده حاصل اوله ميه جكندن انلرك حاصل اوله جغى
بردار بقانك لزومى پديدار در ترغيب ، ترهيبده عقوله ايداع اولنان
تحسين خيرات . تقبيح منكرات . كافيدر دنياده من زيراهوى ونفس
انسانى شهوات جسمانيه ولذات جسدانيه ده انهماكه داعيدر هوى
ونفس ايله عقولك دلالت ايتديكى امور ميانده تعارض حصولنده
بر مرجح قوى ومعاضد كامل لازمدر بوايسه فعل وترك اوزرينه
وعد وعيدى • ثواب وعقابى . ترتيب ايله پيوستهٔ حصول اولور
سلطان حكيم رحيم مطلق حضرتلرينك نفوس رعيهٔ عبادنى فقرا
قوللرينه شفقت ، مرحمت؛ ايتمكله مفطور بيوروب مصالح معاش
فقرا اوزرينه مالارندن براز اعطا ايله ابراز فتوت وحميت ايدەرك
اعانه ايتدرمسيده بر حكمت بالغهٔ صمدانيه سيدر اغنياى كرامه لايق

اولان اعانهٔ مذکوره نك رغبت وانشراح صدرایله اعطا سیدن
بونسکله حال فقرا کسب صلاح و فرج ومشقت مندفع فقرواحتیاج
بٔب مسکنت ما بلرندن مفارقت ایدر نفوس انسانیه حب مال اوزرینه
مفطور اوله رق صرف ماله عوضنده دهاأیی برشی بوله نیجه ابراز
سماحت ایده مدیکندن جناب حقك شوچرا کاه فانی نك غیری بردار
_القرار خلق بیوروب انده فقراء مساکینه مال جزیل ایله متصدق
اولان أصحاب سماحته خیر وثواب کثیر ایله مکافات مانع صدقات
وزکات اولان أرباب بخل وضلالته مستحق اولدقلری عقاب وعذاب
کبیر ایله مجازات بیورمه سیده حکم نامنتهای ربانیه‌ندر أغنیا دار
بقانك موجودیتنی واوراده برصد قه یه اون قاتیله مکافات اولنه جغنی
بیدکلرندن اجورجزیله یه نائلیتلرینی رجاء کمال رغبت وانشراح صدره
_ایله فقرا ومساکینی انفاق ایدرلر بلکه لاینقطع صدقات جاریه ده
اظهار رغبت ایده رك بیوك بیوك وقفلر براغیرلرصلوات • اذکار •
طعام طعام ایچون جوامع مساجد عظیمه زوایا وتکایا جسیمه تشیید
تعمیر ایدرلر بوندن تحت حصره داخل اولمیان خیرات حسنهٔ کثیره
عالم انسانیته یادکار ایدی اوله رق پرتوبخش جهان اولور بونلر نعمت
دار آخرته رغبتدن • نقمت دوزخدن مجانبتدن ناشیدر نعمت نقمت
والماسه اوما آثر خیریه دن بك آزی ظهوره کلیر بعدذا سلطان عادلك
رعیهٔ پادشاهیلرندن بعضیلري ضعیف بعضیلری قوی اولسه مظلوم

ضعیفك حقنی ظالم قویدن استرداد ایده رك منصفانه اجرای حکومت ایتمك حکمت • عدل • مرحمت حضرت حکمدار الحمیدندر الله سبحانه وتعالی حضرتلرك پادشاهلر پادشاهی بر سلطان عادل • حکیم رحیمدر حقوق مظلومینی ظالملردن اله رق منصفانه اجرای عدالت ایتمك حکمت عالی سبحانی وعدل الهی ورحمت لایزالیدندر بو اجرای عدالت الهی ایسه بو دار فناده حاصل اولمز زیرا کوریپورزکه اکثر مظلومین غایت ذلتده حقیر مسلوب المال مقهور ناموسلری پایمال رسوای رزیلدرلر ظالملر غایت عزت نهایت قدرتده پای انداز سطوتدرلر بناء علیه شو عدل وانتصافك پرتو پاش ظهور اوله جغنی بر جهان دیکر لاهوتی نك وجودندن لازمدر • انسان ایچون معاد اولماسه انسان منزلت وشرفده جمیع حیواناتدن أخس اولور ایدی « توضیحی » بو چراکاه فانیده مضار انسانیه مضار جمیع حیواناتدن اکثر در زیرا حیوانات سائره آلام واسقامه ابتلادن اول فکر وتأملری اولمدیغندن فارغ البال وطیب النفس اوله رق آسوده کزین فراغدرلر أما انسان عقلی سببیله الي الابد أحوال ماضیه ومستقبله یی تفکر ایدر أکثر أحوال ماضیه سببیله کندیسنه أنواع حزن وأسف وأکثر أحوال آتیه سببیله أنواع خوف حاصل اولور بنابرین انسانه عقلك حصولی بو عالمده مضار عظیمه والآم جسیمهٔ شدیدهٔ قویه نك حصولنه سبب اولدیغی ثابت اولدي امالذات جسمانیه انسان ایله حیوانات سائره بیننده مشترکدر

زیرا سرقین «۱» جُعَل «۲» مذاقنده طیبدر انسان ایچون معاد حصوله کلیوب سعادت وتکمل حالی ظاهر اولماسه کمال عقل انسانیسی عموم غموم اکدارك زیاده اولمسنه جابر مجبری موجود دکل ایکن مسبب اولمسی لازمکلیور بویله اولان هرشی خست ودنائتك منفعتدن خالی تعب ومشقتك زیاده اولمسنه سببدر بناءً علی ذلك ثابت اولدیکه سعادت أخرویه حاصل اولماسه انسان أخس حیوان باکه خنافس ، دیداندن دهاسفلی اولور ایدی بویله اولماسی قطعیاً باطل اولدیغندن بیلدککه بر دار آخرت البته لازمدر انسان اودار سعادت ایچون مخلوقدر دنیا ایچون دکلدر اوت شو جهان فانیز أخیار ، أشرار بیننده میز کبیدر تاکه ابرار ثواب ، أشرار عذاب ، ایله مجازات اولسونلر زیرا هر شریره نار اولی در واوشریرك موجویتدن نصیبی کندیسنه حاصل شو لذات فانیهٔ سریعت الزوالدر ایشته بوسره مبنی درکه چوق أهل زیغ واشراری دنیاده متنعم وچوق أهل ایمان واخیار یده منغص ومکدر کوریبورز شو مقامدن اکلاشلدیکه کفار دن معادی منکرلری مذهبی برشی عظیمدرکه دیکر شرلراکا مماثل اوله مزلر زیرا معادی انکار دن أصلا حرام وحلال اولماسی لازم کلیر مع هذا عمران جهانده ممتنع اولور منکرینك « نظام عالم » انسانك له وعلیهنده واجبات انسانیه دن حقوق بشریه یی بیلمه سیله تکمل ایدر بوایسه علم صحیح تام عام ایله تکمل پذیر اولور دیه لرینه جوابا

بزدیرزکه بو منکرلر أهواء وشهوات نفسانیه وحب ذات شخصیه‌یه علوم سیاسیه نك میدانه چیقاردیغی قوانین مجرده مقاومت ایده‌مدیکنی بیلمکدن غافلدرلر بنابرین نفوس انسانیه‌یی مضرتلردن منع وطریق خیره تبعیت وسبیل شری ترك ایتدرمکی ترجیح ایدن بر مرجحدن لازمدر اومرجح ایسه معاده ایمان ایده‌رك خیره خیر ایله شره شر ایله مکافات کورمکدر

والا عاقل ، مرد کامل ، بر کره تأمل ایتسون بر انسان نبات کبی ثابت اولوب صکره عودتی ، ووجود انسانیسی ایچون مدة حیاتنده نائل اولدیغی لذات حیوانیه سندن بشقه بر خطی اولمیه رق عدم‌آباد زواله کیده جکنی اعتقاد ایدرسه « له وعلیهنی بیلمك ایچون علم سیاسی نقدر قانون وضع ایدرسه ایتسون » معتقدنجه کور دیکرینك اطلاعی اولمه دن بشقه سنك قتل واتلافنه . مالنی اخذینه ، ویابر اشرف عرضی هتکنه ، ولذات حیوانیه سنی ایقاعه ، قدرتیاب اولدقده علم سیاسی نك وضع وتأسیس ایتدیکی او قوانین منکرات مذکوره‌یی ارتکابدن مرتکب مزبوری منع ایدرمی ظن اولنور بوکا مکابرینه‌ندن بشقه سی حکم ویره مز معلومدرکه انسان حب ذاتی اوزرینه مفطوردر بو مفطوریتی حقیله اکلایان برشیده کندیسنه امین اوله‌مزیالکز دین مبینده مرتبط اولدیغنی فهم ایدرسه او وقت حقانیتدن ایریله مز بزکور یبورزکه بعض امم معادی اعتقاد ایتدیکلری حالده افراد میاننده

بعضیلرندن فساد ظهوره کلیور شو اعتقاد دینی نسخ اولنسه او فاسدك
حالی نصل اولور شکسز شبهه سز اونك فسادی پك بیوك اولور
زیرا اوالرده علوم دنیویه باخصوص شو زمانده علم سیاسینك منتشر
اولدیغی « اثنی » دائما سبیل شرورده طالغین بر حالده مشاهده ایدیورز
حتی علم مذکور تزاید ایتدکجه شرور • فساد • لری ارتیور بینلرنده
انسانی ضایع عقدهٔ تعاون و نصرتی اخلال ایدن زنا • قتل نفس.
انتحار • مسکرات استعمالیله ازالهٔ عقل . سلب اموال. غش • خدیعه
اوزرینه فنون وصنایع علم مذکور ایله احتیال • و نظام هیئت اجتماعیه
یی مخل • برچوق اخلاق فاسده فاشی اولیور «سببی» فائق اولدقلری
علوم مذکوره نك اعتقاد معادده بهره سی اولمدیغندندر ظن ایدرز که
امم مذکوره میاننده نبذهٔ ما اعتقاد معاد اولسه لوح وجوددن او اخلاق
فاسده محو • فناپذیر اولدیغنی کورر ایدك چوچغنی غائب ایدن
خاتونلری بیله کولدیره جك موادندرکه بعث ومعادی انکار ایدنلر
« علم سیاسینك » جمیع افراد انسانیه ده تام وعام اولمسندن غیری
دیکر طرز ایله نظام هیئت اجتماعیه یی کافل اوله مدیغنی ملاحظه
ایتدکلرندن • تکفل مذکوره تام • عام • قیدینی شرط قویمشلر
بوندن صکره ده البته برکون اوله جقکه بو علم سیاسیمز نظام هیئت
اجتماعیه یی متکفل اوله جقدر دیورلر هیهات پك اوزاق تمنیات »
شو حالده انك تکفلنه بیکلرجه سنه لر لازم کلیور امم مذکوره

اعتقاد معادی ترك ایله شو امانی واهیه بی تمنیلرنده احمق بر طبیبه بکزه یورلر قتال مهلك بر خسته لکه مبتلا بر مریضه طبیب مداویسی بر هیمنری ترك ایت ایسته دیککنی اکل ایت شوقدر سنه صکره بن سکا شفالی علاجلر کتیره جکم دیر علاج کله سی یه قدر زوالی خسته هلاك اولمش وکمیکاری بیله چوریمشدر ایشته منکرین طبقی بونك کیدرلر زیرا معادی انکارلریله برابر اوکبی مقولاتی بین العموم تشهیر حتی مجرد علم سیاسینك حفظ نظام عالمی تماما وعاما متکفل اولدیغنی تجویز ایتملری حسن تدبیره کیاست رأی واحتیاط ایله اخذ دکلدر والا بونلر شو قول باطلی اظهار ایتملریله نعوذ بالله عالمه هلاك قپوسنی اچمش اولیورلر شو فکر خامده بین الامم شیوعندن جناب حقه استعاذه ایلرز ذاتا عقول انسانیان بوکبی خرافات واهیه یی قبول واستماعدن ابا ایدوب طوررایکن شایعده اوله مز یاهمان جناب رب مستعان بزی وانلری خیر الانام علیه الصلاة والسلام افندمز حضرتلرینك مسلك قویم شریعتلرینه هدایت ایلسون آمین « منکرینه نصیحت » حزم واحتیاطی اخذ . معادی تصدیق ایتدکلرنده وبرای معاد استحضاراتده بولندقلرنده اکر معاد حق اولورسه نجات بوله جقلرینی اکر باطل اولورسه شو اعتقاد معاد کندیلرینه ضرر ویرمیه جکنی تصور ایتمه لرینی توصیه ایلرز غایة مافي الباب معادی اعتقاد ارنده لذات جسمانیه یی ترك ایده جکلر دنیلیور دکلمی فقط شو لذاته

ایکی سبیدن مبالات ایتمامك عاقله لازمدر بریسی لذات مذکوره نك غایت خساستی در حتی خنفساء · دیدان بیله بونده مشترکدر ایکنجیسی بولذتلر منقطعدر · سریع الزوالدر بونلره انهماك عواقبندن خوف اولنان برامراهمده حزم واحتیاطی ترك ایتمکه مساوی ومعادل اولهمز « والله الموفق »

﴿ باب ثالث ﴾

اعتقادده معتمد نصوص شرعیه دن وارد شبهه لری ردویاخود
انلر ایله نصوص شرعیه نك معانی ظاهره سنه منافی دلیل عقلی
قاطع ایله ثابت أمور بیننده توفیق بیاننده دربو بابده
درت فصل واردر شو مقامده اوچ مقدمه یه محتاجز

« برنجی مقدمه » أحکام عبادات ومعاملاتده معتمد اولدیغی کبی اعتقادده در معتمد اولان نصوص شرعیه یالکز قرآن حکیم بیان إلهی وأحادیث شریف رسالتپنا هیدر وحدیث شریفلرك دانای سرائر کائنات علیه أفضل التحیات افندمز حضرتلرندن نقلی · روایتی یاثبوت قطعی ایله ثابت اولور اکا حدیث متواتر دیرلر یاخود طمأنینت قلبی موجب قطعی یه قریب ثبوت ایله ثابت اولور بوکا حدیث مشهور دیرلر · طمأنینت ظن یوقاریسی یقینك مادونیدر کافهٔ نصوص مذکوره ده معنای ظاهر متبادره اعتماد بزه واجبدر معنای ظاهره مناقض دلیل عقلی قطعی قائم اولمدقچه غیر متبادر معنایه صرف وتأویل بزم ایچون

جائز دکلدر زیرا دلیل عقلی قطعینك قیامی نص مذکورك معنای
ظاهریسی شارع أعظم علیه صلواة الله الاکرم افندمزك مراد رسالتپنا
-هیلری اولمدیغنه بلکه متبادر اولمیان معنای آخر مرادسامی پیغمبریلری
اولدیغنه دال بر علامتدر بنابرین نص مذکوری بالتأویل أو دلیل
عقلی قطعی یه مناقض اولمیان وظاهر متبادرك غیری احتمالی قابل
معنای آخره صرف وتحویل ایدرز ایشته « بو أهل سنتك والجماعتك
اعتماد ایتدیکی نصوص شرعیه ده بر قاعدهٔ کلیه در برمقتضی اولمنیجه
نصك معنای ظاهریسندن غیریسی مراد جائز دکلدر زیرا مخاطباتده
أصل اولان معنای ظاهرمتبادردر من غیر داع وقرینته معنای غیر
ظاهري اراده افاده واستفاده ده نقصان وخلل اولورده ما لا یخفی
مفاسد عظیمه انتاج ایدر . معنای ظاهری ترکه داعیی دلیل عقلی
قاطعك معارض اولمه سنه انحصار . دلیل مذکوری ترك ذات سامی
رسالتپناهی افندمز حضرتلرینك صدقنی اثبات ایدن اصلی أساس
یعنی عقلی ترك ایتمك اولدیغندندر زیرا عقل اولماسه صدق عالی نبوتپنا
-هی یه دلائل معجزات باهرات ایله استدلالمز ممکن اولمز ایدی عقلی
ترك شرعی ترکه موجبدر اما دلیل عقلی ظنینك معارضه سی معنای
ظاهری نصی ترکه داعی اوله مز . ظن نفس الامر ده باطل اولمه
احتمالندن ناشی دلیل ظنی یی ترك عقلی ترك ایتمکده ایجاب ایتمز دلیل
ظنی ایچون ظاهر نصی ترك ایتسه ك ظن اوزرینه اعتمادا اعتقاد مزی

معرض خطاده بولندرمش اولورز بناء عليه بونده بر كوجلك يوقدر
زيرا دليل عقلى قطعيده كى تعارض ظنيده يوقدر مع هذا دليل ظنى يه
اتباع ايله ظواهر نصوص ترك حدسز نهايتسز اختباط واختلاط
اعتقاديه يى موجبدر زيرا ظنون پك چوقدر اعتقاد شرايعده معتمد
اولان يقيندر بنابرين طريق صواب نجاتمآب يقينا شرعًا وروود ظواهر
نصوص شرعيه يه تمسك ايده رك مجرد ظنون ايله اندن تحول ايتامكدر
بعد ذا أحاديث شريفه ده بعض نصوص بولنوركه متواتر ويامشهور
درجه سنده اولمديغندن شرعًا وروودى يقينا ثابت اوله ميه رق ظنيدر
بوكا حديث آحاد ديرلر أحكام عبادات معاملاتده أحاديث آحاده
اعتماد اولنورسه ده اعتقادده مستقلا اعتماد واجب دكلدر زيرا أحاديث
مذكوره ظنيدر ظنه اعتماد اعتقادده اوله مز لكن أحاديث شريف
مذكورى عدول حفاظ كرام محدثين حضراتى نقل ايدوب احكام
فقهيه ده فقهاى عظامك معتمدى اولورسه بر معارض عقلى بولنمـه
نيجه انكارى العياذ بالله كفر و تضليلى موجب اولان متواتر ومشهورى
انكاره منجر اولمامق ايچون احاديث احادى انكار جائز دكلدر اوت
احاديث مذكوره تعاضد ايدوب ثبوتى يقين درجه سنه واردايسه
او وقت باب اعتقادده معتمددر نتكم عذاب قبر حديث شريفنده بو
منوال اوزره تكلم اولنمشدر « والله أعلم »

«ايكنجى مقدمه» بر من جهة الاعتقاد شرعا واجب اولان نقيضى

محتمل اولمیان دلیل عقلی قاطعك ویاخود عالم علیه صلواة الله الاعظم افندمز
حضرتلرندن منقول آیات قرآنیه وحدیث متواتر ومشهوردن بر دلیل
شرعینك دلالت ایتدیکی مواد وامووره اعتقاد ایتمکدر یوخسه حضرت
پیغمبردن غیری بر کیمسه یه کندیسندن بروجه قطعی ثابت اولسه تقلید
ایتمك بزه واجب دکلدر دلیل عقلی قاطع ویادلیل شرعی ثابت اظهار
ایتمکسزین امت معظمهٔ اسلامیه مزأکبر علمای نخاممندن بر مسئلهٔ
اعتقادیه بزه نقل اولنسه اومسئله ده مشارالیهه تقلید بزه واجب دکلدر
خصوصیله مسئلهٔ منقوله اعتقادده معتمد نصوص شرعیه مزك ظواهرینه
مناقض اولورسه اوت بعض معتمد علیه علمای نخامز نصوص شرعیه یی
تفهیمده قواعد شرعیه واصول عربیه یه موافق ومناسب بر تأویل ایله
نصوص مذکوره یی تأویل ایدرسه او تأویلی اخذ وتلقی بالقبول جائزدر
عقیده مزه مضر دکلدر اماتأویله حمل وظاهر معناسندن نصی تحویل ایدن
دلیل عقلی قاطع مثللی تأویلی ایچون بر داعی قوی ظاهر اولورسه
او وقت أخذ وتلقی جائز اولوب صواب اولانده او اولمش اولیورباب
اعتقادده عالم مشار الیهه تقلید ایتدك دنیلمز زیرا بزم اعتقادمزیالکز
نصه اعتماد ایدر مشار الیه بزدن عالم اولمسیله فهم وتأویل نصده ا کاتقلید
ایتمش اولیورز یوخسه باب اعتقاد ده دکل ایشته شوایضاحاتدن
عصرمز اهالیسندن بعضیلرینك فلان فلسکی ؛ ویافلان جغرافی ؛
ویافلان فیسیولیجی یه ؛ شهر تکیر اولدقلری فنونك اعتقادده معتمد

ظواهر نصوص شرعیه یه مخالف اولان بعض مسائلنده تقلید ایتمه
ـ لرنده کی خطای عظیم تظاهر ایدر شو حال وخامت مآل او مقلدینی
اکثریا دین اسلامدن خروجه ایقاع ایدر مع مافیه زوالیلر دینـدن
چیقدقلرینی بیلمزلر مسائل مذکوره ده زمانمز فلاسفه سفه تقلید ده
مقلدین مذکوره یی ایقاع ایدن شی ایسه زوالی مقلدلر مسائل حسابیه
هندسیه وبعض تجربات طبیعیهٔ محسوسه ده کی ادله لری کبی بعض
مسائل فنونیه لری ادله سنك یقینی وقطعی اولدیغنه باقیورلرده انلره
الدانه رق فلاسفه نك هر کلاملری صواب ویقینی الثبوت اولمسنی وکافهٔ
فنونلرینك ادله سنده یقینه اعتماد ایتدکلرینی اعتقاد ایده رك بیچاره
ـ لرك وهمه تابع اولمه لریدر حالبوکه او مقلدلر مذکور مسائلك ادله
ـ سیله مثلا چوق بر مسائل فلکیه ادله سی میاننده فرق موجود اولدیغنی
بیلمیورلر مسائل حسابیه یقینیدر میان مسائل فلکیه ده ایسه ظنون،
تخمینات؛ ونفس الامرده فاسد بر قیاس اولان . قیاس الغائب علی
الشاهد ، چوق بولنور ارباب تقلیدك تقلید کرده سی او بعض مسائل
فیلسوفان زمانك عندنده مجمع علیه مسائل در دنیلرسه بزدیرزکه
بز معاشر مسلمین شریعت بیضای محمدیه مزده شوامت نجیبهٔ محمـدیه
ـ نك یعنی مفخر عالم صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلرینك « ضلالت
اوزرینه اجتماع ایتمیه جکلرینه شهادت سامی حضرت رسالتپناهیلری
شرفنو قوع بولان أهل اجتهاد ونصوص شریعتی فهم وادراك ایلیان

علمای دین مبین حضراتنك اجماعلرندن بشقه براجماعك تقلیدیایله
مأمور دكلز فیلسوفلرك بعض مسائله اجماعلری بعضا دلیل ظنی یه
مبنی اولور بناء علیه اجماعلرینك خطادن معصومیتی » لا سیما مسائل
فلكیه وجویه كبی بعید الموضوعات مسائلده » متحقق دكلدر زیرا
مسائل مزبوره ده أك بیوك دلیللری حدس ، تخمین. قیاس الغائب
علی الشاهد • ایتدیكی كتابلرینه اطلاعدن نمایان اولمشدر نه حاجت
موجودیت افلاك وانك احكامنده متقدمین فلكیین مذهبی اوزرینه
ظهور ایدن خطامدعا مزی مثبت مواد دندر زیرا انلرك بوبابده
اجماعلري اوله رق اصول وقواعد فلكیه یی مبین كتب تدوین
وتألیف وبر چوق صور افلاكی تصویر واوزون اوزادیین أحكام
فلكیه ذكر ایتدكاری حالده یوزلرجه ییللر كچمش ایكن
متأخرین فلكیین كله رك استنباطات متقدمینی اساسنده بالابطال
بینلرنده عادتا اواصول وقواعد متقدمه خرافات بشردن عد اولنمغه
باشلادی شریعت اسلامیه مزك ظواهر نصوص شریفه سنه مخالف
بعض مسائلده زمانمز فلاسفه سنه تقلید ایدنلره مسائل مذكوره نك
ادله سنده بعد البحث والاطلاع ظنی اولدیغی تحقق ایدرسه اكامیل
التفات ایتمیه رك « خلاصة الاكوان نبی آخر الزمان افندمز
حضرتلرندن » قطعی الثبوت اوظواهر نصوصی اعتقاد ایتمكی ترك
ایتمامك الزمدر ادلهٔ مسائل مذكوره یقین اولدیغی تحقق ایدرسه

بونلكه برابر ظواهر نصوص شريعته مناقض أموره أدلهٔ مذكوره
ـ نك دلالتنده ريب وكمان قالماز ايسه اوحالده ظواهر نصوص تأويل
ومسائل يقينيهٔ مذكوره ايله بينلريني توفيق ايتمك اوأرباب تقليده
جائز دراكرمزبور مقلدلر تأويله أهل دكللرايسه علماى أعلام دينيه
ـمزه بالمراجعه قواعدشرعيه واوصول لغت عربيه اوزرينه جارى ولازم
تأويلى اكلامق وسبب سعادت دارين اولان ايمانده كسب اطمئنان
ايتمك لازم وواجبدر : والله الموفق

« اوجنجى مقدمه » شريعت غراى محمديه باكه شرائع سالفه دن
مقصد يكانهٔ صمدانيه وجود أقدس إلهى يى وصفات كماليه ايله ذات
احديتنك متصف اولديغنى اعتقاد ايتمكله خلقى معرفت اللهيه وذات
معالى صفات الوهيتنه نصل عبادت اولنه جغنه وشكر إلهى نه يولده
ادا اولنه جغنه وانتظام معاش وحسن معادلرينه موصل احكامه
ارشاد انامدر اما انلرك كيفيت خلق عالم وآسمان وزمينده اولان
نواميس ودهابونلر مثللى أشيايى بيلمه لرى مقاصد شرائع مطهره
ـدن دكلدر باكه مباحث مذكوره يالكز عقول انسانيه لريله منافع
بشريه لرينى حصوله كتيره جك وانلره نائيلتلرى مجرد اطلاعدن
بشقه بر فائده يى موجب اولميان برطاقم علوم ومعارفدر شرايع
مقدسه اولا وبالذات او مبحثلره التفات وتفاصيلنه اعتنا ايتمز اوت
مقاصد اصليهٔ شرائعده دخلى اوله جق مقداري مجملا مباحث

مذکوره دن بر بحث ذکر ایدر مثلا جناب حقك وجودینه . علم .
قدرت . حکمت ؛ وامثالی صفات کمالیه ایله متصف اولدیغنه دلیل
عقلی اولمق ایچون آسمان زمینی ؛ عدمدن ابراز اولندقلرینی . اختلاف
انواع مخلوقات وکیفیت تدبیر اکوانی وانتظام لایقلری نصل اعطا
اولندیغنی علی سبیل الاجمال ذکر وبیان ایلر بعضاده مباحث مزبوره
سنی مرجعی ینه مقاصد شرعیه اولمق اوزره بر مقتضی یه مبنی بر وجه
تفصیل سرد واتیان ایدر شو مقدمات ثلاثه تقرر ایتدکدن صکره
بزدیرزکه برنجی فصل سموات وزمین حقنده وارد نصوص شرعیه
دن شبهه لري رد ویاظواهر نصوصه مناقض دلیل عقلی قاطع قائم
اولان مسائل ایله بینلرینی توفیق بیاننده در

باب اعتقاده معتمد نصوص شرعیه مزده شرفوروردرکه
« جناب حق » یدی عدد سموات ؛ وانلرك فوقنده کرسی دنیلان
بر جسم کبیر • وانك فوقنده عرش • دنیلان برجسم عظیم آخر
خلق بیور مشلردر وبو أجسام عظیمه میاننده مسافات اولدیغی کبی
انلر ایله بزم ارامزده ده بیوك بیوك مسافه لر واردر « اوخدای بی
زوال حضرتلری عالمده تکون ایدن شیلری اثبات ایچون لوح ؛ قلم ،
دنیلان ایکی جسم کبیر ده خلق بیورمشلردر ساحه ارای جهان اولان
اشیانی تسطیر برحاجتدن منبعث دکلدر بلکه ذات فرد لاهوتیسنك
بیلدیکی نهایتسز حکمتلردن ناشیدر خلاق لم یزل حضرتلری عالم

آسمان وزمینك خرابیتندن وبعد الموت نشئ بعثدن صكره مطیع ومنقاد
قوللرینك تنعیمی ایچون اعداد وتهیئه بیوردیغی «جنت اعلا دنیلان
بر مقام دلکشای ابدیت. وفاسق وعاصی . وکافر . قوللرینی تعذیبی
ایچون استحضار بیوردیغی برمأوای تنکنای مخلدیت خلق بیورمشلردر
اوجناب فاطر قیوم کواکب خلق ایده رك بزه یقین آسمانك زینتی
قیلمشدر بعض علمای اسلامز کواکب بالذات سماده مرکوزدر دیدیلر
جمهور مفسرین نخامك قوللریده بودر» بعض علمای کرام بین السماء
والارض زیر سماده در دیوولر امام مکی وجناب وهبدن ده منقول اولان
بودر جناب قره مانی مختصر هیئت سنیه نام کتابنده اعلام مفسرینك
چوقلرندن قول مز بوری نقل ایتمشدر شیخ مرعی حنبلی حضرتلریده
عجائب مخلوقاتنده قول مذکوره دال بر حدیث آحاد نقل وروایت
ایلمشدر حدیث شریف مذکوری علامهٔ امام محمد بن عبد الله
الکسائی حضرتلری کتاب ملکوتنده نقل وروایت ایلمشدر امام
فخر الدین رازی حضرتلری ایسه جناب کعب الاحباردن سورهٔ قدر
تفسیرنده شمسك سماء دنیانك مادونتده اولدیغنی صریحا برأثر نقل
بیورمشلردر شوقوله نظرا کواکبك زینت آسمان اولمه سنك معناسی
کواکب هرنقدر آسمانك تحتنده ایسه ده ناظرینه کورینشده زینت
سمادر بوندن کواکبك بالذات آسمانده مرکوزیتی لازم کلمز احتمال اصحاب
قول مذکور شوتأویل کبی « وجعل القمر فیهن نورا » قول کریم

الهیسنده فی السموات ایله تأویل ایدیورلر کافهٔ کواکبك فلکده سابح اولمسی افاده ایدن نصوص شرعیه ده شرفورود در بعض علمای اسلامیه مز « فلك » کواکبی حامل بر جسمدر دیدیلر بعض علمای نخام فلك « مداری » یعنی فراغدن سیر ایتدیکی حیزیدر دیدیلر تفسیر رازیده بیان اولندیغی کبی بو قول جناب ضحاککدر جمهور علمای اسلامیه مزك ذهابی . بعض ظواهر نصوصدن مستفاد اولدیغنه کوره سمانك بزه مرئی اولمسیدر بعض علما سما بزه مرئی دکلدر مرئی اولان هوادر دیدیلر بو قولی عجایب مخلوقاتده قاضی أبو بکر بن العربی حضرتلرندن نقل ایتمشدر شو حالده جناب قاضینك سمانك کورنمه سنه ظاهراً دلیل اولان نص شرعی یی مناسب بر تأویل ایله تأویل ایتدیکی اکلاشیلیور زیرا بویله بر تأویل لازمدر جناب آفرینندهٔ کون ومکانك یدی عدد زمین خلق بیوردیغیده نصوص شرعیه ایله ثابتدر بعض أعلام علما سبع أرضین ایله مراد . یدی اقالیم أرضیه در دیدیلر بعض فحولین بنامده « مراد » بر بری اوستنه متراکم طبقات أرضیه ده دیدی « سلطان المفسرین ابن عباس رضی عنهما ورب الناس حضرتلرندن مروی بعض آثارده » هر أرض بزم ارضمز کبی اولور انده علما مز کبی علما موجود اولدیغی « نقل وروایت ایدلمشدر » أرضك بسیط اولمسیله ظواهر نصوص شرفورود ایتمشدر کما فی قوله تعالی « والارض بعد ذلك دحاها » مذهب جمهور علمای اسلامیه بودر

بعض فحولين فخـام كرويت أرضه قائلدر « امام فخرالدين رازى »
كرويت أرض قائل اولان علماى محققيندندر بوأعلام علما حضراتى
« دحاها » قول كريم سبحانيسيني أرض بسيط اولامغله برابر جناب
حقك انى سكناى حيواناته صالح قيلمسيله « تأويل ايتمشلردر » ظاهر
بعض نصوص سيران شمسى مفيددر كما قال الله تعـالى « والشمس
تجرى لمستقر لها . وجدها تطلع . وجدها تغرب » اه

عصر سعادت پيغمبريده وبعده « طلعت الشمس وغربت الشمس »
كلاملرينى أهل شريعتك استعمال ايتدكلرندن اكلا شلديغنـه كوره
« ظاهر اولان » هرنقدر حركت وسكونى صراحة وارد دكلسه ده
« أرض ساكندر بز معاشر مسلمينه » ظواهر نصوص وارده يه ايمان
وفهم كرده لري اولان مسائلده قول جمهور علماىي أخذ ايتمك واجبدر
« وجمهور علمايه مخالف بعض فحولينك تأويلنى أخذ وتلقى » تأويل
مناسب اوزرينه جارى اولديغى ايچون فسـاد دينى موجب مضرت
دينيه يى جائز دكلسه ده « تأويلى بر داعى قويه مستند اولمديغندن
جمهور علمـا قولنى أخذ وتلقى ونصوص شرعيه دن فهم واستنباط
ايتدكلري مسائله اعتماد ايتمه مز دين مبين اسلاميه مزه دها موافقدر »
اكر دنيلرسه كه فلاسفهٔ أهل هيئتدن علماى متأخرين أحوال سماواته
باقمق ايچون اختراع ايتدكلرى أرصاد وآلات واسطه سيله كوندن
كوا كبدن بشـقه برشى بولنمديغى « واوزرنده بوانـديغمز أرضك

جملهٔ کواکبدن بر کره اولدیغی » وشمس منیرك وسطده واقف ومحوری اوزرنده دورهٔ بطیئه ایله دائر اولدیغی «واطراف شمسده أرض وجمیع کواکبك » جاذبیت ناموسی « دنیلان بر ناموس واسطه سیله دورانتی » سائر کواکب کبی أرضمز کده ایکی دوره سی اولوب بریسی حول شمسده سنهٔ دوریه سیدرکه فصول أربعه اندن متولددر دیکری محوری اوزرنده دورهٔ یومیه سیدرکه بعضاً مقابلهٔ نور شمس واسطه سیله بعضاً ده شمسده استتاریله اوقات لیل ونهار اندن متولد اولدیغی وبزم کوردیکمز لون کبودی « کوکلك » ایسه «لون جو» اولوب لون سما اولمدیغی زیرا عند لرندن سماوات یوقدر خلاصه بومذکور آنی منوال سابق اوزره اولدیغی ادعا ایدوب شو کوردیکمز أرضدن بشقه دیکر أرضك موجودیتنه حکم ویرمزلر ایشته أهل هیئتك شو أقوال مسروده لری شایع اولمش وبونلر ایله نصوص شرعیهٔ متقدمه بیننده توفیقه التفات ومبالات ایتمکسزین برچوق عوام مسلمینده أخذ وتلقی ایتمشلردر بنابرین أقوال مسرودهٔ فلاسفه ایله نصوص شرعیه بیننده توفیق نصل صورتیاب حصول اولور وبونده حکم نه در

جوابا بزدیرزکه « ظواهر نصوص شرعیه یه اعتقاد ؛ ومعانی شریفه لرینی فهم وادرا کده مستنبطات جمهور علمای أعلامه اعتماد » بزه واجب اولدیغی بیان ایتمش ایدك کذلك ظواهر نصوصه مناقض »

دليل عقلى قاطعك قيامى اولمينجه نصوصى تأويل وظاهرندن صرف وتحويل بزم ايچون جائز دكلدر ذاتا بر دليل عقلى ويا شرعى اظهار ايتمه‌مكسزين

أمر اعتقادده علماى أعلام اسلاميه مزه تقليد بيله جائز دكل ايكن أعلام علما مزك غيريسنه هيچ تقليد ايدرمى يز « بناء عليه » ادعا كرده لرى اولان مسائل مذكوره يى مثبت بر دليل عقلى قاطع اولمقسزين ويا يقينى منتج اولميان بر دليل ظنى يه مستند اوأقوال علماى هيئت جماعت معظمهٔ اسلاميه مزدن بريسنه وصولنده كلاملرينه التفات ايتميه رك ظواهر نصوص شرعيه يه اعتقاددن تحول . وجمهور علماى اسلاميه مزك معلوماتلرينه اعتمادى اهمال ايتامك اكا واجبدر وايمانى اختلالدن محافظه ده بويله اولور أما اومسائلدن بريسنه دال دليل عقلي قاطع اقامه ايتملريله برابر مقدما سرد واتيان اولنان كلاملرى ظواهر نصوص شرعيه يه مناقض اولديغى حالده بزلردن بريسنه واصل اولسه اكا لازم اولان سابقا مذكور قاعدهٔ كليه يه مراجعتدر يعنى نصوص مذكوره يى ادلهٔ عقليهٔ قطعيه يه مناسب بر معنايه صرف وتحويل ايله تأويل ايتمليدر بنابرين ادلهٔ أهل هيئتك صحتى تحقق وشبهه براقميان يقين افاده ايتدكدن نصكره أقوال مزبوره يى أخذ وتلقيده بر محذور يوقدر . بعدذا شومقامده شبهٔ وارده نك ردى وتحققى مفروض ادلهٔ عقليهٔ يقينيه ايله نصوص

شرعیه بیننده توفیق حقنده بزدیرزکه کواکب ناموس جاذبیت ایله فضاده قائمدر سماده مرکوز دکلدر. سوزلري شویله قابل توفیقدر «کواکبك منوال مذکور اوزره اولمسی زیر تصرف قدرة صمدانیه‌داخل عقلا جائز برأمردر «ناموس مذکورده» أکوانده جناب حقك وضع ایتدیکی أسباب عادیه جمله سندنده أهل هیئتك دیدکلری کبی فضاده کواکبك قیامنه دلیل عقلی قاطع قائم وثابت اولدیغنده کواکبك سماده مرکوزیتنی مبین ظاهر نصی تأویل ایدرز أونص شریف «وزینا السماء الدنیا بمصابیح» قول شریفدر. بوقول جلیل إلهی‌یی «احتمالکه» کواکبك زینت اولمسیله مراد إلهی کواکب هر نقدر تحت السماء ایسه ده مرأي ناظرین حسبیله زینت سمادر دیه تأویل ایدرز بوقولی علمادن بعضیلری قائل وامام مکی وجناب وهب وبرچوق‌مفسرین عظام‌حضراتندن‌منقولدر بویله‌تأویل ایدر وافلاك کواکبله‌مراد فضاده‌دوران ایتدکلري‌مدارلریدر حامل بر أجسام دکلدر دییان علمای‌اسلامیه‌مزك قولنی أخذ وتلقی‌ایده‌رك عندقیام الدلیل العقلی کمال سهولت ایله بعض علمای اسلامیه مزه موافقتله برابر مسئله‌یی جریان ایتدرمش اولورز اما أهل هیئتك «کور دیکمز کوکلك لون جودر» دیه لری بوبابده دلیلرینك غایتی نظارات‌مجسمه‌لری بیوك بیوك آلات وأدوات‌رصدیه لری فضاده قائم کواکبدن بشقه بر جسمی کشف‌ایده مدیکندن

وجود سمایی انکار ایتمشلردر. بزدیرزکه آسمان زمیندن بك اوزاق
مسافه لرایله بعید اولدیغندن او نظارات مجسمه نك جسمیت سمایی
کندیلرینه علی وجه التحقیق کوسترمکه صالح بر آلت اولمامسنه مانع
نه‌در حقیقت جسمیهٔ سمایی مخفی قیلان لونی اولمق ممکندر. ایشته
انلره بیلدیزلردن غیری برجسمك موجود اولمامسنی ایهام ایدن بودر
مع هذا علمای اسلامیه مزدن قاضی أبو بکر بن العربی حضرتلری
سمانك غیر مرئی اولدیغنه قائلدر وظاهر نص شریفی تأویل ایتمشدر لکن
قاعدهٔ مسلمه درکه عدم وجداندن عدم وجود لازم کلمدیکی کبی
عدم رؤیتندنده عدم وجود سماوات لازم کلمز « والله تعالی أعلم »

أما علمای هیئتك ارض کره دردیه‌لری کرویت أرضه دال بر دلیل
عقلی قاطع اقامه ایتدکلرند صکره کرویت ارض قائلیتمزه برمانع یوقدر
ظاهری بساطة ارضی اشعار ایدن نص شریفی تأویل ممکندر «والارض
بعد ذلك دحاها» قول کریم سبحانیسنی أرض مبسوط اولیوب
حد ذاتنده کره اولمغله برابر جناب حق انی سکنایه قابل سطح قیلمشدر
دیـه تأویل ایدرز فخررازی وبعض اعلام علما بوکا قائلدر لکن
کرویت ارضه قائل علمای کرام نزدنده دلیل قاطعك ثبوتی محققدر
﴿ والله تعالی أعلم ﴾

اما شمس حول ارضده سائر دکلدر یالکز محوری أوزرنده
غایت بطی بر دوری واردر أرض ایکی کره دور ایدر بریسی حول شمسده

سنوی دوریدرکه بوندن فصول اربعه تولد ایدر دیکری محوری اوزرنده
دوریدرکه أوقات لیل ونهار اندن متولددر سوزلری بوزیر تصرف قدرة
الله ده داخل جائزات عقلیه دندر بوکا دلیل عقلی قاطع اقامه ایتدکلرنده
قائل اولمه مزه برمانع یوقدر سیران شمس مشعر ظاهر نصوص شرعی
تأویل ایلرز قال الله تعالی « والشمس تجری لمستقر لها » بوقول کریم
ربانیسی جریان شمسدن محوری اوزرینه شمسك دورانیدر یوم قیامتك
ورودیله عالم سموات وأرض خراب اوله جغی زمانه قدر بالاستقرار
شمس جریان ودوران ایدر بعده دوراندن توقف ایدر شمسك فلکنده
سیاحتی ایسه حیزی دیمك اولان فلکنده کی محوری اوزرنده دوز
ایتمسندن عبارتدر بعض علمانك فلکی حیزایله تفسیر ایتدیکیده
تقدم ایتمش ایدی اما أرضك حرکت ویاسکوننی تصریح ایدن نصوص
شرعیه هرنقدر شرفورود ایتامش ایسه ده لکن فلکك جریان
وسباحتك شمسه نسبتی وشریعت غرای محمدیه وأهالی اعصار اسلامیه
مزك ظواهر استعمالاتی صورة ظاهره ده أرضك سکوننه؛ وکوردیکمز
حرکت یومیه أرضك اولمیوب شمس وکواکبك اولدیغنه دلالت ایدیور
أکرا اهل هیئت حرکت یومیه ارضك اولوب محوري أوزرنده
دورانته بر دلیل عقلی قاطع اقامه واتیان ایدرلرسه شمسك ظاهرا سیراننی
مشعر ظاهر نص شرعی یی صرف وتأویل بزه ممکندر تنکم دورهٔ یومیه
شمس ایچون اولوب ارض ایچون اولمامسنه دلالت ایدن نصوصده

استعمالات شرعیه . وأهالی اعصار . اسلامیـه ده بویولده استعمالارینی
جریان ایتدرمه لری عامه یه مشاهد ظاهره ابتناء واستعمال ائمـه و نظر
ـلرنده الفت واستئناس ایتدکاری شیئه مجاراة در بنابرین شو مسئله
عمومه شرح وبیان اولنمق رسل فخام حضراتنه مأذونیتی ویرلمیان مسائل
جمله سندن اولمش اولور زیرا مسئلهٔ مذکوره نك کشف حقیقتی مقاصد
شرائعدن دکلدر

مقاصد شرائع توحیـد . عبادات . نظام معاش . بیاندر کذلك
مسئلهٔ مذکوره بیان اولنسه اکثر عوام ناس اکلامازلر بلـکی بیان
حقیقت مسئلهٔ عامه یه لاسیما مشاهـدات مبصراتلرینه مخالف کوران
ضعفایه موجب اضطراب واختلال اولوب . معارف وعلوم سنیـهٔ
جناب نبویه علیه اکمل التحیه واسطه سیله أعظم مسائل . وأدق مباحثك
فهمنه أهلیتی حائز اولان عظمای صحابهٔ کزین رضوان الله علیهم أجمعین
افندیلرمزه مسئلهٔ مذکوره نك فهمی کوج اولور دیه یورز بلـکه عامه یه
باخصوص بادیه نشین أعرابه کوج اولور دییورز بر کره نظر اولونسون
دوران ارض وارض اوزرنده . عالمك بولنمسیـله برابر برشی ساقط
اولمیوب میاه ابحارده ارضـدن منفصـل اولمـامسی وبونلره ممـاثل
مباحث أعراب جاهلیـه یه سویله نیلسه انلر کوزلریله حول ارضـده
دوران ایدن شمس وکواکب اولدیغنی کورر ایکن عجبا حاللری نصل
اولور وشو قولی تصدیقدن امتناع ومخالفت ایده جکاری بداهتـده

دکلیدر کذلك امر بعث وامثالی انکار واستبعاد لرینه باق لکن
شرایع مقاصدلری اولمدیغندن مسئلهٔ ارض کبی مسائلی بیاندن مغنیدرلر
امابیان بعث کافهٔ انامی مصالح ترغیب وترهیبی حائز اولمسیله مقاصد
عالیهٔ شرایعدن اولدیغی ایچون هرنقدر عوام ناسه فهمی عسیر ایسه
ده ترك اولنمیه رق بادو تذکار ودلائل اقامه واتیان اولنمشدر «ملخص
مقال» بودرکه شرع شریف مطهر استعمال مباحث ومسائلی ظاهر
حال اوزرینه جریان ایتدیرر بوکا اصطلاح لغتده مجاز دیرلر مقدما
بیان اولنان شعبات نکاتدن ناشی اظهار حقیقت ایلمز بزالآن کوریبور
زکه دوران ارضی اعتقاد ایدنلر استعمالرینی علی ماهو الظاهر جریان
ایتدیریورلر خورشید جهانتاب طلوع ایتدی آفتاب عالم آرا غروب
ایتدی دییورلر بریسندن ده کونش بزه مقابل کلدی ویاخود کونشدن
مستوردن قالدق دنیلدیکنی ایشتمدك ایشته بونلر بالمشاهده صورة
ظاهریه قائم اولدیغندن استعمالات لغویه ده جائز در شوراسنیده
بیانمسی لازم اهم مسائلدندرکه بومقامده تقریر ایتدیکمزك کافه سی بزه
جائز اولوب مضرتی حائز دیکلسه ده لکن او اهل هیئتك صحت
مقالرینه دلیل عقلی قاطع قائم اولمدقجه اقوال مسروده یه قائل
اوله میز بعد اقامة الدلیل قائل اوله بیلرز والاظواهره تمسك ایده رك
مؤدای نصوص شریفه دن بالمفارقه اقوال واجماعلرینه التفات ایتمکده
معذورز زیرا انلر سلفلری اغلاط شبهاتدن مصون قالهمدقلری کبی

غلطاتدن معصوم ووارسته‌ده کلر در « والله تعالی أعلم »

واما علمای هیئتك سماوات سبعه • عرش • کرسی • لوح • قلم • جنت • نارك • وجودلرینی انکارلری بابنده بردلیللری یوقدر یالکز اشیای مذکوره‌یی نظارات مجسمه لری ایله بولوب کوره مدکارینی دلیل ایراد ایدیورلر بزدیرزکه بوله مامق نفس الامرده بولنمامغی مستلزم اوله‌مز بوقاعده جمیع عقلانزدنده مسلمدر انکار لرینه اعتبار یوقدر بعدذا بزوانلر لایتناهی برفضانك موجودیتنده متفقز . جناب خلاق کائناتك فضاده قیام کواکبی بعدالتسلیم عالم کواکبك ماوراسنده او أجسام عظیمی خلق وایجاد بیورمسنه نه مانع واردر اجسام مذکوره مسافات شاسعه ایله بزدن بعید اولورده نظاراتلری انلری ادراك ایده مزیاخود نظارات ایله أجسام مذکوره نك برنجی سی اولان سماء دنیا ادراك اولنیورده آلات مذکوره ایله جسمیتلرینك عدم تحققنی موجب برلون ایله اوسمانك ملون اولمسیله نظاراتلریله جسمیت کواکبدن بشقه برشی کوروب تحقق ایتدیره میورلر بناء علیه اوفضای واسع نامنتهای شاسعده موجود اولدقلری حالده أجسام مذکوره یی انکار ایدرلر أجسام مذکوره یی خلق بیوروب کواکبی فضای نامنتهاده اقامه ایتمك زیر تصرف قدرت ربانیه‌ده داخل أمور جائزه دن اولدیغی وموجودیتلرینی • صادق شارع اعظممز علیه صلواة الله افندمز حضرتلری إخبار بیوردیغی ایچون

أشیای مذکوره نك موجودیتلرینه ایمان ایدرز حقلرنده شرفوارد
اولان نصوص تأویل ایتمك بزه جائز اوله مز زیرا وجودلرینه مناقض
دلیل عقلی قاطع ثابت اولمدیغندن تأویلنی داعی برشی یوقدر انلرك مجرد
انكارلری دلیل یقینی اولمق شویله طورسون دلیل بیله ظنی اولماز
« والله تعالی أعلم »

امازمینك یدی عدد اوله سنی انكارلری بونك ایچونده دلیللری
یوقدر نهایت مقاللری بزی كواكب وأرضمزدن بشقه برشی كوره
میورز دیمه لری دكلی ، اولا بز دیرزكه نصوص شرعیه یی فهملرینه
اعتماد اولنان جمیع علمای اسلامیه مز یدی عدد أرضك موجویتنه
دلالت ایدن نص شریفی أرضك منفصل ومستقل اوله رق یدی عدد
اولمسیله ظاهری اوزره حملده اتفاق ایتمامشلردر بعضیلری سبع أرضین
ایله مراد أقدس إلهی زمینمزك أقالیم سبعه سیدر دیدیلر دیكرلری
مراد إلهی طبقات أرضیه مزدر دیدیلر ثانیا یدی عدد أرضدن هربرو
لری أرضمز كبی منفصل مستقل اوله رق كافه سنده بزم عالممز كبی بر عالم
بولندیغی ابن عباس رضی عنهما رب الناس افندمز دن منقول أثر
اوزرینه مسئله یی جریان ایتدیررایسه ك جسامتده أرضمزدن
یوز بیك درجه لرنده بیوك اولان شو كواكب عظیمه یی ایجاد بیوران
خلاق كون ومكان حضرتلرینك أمر مذكوره زیر تصرف وقدرت
صمدانیسنده داخل جائزات عقلیه دن برشیدر وخدای بی انباز جهان

آفرینك أرضمزدن بشقه التی عدد أرض دها خلق بیورمسنه وارضمز
حقنده قائل اولدقلری کبی او التی أرضکده فضاده قائم اولمه سنه مانع
نه در نظاراتلریله عدم رؤیتلری قمر عند المحاق یعنی نهایت کونلرنده
رؤیت اولنمدیغی کبی أراضی سنه مذکوره مظلمهٔ سطح اولدیغندندر
یاخود بین الکواکب انلری کوریورلر جملهٔ کواکبدن ظن
ایدیورلر أصوللرینه ابتناء بونده برغرابتده یوقدر چوقلری کواکبده
سکانك موجودیتنی زعم وادلهٔ ظنیهٔ ایله استدلال ایدرلرکه کتابلرینه
اطلاعدن معلوم اولوریدی عدد ارضك موجودیتنه بر مانع اولمدیغی
تبین ایدوب مخبر صادق علیه الصلام والسلام افندمزده وجودلرینی خبر
ویردیکی ایچون یدی عدد ارضك موجودیتنه ایمان ایدرز انکار
لرندهسندلري اولمیان اواهل هیئتك کلاملرینه التفات ایتمه یز وبونی
تفاسیر متقدمه ایله حتی ابن عباس حضرتلرینك قولیله توجیهات متقدمه
ایله برابر تفسیر ایتمك بزه جائزدر « والله تعالی أعلم »

قرآن کریم الهیده بر نص واردرکه ظاهرینه متقدمین ومتأخرین
اهل هیئتك رأیلرینه کوره شبهه وارد اولور او نص شریف قصهٔ ذی
القرنینده «حتی اذا بلغ مغرب الشمس وجدها تغرب فی عین حمئة» قول
شریف صمدانیسیدر ظاهر نص شریف مذکور عیون ارضدن برعینده
کونشك غروبنی مشعردر معنای ظاهر یسیله بوکا ایمان ایتمك بزه
واجب ایدی لکن شمسك ارضدن چوق بیوك اولدیغنه وجسم

کبیرك جسم صغیر ده مقدار لریله باقی اولمه لریله دخولی محال
اولدیغنه کذلك شمسك نفس ارضده غروبی اولهمیه جکنه اوائلدن بری
دلیل عقلی قطعی اولدیغندن علمای اسلامیه مز نص شریف ظاهر ندن
معنای غیر متبادره صرف تحویل ایله دیدیلرکه والله اعلم بمراده الشریف
الصمدانی. واجب تعالی حضرتلرینك بوقول إلهیسیله مراد أقدس
سبحانیسی شواولیورکه ذو القرنین حضرتلری بلاد مغربدن اومکانه
واردیغنده بحسب رؤیة الرائی شمس صیجاق سیاه چامورلی بر بیکار
دروننه غروب ایدر بولدی زیرا سواحل بلاد غربیه ده شمسه ناظر
کیمسه بحر محیط غربیده شمسك غروبنی تخیل ایدر بحر محیط
مذکور غایت صیجاق ومظلمدر بالفعل عین مذکورده شمسك غروبی
مراد إلهی دکلدر ایشته بونك ایچون «وجدها تغرب» بیوروب مثلا
حکایهٔ امر واقعی افاده ایدن عباراتدن «فاذاهي تغرب» دییه نصاً افاده
بیورمدیلر بزلردن بر آدم بویله جه بز فلان یردن کونشی دکزده
ویاخود طاغ ارقه سنده غروب ایدیور کوردم دیر حالبوکه بویله
دیمان هیچ بریسنده غروب شمس اعتقاد ایتمز یالکز صورة رؤیتنی
حکایه ایلر شو تأویل تفسیر رازی . جلالین . کواشی . دن مأخوذدر
عجایب مخلوقاتدنده منقوله در فخر الدین رازی حضرتلری بیوریورلر که
«اهل أخبارك» شمس حقیقتا عینده غروب ادر دیه لري
خلاف یقین بر کلامدر کلام الله شو تهمتدن بریدر بنا برین تأویله صیرورتدن

بشقه برشی قالمز (والله اعلم)

فصل ثانی • شؤن ملائكه وجن حقنده وارد نصوص شرعیه‌دن شبهه لرك ردی بیاننده در باب ثانیده ملائكه‌یه ایمان اولنمسی واجب ایدیکی بیان اولندی ایدی شمدی دیرزكه احادیث متواتر. ومشهوره وكثرت وتعدد طرقندن تواتردرجه سنه واران احادیث آحاددن شرفورود نصوص شرعیه نك جمله سی واجب تعالی وتقدس حضرتلرینك برطاقم اجسام لطیفهٔ نورانیه خلق بیوردیغنه دلالت ایدیوركه او مخلوقات مقدسه یه ملائكه دنیلیور ملائكهٔ كزین حضراتی ایسته دكاری شكل ایله تشكله قادرلردر بین السماوات والارض اومسافات شاسعه یی بك ازبرزمانده قطع ایدرلر كوزه كورنزلر قواي بشریه نك عاجز قالدیغی أفعال عظیمه یی یپارلر نزول أمطار ؛ تدبیر عالم حیوانات ؛ ونباتات ، وامثالی كبی شوحوادث كونیه یه موكلدرلر أعمال عظیمه یه اقتدار أبصاردن احتجاب ، تشكله اقتدار كبی بعض خاصه لرده ملائكهٔ كرامه مشابه «جن» تسمیه اولنان اجسام آخریده جناب حقك خلق وایجاد بیوردیغنه نصوص شرعیه شرفواردر لكن ملك كبي نورانی دكلردر بنی بشر كبی مكلفلردر مؤمن طائفه‌لری . عاصی . كافرلری واردر اجسام لطیفه اولمه لریله برابر أشكال مختلفه ایله تشكله واعمال شاقه یه اقتدار كبی احوالات وموجودیت ملائكه وجنه متأخرین

وبعض فلاسفهٔ متقدمین طرفلرنده شبهه لر ایراد اولنمشدر • اوشبهه
-لرك ردی بیاننده واو شؤن واحوالده ملائکه وجنك ایجادینه قدرت
جلیلهٔ إلهیه نك عظمتنه ایمان نزدنده بقاپذیر اوله میان شبه مذکوره
-نك برطاقم اوهام وخیالات اولدیغنی اظهار حقنده بسط مقال ایده
-رك بزدیرزکه عقلا جائز ممکن مواردندرکه قدرتی .علمی واسع اولان
اوواحد قیوم ذو الجلال حضرتلری ملائـکهٔ کزینی مادهٔ هواواثیر
کبی برمادهٔ لطیفه دن خلق بیور مشلردر متأخرین اثیر کائناتی
طولدیران کور نمیان جدا لطیف بر ماده‌در دیبور لرایشـته حناب
حقده مادهٔ مذکوره دن ملائکه یی بالتـکوین ذکراولنان اوخواص
وشؤنه صالح برکیفتیله اجزا لرینی جمع بیورمشلردر نتکم جناب حق
قبول حیاتی اکتساب کیفیتیله عناصرجمـادیه دن حیواناتی بالتـکوین
عناصرایچون قوت وادراك اولمدیغی حالده ادراك وحرکت وبونلره
ممـاثل برطاقم قوت حیوانده اجتماع ایتدرمشـدر بنـاء علی ذلك
ملائـکه یی عدم رؤیتمز هوا واثیر کبی شفافت لطافتلرندن در عنـد
مؤمنانه مزده رؤیتك محض تخلیق إلهی ایله ثابت اولدیغنه مبنی مذکور
جدا ظاهر برشیدر ممکندرکه واجب تعالی حضرتلری تصرف
قدرة الله ده داخـل عقلا جائز اموردن اولمسـیله برابر تشـکله
اقتدار لری شویله توجیهی وعقوله تقریبا بالامکان بیان کیفیتی
ممکنـدرکه واجب الوجـود حضرتلرك « هوا ویا اثیر ویابشقـه

برشیلردن برکیمیه » نائلیت اوزرینه مقتدر اولدقلری بر کیفیت ایله
اجسام لطیفهٔ مذکوره یی تکوین بیورمشلردر - تکثف وتکونلری
مراد ایتدکلری صورة اوزرینه خصوصیا فته اوله رق البسه اکتسا
ایدر کی صورة مذکوره یی اکتسا ایده رك ابصاره او صورتده
ظاهر اولورلر کثیفی لطیفه لطیفی کثیفه تحویل کبی تحویلات اجسامیه یه
جناب حقك اقتدار ویردیکی بنی بشرك اجرآتی اولان اعمال
کیماویه ده شو تقریر ایتمزك عقوله فهمنی تقریب ایدن موادواردر
اجسام مذکوره نك تشکلی نصل اولورسه اولسون حیوان ونباته
اعطا ایتدیکی خاصه لرده افکار بشریمزه دهشت ویران اعمال نامتنهای
صمدانی اولان الله ذو الجلالك قدرة عظمت الوهیتنه مستند اولدیغندن
هیچ بر غرابتی حائز دکلدر او فرد قیوم اولان خدای بی انبازه
وقدرة عظیم وسعهٔ علم إلهیسنه مؤمن ذات والاسمات « ملئکه یه »
خواص مذکوره نك حصولنی استبعاد ایتمز اما اجسام لطیف اولملریله
برابر قوای بشریه نك عاجز اولدیغی اعمال عظیمه یی ملائکهٔ کزینك
اجرالری اشجار عظیمه یی قلع . ابنیه . جسیمه یی هدم ایدن اعمال
ریاحه وبیکارجه آدملرك عاجز قالدیغی « اعمال قوهٔ کهربائیه یه »
نظردن صکره اجسام لطیفه اولملریله برابر اعمال مذکوره نك ملائکهٔ
کرامه نسبتنده بر غرابت بوله مزسك باخصوص ملئکه یه او اقتداری

احسان ایدن جناب ذات أجل مطلقدر که عظیم قدرة لا یزالیسنه نسبتله امر مذکور کوچ برشیلردن معدود بیله اوله مز بعض انسانلرك قوهٔ بازوایله دمیری قیردقلری کورلیور بوقوت فلاسفه قولی اوزرینه مبدأ حرکت أعضا اولان لطیف، نحیف، بر مخه یعنی « ایلیکه » اخیرا منتهی عضلات ایله اعصابك عملیدر مُخ لطافتندن ایچون اجنبی بر جسمك اذای مصادمه سنه تحمل ایده مز بلکه قدر لازم اوزرینه زائد جزئی دمك صعودی اونخی بالافساد صاحبندن حیات مفارقت ایدر بناءً علیه تظاهر ایتدیکه واجب الوجود حضرتلری صلب و کثیفده بولنمیان برقوتی لطیف بر ماده یه اعطایه قادردر «سبحانه من قادر علیم»

واما ملائکهٔ کزینك اجسام سموات اراسنده کذلك بین الارضین اولان مسافات شاسعه یی بك از بر زمانده قطع ایتملری ، بوبابده دیرز که عقلا بوکا مانع یوقدر زیرا سرعت حرکت حدیسیر ایله محصوردکلدر فلاسفه نك ارضه ساقط برجسمك سقوطندن ایلك ثانیه ده سرعتی اون التی قدمدر أکرجسم مذکورشمسه طوغری سقوط ایتسه سرعتی اوثانیه ده درتیوز اللی قدم اولور دیه ایرادات کلامیه لرینه باقه لم اوجسم ثوانیدن هانکی ثانیه اولورسه اولورسه ثانیه اولی دنصکره ثوانیدن اوعددك مربعنده مضروبا برنجی ثانیه ده ساقط اولان مقداره مساوی اوله رق سقوط ایدر شو ناموسده کبی سرعتی تأمل ایله فکر لره حیرت ویرن اجسام عظیمه نك عظمت وسرعت حرکتلری

نزدلره بالغ اوله جغی یکنظرده اکلاشیلیر کذلك علم هیئتده نزد فلاسفه ده ثابتدرکه «مشتری یلدیزی» ساعتده اوتوز بیك میل جریان ایدر یعنی بر طوب کله سنك زمیندن سکسان کره اسرعدر بنابرین نجم مذکور انسانك هر تنفسنده طقوز میل سیر ایدیور هر دقیقه‌ده محوری اوزرینه دوراننده کی أجزای استوائیه‌سنك سرعتی ایسه‌ درتیوز التمش یدی میلدر شو حالده ساعتده هر بر أجزاسی یکرمی یدی بیك طقوز یکرمی دفعه قطع ایدیور دیمکدر «نجم مشتري» ارضمزدن اهل هیئت قولنه کوره بیك درتیوز دفعه بیوکدر شو جسم کثیف عظیمه‌ و هر بر اجزاء استوائیه سنه اومسافات شاسعه یی مدة جزئیه ظرفنده قطع ایتدیران مولای متعال حضرتلرینك قدرة سامی فردانیتنه بین السموات والارض کذا ما بین السموات اولان مسافات عظیمه یی پك از بر زمانده مخلوق مقدسلری اولان ملئکهٔ کزینه قطع و سیر إیتدیرمسی هر نقدر اومسافات شاسعه مشتری و أجزای مشترینك قطع ایتدیکی مسافاتدن پك زیاده ایسه ده بعید دکلدر نظر صحیح عقلي اقناع ایدرکه اویلدیزلری سیر مذکور ایله سیران ایتدیران جناب حقك قدرتی عملی مذکور جنسندن اولان امورك اعظمنه صالحدر با خصوص اجسام ساقطه ناموسی سرعت حرکت اجسامیه نك عظمتی بیان ایتمشدر (سؤال) اهل هیئتك کتابلرنده مفصلا بیان اولدیغنه نظرا نجم مشترینك واجسام ساقطه نك سرعتی واسطهٔ جاذبیتله در ملائکه

وجنده بو واسطه يوقدراو اعمال عظيمه يى نسبت ايتدكلرى كائناتده
او جاذبيت نه در انلر حقيقت جاذبيتى واجسامده موجب موجوديتنى
كشف واظهار دن عاجز لر در غاية ما فى الباب شمسى وسائره نك
اطرافنـده دوران كواكب ديمك اولان نظام شمسى مثللى عقللرينه
حيرت ويرن حوادث كائناتك شوءنات عالمك ظهورينه تعليلا جاذبيته
حكم ويريورلر دكلمى ثبوت جاذبيتى تسليمدن صكره ديرز كه او جاذبيتى
ايجاد وانى خاصهٔ اجسام قيلان وكائناتده برتوياس ظهور اولان او
حوادث عظيمه يى مذكور جاذبيتدن نشئت ايتديران كيمدر عدمدن
خلايقى إبداع واتم نظام واسمى يى حكم اوزرينه وضـع بيوران او
خالق لايزالك غير يسميدر حاشا غيريسى دكل انجق ذات قيوم احديتدر
ايمدى شو جاذبيت مثللى يى ايجاده واندن حركات سريعه يى إحداثه
قادر جناب مولاى متعال مدة وجيزه ده او مسافات شاسعه يى يا وضع
بيورديغى خاصه ايله ويا بغير خاصه ملائكهٔ كزينه قطع وسير ايتدرمكدن
عاجز دكلدر كافه سى عقلا جائز وقدرة إلهيسى هر ايكى امرده صالحدر
ملائـكهٔ كرام حقنده كى تقريراتمزك كافه سى تشكله وأعمـال
عظيمه يه اقتدار ومدة قليله ده مسافات طويله يى قطع وكورنـامك
كبى احوالده طائفهٔ جن حقنده ده جاريدر استدلال بردر ارباب
فطانت وذكاوته مسئله خفى دكلدر ﴿ والله أعلم ﴾
بز ديرز كه ذات معاليسمات پيغمبرى صلى الله عليه وسلم افندمزك

معراج شریفلری اوزرینه کذلك مجلس سلیمان علیه سلام الرحمن
بلادیندن عرش بلقیسك طرفة العینده انتقال واتیانی اوزرینه ایراد
اولنان واهی شبهه لرك اندفاعی شو بیاناتدن تبین ایتدی قرآن کریمده
شرفورود رکه جناب خلاق جهان سلطان انبیا حضرت محمد مصطفی
علیه اصفی التحایا افندمز حضرتلرینی لیلهٔ واحدهده مکهٔ مکرمه ده کی
مسجد الحرام الهیدن قدس شریفده کی مسجد اقصی یی سبحانی یه اسراء
بیورمشلردر ثبوتی درجهٔ قطعیه یه واصل برچوق احادیث صحیحهٔ
جناب پیغمبری صلی الله علیه وسلمده شرفورود ایتمشدر که ذات
أجل أعلا حضرتلری اوپادشاه هردوسریر اصطفی علیه ازکی التحایا
افندمز حضرتلرینی لیلهٔ اسراده سموات علی یه اصعاد بیور مشلر
بعده ینه او لیلهٔ مبارکه ده مکهٔ مکرمه یه طلوع فجردن مقدم اعاده
بیور مشلردر اسراء ومعراج سلطان انبیایه ایمان ایتمك بزه واجبدر
حتی اکثر علمای اسلامیه مز قدس الله ارواحهم حضراتی اسراء
ومعراج شریف احمدیه یی ایمان واجب اولان جملهٔ عقائد میانتسده
ذکر ایلمشلردر معراج شریف بحثنی بورایه قدر تأخیر مزایسه ایراد
اولنان شبهه لرك دفعنی بیان شو مقامده مناسب اولدیغندندر بزدیرزکه
سرعت حرکت اجسامیه نقدر عظیم اولسه ینه زیر تصرف قدرة
الله ده داخل جائزات عقلیه دن ایدیکی معلومدر دکلی واجب الوجود
مفیض الخیر والجود حضرتلرینك ذات معالی نعات پیغمبری یی لیلهٔ

واحده ده حرم كعبة الله دن حرم قدس شريفه بعده سموات علىيه
نقل بيوروب صكره ده ينه ليلهٔ مباركهٔ مذبوره ده اعاده ايتمسنه مانع
نه در وجود أقدس حضرت إلهى يه ايمان وشوأ كوانده كى أعمال
جليل سبحانى يه تبصر ايله نكران وحضرت خلاق جهانك رسول
محترم ذيشانى حضرت محمد صلى الله عليه وسلم افندمزك قبل جليل
منادن مبعوث بالحق بر پيغمبر ذيشان اولديغنى تصديق وايقان ايدن
هر اهل ايمان كذب دن معصوم صادق محقق اولان او پيغمبر عالى رهبر
افندمز حضرتلرى مسافات مذكوره ده او انتقال سريعك حصولنى بزه
اخبار بيورديغى جهتله قصهٔ معراج واسرى نك تصديقنده توقف ايتمز
بلا تردد تصديق وايمان وجناب حقك زير تصرف قادرانه سنده داخل
امور جائزه دن عدايلرز «والله الموفق»

أما مجلس جناب سليمانى يه بلاد يمندن عرش بلقيسك كتيرلمسى
بو قصه قرآن حكم بيان إلهيمزده شرفورود در علم لدنيده كتاب
جليل صمدانيده بهره دركمال بر ذات خجسته آياتك يدنده ظهورى
سردواتيان اولنمشدر بعض مفسرين كرام افنديلرمز او ذات شريف
سليمان عليه السلامك وزيرى آصف بن برخيا حضرتلري ايدى
ديبورلر شوحالده اتيان عرش بلقيس يد عالى جناب آصفده الله
ذو الجلالك اظهار واحسان بيورديغى بر كرامت اولمش اولور زيرا
حضرت آصف بن برخيا اولياء الله دندر بعض مفسرين كرام عرش

بلقيس اتيان ايدن بالذات نفس نفيس جناب سليمان عليه السلام ايدى ديورلر شو حالده بو يد مؤيد حضرت سليمانيده جناب واجب المتعالك اظهار واحسان بيورديغى بر معجزهٔ سنيه اوليور شو مقامده تأمل ايدن سرعت حركت أجسام نقدر عظمته واصل اولورسه اولسون زير تصرف قدرة الله ده داخل جائزات عقليه دن اولديغى نزدنده ظاهر اولان انسان ذى عرفانه شو قصه يه ايمان واذعان صعب ورشوار كلمز «الله على كل شئ قدير»

﴿ فصل ثالث ﴾ مطر وامثالى كبى امورجويه حقنده شرفورود بعض نصوصْ شرعيه دن شبهه لرى رد بيانده در قرآن حكم بيان إلهيمزده مطر حقنده شرفورود آيات بينات ايكى قسمدر؛ قسم اولدن ظاهر اولان مطرك سمادن نزوليدر . قسم ثانيدن ظاهر اولان مطرك سحابدن نزوليدر سماء شريعت اسلاميه مزك شرفوارد اولديغى لغت جليلهٔ عربيه ده معانى عديده يه اطلاق اولنيور ١ سماء مسكن ملائكه كزين اولان كوكلردر ٢ هرشى وهر خانه نك سقفنه سماء ديرلر ٣ هرشيئك عاليسنه سماء اطلاق اولنور ٤ سحابه سماء ديرلر ٥ مطره سما ديرلر خلافنه دليل قاطع ثابت اولمدقچه نصدن متبادر معناى ظاهره اعتماد ايتمه مز لازم اولمديغنه مبنى انزال لفظ سما دن متبادر معناي ظاهريسى اولان مسكن ملائكه اولديغنى اعتقاد ايتمك بزه لازمدر أكثر استعمالات شرعيه ده ده مراد بودر ظاهرى سمادن نزول مطرى

مشعر نص شریف ایله سحابدن نزول مطری منبیٔ نص شریف بینی
تفریق ایلرز جناب حق جوده مجتمع سحاب تسمیه اولنان بخارات
اوزرینه مطری سمادن انزال بیوررلر بعده سحابدن ارضه انزال
بیوررلر یاخود نصوص شریفه بعضا محل نزول اولی بعضا ده محل
نزول ثانی یی یاد وتذکار ایدیور «والله أصدق القائلین» قطب العارفین
غوث الواصلین سیدنا السید احمد الرفاعی قدس سره العزیز حضرتلرندن
شو توفیقی بیانده نقل اولنمشدر که مطر ایکی قسمدر بر قسمی سمادن
نازلدر سبب خروج نبات بو مطردر دیگر قسمی بخارات ارض
وابحاردن تکون وجوهوایه تصاعد نصکره هبوط ایدن مطردر که
حکم ومنافعی وارایسه ده الله أعلم بوندن انبات حاصل اولمز بعده ذا
مطر بخارات ارضین وابحاردن بالتکون سبب حرارتله
جو هوایه تصاعدندن صکره سبب برد ایله سحاب اوله رق بالتحلل
مطر اولور دیبان متقدمین ومتأخرین فلاسفه نك اتیان کرده
ایتدکاري مقولات دلیل عقلی قاطع ایله ثابت وبلا شك تحقق ایدرسه
او حالده بر موجب قاعدهٔ متقدمه . مسکن ملائکه اولان سمادن
نزول مطر متبادر نصوص شرعیه یی تأویل بزه جائز اولور بیان
تأویل نصوص مذکوره ده سما ایله مراد بزم اوستمزده سقف اولان
شیدر که معانی لغویه نك بریسی اولان سحاب ایشته او سمادر بو
تأویلی امام فخر رازی سورهٔ بقره تفسیرنده ذکر ایتمش ومراقی الفلاح

شرحنده شرنبلالی مرحومده بوکا اشارت ایتمشدر . یاخود دنیلرکه
نزول مطر اسباب سماویه دندر جهة سمادن اشعهٔ ضیائیه سی ارسال
اولنان حرارت شمس ایسه او جملهدن دربناءعلیه خورشیدجهانتابڭ
اعماق ارض وبحار وانهار دن جو هوایه تصاعد ایدن اجزای مائیه یی
اثارهٔ ایده رك سحابه بالانتقال مطر نازل اولور کأنه حقیقةً سحابدن
سببیت اعتبار یله مجازاً سمادن اولیور « والله مسبب الاسباب » بوتأویلی
شیخ اسماعیـل حقی قدس الله سره العزیز حضرتلری سورهٔ نبأ
تفسیرنده ذکر ایتمشلر درفعلی کل حال ومقال شبههٔ اوهام وخیـال
مندفع اولدی نصوص شرعیه حکم عقله له الحمد والمنة توافق ایتدی
« والله تعالی اعلم » سؤال — رعد ، برق . صاعقه . نك حقیقتلری
نه‌در فلاسفهٔ متأخرین سحابده متکون قوهٔ کهربائیه عملندن منبعثدر
دییورلر وقیاس الغائب علی الشاهد قبیلندن دلیلده اقامه ایدیورلر .
جواب ـ علمای متقدمین اسـلامیه من قدس الله اسرارهم حضراتی
بوبابده اختلاف ایتمشـلردر بعضیلري رعد سحابه موکل برملـکدر
حیث شاء الله سحابی سـوق ایدر ایشیدیلان صدای مهیب انك
صداسیدر اکا رعد ده دیرلر النده آتشدن حربه لروار در انکله سحابی
سوق ایدر « برق » ایشته او حربه لردن چیقار « ملك غضبلندیغنده
اغزندن بر آتش چیقارکه • صاعقه • ایشته اودر دیدیلر » اصحاب
قول مذکور بوبابده منقول بر حدیث آحاده استناد ده ایدرلر بعض

فحولین علما ایسه شویولده بسط مقال وبیان حال ایدیورلر که « رعد »
مخلوق الله دن بر مخلوقدر ملك دكلدر » بو قول حسن بصری قدس
الله سره العزیزدن منقولدر بعضیلری رعد . برق . صاعقه . »
اجرام سحابك اضطراب واصطکاکندن متولددر . رعد . دنیلان
صوت هائل اندن منبعث . برق . دنیلان شیء لامعه اندن منقدحدر
« صاعقه » آتشله برابر بولنوب اوغرادیغی شیء هلاك ایدن رعد
هائلك حرق واهلاك ایتمسیدر دیدیلر . بیضاوی بیض الله وجهه
العالی بو قولی مشهور دییه تعبیر بیورمشلر ایسه ده احتمال مفسر
مشار الیه حضرتلرینك مراد عالیلری میان علماء معقولده مشهوردر.
دیمك اوله بو مسئله تقرر ایتمدیکنده معلوم اوله که اشیای مذکوره ده
علمای اعلامك اختلافی قول اول اصحابنك استناد کرده لری اولان
حدیث شریفك مخالفین عندنده صحیح اولمدیغنه دلیلدر والا مضمون
حدیث شریفك غیریسیله حکم ایده میه جکلر ایدی بنابرین مضمون
قول اولی اعتقاد بقیهٔ عقاید اسلامیه مز کبی بزه واجب دکلدر زیرا
مستندی اولان نص متواتر ومشهور کبی حضرت رسول کبریا علیه
اکمل التحایا افندمزدن ورودی ثابت نصوص شرعیه دن دکلدر لکن
صواب اولان ثبوت خلافنه دلیل عقلی قطعی قائم اولمدقچه احادیث
آحادده اولسه ده حدیثه مخالفت ایتماملیدر بونلرك کافه سی تحت
تصرف قدرة الله ده داخل امور جائزه دندر عظیم القدرة بر الله

ذو الجلالك او ملكى تخليق وتدبير امور سحاب وامطاره توكيل ايده رك
حوادث مذكوره يى يعنى صوة هائل رعد وبرق وصاعقه يى اندن
اظهار ونشئت ايتدرمسنه نه مانع واردر واما دليل عقلى قاطع ايله او
حوادث ثلاثه نك افعال كهربائيه دن اولديغى ثابت اولورسه او حالده
حديث آحاد مذكورى تأويل ايده بيلرز وديرزكه هيچ بر مانع
يوقدركه جناب حق بر ملك خلق بيوروب انى تدبير شوءن امطاره
توكيل ايتمشلردر حكم باهرهٔ صمدانيه دن خالى اولمسى تصور اولنه ميان
او قوهٔ كهربائيه دن منبعث حوادثك مبدئى ملكك تدبيرى وسحابده
تصرفيدر حديث شريفده او حوادث عظيمه نك واحوال وشوءن
وامطارك مرجعى او ملك اولديغى تمثيل وتصوير عظمتى ايله برابر
افاده مراد اولنمشدر ده « رعددن » صوت « ايله برق » دن
لمعان مخاريق . ايله صاعقه دن : شرارهٔ فم • ايله تعبير بيورلمشدر
بونلردن مراد ايسه تمثيل وتصوير در اسلوب مذكور لغت عربيه ده
مستعملدر ايراددن مقصد نه اولديغنى أربابى بيلير بونك نظيرى
شرع شريف مطهرمزده شرفورود در لغت عربيه ده ورودي قول
آتيدن مستبان اولوركه شاعر ممدوحى حقنده • سماحت مروت عطا
واحسان . ابن حشرجى دنيلان ذات والا سماتك اوزرينه مضروب
برقبه درونده در • مآلنده اولان شو بيتنى سويله مشدر

ان السماحة والمروة والندى * في قبة ضربت على ابن الحشرج

معلومدرکه سماحت • مروت • عطا ممدوح ایله برابر قبه درونده
وضعی ممکن اولمیان معانیدندر مراد یالکز او ممدوحه اوصفات کریمه نك
ملازمتی تمثیل و تصویردر • استعیذ بالله « والارض جمیعا قبضته یوم
القیمة • والسموات مطویات بیمینه » قول شریف سبحانیسی استعمال شرع
شریفده وارد اولان نصوص شرعیه‌دندر مراد قدرة و سلطنت و عظمت
إلهی یی تمثیل و تصویردر دیه بو نص شریفی تأویل ایلرز یوخسه
جناب حق حوادثه مشابه دکلدر ارضی قبض ایله سماواتی یمین ایله
بالاخذ التصاق إلهی محالدر ایشته بو تأویلمزله بادلیل قاطع ثبوتی
مفروض او فلاسفهٔ متأخرینك کلامی بینیله حدیث شریف مذکور
بیننده توفیق مقام ایضاحده جلوه کر بروز اولور (والله تعالی أعلم)

سؤال - قرآن حکم بیان إلهیده جناب حقك کواکبی زینت سماء
دنیا قیلدیغی کذلك سمایی شیاطیندن محافظه ایچون کواکبی رجوم
اوله رق خلق بیور دیغی افاده ایدن نصوص شریفه لر واردر زیرا
شیاطین ملائکهٔ کزیندن استراق سمع ایچون قرب سمایه قدر صعود
ایدرلر معلومدرکه علمای هیئت اکثر کواکبك جسامتنه حتی بعضیلر
ینك ارضمزدن مرات ایله جسیم اولدیغنه قائللردر ینه بعض آثارده
بعض کواکبك اکبریتنه دال نصوص وارد اولمشدر بناء علی هذا
شیاطین شو کواکب جسیمه ایله رجم اولندقلرنده انلرك ارضه
بالسقوط ارضمزي دوچار کزند وخسار ایلمسی وطول زماندن بری

مربی اولان او کواکبده نقصانیت ظاهر اولمسی لازم کلیر ایدی • جواب ــ
قرآن کریمدن بالذات کواکب کبیره نك بالذات رجوم اولمه سی مراد
دکلدر که محذور مذکور لازمکله بلکه مراد أقدس سبحانی أعلم
بودر که فخر الدین رازی حضرتلری سورهٔ صافات • وملك • تفسیرنده
بیوردیغی کبی کواکبدن بر طاقم شعله لر منفصل اولور انکله شیاطین
رجم اولنور جهت سمادن سقوطنی مشاهده ایتدیکمز «شهاب» ایشته
انلردر یاخود کواکب ایکی قسمدر بر قسمی کبیر ثابتدر تغیر وسقوط ایتمز
دیکری صغیر در سقوط ایدر شیاطینه رجم اولنور سقوطنی کوردیکمز
شهب ایشته بونلردر • سؤال ــ متأخرین اهل هیئت دیورلر که •
شهب • فضاده سابح اجسام صغیره در احیانا عند الاقتراب ارضه
منجذب اوله رق سرعت حرکتدن بالالتهاب سقوط ایدرلر • جواب ــ
نص قرآنی رجم شیاطیندر دیمه یور بلکه مفاد جلیلی کواکب في
الجمله رجوم شیاطین اولمسیدر جناب حقك أجسام مذکوره یی خلق
وفضاده اقامه بیورمه سنه مانع نه در بونلر جملهٔ کواکبدن اولدیغی
حالده صغرلری حسبیله واسطهٔ جذب ارض ایله ارضه قربیتلرنده
بعضاً سقوط ایدرلر بعضاً ده جناب حق او نجوم صغیره یی استراق
سمع ایدن شیاطین اوزرینه شهاب اوله رق ارسال بیوررلر بناءً علیه
نص شریف قرآنینك مصداقی ظاهر اولور که جناب حق نجومی
زینت ورجوم قیلمشدر زینت • نجومك کباریله « رجوم بعض

صغاری ایله در » ایمدی اهل هیئت ارصادات وآلات فلکیه لرینك
دلالت ایتدیکنك غیریسنی بیلمیورلر بزایسه له الحمد والمنة سایهٔ طوبا
وایهٔ جناب رسالتپنا هیده کوا کبدن رجم شیاطین اولان قسمنه واقف
اولدقکه اجسام صغیرهٔ مذکوره نك بعضیسیدر بوحقیقت نزد مزده
اخبار صادقهٔ قرآنیه مزله ثابت اولدیغندن اشکال یوقدر (والله أعلم)
سؤال ــ فلکیونك ارض فضاده قائم بر کره در برشی اوزرینه
مرکوز دکلدر کلاملری ثابت اولدیغنده بعض صحابهٔ کرزیندن مروی
أثر حقنده نه دنیلرکه سیدنا عیسی علیه السلامه ارضدن سؤال
اولنمش او پیغمبر والاشان ارض . ثور . اوزرنده ثور . صخرة .
صخرة . ده ظهر حوت . حوت . ده بحر . بحر . ده ریح اوزرنده
در ریحك تحتنده ده ظلمت واردر دیه جواب ویرمش . جواب ــ شوأثرك
حدیث شریف اوله رق نقلی فرض اولنسه بیله آیت قرآنیه ویاحدیث
متواتر ومشهور دکلدرکه بوکا ایمان بقیهٔ عقائد اسلامیه مز کبی واجب
اولسون زیرا ثبوتنه یقین یوقدر سیدنا حضرت عیسی دن ثبوتی فرض
اولندیغنه کوره ضروب امثالدن اولمسیله تأویلی ممکندر ذاتا نبی مشارالیه
افندمز حضرتلرینك کلاملرنده رموز . ضروب امثال چوق وارد
اولور ارباب تتبعه کیفیت معلومدر (والله أعلم)

« فصل رابع » نصوص شرعیه دن متفرق صورتده وارد شبهه لرك
ردی بیاننده در قرآن حکم بیان إلهیمزده « واجب تعالی حضرتلرینك

ابوناوابو البشر آدم علیه السلامی ابتدا پدر وما دری اولمقسزین چاموردن وأمنا أم البشر زوجهٔ مکرمه لری «حوا» علیها السلامیده نفس نفیس جناب آدمدن خلق بیوردیغنی مفید « نص شرعی واردر بعض مفسرین کرام » معنی واجب تعالی حضرتلری جناب حوا رضی الله عنهایی جنس و نوع آدمیدن خلق ایتدی دیمکدر دیبورلر کما قال تعالی « وخلق لکم من انفسکم أزواجا » أکثر مفسرین عظام افندیلرمز « جناب حق حضرت حوایی ضلع ایسر جناب آدمدن خلق ایتدی دییه رك بر حدیث آحاده ده استناد ایدیورلر کذلك جناب حقك سیدنا عیسی علیه السلامی بلا اب حضرت مریم رضی الله عنها دن خلق بیوردیغی قرآن کریم إلهیده شرفوارددر اعلام علمای اسلامیه قدس الله اسرارهم العلیه دیبورلرکه « بقیهٔ بشر طریق معتاد اوزرینه خلق اولنمه سیله برابر مشار الیهم حضراتنك شو طریق ایله خلقتده هانکی کیفیت ایله مراد ایدرسه انسانی او کیفیت اوزرینه خلق ایتمکه تمام قدرتی اولدیغنی عبادینه اعلام ایچون « طرف اشرف ربانیدن بر اشارت واردر بنابرین حضرت آدمی پدر ووالده سز وجناب حوایی مادرسز وحضرت عیسی علیه السلامی پدرسز اوله رق بقیهٔ بشریده ذکورا وأناثا پدر « وما دردن خلق وایجاد بیوردی « وجود أقدس حضرت رب رحیمه وکمال قدرة صمدانیسنه ایمان وحیوانات ونباتاتی ترابدن ابداع وتخلیق بیوردیغی تصور ایدن مؤمن

ذی عرفانه آدم حوی عیسی علیهم السلام حضراتنك كيفيات مذكوره ايله
خلق اولنمه لرینه ایمان ایتمك صعب ودشوار كلمز زيرا بونلرك محاليتنه دليل
يوقدر بو كيفيت اوزره مخبر صادق عليه افضل التحيه بزه خبر ويرمشدر
انسان وبقيهٔ حيوانات عناصر ارضيه دن بالتولد صكره تفاصيل مستطيله
ايله يكديكرندن مشتق اولورلر دييه «حق انسان وحيوانده بعض
متأخرين فلاسفه نك سويله دكلرى سوزظنون وأوهام اوزرينه مبنى بر
قول باطلدر» باب يقينده استنادى يوقدر

مذكورلر بو قول باطلرينه مذهب نشو دييورلر موضحا بيانى ديكر
اثرمزده مسطور در ايمدى سالف البيان قاعدهٔ مقرره مزدن يعنى
بر نصدن متبادر معنايه مناقض دليل قاطع اولمينجه نص شرعيمزى
تأويل جائز اوله مديغندن حضرت آدمك ترابدن خلق اولنمه سى
حقنده شرفوارد نص شريفى تأويله بر داعى يوقدر فلاسفه نك ديديكى
كبى دليل قاطعك قياسى مفروض اولسه بو بابده كى نصوص شرعيه
مزى تأويلات مناسبه ايله تأويل ممكن در ديكر أثرمزه مراجعت «والله
تعالى أعلم»

كذلك قرآن حكيم بيان إلهيمزده أصحاب كهفك مغاره ده
اوجيوز طقوز سنه مكث ايتدكلرى منصوصا شرفوارد در احاديث
شريفه ده قصه لرى شويله بيان اولنمشدركه اصحاب كهف دين صحيح
عيسى عليه السلام ايله متدين بر طاقم ذوات ايدى كفر وعبادات

اوثانه ملكلرندن اجبارندن خوفا بر مغاره يه اختفا ايتديلر جناب حق
بونلره اويقو ارسال ايدوب ٣٠٩ سنه حال نيامده بولنديلرسه ده
حياتلريني ذات أجل اعلا محافظه بيورمشلر ايدي اويانديقلرندنصكره
ينه نومه طالديلر بو حاله مطلع اولانلر باب كهفي سدوبند ايتديلر
تفاصيلنه اطلاع ارزوايدن تفاسير شريفه يه مراجعت ايتسون
شو حال جائزات عقليه دندن زيرا سنين عديده حيات نائمى جناب
حقك حفظ ايتمه سنه بر مانع يوقدر غذا حفظ حياتده بر سبب عاديدر
اوالله ذوالجلال غذاسز حفظ حياته قادر در حيواناتده با خصوص
نوع حياتده مدة شتاده بلا اكل ولا شرب تحت التراب نائم حيوان
بولنور جناب حق او مدتده انك حياتني محافظه ايدر كذلك طبقات
ارضيه دن بحث ايدن بعض ذوات ديورلركه ٠ تحت التراب بيكلرجه
سنه محفوظ الحيات تخمد ايدن بعض حيوانات صغيره واردر بوكا بعض
كشفياتلريله استشهادده ايتمشلر شمدى اصحاب كهفك موجوديتندن
آثار قديمه دن باحث اولانلرك مشار اليهمه مطالع اولمه لرى لازم
كلمز چوق برلر واردركه انلر اورايه واصل دكل اياقلريله بيله باصامشدر .
اصحاب كهفك مكانلريني تعيين ايدن بر حديث شريف صحيح شرفوارد
دكلدر (والله تعالى اعلم)

كذلك نصوص قرآنيه وأحاديث شريفه ده شرفواردركه رؤياى
منامية ياصريحا ويا ٠ تأويله محتاج نوع اشارتله يقظه ده حادث اموره

دلالت ايدر علماى فخام بيوريورلركه رؤياى منامیه ذهن نائمده حادث تصورات فكريه‌در برقاچ انواعى واردر . برنجى نوع رؤياى منامیه‌نك سببى بخارات طعامیه در . ايكنجى نوع . حالت يقظه ده انسانك حق اشياده تفكر ايدر انسان او اشياى متفكره‌يى وياسناسبنى حالت منامیـه‌ده كورر . اوچنجى نوع . شيطانيدر ابليس ضلالت انيس انسانلرى محزون مغروراتمك وياسائر مقاصد خبيثه سنى اجرا ايچون القا ايدردر رنجى . نوع طرف اشرف حضرت خلاقدن ياصراحة وياشارة عباد اللهى تبشير وياتحذير در شو ايكى قسمك وحيدن جزء اولديغنى شريعت غرامزده نصوص شريفه بيان ايتمشدر اقسام مذكوره‌نك كافه سى جائز درمحال عقلى‌يى مستلزم دركلدر قسم اخير ايچون زمانمزه قدر تواريخ قديمه‌ده شواهد كثيره منقولدر ظن ايدرزكه مدة عمرنده آثار رؤيادن خالى اولان يك آزدر لكن فلاسـفهٔ عصر ميانده رؤيا نك قسم اخيرينى انكار ايدنلر بولنيور محاليته وعدم وجودينه دليلى اولمقسزين رؤيانك يقظه‌ده برشيهٔ دلالتنى انكار ايديور شو نوعدن حادث اولان شواهد بعضيلرينه نقل اولنـديغنده تأويلات واهيهٔ سخيفه ايله انى تأويل ايديور بزم اعتقادمز شو نوع رؤيا يقظه‌ده حادث اموره دلالتى عقلا جائز وقوعنيده نصوص شرعيه خبرويرديكندن بزا كا ايمان وتصديق ايلرز كذلك بعض نصوص قرآنيه واحاديث نبويه ده شرفوادردركه سحرك حقيقتى وخارجـده آثارى واردر فخام علمابيور يورلركه

بعض صور حيوانيه يى صورة اخرايه قلب ، قتل حيوان ، اضرار
اجساد ، كبى خارجـده آثارى وحقيقتى بولنان سحر ، واردر بو
نفس ساحرده جناب حقك تخصيص بيورديغى خاصيتدن وياساحرك
بعض رقى وعزائم استعمالندن ناشئدر ولكن خارجده كى آثار كافة
خلق إلهى ايله در ساحرده خاصيت مذكوره وبعض رقى وعزائم
استعمالى أسباب عاديه دندر عادة الله بويله جاريدر ساحر مذكور
أثرلردن بر شيئك خالقى اولەمز برقسم سحردها واردركه حقيقة
خارجده أثرى يوقدر يالكز نظر رائيده حادثدر ساحرك فكرى
وهم وخيال اوله رق تصويرايدر كوران كمسه خارجده وجودى
وارظن ايدر حالبوكه ايش اويله دكلكدرا وصورخياليه ياأعمال كيمويه
ايله ويانواميس نوركبى نواميس طبيعيه استعماليله حادث اوليورده انسان
خارجده بر أثر كورور لكن حقيقتى يوقدر ياخود سرعت عمل وبونلره
مماثل شيلر وساطتيله حادث اولور أهل سنت والجماعت ديبورلركه
بعض نفوس انسانيه ده اجسامه تأثير خاصه سنى « جناب حقك »
ايجاد ، وصور اجسامى تقليب واضرار ، وبونلره مماثل شيلرى ويابعض
رقى وعزائم استعمالنده أشياى سالف الذكرى احداث ايتمه سنه
مانع يوقدر لكن كافه سى تخليق إلهى ايله واورقى وعزائم وخواصى
اسباب عاديه قبيلەسى ايله دركه اسبابك موجوديتنده اوآثار
حادث اولور نتكم اسباب مذكوره نك منشائى اولان بعض نواميس

استعمالنده خارجده حقیقتی اولمیان اوصور متوهمهٔ خیالیه یی جناب
حقك حق بیورمسنه برمانع یوقدر . سؤال ـ اکر سحرك
وقوعنی تجویز ایدرسه ك معجزه ابراز ایدن پیغمبرانه ذیشانه اشتباه
ساحر لازم کلیر. جواب ـ پیغمبران کزین من عند الله ادعاسی رسالت
ـ ایدر جناب انلرك یدعالیلرنده معجزه اظهار یله انلری تصدیق ایدر
ساحر رسالت ادعا ایده مز اکر ادعای رسالت مراد ایدرسه جناب
حقك حکمت بالغه سندن درکه ساحرك یدنده أمر خارق عاده یی
اظهار ایتمز ویاخود ادعای رسالت ایدرسه حقیقت أعمال سحریه سنی
اوزرینه جناب حق برکیمسه یی مطلع قیلارده سحر مذکور معجزه یه
ملتبس اولمقده حکمت إلهیه دندرنتکم فخر رازی حضرتلری بابلده
ملکلرك نلسه سحری تعلیم ایتمه لرنده کی حکمتی بویله جه سردواتیان
بیور دیلرایدی ایشته معجزه؛ سحر بیننده فارق اولان بودر. سؤال ـ
فلاسفهٔ متأخرین نوع اولدن اولان سحری انکار ایتدیلریعنی نفسنده بر
خاصه واسطه سیله یا بعض رقی وعزائم استعمالیله قلب صور وغیری
اضرار کبی بعض حقایقك یدساحرده ظهورینی انکار ایتدیلر •
واحتجاجاید یلرکه اووسائط اراسنده عقلا ارتباط وخارجده حقایق
مزبوره نك ظهوری یوقدر زمانمزده حقیقت حال سحردن کشفیا
ـ تمزك کافه سی ایدی ساحر انده ظاهر امور غریبه نك جمیعی خارجده
حقیقی اولمیان صور وخیالات اولدیغی وحدوث امور مذکوره

استعمال بعض نواميس ايله وياخفت يد وسرعت عمل ايله اولديغنى
افهام ايديور وا كثر ساحرلرده عيانا اظهار ايتدكلرى حقيقتى اولميان
برطاقم صور خياليه اولديغنى اقرار ايديورلر • جواب ـ بز معاشر أهل
سنت ديرزكه وسائط مذكوره يعنى خاصيت نفس ؛ استعمال رقى
وعزائم بينيله خارجده حقائق مذكوره نك ظهورى بيننده ارتباطك
عدم ظهور ندن نفس الامرده سحرك بولنمامسى لازمكلمز ارتباط
اكثريا موجود اولورده انلر مطلع اوله مزلر باخصوص سحر أمر
خفيدر وجود سحره قليلدر مقناطيسكه بلاشك حديدى جذب
ايتديكى ازمنهٔ متباعده زبري معلوم مع هذا اوفيلسوفلر جذب حديد
خاصه سنك حقيقتنه الآن مطلع اوله ميورلر مقناطيس نه ايچون
حديدي جذب ايديورده بشقه سنى جذب ايتميور غاية مقالرى بوكه
اجزاء مقناطيسيه نك تركيبى جذب حديدى اقتضا ايديور ايمش ايشته
بوعقلى اقناع ايتميان غير واضح بر سبب مجملى ادعادر بزديرزكه يد
ساحرده او حقائقك ظهورى محض تخليق إلهى ايله در بوكامانع يوقدر
سبب موجب اولسون اولمسون مساويدر امازمانمزده حقيقت حال سحردن
كشفيا تمزك جميعندن ايادئ سحرهده ظاهر اموركك كافه سى صور
خياليه اولوب خارجده حيقيقتى اولمديغى نزدمزده وضوحا تبين ايتدى
سوزلرى اولا ديرزكه انلرك هر ساحرك احوالنه كسب اطلاع
ايتدكلريني تسليم ايتميز ثانيا سحردن نوع اولك عالمدن مفقوديتنه مانع

بوقدر نتكم علوم عديده زمانمزده مفقود در شو حالده يالكز اطلاع
پيدا ايتدكلرى نوع ثانى قالمش اوليور بز نوع اولك دائمى صورتده
وجودينه قائل اولمه يورز زمانمزده دكل بلكه نفس الامرده عزيز
الوجوددر صاحبى انجق ازمنهٔ متطاوله ده بولنه بيلر «ملخص مقال»
بز معاشر أهل سنت لاسيما ازمنهٔ غابره ده سحرك وجودينه قائلز نصوص
شرعيه مز وجود سحرى اثبات ايديور . آثار محض تخليق الله در هر نقدر
شو زمانده وجودينه مطلق اوله ميورسه قده « والله أعلم »

كذلك بعض احاديث آحاديه شرفوارددركه اسقام وأضرار
بعض اجسامده بعض اعين آدمينك تأثيرى واردر بعض آيات كريمه يى
بعض مفسرين أعلام اونك اوزرينه حملا تفسير ايتمشلردر . اصابت
عينى متقدمين متأخريندن بعض فلاسفه انكار ايده رك ديورلركه
بعيددن عين عمل ايدوب اجسامده اسقام واضرار ايله تأثيرى نصل
تعقل اولنور بزديرزكه اصابت عين جائزات عقليه دندر حقيقت
تأثير خلق إلهى ايله در . عين . سبب عاديدر تأثير مذكورك عقلا
بيانى اصناف حيوانات اراسنده اختلاف اولديغى كبى انسانلرده خواص
بشريه لرنده مختلفه ولر بناء عليه نفسنده سملى وضرر طبيعى حائز
كيمسه لرك انسانلر اراسنده بولنمه سنه مانع نه در اويله بر طبيعتى
حائز انسان بر شيئهٔ متعجبا نكران و بنفسه اكا متوجه اولسه شخص
مذكورك كوزندن هواده بر مادهٔ سامه منفصل اولور مرئى يه

وصولنده مضرت ایراث ایدر عند الانفعالات النفسیه کوزدن بر ماده نك
انفصالنه هانکی مانع واردر نتکم عند الانفعال دموع انفصال ایدر
خواص حیواناتده صاحب اختصاص بر ذات دییورکه بر ییلان
واردر انك نظری اصابت ایدن اوآنده هلاك اولور صوتنی استماع
ایدنده هکذا هلاك اولور اکر بو مسئله صحیح ایسه افعی ی مذکورك
قتالیتی کندیسندن ایریله رق مصابه واصل اولان سمی واسطه سیله
یوسنهٔ حصول اولیوردیمك مقناطیسه وانك حدیده تأثیرینه نظر ایدن
کیمسه بعیددن اجسامده تأثیر عینی استغراب ایتمز سقم اجسام واضرارده
تأثیر عیندن ذکر ایتدیکمز احادیث شریفه ده ثابت اولاندر اما
عینك مبانی عظیمه یی هدم ؛ جبال جسیمه یی شق، ایتمسی ودها
بونلره مماثل شیلرك ظهوری قصص وبین الناس شائع اخبارك منقولاتیدر
بنابرین نصوص صحیحهٔ شرعیه مزده وارد اولمدیغندن معتمد علیه
دکلدر « ملخص مقال » اسقام واضرار اجسامده تأثیر عینه قائلز
انك وجودی تخلیق إلهی ایله در زیرا نص شرعیمز بویله واردر
عقلا بوکا مانع اولمدیغی کبی محالیده مستلزم دکلدر « والله اعلم »

کذلك بعض احادیث آحادیه ده وارد اولدیکه « طاعون جن
طائفه سنك اورمه سندن حصوله کلیر » اطبا دییورلرکه مرض طاعون
فساد هوادن ناشی فساددمدن ظاهر اولور بز دیرزکه اقوال اطبا
تحققنده شویله دیمك ممکندرکه طاعونده سبب اصلی جنی بنی آدمه

«وهوى دملربنى افسد ايله» جناب حقك تسليط ايتمه سيدر بناء عليه اندن نعوذ بالله غدد طاعونيه تولد ايدر ايمدي نص شرعى سبب اصلى نى بالاخبار اندن «وخزجن» ايله كنايه بيورمشدر اطبا ايسه سبب اخيره مطلع اولوب اطلاعلرى مقدارى سويله يه بيلمشلر شو حال ده براشكال قالميور، والله أعلم »

سؤال ـ حديث آحادده شرفوارددركه داناى سائر كائنات عليه اكمل التحيات افندمز حضرتلرى «عاهت وبلايه كرفتار مبتلرى» صاغلام صحيحلرك يانته كتيرمه يك «وارسلاندن فرار ايدركبى مجذوم اولان خسته دنده فرارايت نزدينه ياقلاشمه» بيورمشلر ، ديكر حديث شريفنده امراضك آخره تجاوز وسرايتى يوقدر . بيورمشلر بينلرنده توفيق نصل اولور . جواب ـ معلومدركه اعتقاد اهل اسلام برشيئك بطبعه تأثيرى اولميوب هر أثر تخليق الهى ايله پيوستهٔ ظهوردر جناب حق آثار ايچون اسباب عاديه ايجاد ايدر ذات صمدانيسى اسبابندن او آثارك تخلفنه قادردر . عمر انسانى محتومدر زياده و نقصان اوله مز انسانه مقدردن بشقه سى اصابت ايتمز بنابرين مرض فلانينك بطبعه تأثيرينى صاحبنك غيريه تجاوزنى وانسانه سرايت مرض ايله تقدير الهى اولان اجلندن اول موتنى اعتقاد ايتمك انسان ايچون جائز اوله مز بورأى مقرر اولديغنده بزديرزكه الله اعلم برادرسوله المحترم ممكندركه جناب رسالتمآب أكرم عليه صلواة الله المفخم افندمزك

« لاعدوى » قول شريفندن مراد شاميسى شودركه بطبعه تأثير امراضى وقبل الاجل اماته ايله اعتقاد « عدوى » جائز دكلدر لكن جدري . جذام . سل . وبونلر مثلى بعض امراضده بر رائحهٔ كريهه ومادهٔ سامه بولوركه صاحبندن بالانفصال اكثريا مخالط ومقارب اولانلرده مرض حدوثنه سبب عادى اولور بنابرين ذات حقايق آيات حضرت نبوتپناهينك او بر حديث شريفلريله اشارت بيورديغى ايشته سلف المرض بيانكرده‌مز اولان مؤدا اوله شده‌ة برد . تخمه . حرارت . وامثالى مرضه سبب اولديغى كبى كذلك مريضدن منفصل او رائحهٔ خبيثه ومادهٔ سامه صحيح مخالطك خسته لكنه سبب عادى اولور فعلى هذا برانسان امراضك بطبعه مؤثر اولمديغنى اعتقاد ايله برابر اسباب عاديه دن تحاشيا امراض مذكوره اصحابندن اجتناب ايدر وتحاشيسى تقدير الهى يه مانع اوله ميه جغنى وعمرينى اوزون ايده ميه جكنيده بيلرسه صحت اعتقادايچون شروط مذكوره يه مراعات ايله برابر اونك تحاشيسنه بر مانع شرعى يوقدر « داناى سرائر جبروت عليه افضل التحيات افندمز حضرتلرى طاعون حقنده » اولديغكز بلده ده طاعون ظهور ايدرسه خارجه چيقمايك ظهور ايتديكى بلده يه داخل اولمه يك « بيورديلر بعض علما ديورلركه عليه الصلاة والسلام افندمز » او بلده دن چيقمه يك بيورملريله كانه سزلرى تقدير الهيدن فرار قورتارر ظن ايديور سكز ديديكى مراد بيورورلر

كذلك ديكر حديث شريفدن مراد سعادتلری «طاعون اولیان بلده ده اقامتکز نفسکز ایچون اسکن عیش واستراحتکز ایچون اطیبدر» دیمکدر مع هذا متوكلا على الله وثقة بالله انسان ایچون اصحاب امراض ایله مخالطه یه بر مانع یوقدر زیرا مخالطتله حصول ضرر غیر مقطوع بهدر «سلطان المتوكلين رسول الثقلين . عليه وعلى آله صلواة رب العالمين افندمز حضرتلرینك» بر صحنده مجذوم ایله برابر ثقة بالله تعالى اكل طعام بیوردیغی روایتكرده ارباب یقیندر شو مقامده كذران ایدن تحقیقات موشكافانه مزی تأمل ایله بین الاحادیث الشریفه توفیق ظاهر ومسئلهٔ عدوی حقنده اعتقاد مسلمین اولور «والله اعلم»

سؤال – حدیث آحادده شرفوارددر که جناب حق بر ملك خلق بیوروب عروق ارضه موكل قیلمشدر جناب رب العزة یردن بر جهتده زلزله مراد ایتدیكنده او ملكه امر وفرمان بیورورلر ملك مذكور اوجهتك طمارینی تحریك ایدر اوراده زلزله حصوله كلیر» فلاسفه دییورلر که زلزله جوف ارضده أبخره ویامیاهك احتباسندن حادث وحرارتله منضغط اولور روی زمنیه منفذده بولنه مدیغندن زلزله دنیلان او حركهٔ شدیده اندن حاصل اولور بزدیرز که حدیث شریفده شرفوارد امره عقلا برمانع یوقدر لكن اقوال فلاسفه دلیل قاطع ایله ثابت اولورسه حدیث شریفی تأویل ممكندر جناب

حق جوف ارضده کی أبخره ومیاهك تدبیرینه اوملکی موکل قیلمشدرده
حدیث شریفده بوندن جناب حق عروق ارضه برملك موکل
قیلمشدر دیه کنایه بیورمشلردر بنـاء علیه جناب حق برجهـتده
زلزله ظهورینی مراد بیوردیغنده او ملـکه امر وفرمان بیورر ملك
ابخره . ومیاهی . تسلیط واوجهت درونـنده حرارتله انلری تضییق
ایدرده زلزله حصوله کلیر حدیث شریفده بوندن اوجهتك طمرینی
تحریك ایدر دیه تعبیر بیورلمشدر أبخره نك ارضی عظیمی تحریك
ایتمه سنك عامه نك فهم ایتمه لری صعب اولمقدن ناشی کنایه ایرادینه
بر مانع یوقدر « والله تعالی أعلم »

سؤال ـ بعض کتابلرده عقل استبعاد ایده جك مبالغه یی حاوی
اجسام متقدمینك جسامتی حقنده أثرلربولنیور بونلر هرنقدر عقلا
محال دکلسه ده لکن درتبیك سنه لك تاریخدن اعتبارا اجسام محنطه
اوزرینه آثار ارضیه دن باحث اولانلر اجسـام مذکوره یی کشف
ایله اجسام زمانیه مز کبی اجسام اولدیغنی سـویله یورلر بوبابده نه
دیرسکز • جواب ـ بزدیرزکه بوبابده ثابت اولان « جناب حق أمم
ماضیه لی ذکر بیورمشلردر فقال تعالی وکان اصدق القائلین « کانوا
أشد منکم قوة » طالوت حقنده ده « وزاده بسطة فی العلم والجسم »
بیورمشلردر وبعض متقدمینه تقریعا « وإذا بطشتم بطشتم جبارین »
بیورمشلردر بونصوص شریفه ده اشکال اولمدیغی کبی اکتشاف وغیری

معارض‌ایتمز اما عوج بن عنق قصه سنده شایع اولان او جسامت بدنیه
سی کذلك حضرت آدم علیه السلامك سر سعادتی سمایه بالوصول اوزون
اوله‌رق صکره قیصالمه‌سی کبی منقولات حقنده امام ابن قتیبه قدس الله سره
احادیث مشکله شرحنده بیور یورلر که بو منقولات کتاب وموثوق
ذواتك اتیان کرده سی دکلدر اسنادی یوقدر امام ابن فورك قدس الله
سره احادیث متشابهه شرحنده حضرت آدم علیه السلامك طول
قامتی حقنده کی روایات موثوق دکلدر زیرا بونده بر خبر صحیح
یوقدر حد زائد دن خارج میان ناسده متعارف معهود خلقتك خلافنه
خلقت جناب آدم ثابت اولمامشدر دیور بز دیرز که ابن فورکك
کلام صحیح بخاري ده کی حدیث صحیحه معارضدر که آدم علیه
السلامك طولی التمش زراع ایدی انسانلر حتی شمدی یه قدر
قیصالمقدن زائل اولمدی بیور لمشدر تحقیق بودر که اجسام متقدمینك
جسامتی حقنده احادیث شریفه نك ثبوتی فرض اولندیغنده او حدیث
شریفلری تأویل ممکندر متقدمین زمانمزاها لیسندن مبالغه‌دن خالی
جسما اکبر ایدیلر حضرت آدم علیه السلامك التمش زراع اولمه سی کبی
بوده محتملدر که اسباب عادیه دن ایچون ازمنۀ متطاوله ده اجسام
کوجلمکه باشلادی حتی الآن معروف شو أجسام مقدارینه بالغ اولدي
آثار ارضیه‌دن باحثلرك کشفیاتی ایسه اجسام کوجلمکده شو مقداره
وصولند نصکره در صحتی مفروض آحادیتده مراد ایسه ازمنۀ قدیمه

اهالينك اجساميدر طول اعمار متقدمينده شوقدر سويله نيليوركه قرآن حكيمده حضرت نوحك قومى ارا سنده بيكدن اللى سنه نقصان اوله رق مكث بيوردبغى بيان اولنمشدر احاديث شريفه ده حضرت آدمك بيك سنه معيشت بيوردبغى سردواتيان قيلنمشدر بو عقلا بر أمر ممكندر محال دكلدر جائز دركه مقدما اعمار بشر اوزون ايدى صكره اجساملرى تناقصه باشلادي حتى شو حد معلومه بالغ اولدى.
« والله تعالى أعلم »

﴿ خاتمه ﴾

(نسأل الله حسن الخاتمة)

اقامهٔ حدود ، سد ثغور ، تجهيز جيوش ، اخذ صدقات ، قهر متغلبه ومتلصصه ، وقهر قطاع طريق . ووليلرى اولميان صغيرى تزويج ، وبين العباد واقع منازعاتى قطع وحقوقه اولان شهادتى قبول ، وجمعه . وبيرام ، نمازلرينى اقامه . ايله برامام همامك نصبى شرعا مسلمينه واجبدر . بونلر بين المسلمين امام اولمقسزين تمام اولمز مسلمانلر امورلرنده او امام مقدسه مراجعت ايدرلر ذات قدسى سمات امامانه لري درء مفاسد . حفظ مصالح . بيورز طباعك مسارعت اطماعك منازعه ايتديكى شيلردن منع بيورر ناس هر امورلرنده او جناب امام المسلمينه اعتماد امر وفرمان قدسى عنوان خلافلرى نهى جلالت آيت

خسروانه لری مقتضاسیله عمل ایدرلر صحابهٔ کزین رضوان الله علیهم أجمعین افندیلرمز پادشاه انبیا علیه أصفى التحایا افندمز حضرتلری بالاپرواز عالم جبروت اولدقدنصکره نصب امام اوزره اجماع ایتدیلر حضرت ابو بکر الصدیق رضی عنه الله الشفیق افندمز شو أمر امامت ایله قائم بریسی لازمدر باقیکز آراء مستحسنه وافکار مستصوبه لریکزی بالاتیان اجماع ایدیکز بیوردقلرنده هر جانبدن حضرت صدیق اعظمی تصدیق ایتدیلر بریسیده بزم امامه احتیاجمز یوقدر دیمدی شرع شریف احمدیه یه مخالف اولمیان اوامر ظاهریه وباطنیه ده جمیع آحاد ملت اوزرینه امام المسلمین افندمز حضرتلرینه اطاعت واجبدر زیرا واجب تعالى حضرتلری استعیذ بالله « اطیعوا الله وأطیعوا الرسول وأولی الامر منکم » بیورمشدر اولي الامر دن مراد • علماي اعلام • وولات امور • در ذات رسالتپناه علیه صلواة الاله افندمز حضرتلری « حدیث شریفلرنده » امیرمه اطاعت ایدن بکا اطاعت وامیرمه عصیان ایدن بکا عصیان ایتمش اولور « ۲ بکا اطاعت ایدن جناب حقه اطاعت وبکا عصیان ایدن جناب حقه عصیان ایدر وامیره اطاعت ایدن بکا اطاعت ایتمش اولور « بیورمشلردر »امام والاهمام بر جُنّهٔ ذی اهتمامدر ورأی سعادتنده اعدایه قارشو مجاهدین مجاهده محاربه ایدر وحضرت امام ایله مضرت اعدادن انسان کندیسنی محافظه ایدر أعداء دین وملت ومفسدین اوزرینه خلیفهٔ ذیشان حضرتلرینه

نصرت واعانة ايتمك واجب لايق اهم اموردر امير المؤمنين «خليفهٔ رسول رب العالمين افندمز حضرتلرينه صدق صميميتله محبت» صلاح. توفيق . رشاد . نصر . سداد ايله حق احق خلافتپنا هيلرنده دعا ايتمك جمله مزه فرض عيندر زيرا صلاح امام المسلمينده صلاح ملت واردر بعض سلف شو معنايى مؤيد بويله بيورمشلردركه طرف أشرف حضرت منافدن بكا بر دعاى صالح احسان وعطا اولنسه انى خليفهٔ رسول كبريا بيريا اوله رق كويا اولورايدم انتهى .

﴿ دعا ﴾

نسألك اللهم ونتوسل اليك بعظمة ذاتك العلية وصفاتك السمية وباسمائك السنية وبروحانية سيدنا محمد صلى الله عليه وسلم خير البرية ان تحفظ وتنصر وتؤيد وتوفق حضرت مولانا امير المؤمنين وخليفة رسول رب العالمين . مولانا السلطان الاعظم ؛ والخاقان الافخم . سلطان سلاطين العرب والعجم ، وظل الله على صنوف الامم . السلطان ابن السلطان « محمدرشاد خان » خامس ابن السطان الغازى « عبد المجيد خان » بن السلطان الغازي « محمود خان » ايد الله خلافتـه الى آخر الدوران . اللهم اجعل هـذا الـكتاب خالصا لوجهك الـكريم ووسيلة للفوز بجنات النعيم اللهم امين وصلى الله على سيدنا « محمد » وعلى آله واصحابه الطيبين الطاهرين والحمد لله رب العالمين

